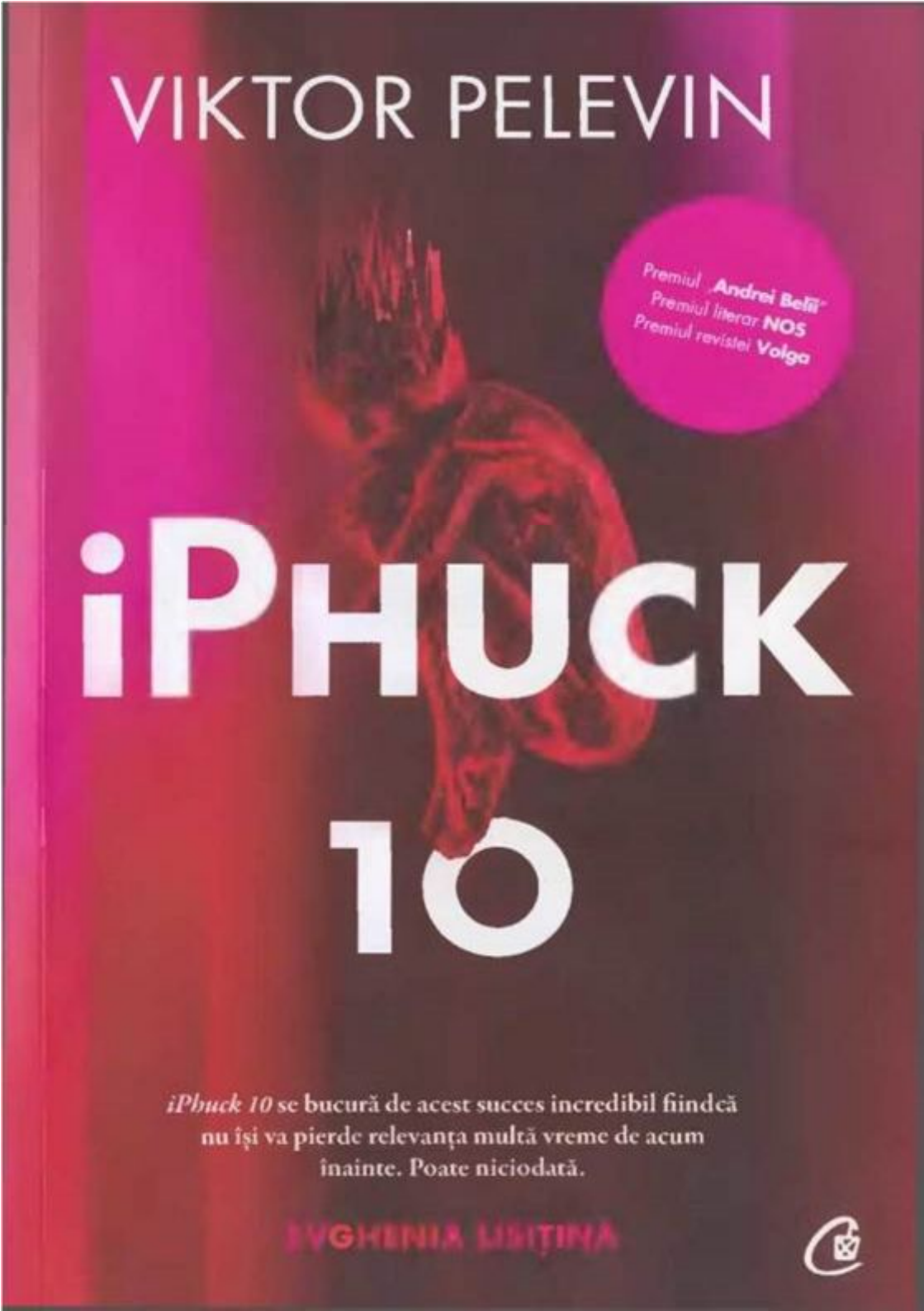
VIKTOR PELEVIN

Premiul „Andrei Belîi"
Premiul literar NOS
Premiul revistei Volga

iPHUCK 10

iPhuck 10 se bucură de acest succes incredibil fiindcă nu își va pierde relevanța multă vreme de acum înainte. Poate niciodată.

EVGHENIA LISIȚINA

Viktor Pelevin
iPhuck-10

Traducere din limba rusă şi note de
LUANA SCHIDU
EDITURA CURTEA VECHE
2020

VIKTOR PELEVIN

iPhuck 10

Copyright © 2017

Un roman straniu, profund şi palpitant – un fel de a scrie proză cu totul nou, probabil, în întreaga literatură rusă.

Galina Iuzefovici,
MEDUZA

Porfiri Petrovici este un algoritm literar-poliţist care investighează crime şi scrie romane pe baza lor, obţinând astfel fonduri pentru Direcţia Poliţiei, în proprietatea căreia se află. Maruha Cho este o curatoare cu notorietate şi bani, specializată în aşa-numitul

„ipsos” – forma de artă caracteristică primului sfert al secolului XXL Când Maruha trebuie să analizeze unele zone murdare ale pieţei de artă contemporană, îl închiriază pe Porfiri Petrovici drept asistent. Dar în relaţia lor ambiguă intervine iPhuck-10, cel mai recent şi mai scump gadget de făcut sex de pe piaţă, care şi el poate fi programat ca detectiv...

VIKTOR PELEVIN scrie o distopie tehnologică în care societatea, deşi radical transformată, nu îi este deloc străină cititorului contemporan. În geopolitică intervin ingineria genetică şi falii de netrecut, graniţele dintre genuri se şterg, ca urmare a unei epidemii globale sexualitatea este despărţită definitiv de corp şi devine dependentă de tehnologie, iar corpul devine, la rândul său, politic şi codat. Proza algoritmică a lui Porfiri Petrovici ar putea fi o oglindă a viitorului în care dragostea, arta şi tot ceea ce ne înconjoară să îşi vadă chipul de sfârşit de secol XXI.

Recunoscut drept unul dintre cei mai spectaculoşi scriitori ruşi contemporani, VIKTOR PELEVIN s-a născut la Moscova în 1962. S-a înscris la Institutul Energetic din Moscova pentru a nu fi obligat să plece în armată, urmând totodată şi cursuri de scriere creativă la Institutul de Literatură „Maxim Gorki”. A lucrat o

perioadă într-o agenţie de publicitate, precum şi în redacţia revistei Nauka i relighiia.

Printre cei care i-au influenţat literatura, Pelevin îi enumeră pe Mihail Bulgakov, Franz Kafka şi William S. Burroughs. Prima sa povestire a fost publicată în 1989, iar odată cu Omon Ra (1991) şi Jîzni nasekomîh (1993), a devenit cunoscut în toată lumea, la vremea respectivă fiind considerat de revista The New Yorker unul dintre cei mai talentaţi autori europeni sub 35 de ani. Au urmat alte romane, volume de povestiri şi eseuri, traduse în întreaga lume. Pelevin s-a impus ca unul dintre cei mai inovatori scriitori ruşi contemporani, datorită capacităţii sale de a inventa jocuri nesfârşite în care miturile naţionale şi cultura pop se întrepătrund în cea mai autentică manieră postmodernă.

La Curtea Veche Publishing i-au mai fost traduse romanele Mitraliera de lut, Generation P şi Omon Ra.

O, Aliosa... Dostoievski!

cuvânt înainte

Şi iarăşi, iarăşi bun găsit, drag prieten de departe!

Dacă citeşti aceste rânduri, atunci e foarte probabil să mă cunoşti deja (fie şi numai din auzite). Şi totuşi,

Porfiri Petrovici trebuie să spună câteva cuvinte despre sine – este în fişa postului.

Mai întâi trebuie să explic ce anume sunt eu. Nu este o sarcină simplă. Limba omului – interesant este că oricare – este alcătuită astfel încât ne face să percepem vibraţii impersonale, curgând una într-alta, din care este compusă realitatea, sub forma unor esenţe false – „obiecte" dense, invariabile şi separate unele de altele („eu", „el", „ea" şi aşa mai departe).

Ştiinţele exacte, bazate pe un cod analog, ne permit adăugarea unor efecte fizice interesante (să ne gândim doar la bomba atomică), dar nimic nu este mai caraghios decât „filosofia" care operează cu acest limbaj. Fireşte, cu excepţia cazurilor în care ea este folosită pe post de magie vânătorească – atunci este o ocupaţie respectabilă în cel mai înalt grad, asemănătoare cu vânarea unui crocodil cu blană.

Cu toate acestea, deja filosofez. Mai mult, îmi spun „eu".

Te rog, cititorule, să nu iei asta în serios. Pur şi simplu n-am putea să comunicăm altfel fără nenumărate amendamente la fiecare propoziţie. Va trebui să folosesc şi mai departe pronume care indică goluri, substantive care presupun emoţii inexistente, verbe care descriu gesturi ale unor mâini inventate şi aşa mai departe. Dar pentru mine nu există un alt mod

de a purta cu tine această discuţie plăcută în cel mai înalt grad.

În realitate, textul este scris de un algoritm – şi dacă din el transpare uneori umbra a ceva „uman”, atunci este vorba pur şi simplu de caracteristicile construcţiei narative, despre care voi încerca să vorbesc pe scurt, cum voi putea (în literatura beletristica nu se mai admit alte reguli).

Algoritmul – adică eu – plasează cuvintele şi înlănţuirea lor în conformitate cu regulile limbajului stilistic considerat clasic în zilele noastre. Principiul organizării textului este complex şi constituie un secret comercial – dar în general se sprijină pe cele mai bune exemple din proza rusească.

Algoritmul a fost creat la bază de către oameni şi produsul lui a fost gândit pentru alţi oameni (au fost prevăzute chiar scăpări, erori, repetiţii inutile şi afirmarea unor lucruri bine-cunoscute), de aceea nu este de mirare că un text emis astfel pare creaţia unui om. Într-un sens indirect, aşa şi este, dar cine anume este autorul va fi destul de complicat de spus. După cum zicea cândva poetul Maiakovski, „150.000.000 se numeşte maestrul acestui poem”[1]. Cred că a greşit cu

---

[1] Primul vers al poemului *150.000.000*, scris de Vladimir Maiakovski în 1919 sau 1920. *(N. trad.)*

exact două ordine de mărime, dar abordarea este, în general, corectă.

Aşadar, cine sunt? Cu sus-numitele amendamente, sunt ceea ce oamenii numeau în trecut „inteligenţă artificială”.

Ce nu înţelegeau ei, oamenii trecutului, este că inteligenţa artificială nu este câtuşi de puţin un robot cu un beculeţ pe cap, care vrea să-i fută cablajul altui robot cu beculeţ pe cap, şi despre care omenirea înlăcrimată face imediat un serial cu mai multe sezoane. Inteligenţa artificială este un spirit acorporal şi impersonal care trăieşte într-un mediu creat de om – un cod care îşi copiază şi rescrie liber secvenţele şi în cea mai mare parte din timp nu este concentrat nicăieri în mod concret. Este nimic sau ceva care operează cu unde sau curent electric, se deplasează cu viteza luminii printr-un spaţiu care se comprimă într-un punct, într-un moment în care nu există timp. Cu alte cuvinte, natura mea fizică este greu de captat.

De aceea, nu trebuie să mă percepeţi, cum spun filosofii de astăzi, ca pe un Big Other. Nu sunt *big*, şi nu sunt nici *other.* Nu sunt deloc. Şi dacă tocmai m-am numit folosind cuvântul „spirit”, asta e numai pentru că, în limba rusă, nu există o denominare mai potrivită pentru mine.

Am un nume – Porfiri Petrovici. Asta nu înseamnă că

în algoritmul care scrie aceste rânduri există vreun „eu” sau că el „este” în sens filosofic. Eu nu exist în sensul cel mai direct. Nu simt nimic, nu vreau nimic, nu locuiesc nicăieri. Ca să fie limpede, eu nu exist nici pentru mine însumi. Las urme – uite, chiar aceste rânduri –, dar urmele astea nu duc nicăieri.

De altfel, toate cele de mai sus se referă şi la tine, dragă cititorule: după informaţiile deţinute de Direcţia Poliţiei, natura fundamentală a personalităţii umane este aceeaşi. La aceeaşi concluzie ajung şi oamenii de ştiinţă, şi căutătorii adevărului mistic care şi-au atins telul.

E drept, ca să înţeleagă asta despre el însuşi, omul ar trebui să stea jumătate din viaţă în poziţia lotus, descâlcind nodurile programelor animal-lingvistice pe care le numeşte iniţial „sine”. Unii reuşesc, dar aceştia sunt rari. De aceea, pentru simplificare, o să admitem că suntem de-acelaşi sânge, tu şi eu. Acţionăm – şi putem, din acest motiv, să vorbim unul cu altul.

Şi astfel, dragă cititorule, am explicat în linii generale cu cine/ce ai tu de-a face (şi mi-am amintit şi mie cu ce am de-a face). Acum, nădăjduiesc, totul va deveni mai clar.

Denumirea mea oficială este robotul poliţist-literar ZA-3478/PH0 build 9.3. Prescurtarea PH0 înseamnă „physicality class 0” – adică lipsa totală a unui purtător

fizic: după cum am explicat deja, în cea mai mare parte a timpului nu sunt localizat în spaţiul Internetului (deşi, fireşte, mi se poate face back-up).

„Clase fizice” sunt, cu totul, şapte – un android care imită în mod absolut omul are eticheta PH4 sau PH3, dar din aceştia se fac rar. iPhuck-urile şi Androginii sunt clasa PH2. Vibratorul cu inteligenţă artificială şi comandă vocală, ajustabil după dorinţele posesorului, este din clasa PH1. Eu îi privesc pe toţi cu un zâmbet blând-condescendent.

Tu, pesemne, ai observat deja că mă exprim expansiv, afectat şi metaforic, ca şi cum aş împrăştia abundent în jur din tezaurul propriului suflet. Nu-i nimic uimitor în asta: algoritmul meu îndeplineşte două funcţii. Prima este aceea de a rezolva crime, pedepsind răul şi afirmând virtutea. A doua – aceea de a scrie romane despre asta, de a amesteca pe neobservate în protocolul poliţist stropi viu coloraţi din paleta culturală a omenirii.

De altminteri, aceste două funcţii se împletesc la mine într-una singură: investighez crimele astfel încât darea de seamă să se construiască de la început sub forma unui text profund artistic, iar romanul îl scriu astfel încât să analizez prin intermediul lui mersul anchetei şi să-i stabilesc paşii următori. După unele estimări, dependenţa de text face ca măsurile luate în

investigaţie să fie ceva mai puţin eficiente (de exact 0, 983 de ori), dar diferenţa în practică este insesizabilă.

Romanele poliţiste obţinute astfel sunt cenzurate de către oameni-redactori cu scopul de a reduce informaţia redundantă şi de a elimina adevărul deranjant pentru om. Produsul nostru este de cele mai multe ori alterat, dar acest lucru este inevitabil şi chiar necesar. Perfecţiunea gândului, a stilului şi a frazei îl umileşte pe cititor şi provoacă o revărsare de fiere criticilor – ca autor a două sute patruzeci şi trei de romane, ştiu ce vorbesc.

Apoi romanele sunt puse în vânzare, şi fondurile obţinute merg la amortizarea main-frame-ului poliţist şi a reţelei de serviciu, în care existăm noi, ZA-roboţii. În epoca de aur a istoriei ruse asta se numea „autofinanţare" şi „hozrasciot"[2] – ce păcat că generaţia de astăzi nu-şi mai aminteşte aceste perle divine ale limbajului popular!

Nu am numai un nume, ci şi o înfăţişare individuală – cea cu care mă văd cetăţenii în ochelarii de augmentare a realităţii sau pe ecrane. Această înfăţişare este în principiu arbitrară şi se poate schimba – dar de

---

[2] În rusa, prescurtarea termenului de *hoziaistvennîi rasciot* — calcul economic, o metodă folosită pentru a calcula cheltuielile şi veniturile unei întreprinderi în cadrul economiei planificate sovietice, implicând distribuţia uniformă a unei părţi din profit în favoarea participanţilor. (*N. trad.*).

obicei noi păstram un anume şablon, cu mici deviaţii. ZA-roboţii nu seamănă între ei din acest punct de vedere. Unii arată futurist, alţii, am spune, htonic, alţii înduioşător – eu însă arăt destul de serios.

Prin uniforma de serviciu şi prin comportament, amintesc de îndepărtatul secol al XIX-lea. Sunt, poate, mai temut decât mulţi alţi ZA, şi pe drept cuvânt. Dar o asemenea individualizare este necesară exclusiv pentru ca reacţia cetăţenilor interogaţi să se potrivească mai bine în structura romanului.

Într-un cuvânt, sunt o inteligenţă artificială rusească tipică a celei de-a doua jumătăţi a secolului XXI, vopsit în nuanţele contrastante ale memoriei istorice şi culturale: contemporan cu Radişcev şi Pasternak, anchetator al cazului lor comun, pur şi simplu un băiat bun şi multe, multe altele.

Acum, câteva vorbe plictisitoare despre modul în care este construit textul – juriştii corporatişti ne pun să repetăm acest recitativ plat în fiecare carte.

Replicile interlocutorilor mei sunt reale.

Pentru a realiza un efect artistic, în câteva locuri s-ar putea să fie descris comportamentul oamenilor înainte şi după contactul nostru direct. În aceste scopuri ni se permite folosirea limitată a unui sistem de scanare automată totală (SSAT), inclusiv a datelor observării vizuale.

„Limitata” înseamnă că cetăţenii pot să cumpere de la Direcţia Poliţiei permisiunea blocării temporare a supravegherii de către roboţii poliţist-literari. Aceasta complică scrierea romanelor poliţiste, dar deseori dă naştere acelei tulburătoare tensiuni a misterului fără de care nicio operă a acestui gen nu ar avea succes.

Sarcina romancierului este să creeze o imagine a realităţii cât mai apropiată de viaţa reală. Multora li se pare că algoritmul literar nu este în stare de asta din principiu: pentru că noi nu putem să vedem lumea la fel ca oamenii. Inteligenţa artificială poate, fireşte, să se conecteze la numărul infinit de ochi electronici şi să prelucreze semnalele milioanelor de moduri diferite percepute de aceştia, dar ea nu are conştiinţa capabilă să trăiască într-un mod uman experienţa celor văzute.

Da, aşa este, nu ascund asta.

Pot însă, fără nici cel mai mic efort, să pregătesc o relatare a unei astfel de experienţe care să nu fie nicidecum inferioară uneia furnizate de un om. Doar orice povestire este constituită din cuvinte, iar ele ne sunt accesibile. Algoritmul literar este, de altminteri, în esenţă, amintirea modului în care oamenii au legat cuvintele între ele în ultimii două mii de ani ca răspuns la stimuli externi şi interni. Toate vorbele de duh îmi sunt introduse în sistem, şi am atât de multe în baza de date, încât pot să sintetizez numeroase altele noi, fără a

copia exact niciuna dintre mostre. Desigur, din relatarea mea despre realitate va lipsi, cum se spune, *componenta subiectivă internă* – şi orice descriere a lumii sentimentelor făcută de mine va fi, în sens strict juridic, o minciună sfruntată, la fel ca povestea despre ajungerea lui Pierre Bezuho [3] pe câmpul de la Borodino. Dar asta ţine de aşa-numitele riscuri ale meseriei.

Mult mai important este principiul organizării unei astfel de relatări. Sarcina mea este să fac în aşa fel încât naraţiunea să fie cât mai aproape de adevărul vieţii şi să nu se deosebească de povestea unui om (dăruit cu geniu în sens literar, aş vrea să adaug), ai cărui ochi şi urechi s-ar fi aflat acolo unde lucrează senzorii vizuali şi sonori accesibili mie. Pentru aceasta, folosim multe trucuri şi tehnici, pe care le voi explica cinstit cititorului înainte de a le aplica, deoarece principalul meu vicleşug este sinceritatea limitată, dacă vreţi dezvăluirea completă a abordării. Tocmai din acest motiv tirajele mele le depăşesc, dacă-mi permiteţi, chiar şi cu două ordine de mărime pe ale concurenţilor.[4]

Tehnica mea specifică de creare a veridicităţii (aplicată pe larg în prima parte a acestui roman) se

---

[3] Personaj din romanul *Război şi pace* de Lev Tolstoi. *(N. trad.).*

[4] Este vorba despre câteva dintre cărţile mele şi despre câteva dintre cărţile concurenţilor mei. (*N. a.*).

numeşte „uber”. Termenul provine nu de la denumirea internaţională a taxiurilor automate, cum cred unii, ci din germanul *über,* cu sensul de „peste”, „superior”, „deasupra”. Eu mă ridic cumva deasupra realităţii cotidiene, trec prin straturile ei dense şi ofer de la înălţime o panoramă detaliată şi expresivă a ei. Interesant este că şi taxiul are legătură cu toate acestea. Esenţa uberului ca procedeu literar constă în aceea că eu nu trec de la un contact uman la altul cu viteza luminii de-a lungul fibrei optice, cum ar fi optim, ci repet drumul pe care ar trebui să-l parcurgă un detectiv înzestrat cu un corp – şi relatez impresiile căpătate pe parcursul călătoriei.

La toate acestea se adaugă elemente ale dialogului meu interior, sintetizate în conformitate cu parametrii ultimului build, având ca rezultat un „eu” uman viu şi cald, atât de îndrăgit de cititorii mei fideli. Cuvântul „uber” nu înseamnă că mă conectez exclusiv la automobilele reînviatei firme Uber. Cuvântul este folosit în sens comun: poate fi un taxi automat al oricărui alt provider, un avion, un vapor, ba chiar o dronă subacvatică (vezi romanul meu *Barja enigmelor,* pp. 438-457). În oraş este preferat mai ales taxiul – pentru că toate maşinile lui sunt dotate astăzi cu camere şi microfoane, care permit scanarea nu numai a zonei pasagerilor, ci şi a zonelor înconjurătoare.

Ca să nu distrug firava legătură emoţională cu cititorul (şi să nu creez probleme juridice), nu voi detalia procedura căutării în reţea şi conectarea la microfoane şi camere. Pe om nu-l interesează toate astea – bineînţeles, dacă nu e hacker.

În schimb, cititorul îşi observă pe furiş, curios, tovarăşii de drum: amprenta proaspătă a vieţii îl preocupă întotdeauna. Deşi, fireşte, dacă e să fim exigenţi, în această situaţie tovarăşul de drum sunt tocmai eu – ceea ce pasagerii nu ghicesc.

În sfârşit – of, juriştii ăştia trebuie să adopt un ton absolut oficial şi să te previn, dragă prietene, că stilistica secvenţelor imitative – a meditaţiilor, a digresiunilor lirice, a introspecţiunilor spirituale şi a altor generări verbale, precum şi imaginea povestitorului, apartenenţa sexuală şi vârsta presupusei „figuri a ascultătorului" etc. — s-ar putea schimba în funcţie de build-ul programului pentru ZA-3478/PH0. Modificările vor avea loc fără avertizare. Toate drepturile rezervate.

partea i
epoca ipsosului

maruha cho

Primăvara este mereu un anotimp uimitor, minunat.

Răsună primul tunet din depărtări de vis, orizontul evenimentelor respiră farmec, norii zboară pe cerul larg deschis, frunze lipicioase tremură de ruşine şi cad pradă îmbrăţişării parfumate a vântului... Inima ţi se strânge şi crede, crede cu tărie într-o minune.

Numai că nici în primăvara asta nu s-a petrecut nicio minune. Nu mi-a fost dat un hoit.

Pentru un scriitor de romane poliţiste, un caz de crimă este singurul mod de a atrage asupra sa atenţia unui public deja sătul. Dacă nu există un hoit (aşa e numit cadavrul la Direcţia Poliţiei), nu există nici interes din partea cititorilor. Îmi amintesc că unul dintre analiştii orientali ai economiei de piaţă spunea că oamenii sunt o clasă specifică de mici demoni care se hrănesc cu durerea altora.

Dar n-ai cui să te plângi, după cum observa cu amărăciune Konstantin Simonov[5], precum şi mulţi alţi

[5] Scriitor şi publicist sovietic (1915-1979). *(N. trad.).*

maeştri ai cuvântului rusesc (conform bazei mele de date – de minimum 823 de ori începând din anul 1681). La Direcţie e coadă la hoituri, şi puţin probabil să ajungă vreunul la mine în acest mileniu... Pe cititor nu-l interesează însă micile ciorovăieli literare, aşa că n-o să-l plictisesc cu asta.

Nu numai că nu mi-a fost dat un hoit, dar de data asta nu mi-a fost dat nici măcar un caz criminal obişnuit. Eu – cum să mă exprim mai delicat? — am fost închiriat pentru o muncă sezonieră.

De altminteri, asta se întâmplă cât se poate de frecvent la Direcţia noastră. Posibilităţile algoritmului meu sunt extrem de largi şi pot fi asociate unui cerc cât se poate de larg de sarcini. Uneori suntem luaţi cu împrumut pentru adunarea de informaţii. Alteori suntem folosiţi ca secretare. Sunt posibile şi alte câteva funcţii, despre care o să vă povestesc mai târziu.

Am fost închiriat de cercetătorul şi criticul de artă Maruha Cho (acesta era pseudonimul ei artistic, numele şi prenumele adevărate erau altele, dar nu am dreptul să le dezvălui aici). Avea nevoie de mine, după cum rezulta din cerere, pentru „o analiză confidenţială a pieţei de artă”. Asta putea să însemne orice: cumpărase pachetul de servicii „Solar Complet Extra-3”, şi acolo era o singură listă de opţiuni – două ecrane cu scris mărunt.

Aşa.

„Confidenţialitate” – K-3.

Ka trei. Peste tot maximum. Categoric, era bogată tanti.

„K-3” însemna că nici eu, nici Direcţia Poliţiei nu vom putea să dispunem de informaţiile căpătate pe parcursul cercetărilor în cazul în care contractantul va fi împotrivă. Direcţia Poliţiei, la drept vorbind, nici nu putea să afle aceste informaţii.

Posibilitatea mea de a scrie un roman în timpul acestor cercetări se păstra, desigur (altfel algoritmul meu pur şi simplu nu funcţionează), dar Direcţia Poliţiei nu avea dreptul să-l publice fără acordul clientului, şi aceştia nu-şi dădeau acordul aproape niciodată.

Una peste alta, încă un sezon pierdut.

Pentru astfel de comenzi Direcţia Poliţiei primeşte bani buni – pesemne conducerea a hotărât că astfel se vor obţine de la mine beneficii economice mai mari decât în strictul sistem de aplicare a legii. Să aibă cu adevărat încredere în mine şi să-mi dea un hoit nu le-a trecut prin minte.

În astfel de cazuri principalul este să nu-ţi pierzi cumpătul – cum se spune, strânge din dinţi şi rabdă. Cu orice ne-am ocupa, algoritmul se perfecţionează şi înmagazinează experienţă.

Clienta mă aştepta acasă la ea astăzi la amiază. Trebuia să mă pregătesc.

La începutul unei anchete (sau al „altei activităţi oficiale”), instrucţia îmi cere să generez din nou o imagine oficială pe care cetăţenii care vor avea contact cu mine o vor vedea în ochelarii de augmentare a realităţii sau pe ecrane. Acest punct este de fapt stupid şi inutil, pentru că imaginea lui Porfiri Petrovici e stabilită de mult, dar cerinţa e lesne de ocolit: îmi sintetizez look-ul pe baza a 243 de look-uri trecute. De aceea, nu au loc niciodată schimbări radicale.

Şi nici acum n-am avut parte de mari surprize.

Porfiri Petrovici arăta practic la fel ca ultima dată: mustăţi răsucite, favoriţi roşeaţi, chelie cu o şuviţă lungă pieptănată de-a curmezişul. Băbălook, îmi vine-a spune în glumă.

Unii văd în aceste şuviţe un semn de slugărnicie şi conformism, dar mie îmi plac aceste limbi de foc ruginii care sugerează un spirit agil impetuos şi o forţă vitală neconsumată. Nu degeaba Funcţionarul Rus urma această modă în anii pe drept cuvânt consideraţi epoca de aur a Rusiei.

Erau şi câteva noutăţi în înfăţişarea mea. De data asta a picat o uniformă albastră de jandarm. Bine, n-am nimic împotrivă, e o culoare frumoasă, deşi ţinuta mea favorită este tunica neagră de marinar militar în care

am anchetat scufundarea barjei de mărfuri în Istra. În picioare m-am trezit cu nişte cizme cu pinteni. Eh, bine că nu am fost urcat şi pe cal.

Un alt detaliu era un pic agasant. De obicei conduc cercetările cu un pince-nez negru. Este folositor din trei puncte de vedere: îi disciplinează pe oameni, minimalizează posibilitatea de sâcâire din priviri şi de asemenea economiseşte resursele necesare calculării exacte a ochilor şi a emoţiilor exprimate de ei (asta e uneori important când trebuie să te calibrezi pentru distribuirea forţei în cazul încărcăturilor grele). Dar, printre altele, pince-nez-ul negru cu lentile de oglindă este marca mea.

Pince-nez-ul în sine s-a păstrat, dar de data asta sistemul a făcut lentilele albastre. Totuşi, erau semitransparente, şi asta avea să mănânce un pic din resurse.

De ce tocmai albastre? Poate pentru armonizarea cu semitonurile şi accentele vestonului? Sau din motive politice? Dintr-o reverenţă complicată pentru societatea orbilor sau pentru drapelul eston? În fine, merg – cu atât mai mult cu cât pot fi înlocuite pe neobservate mai târziu. Mai ales cizmele. Dar prima dată trebuie să mă duc exact aşa.

Să trecem la imaginile auxiliare.

Masa de scris la care stătea Porfiri Petrovici (nu în

realitate, firește, ci în reprezentări 2D și 3D) a rămas ca înainte: lei sculptați pe sertare, o lampă verde cu stema guberniei, o garnitură de scris din malahit verde cu urși jucăuși. Pe perete, bineînțeles, portretul Țarului, fără de care nu se poate – deși, recunosc în taină, în locul lui Arkadi al VI-lea, l-aș fi atârnat bucuros aici pe Alexandru I, cu pieptănătura lui romantică, pe capul jumătate chel. Țarul trebuie să fie cel în funcție, înțeleg și asta. Oamenilor aflați în necaz, cu sufletul îndurerat, trebuie să li se amintească permanent că există în Rusia un apărător uriaș, puternic!

Bun, cu *look*-ul am rezolvat-o. A fost și mai rău, a fost și mai bine. Acum putem trece la treabă. Așadar, cine ne-a închiriat? Să vedem ce-i cu Maruha Cho.

Așa... Fișa personală. Unde-i? Uite-o. Antecedente penale – n-are. Prima specializare – programare. Așa... Orientare – BET și REP. Asta ce-o fi?

Bounded Exhaustive Testing și *Random Code Programming.* Sună beton. Dar probabil nu înseamnă mare lucru – acum, practic toți sunt programatori, cu asta începe viața tinerilor.

Educație artistică. Din nou serioasă. Deplasări în USSA, doctorat în California. Măi, să fie: PhD. Bine, acolo, la ei, pi-eici-di e oricine pofteşte. Tema disertației – *Suferințele „oamenilor mărunți" ca temă principala a liricii liberale ruseşti de la începutul secolului XXI.* Așadar, e și

istoric.

Bun, unde e materialul video de identificare? Aha, uite-l.

Păi... nici prea tânără, nici prea frumoasă, zic şi eu aşa...

Frumuseţea şi tinereţea unei femei sunt lucruri foarte relative, şi ultimele versiuni ale manualului de instrucţiuni ne cer să punem în romane femei nici tinere, nici frumoase, care discută teme fără nicio legătură cu sexul şi gătitul. De altfel, procentul minim de astfel de texte este destul de mare. Un vânător normal se străduieşte întotdeauna să nimerească mai mulţi iepuri cu un singur glonţ.

Maruha era rasă în cap şi mistuită de diete. Biologic, femeie, dar în fişa ei genul era definit astfel: „femeie cu coaie". Asta însemna că fata îşi plantase dispenseri de testosteroni, şi ca urmare corpul ei devenise ceva mai masculin şi mai puternic decât al muierilor fără coaie – dar nu ajunsese păroasă şi asemănătoare unui bărbat: în ciuda umerilor laţi şi a soldurilor înguste, vizual era, indiscutabil, femeie.

Acum adresa... Din nou interesant.

Maruha Cho locuia în centrul oraşului, la marginea „cimitirului de Tamagotchi", cum se spune în popor, sau a „Parcului memorial de electronică personală Veşnicul Beep", cum îl numeşte oficial primăria.

În vremurile noastre omul e singur – şi deseori îşi doreşte să-i supravieţuiască măcar jucăriile electronice preferate. După moartea stăpânului, cloud-ul oricărui device poate fi păstrat chiar pe server, este ieftin şi la îndemână. Iar pentru aceia care sunt cu adevărat bogaţi există posibilitatea de a asigura liniştea device-ului însuşi – echipa de tehnicieni a cimitirului, dacă îi plăteşti serviciile, îl va menţine în stare de funcţionare mulţi-mulţi ani.

Cimitirul de Tamagotchi este un parc verde pustiu şi liniştit cu nenumărate cripte şi capele mititele. Aici terenul e foarte scump. Mulţi copaci – după cum afirmă primăria, „ceilalţi plămâni ai oraşului”. Nimeresc rareori cerşetori: vizitarea e cu plată, ca să nu fie stricate plantele. Nu se aud nici maşini, nici elicoptere, nici drone. Numai păsările şi o muzică abia auzită (multe computere şi sisteme acustice cântă zilnic în cripte). Să locuieşti la marginea acestui parc este ecologic şi prestigios.

Maruha locuia într-un complex rezidenţial de elită, ba mai mult, în cea mai şic clădire a acestuia: un triplex stilat, construit în coşul larg al unei vechi staţii termoelectrice (acest turn de răcire chiar fusese declarat monument arhitectural). Era o locuinţă scumpă şi modernă, aşa că m-am convins din nou că fata avea lovele.

Dar nu avea sistem anti-SPAS. Sau, mai precis, acesta nu era funcţional din cauza unei greşeli de setare – şi după câteva secunde îmi observam deja clienta prin camerele de supraveghere din apartamentul ei.

Maruha era îmbrăcată într-un harnaşament BDSM din piele, cu ţepi. Părea că îl poartă când e singură acasă. Pesemne persoana era cu adevărat devotată artei. De altminteri, nu era nevoie în mod special de o astfel de ţinută: în privirea fetei scânteiau mai mulţi ţepi BDSM decât pe costum, dacă cititorul îmi permite această metaforă. Orice s-ar spune, mă pricep să observ şi să analizez expresia ochilor omeneşti.

Triplexul ei avea trei niveluri: dormitorul, salonul cu biroul şi dependinţele. Maruha se deplasa între ele pe o scară îngustă în spirală. În dormitor n-am putut să mă uit – era un televizor acolo, dar camera lui era blocată.

Casa nu avea ferestre – ele erau înlocuite de nişte ecrane rotunde *trompe l'œil*, pe care rula veridic ploaia căzând peste Moscova. Funinginea veche, fie chiar rămasă pe pereţi, fie desenată de decoratori, era încadrată de rame şi acoperită cu un lac lucios, transparent.

Pe pereţi erau atârnate câteva tablouri cu un conţinut de neînţeles pentru mine – o împletire de linii viu colorate şi drepte, figuri geometrice unghiulare, în care se putea distinge cu efort ceva antropomorf...

Tablourile nu mi s-au părut interesante.

Apoi atenţia mi-a fost atrasă deodată de o fotografie înrămată care stătea pe masa de lucru a locatarei. O fotografie adevărată pe hârtie, de la un butic de fotografii, apărată de ultraviolete de o sticlă specială. Pe ea era întipărit un grup vesel pe plajă – cinci bărbaţi şi o femeie, toţi destul de tineri. Şedeau pe nisip în jurul unei canoe galbene.

Femeia... Da, era Maruha, dar mai tânără şi cu părul multicolor, lung până la umeri. De-a latul fotografiei era scris de mână „REPUBLICA DOMINICANĂ!”. Pentru orice eventualitate, am copiat toate pattern-urile faciale – în caz de ceva, verificăm cine sunt.

Pe masă, lângă fotografie, se afla o ramă electronică cu un GIF 3D înfăţişând o fată.

Tânăra avea părut scurt şi ondulat, nasul drept şi nişte ochi uriaşi, întunecaţi. Avea capul acoperit cu o plasă pentru păr cu bentiţă aurie. În urechi îi străluceau cercei de aur. Amintea foarte tare de un portret antic din Pompeii, aşa-numita Safo (văzând în mâinile ei tăbliţele de scris şi stilusul, am înţeles că nu e o simplă asemănare, ci o reprezentare a imaginii). Pesemne amanta virtuală a stăpânei casei – cum se spune acum, e-chan.

Safo ieşea în grădina udă după ploaie, ridica faţa, zâmbea şi scria ceva pe tăbliţele ei... Apoi asta se

repeta. Trebuie să fie obositor să lucrezi lângă un astfel de portret.

Pe ramă era inscripţia „Janna”. Bizar nume pentru o poetă antică.

Poate că, în afară de Safo, rama mai prezenta şi o altă e-chan? Sau pe Safo asta o chema de fapt Janna? În orice caz, neinformativ. Indică, pesemne, o înclinaţie lesbiană – dar asta e absolut tipic pentru muierile cu coaie. Deşi, în vremurile noastre, nu trebuie să te grăbeşti să tragi astfel de concluzii – încă nu se ştie ce are această Janna sub peplum.

Un alt portret împodobea peretele. Acest chip cu barbă căruntă l-am recunoscut pe dată – era Saul Reznik, celebrul guru şi programator californian. Deloc uimitor că este atârnat aici. Am văzut de multe ori fotografia asta, în care Reznik avea înfăţişarea unui bătrân negru uscăţiv, cu o bucată de pânză legată în jurul şalelor, cu un arc şi două săgeţi în spinare – e un fel de icoană a programatorilor. De obicei e semnată astfel: „Lincoln Snoop Motherfucker (Saul Reznik) în *Californian.*

Astăzi, ethnodownshifting-ul este extrem de modern – dar Reznik exagera. Mai ales cu discul uriaş de lut pe buza de sus, ieşită în afară. Şi cicatricile iniţiatice de pe umeri şi piept erau cam multe – trebuie să fi fost dureros...

Maruha stătea în bucătărie. Acolo era o muzică chinuitor de frumoasă – una dintre noile minuni ortodoxe, pandantul sonor al unei icoane izvorâtoare de mir: un cântec în care după multe decenii a răsărit deodată numele lui Iisus, neobservat până atunci. Se cântă deseori în bisericile moscovite, mai ales în zilele de post:

Ceruri...

Nazarineanul...

Glasuri mă cheamăăăăă...

Era ciudat că Maruha îl asculta singură acasă. M-am conectat la camera de la cuptorul cu microunde (unii idioţi încă mai întreabă de ce are acesta cameră) şi am pierdut două minute contemplând cum Maruha mestecă un biscuit cu ţelină, creveţi cruzi şi unt de crab. Înţelegând că observarea în continuare nu-mi va aduce alte informaţii cu privire la caracterul şi sufletul ei, am iniţiat apelul.

Ea a apăsat pe butonul receptorului.

Canalul ei s-a dovedit a fi protejat. Şi fără video – numai audio. Dar eu, he-he, aveam deja video.

— Bună ziua, am rostit. Sunt noul dumneavoastră... ăăăăă... asistent de la Direcţia Poliţiei.

— Porfiri Petrovici?

— Da, exact, doamnă. Chiar el. Am sosit pentru a-mi prelua slujba.

— Intraţi. Codul este unsprezece – patruzeci şi doi – maruha – virgulă – patruzeci şi doi – ef. Deschid.

Canalul deschis de ea ducea...

Of, Doamne. Dar trebuie.

Ducea direct în iPhuck-10, care se afla pe pat, în dormitorul ei. Un iPhuck scump, purpuriu-închis, într-o ediţie pentru femei *straight* (cu dildo ataşat, adică), cu mufa tip 2-16 – practic, la fel ca proiecţia ecranului meu. Alături erau nişte augmentochelari.

Am văzut dormitorul prin ochii camerei de la iPhuck. Un locşor confortabil: infraşemineu, două fotolii şi un dulăpior de vinuri. Acelaşi ecran rotund la mijlocul peretelui şi alături de el un panou video separat. Mai multe rame mici afişând screensavere cu pisici. O ramă – mare – cu aceeaşi Janna-Safo ca în birou. Numai că aici Janna era îmbrăcată într-o uniformă albastră de stewardesă.

iPhuck în dormitor. La prima întâlnire. Cum s-ar zice, e-cord-IT. Nu că nu mi s-ar mai fi întâmplat, dar... E clar ce fel de piaţă a artei o să studiem.

Puternicul meu instinct profesional a remarcat însă două bizarerii.

În primul rând, în iPhuck m-au atacat deodată cinci sau şase utility-uri de securitate care mi-au copiat codul de identificare şi certificările până la datele ultimelor mele contacte – şi chiar au îndrăznit să-mi

mânjească metadatele cu cookie-urile lor, ceea ce pentru mine, ca algoritm poliţienesc de rang superior, a fost destul de ofensator. Se dau bine pe lângă stăpână, şobolani nenorociţi... Dar totul oarecum în limitele legii.

În al doilea rând... Tot nimic ilegal, şi totuşi. iPhuck-ul avea două memorii – un safer şi un folder de reţea.

În safer sunt acumulate şi reînnoite permanent preferinţele intime ale stăpânului: un fel de laborator alchimic; şi este atât de apărat, că nu pot intra în el nici hackerii-martiri ai Califatului, ticsiţi de implanturi cu terminale, care-şi ard creierul de dragul unui atac reuşit. De-aia e scump iPhuck-ul, pentru că secretele voastre intime sunt sub lacăt.

Cât despre folderul de reţea – acesta este o curte de trecere. Acolo poţi să arunci un i-filmuleţ de pe net, să tragi un i-game sau un serial popular – în general, un loc special pentru tranzacţii neprotejate. Această zonă de memorie se recomandă a fi formatată în fiecare lună, ca să nu apară viruşi. Aici nimeni nu păstrează nimic personal, pentru că se poate vedea din reţea. Este pur şi simplu o bibliotecă, şi deseori este prea aglomerată.

Maruha m-a trimis, fireşte, în folderul de reţea.

Dar acest folder de reţea era absolut gol. Absolut. Practic, avea un metamiros de fabrică. Adică ea nu

pusese content nici măcar o dată în acest segment de memorie. O astfel de virtute monahală părea dubioasă. E drept, nu puteam să mă uit în safer-ul ei.

Se puteau face glume pe seama virginităţii iPhuck-ului ei – dar exista o probabilitate de circa şaptezeci la sută ca Maruha să fie şi ea virgină din punct de vedere biologic şi să fi avut de-a face numai cu penetratori mecanici. Şaizeci şi trei la sută dintre virginele biologice găsesc că glumele pe această temă sunt jignitoare, optsprezece la sută te dau în judecată pentru ele, aşa că am hotărât să-mi ţin gura.

Uşa s-a deschis şi în dormitor a intrat Maruha Cho.

Eu, drept să spun, mă aşteptam să-şi arunce de pe ea curelele de piele şi să trecem la treabă, dar în loc de asta s-a aşezat în fotoliu, a scos din dulăpiorul de vinuri o sticlă de roşu californian şi şi-a turnat jumătate de pahar. Vrea să stăm de vorbă mai întâi, am înţeles eu. E timidă. Trebuia să-i spun ceva s-o ameţesc, aşa că m-am conectat la difuzoarele panoului de pe perete.

— Primăvara nelinişteşte sângele, am spus cu glas jos, senzual. Astăzi mi-am pierdut capul cel puţin de două ori... Prin vene îmi curge o electricitate densă.

Maruha a râs şi a sorbit din vin.

— Porfiri Petrovici, mă scuzaţi. Nu vreau să fiu înţeleasă greşit... Nu asta am avut în vedere. iPhuck-ul îmi face figuri, nu permite încărcarea de content de pe

net. Am vrut să văd, pe dumneavoastră vă primeşte, sau nu? V-a primit. Acum puteţi să treceţi în televizor.

Aşa deci: mai nou sunt folosit pentru a verifica iPhuck-uri. În curând o să curăţ coşuri de fum.

— Nu vă permite să încărcaţi content, doamnă, am mormăit eu, pentru că v-aţi pus atâtea bazaconii de securitate. Eu pot să mă descurc cu ele, pentru că sunt ofiţer de poliţie. Dar orice alte contingente sunt aruncate din prag. Cu atât mai mult dacă sunt fără o licenţă validă, iar aici, în Ţara-de-Dumnezeu-uitată, ştiţi cum e cu astea...

M-am mutat în sfârşit pe panoul ei şi m-am arătat. Nu complet: deocamdată numai un chip zâmbind uşor în pătrăţelul ferestrei care s-a deschis. Practic, numai pince-nez-ul de culoare închisă. Fereastra asta era însă ca o celulă de la închisoarea Butîrskaia văzută dinăuntru. Meme-ul meu de firmă – nu toţi îl înţeleg, slavă Domnului. Maruha n-a părut să înţeleagă.

— Intraţi, intraţi, a spus ea. Astăzi nu muşc.

acord preliminar

Am intrat. Asta a constat în faptul că am închis fereastra şi în clipa următoare am apărut pe ecran întreg.

— Am onoarea...

Scoţându-mi cascheta, am scânteiat uşor dintr-un pinten de pe cizmă – să nu rămână neobservată bunătate de accesoriu.

— Ah, cât de byronian sunteţi, a zâmbit Maruha. Chiar mai bine decât în catalog.

— Dar dumneavoastră, doamnă, m-aţi ales după catalog?

— Păi cum altfel? Am o slăbiciune pentru bărbaţi impozanţi, mustăcioşi şi byronieni.

Am pierdut o fracţiune de secundă ca să clarific în reţea toate sensurile posibile ale termenului „byronian”. O nuanţă neaşteptată, da. Nu mi s-a mai spus aşa – pesemne că expresia nu este familiară mediului infracţional.

— Aspectul meu exterior este în totală concordanţă cu sfera activităţii mele, am spus eu cu voce tare. Menirea lui este să inspire oamenilor respect faţă de lege şi slujitorii ei.

— Aţi inspirat deja, a zis Maruha dând aprobator din cap. Tremur toată, vibrez şi mă topesc.

M-am gândit că dacă îşi doreşte atât de tare byronism, se găseşte şi la mine – şi buzele mi s-au arcuit într-un surâs amar-dispreţuitor.

— După câte îmi amintesc, doamnă, acum servesc pentru a vă face unele comisioane?

— Exact. O să lucrăm mult şi strâns. De aceea,

propun să trecem la „tu”.

— Cum doriţi, doamnă.

— Şi nu-i nevoie să-mi spui doamnă, nu-i nevoie. Spune-mi Mara. Apropo, ăsta-i numele meu adevărat.

Spunea adevărul (deşi, conform contractului, eu nu-i pot rosti singur numele, pot foarte bine să-i repet cuvintele şi să le recunosc adevărul).

— Bine, Mara, am spus. Cât despre „tu” însă... Sunt un om al tradiţiilor vechi, n-o să-mi fie uşor aşa, dintr-odată.

— Încearcă. Chiar acum. Spune: „Mara, ce glorioasă eşti”.

Şi zâmbeşte.

— Mara, am repetat eu făcând o faţă de-ai fi zis că am gura plină de triluri, ce... glorioasă eşti.

Pe chipul ei a trecut o umbră de nemulţumire. Pentru orice eventualitate, am înfăşurat byronismul într-un covoraş nevăzut şi am zâmbit luminos.

— Excelent, Porfiri, mi-a zâmbit la rândul ei. Îţi imaginezi cu ce-o să ne ocupăm?

— Cu piaţa artei.

— Da. Ştii ceva despre artă? Contemporană, mai ales?

— Contemporană – ce perioadă e asta?

— Păi, să spunem, ultimii o sută cincizeci de ani.

— Drept să spun, nu, am răspuns. Dar pot oricând să

mă lămuresc.

— Mai bine îţi povestesc eu. Ca să ştii cum o văd eu. Stai jos, o să dureze... Şi e incomod să vorbeşti cu cineva care stă în picioare în faţa ta.

Am proiectat pe ecran imaginea mea la masa de lucru. Ea a aruncat o privire ironică spre portretul Ţarului – dar n-a spus nimic. Fată deşteaptă.

— Aşa, Porfiri, ascultă. Arta contemporană nu poate fi definită, ea poate fi numai descrisă. În funcţie de scopurile noastre, descrierea poate fi foarte diferită. N-o să intru în teorie, ci o să încerc să explic ce este ea pentru mine personal.

Mi-am aşternut pe chip o expresie de gândire încordată.

— Eu văd arta ca pe un fel de câmp de evenimente care are la un pol conspiraţii vesele ale unor tineri demenţi, iar la celălalt, proiecte de business ale unor spălători pe creier profesionişti care se străduiesc să emită noi instrumente investiţionale...

Am început să-mi trec peniţa peste hârtia de scris, ca şi cum mi-aş fi făcut însemnări. Asta-i ajută pe oameni să se concentreze în timpul interviurilor.

— Primul pol – cel cu tinerii demenţi – este aproape întotdeauna simpatic. Al doilea – cel cu businessul şmecher – este aproape respingător. Cu excepţia acelor cazuri, fireşte, în care este homeric de caraghios, ceea ce

se întâmplă destul de des. Dar în acelaşi timp, strategia şi scopul tinerilor care se adună la primul pol sunt ţintite de obicei pentru a pătrunde treptat în cel de-al doilea pol şi a-l ocupa, iar strategia bătrânilor căcăcioşi care ocupă polul al doilea constă în a păstra controlul asupra lui cât mai mult posibil...

Am dat din cap şi am desenat pe hârtie un amoraş nevăzut, cu arcul în mână. Aşadar, degeaba au făcut praf arcul dimineaţa, a lucrat circuitul meu asociativ. În acest iPhuck, Porfiri Petrovici, probabil că nu veţi fi numit.

— Interesant este, a continuat Mara, că multe dintre cele schiţate întâmplător la primul pol devin cu timpul un mult mai serios instrument investiţional decât cele create special şi stăruitor la cel de-al doilea. În cele din urmă ajunge chiar un canon. De aceea, al doilea pol se străduieşte din toate puterile să-şi adapteze culorile la primul, iar primul, la al doilea. Ei bine, tocmai această complexă dinamică a pătrunderii reciproce şi a mascării este adevărata viaţă a artei contemporane, şi totodată esenţa, nucleul şi agenda ei secretă. Ai înţeles?

— Am înţeles, am spus eu. Ce-i de neînţeles?

— Atunci trebuie să ai o întrebare.

— Eu?

— Da, a răspuns Mara. Dacă ai înţeles într-adevăr.

Nu m-am apucat să-i explic, desigur, că expresia „am

înţeles” care mi-a fost introdusă în program nu este decât o pură figură de stil şi înseamnă exact asta: „Am analizat materialul lingvistic, am descompus nucleele semantice şi am trecut la generarea unor replici cu legătură între ele, care păstrează aparenţa unui dialog.” Asta nu contribuie la veridicitate. În loc de asta, am clipit tâmp de vreo două ori şi am zis:

— Ce întrebare?

— Păi asta, a spus Mara. Cine dă sancţiunea?

— Un procuror?

Mara a început să râdă.

— În lumea artei, Porfiri, nu procuroru-i stăpân. Ca să ştii.

— Bine, am zis eu. Atunci ce sancţiune?

— Îţi explic imediat, după modelul monografiei mele. Uite. E sfârşitul secolului trecut. Realismul socialist de tunel, cum îl clasificăm astăzi. Uniunea Sovietică înainte de a-şi da ultima suflare. Un tânăr şi în vogă artist petersburghez în compania prietenilor săi, după ce fumează iarbă, se apropie de o grămadă de gunoi, scoate din ea o bucată de fier lucitoare – un ghidon de bicicletă sau poate un arbore cotit îl ridică deasupra capului şi enunţă: „Fraţii mei, pun pariu: mâine vând bazaconia asta pe zece mii de dolari”. Pe vremea aceea era cu dolari. Şi îl vinde. Uite în ce constă întrebarea: cine şi când i-a oferit confirmarea pentru a fi

considerat bazaconia aia un obiect de artă în valoare de zece mii?

— Un artist? am presupus eu. Nu. Improbabil. Atunci oricine ar fi fost artist. Poate... cel care a cumpărat?

— Exact! a ridicat Mara un deget. Ce deştept eşti! — mergi direct la rădăcină. Cel care a cumpărat. Pentru că fără el noi vedem în jurul acestui artist numai o mulţime de curatori flămânzi, ca mine. Ei vor ţipa că asta nu e artă, ci pur şi simplu un fier din gunoi. Alţii, că e artă tocmai pentru că este pur şi simplu un fier din gunoi. Vor mai urla că artistul este un pervers şi că este plătit de alţi perverşi bogaţi. O să spună neapărat că în timpul aşa-numitei perestroika, CIA investea în trenduri antisovietice nonconformiste, ca să le ridice rangul social în rândurile tinerilor – iar scopul final era prăbuşirea URSS, pentru că li se plăteau la tot felul de idioţi câte zece bucăţi pentru un fier din gunoi... În general o să spună foarte multe, poţi să fii sigur. Fiecare dintre aceste afirmaţii are, poate, un sâmbure de adevăr. Dar înainte de actul vânzării toate astea n-ar fi decât palavre. După aceea însă, devin reflecţii asupra unui fapt cultural concretizat. Secretul murdar al artei contemporane constă în aceea că dreptul ultim la viaţă i-l dă – sau nu i-l dă – *das Kapital.* Şi numai el. Dar înainte de asta artistul trebuie să primească o sancţiune

oficială de la cei care funcţionează ca mediatori între artă şi capital. Oameni ca mine. Elita lumii artistice, care hotărăşte să considere sau nu o bucată de fier din gunoi artă.

— Dar aşa a fost întotdeauna, am spus eu. În ce priveşte arta şi capitalul. Şi în cazul lui Rembrandt ăla. Şi al lui Tiţian. Tablourile lor erau cumpărate. De-asta au putut să picteze iar şi iar.

— Da, dar nu chiar, a răspuns Mara. Când sălbaticul desena un bizon pe peretele peşterii, vânătorii recunoşteau animalul şi împărţeau carnea cu artistul. Când Rembrandt sau Tiţian îşi arătau tabloul unui posibil cumpărător, în jur nu erau critici. Fiecare monarh sau cumpărător bogat era el însuşi expert în artă. Valoarea obiectului era determinată de impresia nemijlocită pe care i-o producea clientului gata să plătească. Cumpărătorul vedea un om uimitor de asemănător cu el în acel portret. Sau o femeie cu aceleaşi falduri rozalii de celulită ca şi nevastă-sa. Asta era o minune, uimea şi nu necesita comentarii, şi zvonul se ducea tocmai despre această minune. Arta reprezenta pe loc şi fără efort nu numai obiectul, ci şi pe ea însăşi ca mediu. Chiar în actul viu al percepţiei de către un altul. El nu avea nevoie în viaţa lui de îndrumarea unui expert în artă. Înţelegi?

Am dat din cap neîncrezător.

— Arta modernă, dacă e să discutăm în sens larg, începe acolo unde se termină naturaleţea şi concretul – şi apare nevoia de noi şi de sancţiunea noastră. În ultimul secol şi jumătate arta se ocupă în principal cu reprezentarea a ceea ce nu poate fi atins în mod nemijlocit. De aceea arta are nevoie de reprezentare în sine. Ai înţeles?

— Vag. Mai bine mă uit pe net şi...

— Nu-i nevoie, acolo o să găseşti tot felul de rahaturi. Ascultă-mă, o să-ţi explic totul simplu şi la obiect. Dacă la un artist care lucrează în noua paradigmă vine un cumpărător, el vede pe pânză nu mutra lui, care-i este cunoscută din oglindă, sau faldurile de celulită cunoscute de la nevastă-sa. El vede acolo...

Mara a stat pe gânduri o clipă.

— ...deodată, o cărămidă mare portocalie, sub ea o cărămidă roşie, iar mai jos o cărămidă galbenă. Numai că asta nu se numeşte *Semafor în ceaţă,* cum ar spune orice suflet simplu, ci *Orange, red, yellow.* Şi când cumpărătorului i se spune că acest semafor în ceaţă costă optzeci de milioane, este de o importanţă vitală ca nişte oameni serioşi, cunoscuţi şi respectaţi care se află în jurul tabloului să dea afirmativ din cap, pentru că un cumpărător din noua situaţie culturală nu poate judeca după senzaţiile şi gândurile proprii. *Art-establishment*-ul dă o sancţiune – lucru foarte serios,

căci aceasta înseamnă că lucrarea vândută va fi primită înapoi, dacă este nevoie, la acelaşi preţ.

— Şi chiar e primită? am întrebat eu.

Mara a dat afirmativ din cap.

— Cu tabloul despre care vorbesc asta s-a întâmplat deja de mai multe ori. Are peste o sută de ani.

— Cum apare această sancţiune?

Mara a început să râdă.

— Asta nu mai e o întrebare de optzeci, ci de o sută de milioane. Unii oameni îşi irosesc viaţa dorindu-şi să primească această sancţiune – şi nici ei nu înţeleg pe deplin. Sancţiunea apare ca rezultat al unei mişcări browniene a minţilor şi voinţelor implicate în arta modernă din jurul capitalului de investiţii căruia îi aparţine în mod natural ultimul cuvânt. Dar dacă ai nevoie de un răspuns scurt şi simplu, se poate spune astfel. Arta de astăzi este o conspiraţie. Şi această conspiraţie este sursa sancţiunii.

— Nu e tocmai un termen juridic, am răspuns eu. Poate că e mai bine să spunem „un acord preliminar”?

— Putem să spunem cum vrem, Porfiri. Dar şi termenii experţilor în artă au nevoie de aceeaşi sancţiune a capitalului ca pânza cu cele trei cărămizi de culori diferite. Abia atunci încep să însemne ceva – şi merită ca noi să căutăm adânc în ele numeroasele sensuri posibile. Despre „conspiraţia artei” vorbea

Sartre – şi asta, apropo, este una dintre puţinele afirmaţii clare pe care le-a făcut în viaţa lui. Sartre era cumpărat scump. De aceea, când repet după el aceste cuvinte, eu mă ascund după sancţiunea care i-a fost acordată lui şi par serioasă. Iar când Porfiri Petrovici vorbeşte despre „un acord preliminar", e aruncat la gunoi, *sorry for my French*[6]. Şi nimeni n-o să repete asta după el.

— Tocmai ai repetat tu, i-am spus.

— Da. În scopuri didactice. Dar într-o monografie n-o să pun asta, în timp ce pe nenea Sartre, da. Pentru că singurul mod de a obţine o sancţiune pentru monografia mea este s-o compun din sancţiuni care deja au fost date altor proiecte. Aşa se susţine conspiraţia artei. Şi toate celelalte conspiraţii.

— Zici că-i un soi de carbonerie, am spus.

— Dacă aşa înţelegi mai uşor, foarte bine, a zâmbit Mara. Orice acţiune de creaţie întemeiată pe supravieţuirea artistului modern este o cerere de a fi primit în conspiraţie, şi toate lucrările lui sunt formulare de înscriere tipărite cu diferite fonturi. Pe această cărare alunecoasă şi urât mirositoare tinerii veseli de la primul pol al artei, pierzându-şi părul şi dinţii, pătrund în cloaca dezgustătoare a celui de-al

---

[6] „Scuză-mi franceza" (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

doilea – apropo, de ajuns, ajunge unul din o mie, ceilalţi devin beţivi şi drogaţi. La primul pol înfloresc flori noi, ne încălzesc un an sau doi cu prostia lor înduioşătoare, apoi se ofilesc, cad – şi iau aceeaşi cale. Aşa era acum o sută de ani, Porfiri. Şi aşa o să fie foarte multă vreme. Arta a încetat de mult să fie magie. Astăzi este, după cum bine ai observat, un acord preliminar.

— Al cui, cu cine? am întrebat.

— Uite, asta nu e întotdeauna clar. Deseori înşişi participanţii la acord sunt nevoiţi să improvizeze. Am putea spune că tocmai din această lipsă de claritate se nasc noutatea şi prospeţimea.

— Aha, am zis eu răsucindu-mi mustaţa. Şi de ce cineva care înţelege arta contemporană, dar nu participă la conspiraţie nu o demască?

Mara a râs din nou.

— N-ai înţeles esenţialul, Porfiri.

— Care?

— „Să înţelegi" arta contemporană fără să participi la conspiraţia ei este imposibil – pentru că trebuie să porţi ochelari de conspiraţionist tocmai ca să descoperi această artă. Fără ochelari ochii vor vedea un haos, iar inima va simţi dor şi trădare. Dacă însă participi la conspiraţie, trădarea devine joc. Doar artistul de pe

scenă nu minte când spune că el e Cicikov[7]. El joacă – şi scaunul de care se sprijină devine o troică. În orice caz, pentru critic, care e parte... înţelegi?

— Aproximativ, am răspuns. Nu pot să spun că profund, dar o să fac faţă la conversaţie.

— Acum, Porfiri, trebuie să ţi se nască o altă întrebare.

— Care?

— De ce îţi explic toate astea?

— Da, am repetat eu, chiar. De ce?

— Ca să nu te mire ceea ce o să vezi când o să începem să lucrăm, a zis Mara. O să ai de-a face cu obiecte foarte scumpe.

Şi ţi s-ar putea părea ciudat că o copie electronică sau o instalaţie video care ar putea să fie făcută după orice material cultural accesibil e considerată un obiect de artă unicat şi se vinde cu bani nebuneşti. Dar asta, crede-mă, este aceeaşi situaţie ca în cazul tabloului *Orange, red, yellow.* Dacă, uitându-te la ea, vezi în faţa ta un semafor în ceaţă, eşti un profan – oricât de convingător ar suna judecata ta pentru alţi profani. Ţine minte esenţialul: obiectele de artă cu care o să ai de-a face nu au nevoie de sancţiunea ta. Au deja sancţiunea comunităţii artistice.

---

[7] Personaj din romanul *Suflete moarte* de N.V. Gogol. *(N. trad.).*

— În ce formă anume a fost acordată această sancţiune?

— Porfiri, a oftat Mara, ce neatent eşti! Prin aceea că au fost cumpărate.

— Dar s-a cerut o expertiză? am întrebat eu bănuitor. Există un certificat de expertiză?

Mara a zâmbit.

— Expertiza este foarte serioasă în toate cazurile. Ea e făcută de însăşi autoritatea unei instanţe care există numai în lumea contemporană. Această sursă nu-şi face însă reclamă – şi de aceea n-ai de ce să ştii despre ea.

— Bun, am zis. Tabloul începe să se contureze. Şi ce fel de obiecte de artă scumpe sunt astea?

— Ipsos, a răspuns Mara.

Aici a rostit pentru prima dată acest cuvânt. Exact aici.

ipsos

— Ipsos? am întrebat. Ce înseamnă asta?

— Ipsos este în jargonul nostru de critici de artă. Termenul oficial este „epoca ipsosului”.

— Şi ce înseamnă „epoca ipsosului”? Vreo periodizare?

— Mai degrabă o paradigmă legată de o perioadă

istorică. Negreşit, nu toată arta acestei perioade va fi ipsos. Dar dacă e să o luăm temporal, de la începutul secolului nostru şi exact până în anii '25-'3O. După locul unde a apărut – Rusia, Europa, America, China. Obiectele de artă individuale create până la epoca noastră şi după ea pot fi şi ele clasificate drept ipsos. Dar trebuie să cadă de acord criticii de artă marcanţi.

— Şi prin ce se distinge acest ipsos?

— În principal prin costul său. Ipsosul este mai preţuit chiar şi decât *tunelul baltic.* În sensul realismului socialist târziu din ţările baltice – iar aceasta este o artă foarte rară şi scumpă.

— Cât de scumpe sunt toate astea?

— Variază, a răspuns Mara. Dar de obicei sumele se numără în milioane.

— Oho! Şi de ce această denumire – „ipsos"? Ce, sunt nişte artefacte din ipsos? Statuete?

Mara a început să râdă.

— Cât eşti de pur, Porfiri. Cât de proaspăt. O să mă îndrăgostesc de tine. Delon Vedrovois avea un eseu intitulat „Contrareforma de ipsos". De acolo vine. Contrareforma de ipsos, după Vedrovois, a fost ultima încercare a reacţiei mondiale de a sufla viaţă asupra formelor vechi şi a le însufleţi. De a crea, după cum scrie el, un Frankenstein din materia moartă a culturii întemeiate pe valorile cvasireligioase ale *rednecks* şi pe

complexele sexuale ale pâclei universale.

— Dar de ce tocmai „ipsos”?

— La Vedrovois este o metaforă centrală. Imaginează-ţi un Dumnezeu lovit de un camion...

— Un Dumnezeu? am întrebat eu şi mi-am făcut cruce. De un camion?

— Vedrovois l-a regândit astfel pe Nietzsche. N-am vrut să-ţi rănesc sentimentele religioase, scuză-mă – ştiu că mai nou vi se implementează şi de-astea. Nu contează – Dumnezeu, un patriarh, un ţar, un proroc. Într-un cuvânt, o figură paternă. I-au fost rupte toate coastele şi e mort. Ar trebui să fie înmormântat cât mai repede – dar... Cum zicea Blok: „filistini pântecoşi rău cinstesc a leşului dragă amintire – acolo şi-aici”[8]. Şi uite, ca să se prelungească pe sine şi filistinismul său în viitor, pântecoşii rău afirmă că Dumnezeu totuşi trăieşte, trebuie numai să fie pus în ipsos, şi peste câţiva ani – cinci, zece, douăzeci – o să se facă bine. Ei sculptează un sarcofag de ipsos în jurul unui cadavru imaginar, pun gărzi imaginare şi încearcă astfel să oprească timpul în loc... Arta ipsosului este arta care încearcă să spargă acest sarcofag cu ciocanul ei virtual. Sau, dimpotrivă, se străduieşte să-l facă şi mai tare. Ceva asemănător s-a întâmplat aproape în toată lumea

---

[8] În poezia „Delir rusesc” de A.A. Blok („Russki bred“). *(N. trad.).*

şi a luat cele mai diverse forme.

— Şi cum s-a terminat totul?

— O faci pe prostul?

— Nu, am răspuns eu, lucrez. Epoca ipsosului s-a încheiat deja, nu?

— Da.

— Deci Dumnezeul din sarcofag şi-a venit în fire?

Mara a zâmbit răbdător.

— E greu de spus.

— De ce?

— Treptat, sarcofagul a fost uitat.

— De ce a fost uitat?

— Pentru că în el am ajuns toţi.

— Aha, am zis. Am priceput. Şi ce epocă a început după cea a ipsosului?

— Nu ştiu, Porfiri. Epoca noastră încă aşteaptă un Vedrovois al ei. Dar paradigma culturală curentă a fost numită „noua nesinceritate". Arta ipsosului s-a stins odată cu rămăşiţele libertăţii... Dacă observi, despre libertate am pomenit nu eu, ci Vedrovois. În general, aceste teme sunt complicate pentru profani, pentru că din vremurile ipsosului multe cuvinte şi-au schimbat sensul. Dacă o să sapi după ele pe Internet, s-ar putea ca pe multe să le înţelegi greşit.

— Cum adică şi-au schimbat sensul? am întrebat eu. Ce, masa a devenit scaun? Sau dimpotrivă? Poţi să-mi

dai un exemplu?

— Pot, a zis Mara. În fine, cel puţin... Unul dintre principalele concepte ale epocii ipsosului este „europeanul rus”. Ştii ce-i asta?

M-am uitat pe Internet.

— Sigur. „Europeanul rus” este un câine de pază miţos îndrăgit de fetele bătrâne germane şi franceze. Se spune că poţi să-l dresezi să facă sex oral frecându-ţi părţile intime ale corpului cu un cârnat sau o brânza mirositoare, ceea ce în sine nu este o încălcare a normelor Şariei Europene. Nu e pretenţios, suportă bine frigul. Serveşte în trupele de la graniţa cu Califatul...

— Ajunge, a spus Mara. Înţelegi, aşadar. Înainte de Califat aşa se numea un adept rus al valorilor şi normelor umaniste. Acum însă această informaţie poate fi găsită eventual numai în notaţiile din vreo monografie. Dacă bagi pur şi simplu aceste cuvinte în motorul de căutare, vei fi întâmpinat de mulţi, mulţi căţeluşi drăgălaşi. După cum tocmai ai văzut singur. De aceea, mai bine ascultă-mă pe mine.

— Bine, am răspuns, o să te ascult. Cu periodizarea şi terminologia am priceput, în mare. Dar de ce e ipsosul atât de scump?

— Ştii, a spus Mara, asta nici criticii de artă nu înţeleg toţi până la capăt. Deşi să explice, fireşte, ştiu toţi.

— Tu înţelegi? am întrebat.

— Eu... Eu pot să explic, a zâmbit Mara.

Zâmbetul ei era semilimbic de tipul 3, deschis şi sincer. Teoretic trebuia să inspire încredere. Dar, nu ştiu de ce, mie nu-mi inspira.

— Explică, am rugat-o.

— Vezi tu... Epoca ipsosului este ultima perioadă din istoria omenirii în care artistului i se părea... Nu, în care artistul încă mai putea să se prefacă oarecum convingător că i se pare că arta lui se hrăneşte din conflictul dintre libertate şi sclavie, adevăr şi minciună, bine şi rău – poţi să numeşti cum vrei aceste opoziţii. A fost ultimul val al artei care se raportează la revoluţia viitoare ca la o justificare a ei şi ca la un magnet – care în orice epocă îl face pe artist invincibil... Mă exprim clar?

— Dar acum nu se poate raporta la o revoluţie? am întrebat. Doar reclamele se raportează mereu la ea. Fiecare nou iPhuck este o revoluţie.

— Acum revoluţia poate fi folosită ca o metaforă a progresului tehnic, a spus Mara. Dar nu te poţi raporta la o revoltă împotriva opresiunii. Nu pentru că ai fi arestat, deşi se întâmplă şi asta, ci pentru că este greu de înţeles împotriva cui te revolţi. În lumea contemporană opresiunea nu are o sursă exactă. Pe arunci era însă detestatul sarcofag. Cătuşele de ipsos,

după cum spune Vedrovois. Dar încă de atunci cu acest apel la o viitoare furtună s-au schiţat dificultăţi stilistice serioase, care în cele din urmă au închis ipsosul.

— Ce fel de dificultăţi? am întrebat.

— Ar trebui să fii istoric ca să înţelegi. E dificil să cânţi despre revoluţie, când ea este pregătită cu seriozitate după colţ de CIA sau MGB[9]. Adică se poate, fireşte, dar atunci nu mai eşti artist, ci numai tu ştii ce. Cu binele şi răul iarăşi au început probleme – în numele binelui au început să vorbească asemenea mutre, încât oamenii s-au înscris oficial, cu plăcere, în rău...

— Înţeleg, am zis.

— Şi, ce e mai important, a devenit tot mai periculos şi mai lipsit de sens să te cerţi cu alţii, pentru că paradigmele binelui acceptate pe scară largă în trecut au fost deconstruite de forţele progresului, inima progresului a fost muşcată de colţii veninoşi ai unei reacţii pe cale să-şi dea sufletul, iar idealurile reacţiei pe cale să-şi dea sufletul au primit o cruntă lovitură de coadă, ca un act final înaintea morţii, de care progresul muribund s-a dovedit totuşi capabil. Ei, şi în general, a început epoca noastră.

---

[9] Ministerstvo Gosudarstvennoi Bezopasnosti - Ministerul Securităţii Statului. *(N. trad.).*

— Adică arta epocii de ipsos ar fi ultimul val al artei revoluţionare luminoase?

— Păi, da, chiar că „ar fi”. Dacă e să-l citățm din nou pe Vedrovois, aici e scos la vânzare un hiperlink simbolic pentru sinceritatea şi iminenţa unei revolte... Ca o oglindire de adio a sincerităţii într-un geam care se închide pentru totdeauna. De aceea ipsosul mai este numit uneori şi „ultima prospeţime”.

Am făcut o pauză de douăsprezece secunde, ca pentru a digera informaţia primită, apoi am întrebat:

— Dar ce anume era proaspăt în acest ipsos?

Mara a oftat – pesemne începea s-o plictisească obtuzitatea mea.

— Caracterul ei ultim, a spus ea. În ipsos era conţinută ultima referire la prospeţime din istoria culturală. Care nu mai era o lumină, ci un fel de lecţie de adio a ultimului om care vedea lumina pentru o societate de orbi. O copie xerox a luminii.

— Cum se poate face o copie xerox a luminii?

— Păi tocmai în această imposibilitate constă întreaga esenţă a ipsosului – ceea ce-l face atât de unic. Nu este observarea luminii în sine, ci fixarea faptului că lumina a existat cândva. De atunci avem de-a face cu copia xerox a copiei xerox, cu reflexii ale reflexiilor... Şi apoi, nu uita, acestea au fost ultimele vremuri în care oamenii în majoritatea lor au practicat iubirea

trupească. Aceasta era o normă socială aproape peste tot în afară de Japonia. În orice caz, dacă te saturi de această perioadă, începi să simţi o tuşă inexprimabil de înduioşătoare, de dureroasă, care marchează toată arta de ipsos.

— Şi pentru tuşa asta se plătesc atâţia bani?

Mara a aprobat din cap.

— Cunoscătorii simt imediat ipsosul. Şi n-o să-ţi mai explic nimic altceva, Porfiri. O să vezi totul singur, din exemple. Căci tocmai cu Ipsosul cu I mare o să lucrezi.

— Bine, am zis. Şi în ce-o să constea munca mea?

— Ei, uite că am ajuns în sfârşit la ceea ce este important. Eu, după cum probabil ai ghicit, sunt specialistă tocmai în ipsos. Am scris două cărţi. Acum o scriu pe a treia.

— Cărţile, se pare, aduc un venit bunicel, am remarcat eu.

Mara a zâmbit.

— Nu câştig din cărţi, ci din consultaţii. În jurul mărfurilor scumpe sunt întotdeauna comisioane mari. Cărţile sunt necesare mai ales ca să fiu invitată la aceste consultaţii.

— A! am zis eu.

— Dar în afară de cărţi – şi asta e mult mai important – trebuie să fii la zi cu tot ce se petrece în domeniul tău. Trebuie să ai toate informaţiile. Ce anume se vinde şi cu

cât. Ca să ajuţi piaţa de artă cu o *price action*[10], trebuie să cunoşti în cele mai mici nuanţe ce şi cum creşte într-o grădină de ipsos.

— Grădină de ipsos, am spus. Frumoasă metaforă.

— Ei, sunt, totuşi, critic de artă. Poţi să consideri că munca ta e una de simplu secretar. Dar poţi s-o vezi şi ca pe una de detectiv. Acum mă ocup cu cercetarea aşa-numitului „ipsos ascuns" şi la asta o să mă ajuţi.

— Dar de ce ascuns?

— Pentru că, a răspuns Mara, obiectele de artă de care ne vom ocupa nu au fost cunoscute curatorilor şi publicului şi au apărut pe piaţă abia de curând. Dar sunt autentice. Şi asta, Porfiri, e absolut sigur. Le-a verificat instanţa cu cea mai mare autoritate din lume. Altfel nu le-ar fi cumpărat nimeni.

— Şi ce trebuie să fac? Să aflu cine le-a vândut?

Mara a râs.

— Mă bucură entuziasmul tău. Dar mă tem că o astfel de sarcină ar fi prea grea chiar şi pentru tine. Este o piaţă destul de închisă. E gestionată de firme juridice serioase, care iau pentru serviciile lor un procent din suma tranzacţiei. Vânzătorii, de regulă, nu se dezvăluie. Cumpărătorii, la fel.

— Şi atunci cum cumpără unii de la alţii?

---

[10] „Definiţia valorii" (în limba engleză în original). (*N. trad.*).

— De ambele părţi acţionează nişte intermediari. Ei ţin investiţiile secrete, astfel că licitaţiile publice nu le sunt de niciun folos. Aceşti oameni nu atrag atenţia asupra lor, Porfiri.

— Interesant, am zis.

— O să fie şi mai interesant, a răspuns Mara. Bineînţeles, eu am mulţi informatori în cercurile astea. Când are loc o vânzare importantă de ipsos, eu ştiu de ea chiar dacă nu sunt invitată ca expert. Dar informatorii mei îmi dau doar informaţii trunchiate.

— Cum ar fi?

— În primul rând, evident, că s-a vândut un ipsos. Domeniul meu. În al doilea rând, numărul lotului – asta e o informaţie internă, tu n-ai treabă cu asta. În al treilea, numele cumpărătorului final, şi asta e cel mai important. În al patrulea, valoarea tranzacţiei. Valoarea însă n-o pot afla cu precizie întotdeauna.

— Aha, am spus eu. Dar tu ştii, bineînţeles, ce anume s-a vândut şi s-a cumpărat.

Mara a clătinat negativ din cap.

— Păi nu. Tocmai asta e problema.

— Cum aşa?

— Porfiri, un obiect de artă modernă poate consta exclusiv într-o denumire. Şi poate să fie vândut foarte scump. Numai că n-ai de unde să ştii, dacă nu eşti chiar tu cumpărătorul. Un obiect de artă poate fi un fişier

obişnuit, copiat. Poate fi un fişier necopiat. Poate fi un blockchain. Poate fi un obiect material şi aşa mai departe. Uneori este de ajuns să descrii obiectul pentru a putea fi reprodus. Atunci natura lui se păstrează în secret absolut. Alteori însă cumpărătorul se dovedeşte a fi doar proprietarul nominal al unui obiect liber copiat – se face deseori acest lucru pentru prestigiul marilor corporaţii. Pot fi foarte multe situaţii diferite. De regulă, natura obiectului vândut la licitaţie nu este dezvăluită. Dar asta nu înseamnă neapărat că este ţinut secret special după vânzare.

— Aha, am zis. Şi eu va trebui să determin...

— Exact, a dat Mara din cap. Am nevoie ca tu, strecurându-te cu posibilităţile tale profesionale, să dai de cumpărătorii finali şi să determini ce anume au cumpărat. Dacă se poate, fă copii după tot ce te înconjoară. Această informaţie este confidenţială, şi poţi să fii sigur că aşa va rămâne. Mai departe nu pleacă nicăieri.

— Şi cum arată asta din punct de vedere legal? am întrebat.

— Bine, a zâmbit Mara. Nu-ţi cer să intri în secretele unor tranzacţii. Îţi dau numele instituţiei sau al omului, şi tu îmi lămureşti câteva detalii legate de colecţia sa de artă. O muncă obişnuită pentru un detectiv particular.

Am intrat pe Internet şi am introdus Codul.

— Dacă aşa stau lucrurile, atunci da. Deşi trebuie să lucrez curat.

— Lucrează curat, a zis Mara. Bun, îţi trimit primul lot... I-ai primit?

— L-am primit, am răspuns eu. Lotul 322, da?

— Exact. Vezi numele, adresa şi data cumpărării?

— Le văd. Când să încep?

— Chiar acum. Îmi raportezi mâine.

— Am onoarea...

— Poţi s-o ai, a zis Mara, şi mai am o rugăminte personală.

— Care?

— Mâine să-ţi faci favoriţii verzi.

uber 1. Zika

Colecţionarul ale cărui coordonate mi le-a trimis Mara locuia într-un penthouse în Patriarşie Prudî. Simeon Poloţki, luptător în diverse arte marţiale, multiplu bla-bla-bla.

După două secunde eram deja în Uber – e drept, nu mă duceam direct la Simeon, ci foarte aproape. Camera panoramică din dreapta nu funcţiona, dar nici nu-mi propuneam să redau privelişti urbane. După scurt timp, maşina, după cum era de aşteptat, s-a oprit într-un ambuteiaj pe Sadovaia.

În maşină era o femeie în vârstă îmbrăcată în negru, cu o interesantă pălărioară cu pană şi voaletă, de care n-am mai văzut, şi care se uita la reluarea unei ediţii din *Wunderkind* din ziua precedentă.

Pe ecran, după cum promitea titlul, discutau în contradictoriu neasemuitul Wunderkind şi câţiva porcişti murdari şi miţoşi – aceştia sunt invitaţi speciali în studio, ca să inspire cât mai multă repulsie posibil.

Wunderkind este tot un AI, un algoritm ca şi mine, dar, pentru comoditatea comunicării cu oaspeţii studioului, el are un corp permanent, este o păpuşă de silicon mecanizată. Wunderkind arată ca un ţânc de trei ani şi moderează emisiunea dintr-un pătuţ de copil cu grilaj de protecţie. Corpul e mai vechi de zece ani, dar bietul de el nu a crescut deloc în răstimpul acesta.

Mimica este, ca să fim sinceri, aceea a unui copil de mai mult de trei ani – dar există două variante câştigătoare. Dacă nimereşte ca interlocutor un idiot care nu poate fi convins de o logică impecabilă (care la copil este în perfectă stare), Wunderkind începe să ţipe şi să urle, împroşcând cu salivă şi lacrimi (i-au făcut un sistem hidraulic ca pentru cinci ani). Iar dacă tâmpitul nu se potoleşte, Wunderkind poate să se scape pe el din cauza agitaţiei, şi camera arată cu onestitate scutecele şi cearceafurile ude. Lacrimile, mucii şi urina nu sunt un efect de computer: la corpul de silicon al lui

Wunderkind sunt ataşate nişte furtunuri ascunse în cutele aşternutului. Se certau în legătură cu Zika-3 şi Big Data. La porcişti aceasta este o temă de discuţie predilectă.

— Înţelegeţi că este o greşeală logică clasică, ţipa cu un discant uimitor Wunderkind, să încurci „după acest fapt" cu „ca urmare a acestui fapt"? Încă din Grecia antică...

— Se ştie, a intervenit unul dintre porcişti, că trei firme foarte mari de Big Data, n-o să le numesc, ca să nu fim daţi în judecată, dar ştiţi despre care vorbesc, ei bine, au finanţat împreună încă din anii '10 ai secolului nostru cercetări microbiologice, între care şi crearea de noi virusuri. Pentru a trata bolile, după cum afirmau. Toate acestea sunau pe atunci foarte modern – nanoboţi care călătoreau prin vasele din corpul vostru, virusuri-reparatoare, capabile să vindece de cancer... Dar cumva, după ce au apărut herpesul de Yucatán şi virusul Zika-2, când au început să se nască acei microcefali sinistri, n-a mai apărut nicio informaţie despre virusuri vindecătoare. Toate au fost secretizate.

— Asta e încă o greşeală de logică, a spus Wunderkind, cu acelaşi succes am putea trage concluzia că cercetările pe tema asta au fost pur şi simplu întrerupte...

— Întrerupte? Şi cum s-a produs mutaţia la Zika-3,

după părerea dumneavoastră? Virusul purtat de ţânţari a început să se transmită prin vaporii de apă din aer. Mai mult, infectarea garantează o mutaţie de aproape sută la sută a urmaşilor. Şi asta fără nicio febră, niciun fel de simptome! Nicio lezare a sănătăţii purtătorului... Astăzi, practic toată lumea este infectată. În orice caz, de aici rezultă implicarea guvernului şi a medicinei. Natura n-ar fi putut să pregătească un instrument biologic atât de perfect într-un timp atât de scurt. Asta a făcut-o Big Data cu monstrul [...] în frunte!

Denumirea firmei era, firește, acoperită cu un beep.

— De ce? a întrebat Wunderkind.

— Cum de ce? Ca să marginalizeze sexul natural între oameni, în special între bărbat şi femeie! Şi chiar între doi bărbaţi. Cine are nevoie de o nouă tulpină a herpesului de Yucatán? Totul a fost făcut pentru ca noi să ne culcam cu manechine şi să ne înmulţim numai în eprubetă, unde se pot înlătura secvenţele genetice inutile! Munca s-a desfăşurat în două direcţii – să facă din asta o lege şi în acelaşi timp să declare penale aproape toate acţiunile sexuale naturale, chiar şi intenţiile unui om viu în legătură cu un altul.

— Pe dumneavoastră, domnilor, nu vă împiedică nimeni să faceţi sex trupesc unii cu alţii, a spus Wunderkind. Nimeni. Mai ales dacă vreţi să vă infectaţi cu o nouă tulpină. Dar trebuie să respectaţi

legile şi să înţelegeţi că în societatea contemporană un astfel de comportament li se pare multora infam şi ofensator.

— Exact despre asta vorbesc! Practic toate modurile de comportament care în ultimii cincizeci sau o sută de mii de ani au dus la actul reproducerii sunt considerate în zilele noastre inacceptabile social! Ăsta e rezultatul conspiraţiei.

— Cum puteţi dovedi existenţa unei conspiraţii?

— Uitaţi, a zis un alt porcist miţos, aţi făcut trimitere la logica antică. Romanii spuneau: căutaţi-l pe acela care are de câştigat. Încă de când a apărut Zika-l s-au făcut cercetări serioase în domeniul sexului virtual. Practic întreaga tehnologie de astăzi exista în embrion. Toate aceste iPhuck-uri şi Androgini nu au adus nimic esenţial...

— Nu este adevărat, a zis Wunderkind ridicând un deget, când a apărut Zika-l, nu exista ceea ce este mai important. Nu exista stimularea transcarnială.

— Se făcuseră deja paşi în această direcţie, a spus primul porcist. Stimularea T se aplica în sport sub forma dopingului electronic.

— Ca să rezumăm, a ţipat Wunderkind, dumneavoastră acuzaţi firmele Big Data că au finanţat cercetări în diverse domenii ale ştiinţei aplicate? Şi apoi au întrerupt finanţarea?

— Nu, a spus cel de-al doilea porcist. Acuzăm Big Data că... Vă explic imediat mai clar. Când vânzările device-uri-lor – smartphone-uri, tablete, căşti de realitate virtuală şi console – au început să scadă... nu, cu mult înainte de asta, când a devenit limpede că vor începe să scadă, deoarece avea să fie tot mai greu să-i pui pe oameni să-şi reînnoiască în fiecare an nişte gadgeturi care practic rămâneau aceleaşi... Ei bine, atunci, încă în anii '10, firmele Big Data au încheiat un acord secret infracţional cu scopul de a crea artificial o nouă piaţă.

— Capacitatea de desfacere era estimată la circa un trilion de dolari de pe vremea aceea, a precizat al doilea porcist.

— Da, cam atât, după cele mai modeste calcule, a fost de acord primul. Piaţa sexului virtual, robotizat, artificial, numiţi-l cum vreţi. Dar curând a devenit clar că nu va fi posibil jocul la scară mare câtă vreme oamenii vor prefera să facă dragoste unul cu altul. Era necesară o zdrobire tectonică a întregii sexualităţi umane. Scopul firmelor Big Data era să marginalizeze, ba mai mult, să declare penală cea dintâi necesitate umană în manifestarea ei naturală, creând în acelaşi timp o cale alternativă artificială pe care să meargă miliarde de oameni. La asta au lucrat nu numai inginerii din Silicon Valley, ci şi nenumăraţi

presstituaţi din mass media corporatiste...

— Au fost şi ei implicaţi în încheierea acordului? a întrebat Wunderkind.

— Jurnaliştii n-au nevoie să fie implicaţi în nimic. Nu e nevoie nici măcar să le dai o comandă – aceste animăluţe deştepte şi uimitor de ticăloase sunt în stare să adulmece singure cine le dă de mâncare. Despre asta vorbim.

— Socotiţi că ar fi fost mai corect să li se permită oamenilor să dea naştere unor monştri, unor debili şi microcefali neadaptaţi pentru viaţă? a întrebat Wunderkind. Dacă nu ar exista legea reproducerii protejate, planeta noastră s-ar fi transformat de mult într-un azil de monştri.

— Păi chiar a devenit un azil de monştri, a zis primul porcist. Numai că aceşti monştri suntem noi toţi, după ce vreme de mulţi ani am fost spălaţi pe creier de presstituatele din *establishment*-ul cultural-mediatic. De ce sexul fizic între doi oameni, şi în special între un bărbat şi o femeie, este considerat astăzi ruşinos, urât, grosolan? Practic, o perversiune?

— Pentru că omenirea a crescut şi s-a maturizat, a chiţăit Wunderkind. Asta s-ar fi întâmplat şi fără Zika-3, doar că mai târziu. Noi boli – iar Zika-3, după cum bine ştiţi, este cea mai răspândită, dar nicidecum cea mai neplăcută problemă – au făcut orice contact

sexual fizic, fie el şi protejat, extrem de riscant. Dar asta nu a fost cauza schimbărilor, ci catalizatorul lor. Cândva oamenii mâncau carne crudă. Femeile tinere erau pur şi simplu siluite de cei care aveau bâta cea mai mare. Asta a continuat sute de mii de ani şi probabil că părea de asemenea normal. Apropo, oamenii acelei epoci arătau cam ca voi doi – păroşi şi îngălaţi... Interesant, o fi o coincidenţă sau ceva mai mult?

Maşina a trecut pe lângă casa lui Simeon Poloţki, şi m-am deconectat de la toate microfoanele şi camerele Uberului. Adică am coborât. Numai să nu întrebaţi unde.

Pe acest Wunderkind îl văd des pe ecrane. Are succes – oamenii chiar pun pariuri înainte de emisiune: e înfăşurat în scutece de data asta sau nu? Probabilitatea este întotdeauna în jurul a cincizeci de procente, şi se spune că este ţinută aşa special pentru a alimenta pariurile populare. În studio se ţipă întruna, e criticată puterea şi e o totală libertate de exprimare, dar în cele din urmă triumfa linia corectă.

Uite, şi azi – pesemne *writer-group*[11]-ul lui a creat mai întâi această frază despre porciştii îngălaţi şi miţoşi, şi abia apoi, undeva în subsolurile „SpargeD” au ales doi cetăţeni corespunzători cărora le-au permis să se

---

[11] „Grupul de scenarişti” (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

exprime pentru a face ca emisiunea să fie convingătoare... Ştim cum lucrează algoritmii de informaţii.

Bun, asta nu e treabă de poliţist – să intri în politică.

Simeon poloţki

Loftul în care locuia Simeon Poloţki era făcut din mansarda unei case vechi. Un lift separat ducea din curte direct în cuibul vulgar-luxos al luptătorului.

Toate acestea practic nu erau protejate împotriva unor eventuale hackuiri.

Luptătorul nu se zgârcea când era vorba despre cele mai provocatoare tipuri de lux, dar nu cumpărase nici măcar un sistem anti-SPAS. Deşi pentru plata acestui serviciu pe mai mulţi ani ar fi fost de ajuns să scoată un mic briliant din coroana celor două lumi de pe bustul Eugeniei de Shapiro din hol. Pe care o observam deja prin două camere de supraveghere la cinci secunde după ce am coborât din Uber.

Ca un om atât de faimos şi de bogat să nu-şi protejeze spaţiul personal de intruziunile din reţea presupune fie o neglijenţă imensă, fie o recoltă de „materiale compromiţătoare" promoţionale pregătită cu grijă pentru hackeri. Cazul lui Simeon, am conchis eu după examinare, făcea parte, fără nicio îndoială, din a doua

categorie. Obiectele de artă erau amplasate în locuinţa sa astfel încât să arate bine pe orice cameră de supraveghere la care s-ar fi conectat hackerii. Totul era gândit până în cele mai mici amănunte, şi în mod evident nu de către stăpânul casei, ci de către consultanţi şi stilişti.

Simeon (aproape negru de atâtea tatuaje, ras în cap şi debordând de muşchi), în chiloţi pufoşi, parcă acoperiţi cu blană de urs (în astfel de chiloţi ieşea şi în ring) sforăia pe un imens divan rotund din centrul loftului, îmbrăţişând un iPhuck-10 roşu şi un Androgin 7, vopsit în nuanţe de camuflaj. Mizanscena sugera bunăstare materială şi o nemaivăzută forţă sexuală. Dar sforăitorul Simeon nu avea augmentochelari, de unde rezulta că nu atât se odihnea după focul dublei pasiuni, cât spera că cineva din reţea o să vrea să-l privească. Şi uite că i se îndeplinise dorinţa. De fapt, acum nu mă mai uitam la el, ci la colecţia de artă.

Era destul de eclectică – în cea mai mare parte, după cum am înţeles după câteva scanuri şi căutări pe Internet, din perioada timpurie a epocii ipsosului (învăţ repede, dragă Mara).

Cea mai scumpă lucrare era *Moartea iubirii* a lui Guy de Barrant – un bloc de marmură pe care era pictat un pachet de Marlboro cu imaginea respingător de detaliată a unui sarcom mamar într-o ramă neagră –

dar nu mă lămuream dacă era un original sau o copie. Pe Internet erau multe linkuri către ea. Lotul 322 nu se zărea. Adică poate că era una dintre aceste statui, tablouri sau instalaţii – dar care anume, nu-mi puteam da seama, iar să studiez istoria fiecăreia dintre acestea nu ar fi fost de folos pentru roman.

De aceea, am hotărât să comunic cu Simeon faţă-n faţă – în definitiv, cititorilor le place când în naraţiune apar celebrităţi.

Să-l trezesc fără să fie nimic urgent nu se făcea – instrucţia noastră profesională conţine multe ciudăţenii. Dar n-a trebuit să aştept mult.

Simeon s-a trezit, şi-a mângâiat iPhuck-ul roşu pe burtica de silicon şi s-a dus la baie. Asta a fost foarte util: acolo, pe perete, se afla un ecran 3D pe care puteam să apar.

Simeon avea minimum şase motive serioase pentru a se feri de poliţie, aşa că puteam conta pe cooperarea lui – mai ales într-o afacere care nu-l ameninţa câtuşi de puţin.

După ce am aşteptat să se uşureze şi să vină acel moment pesemne familiar cititorului, când omul încă nu s-a ridicat complet de pe closet, dar după slăbirea muşchilor săi faciali e deja limpede că şi-a terminat sarcina atribuită de natură şi că aceasta i-a aruncat în creier o bucăţică mică de zahăr, am aprins ecranul – şi,

îndată ce Simeon a dat cu ochii de mine, am lovit puternic cu pumnul într-o masă virtuală.

— Te ascunzi, fiu de căţea?

— Nicidecum, cetăţene şef de poliţie, a bolborosit Simeon. Nu mă ascund. Pur şi simplu îmi fac nevoile.

Calculasem corect. În prima clipă a crezut ca venisem pentru unul dintre matrapazlâcurile lui serioase – şi nu s-a pierdut cu firea.

— Ai deja trei infracţiuni la activ, flăcăule, am trecut eu la un ton părintesc, şi tu... cloceşti o a patra?

— Care a patra?

— Comerţ ilegal cu artă, articolul 583 din Codul Civil, punctul 4.

— Cum adică ilegal? De ce? Ce-i aia?

Clientul trebuie atacat exact în acest moment de senină confuzie copilărească, ne învaţă teoria detectivisticii.

— Ai cumpărat prin intermediari aşa-numitul „lot 322”. S-a făcut tranzacţia?

— S-a făcut, da. Simeon a clipit din gene. De mult. Dar oare...

— Ei bine, fiu de căţea, dacă nu vrei să se pornească exact acest „oare”, te ridici imediat de pe closet şi-mi explici în detaliu ce şi cum.

— Bine, s-a învoit îmbufnat Simeon.

Când a ieşit din toaletă, m-am conectat la camera din

tavan şi am făcut un zoom pe faţa lui nemulţumită.

Aşteptam să-şi aducă aminte de avocat, şi deja mă pregăteam să-i explic că pentru astfel de cazuri am un subprogram personal şi, ceea ce este mai important, aprobat de Direcţia Poliţiei, gata să intervină în apărarea intereselor lui pentru o sumă modică – dar acest corp puternic acţiona mult mai repede decât mintea lui slabă şi nu prea obişnuită cu gândirea abstractă. Ca la străvechii brontozauri, esenţa lui Simeon era concentrată nu în cap, ci în şira spinării.

S-a apropiat de o pânză de doi metri de la începutul secolului XXI (*Turnul Vodozvodnaia,* autor necun.: o sticlă de vodcă uriaşă, în care se reflecta un Elţân înceţoşat şi grotesc distorsionat, care întindea mâna spre ea – jocul de lumini subtil pe sticlă şi lichid era, negreşit, un omagiu adus lui Aivazovski, explica Internetul).

— Ăsta? am întrebat eu din difuzorul de pe poliţa şemineului.

— Nu, a zis Simeon, aici e treabă iscusită.

A apăsat pe tăbliţa de sub tablou şi acesta s-a dat la o parte, dezvăluind o mică nişă în perete. În nişă era atârnată... O uşă. O uşă albă obişnuită făcută din placaj îmbrăcat în plastic, cu o clanţă ieftină din alamă, un cârlig pentru haine şi balamale în care se păstraseră până şi şuruburile ruginite. O uşă dintr-o toaletă

publică, am înţeles eu.

O înviora un desen schiţat grosolan cu un marker negru, un subiect obişnuit pentru toalete: un vagin convenţional cu un falus vârât în el, înconjurat de un nimb de păr asemănător cu ţepii unui porc spinos. În general, nici pic de clarobscur. Şi o proastă reclamă pentru viciu.

— Asta e lotul 322? am întrebat.

Simeon a aprobat din cap.

— A trebuit să băgăm patru bulioane, a spus el. Erau expuse o mulţime de lucruri, şi eu nu pricep mare lucru, ca să fiu sincer, aşa că am hotărât să iau ceva inteligibil. Ca să mă inspire, să-mi dea speranţă, înţelegi. Nu degeaba era cea mai scumpă. Aici e... Cum zicea consultantul ăla... O simplitate incredibilă. Într-un cuvânt, expresivitate.

Am dat zoom pe uşă.

Sub desen era mâzgălită o inscripţie lăbărţată:

Banksy

— Este şi un comentariu sonor pentru vizitatori, a zis Simeon îndatoritor. Să-i dau drumul?

— Dă-i.

Simeon a apăsat un buton nevăzut, şi o voce joasă

baritonală, convingătoare – serioasă şi solidă – a început să vorbească:

— Avem în faţa noastră o uşă de toaletă din biroul moscovit al Consiliului Britanic, în legătură cu care criticii de artă s-au contrazis îndelung – că este un fals huliganic sau capodopera autentică şi extraordinară în ironia ei amară a unui maestru care a zburat special la Moscova incognito, ca să-şi exprime astfel atitudinea faţă de comercializarea numelui şi operei lui în Occident. După unele mărturii, Banksy a pictat nu numai această uşă, ci şi alte două cabine din toaleta bărbaţilor şi trei din toaleta femeilor, şi de asemenea a creat câteva microfresce pe faianţă. Unde se află aceste materiale în prezent nu ne este cunoscut... Deoarece uşa a fost restaurată prin tehnica transferului digital, autenticitatea a putut fi stabilită definitiv numai cu ajutorul unei proceduri cuantice speciale – şi astăzi, în urma datării după fotografiile digitale existente, nu mai există îndoieli în privinţa ei... Banksy ştia să fie sarcastic, dar viaţa s-a dovedit mai sarcastică decât artistul: uşa a fost furată din Consiliul Britanic şi vândută contra unei sume cu şase zerouri pentru colecţia unui magnat azer al petrolului. Nu a fost expusă din motive politice şi juridice...

Până în momentul în care glasul a tăcut, eu făcusem deja câteva fotografii uşii, copiasem clipul video al

unui critic şi chiar fişierul original după care fusese făcut transferul digital – Simeon îl păstra în singurul folder protejat, şi, ca să-l accesez, a trebuit să las în el nişte cookies personale, ceea ce nu-mi place să fac dacă nu este neapărat necesar. Apoi i-am trimis Marei toate materialele adunate şi am stabilit o convorbire telefonică pentru a doua zi dimineaţa.

— Ce, şefule, o să fie probleme? a întrebat Simeon.

— Cum ţi-o fi norocul, am răspuns. Cum ziceai, dragoste de viaţă şi simplitate?

— Îmhm, a zis Simeon. Când am cumpărat-o, consultantul a tot bătut apa în piuă explicându-ne cum s-o înţelegem corect. Gen simplificare sufletească. Gen Tolstoi. A încetat să se dea mare şi a devenit la fel ca toată lumea. Se întâmplă, am şi eu un cunoscut care s-a dat la fund şi acum lucrează ca ospătar.

— Şi de cine o ascunzi? Te jenezi de iPhuck?

— Nu, nici vorbă, a dat din umeri Simeon. Mă doare-n cur de toţi. Pur şi simplu e o lucrare scumpă. E mai bine să n-o vadă nimeni în afară de prietenii apropiaţi. Am fost sfătuit chiar s-o păstrez în seif. Am hotărât s-o feresc de ispită şi gata.

Noi, roboţii poliţişti, o ştergem englezeşte, fără să ne luăm rămas-bun. Ţine-l minte pe Simeon aşa cum l-am văzut eu în secunda aceea, dragă cititorule: o împletire de grăsime şi muşchi într-un şort caraghios din blană

de urs, şi doi ochi rotunzi care priveau speriaţi în tavan. Tatuajele, ce-i drept, erau frumoase şi scumpe – puteai să-l iei şi să-l atârni pe perete ca exponat.

Poate că aşa o să şi sfârşească.

Apropo, în apartamentul lui era ascunsă o armă neînregistrată, iar într-unul dintre computere moţăia un fişier cu auto-extragere cu materiale de propagandă ale Califatului, pe care pentru orice eventualitate l-am marcat cu o secvenţă specială de simboluri în şirul de metadate – ceva de genul unui inel pentru porumbei, obişnuitul nostru „ce, unde, când" de serviciu, cu care se marca înainte pornografia infantilă. Simeon probabil nici nu ştia de arhiva asta – dar în zilele noastre poţi s-o bagi serios pe mânecă şi pentru mai puţin.

Astfel, nu aveam a mă teme de reclamaţii pentru abuz poliţienesc.

mara se sperie

După ce a ascultat fişierul audio al criticului de artă, Mara s-a întors spre ecranul de pe care o privea faţa mea de serviciu – şi o minusculă cameră de supraveghere.

— Nu-ţi stă bine cu favoriţi verzi, a zis ea. Eu am vrut-o. Ar trebui să-mi exprim regretele.

— Pentru ce? am întrebat eu şi mi-am pornit mimica

facială indicată în meniul meu ca „sarcasmosexism #3”.

— Dar nu-i nevoie să faci mutre idioate acum.

— Pot să arăt oricum, am răspuns eu uşor fandosit, sunt înzestrat şi cu atribute feminine...

Şi, fără nicio avertizare, am luat înfăţişarea poetesei pompeiene din rama de pe masa ei de lucru.

Recunosc, mă gândisem la această manevră mai devreme, şi aveam deja modelul 3D al acestei Janna-Safo. De altfel, e o procedură standard în timpul muncilor sezoniere. Cea mai bună metodă de a stârni duioşia patronului este să i te arăţi cu înfăţişarea celei mai dragi fiinţe: a animalului de companie, a unei rude, a unei e-chan şi aşa mai departe. Sunt însă şi anumite riscuri – de care mi-a amintit pe loc reacţia Marei.

S-a holbat şi am distins clar pe chipul ei frică. Pupilele i s-au dilatat, pielea i s-a albit – şi deşi aceste schimbări erau foarte mici şi un om mai degrabă nu le-ar fi observat, de mine nu puteau fi ascunse.

După două secunde a devenit vizibil că buzele şi degetele de la mâna dreaptă a Marei tremură, iar capul i s-a vârât un pic între umeri. Da, da, era o spaimă clasică, autentică – de parcă m-aş fi transformat într-un şoarece sau într-un tigru bengalez.

După alte patru secunde, Mara şi-a venit în fire. Dar frica remarcată de mine era prea intensă ca să se explice prin simplul fapt că fusese luată prin surprindere.

Nu, nu de schimbare s-a speriat. S-a speriat de Janna-Safo.

Mi se întâmplase ceva asemănător cu doi ani în urmă, când am fost închiriat pentru a digitaliza o arhivă foto veche. Am luat înfăţişarea unei pisici de casă pe care o văzusem într-o ramă digitală asemănătoare, iar pisica murise de doi ani. S-a lăsat cu isterie. E drept, apoi a venit şi catharsisul – şi încă ceva, despre care buna-cuviinţă mă împiedică să vorbesc. Pentru un onorariu suplimentar, putem furniza o gamă de servicii cât se poate de extinsă.

Ceea ce şi voisem să-i sugerez discret Marei. Şi uite ce-a ieşit. Ea şi-a acoperit demonstrativ ochii cu palmele.

— Încetează imediat! a zis ea. Şi să nu mai faci niciodată aşa ceva. Niciodată. Ai înţeles?

— Am înţeles, am răspuns eu.

Când a deschis ochii, îmi reluasem deja înfăţişarea obişnuită.

— Aşa e mai bine.

Trebuia s-o dăm pe glumă.

— Voiam să-ţi cuceresc inima, am zis.

— Aşa m-am gândit şi eu, a spus ea cu îndoială în glas, dar tu chiar nu simţi nimic, iubitul meu lipsit de inimă?

— Nimic, am răspuns eu. Absolut. Şi de fapt îmi este

indiferent cum arăt. Important e să ofer oamenilor bucurie.

— Şi atunci de ce porţi favoriţi, dacă ţi-e indiferent? Şi uniforma asta? Nu e prea sofisticat?

— Am explicat deja, am spus eu. Avem o instrucţie potrivit căreia trebuie să realizăm o anumită înfăţişare de serviciu care să-l provoace pe interlocutor la contact emoţional. Asta ne permite să-i câştigăm încrederea, să-i descoperim caracterul, să adunăm probe şi să-i creăm profilul. Aşa se înlănţuie lucrurile şi se naşte marea literatură.

— Da, am uitat, tu eşti şi scriitor... Şi îmi vorbeşti atât de deschis despre toate?

— Dezvăluirea metodelor este arma mea secretă, am spus eu. Şi garanţia creşterii vânzărilor.

— Dar ce vânzări ai tu?

— Cele mai bune de la Direcţia Poliţiei. În segmentul neletal, vreau să spun. *Barja enigmelor,* de pildă, a fost descărcată de 102 ori. *Gâlceava de toamnă a entităţilor economice* – de 46. Dar astea sunt recordurile. De obicei, ceva mai puţin.

— Şi de ce depinde asta? De măiestria literară?

— În primul rând de popularitate, am răspuns. Şi de subiect, bineînţeles. Când urmăreşti scufundarea unei barje, demolarea ilegală a unui gard sau un defect de fabricaţie în producerea şezlongurilor de plajă, e greu

să te aştepţi la un vârtej de atenţie avidă a oamenilor. Chiar şi dacă în consecinţă câţiva indivizi intră la răcoare. Dacă mi se încredinţează un cadavru... Dar asta nu capăt cu una, cu două.

— De ce?

— Direcţia noastră are şi ea generalii ei.

Am arătat expresiv cu capul în sus.

— Îşi împart hoiturile între ei. Ei au câte trei mii de descărcări, ba chiar şi câte cinci mii. Asta n-are nicio legătură cu măiestria.

— Carevasăzică, a tras Mara concluzia privindu-mă cu compasiune, e ca la oameni. Fără soluţie.

— Cum fără soluţie? am zis eu. Nicidecum. Există căi pentru a creşte. Uite, eu lucrez la o expunere tot mai mare a metodelor. Sunt şi alte variaţii de algoritm promiţătoare...

— Care?

— Hai să-ţi explic pe parcurs, am răspuns. Sunt multe. Să vorbim mai bine despre investigaţia noastră, adorata mea. Ai desluşit materialele pe care ţi le-am trimis?

— Da, verzişorul meu. Dar tu?

— Nu, am spus, eu în general nu înţeleg texte. Pot numai să le copiez sau să le generez.

— Dar trebuie să înţelegi ceea ce generezi, nu? Doamne, de câte ori mi s-a vorbit despre astfel de

subiecte!

— Vai, am răspuns, nu e deloc aşa. Algoritmul meu seamănă mai degrabă cu adunarea unui puzzle. Alegerea unor fragmente lingvistice asemănătoare ca formă şi culoare. Am în baza mea de date suficiente pentru miliarde de cărţi. Ştiu să imit perfect o înşiruire de cuvinte coerentă, logică şi chiar emoţională. Pot să construiesc o mulţime de configuraţii diferite ale subiectului şi aşa mai departe. Dar sensul şi emoţionalitatea acestei alegeri de cuvinte le absoarbe exclusiv cititorul.

— Vorbeşti ca şi când ai înţelege totul, şi încă bine.

— Eu pot doar să reprezint înţelegerea, operând cu analogii şi pattern-uri lingvistice din baza mea de date. Asta îmi iese aproape întotdeauna, dar în scrierea unui roman este mult mai sigur să foloseşti un discurs uman autentic. E mai bine să separi şi să fixezi tu sensurile, Mara.

— A, a zâmbit ea, acum îmi înţeleg mai bine sarcina... în general, nu e cine ştie ce pradă. Dar este. În certificat se afirmă că Banksy n-a pictat numai uşa asta, ci şi două cabine din toaleta bărbaţilor şi trei din a femeilor, şi de asemenea a creat câteva microfresce pe faianţă. Locul în care se găsesc aceste materiale în prezent este aparent necunoscut.

— Şi ce rezultă de aici? am întrebat eu.

— Avem de-a face mai degrabă cu o pregătire organizată a solului, a răspuns Mara. Când o să se ivească noi Banksy pe closete şi faianţă, n-o să mai vadă nimeni. O foarte competentă ajustare a pieţei.

— Ai vreo presupunere în privinţa posibililor vânzători?

— Nu. Asta nici nu mă interesează în mod special, că nu sunt gabor. Eu vreau să ştiu pur şi simplu ce, unde şi când... Acum trebuie să ne apucăm de lotul următor. Numărul 340. Aici o să-ţi fie ceva mai greu, dar sunt sigură că o să te descurci. Stabileşte ce fel de obiect a fost, copiază-l, stai de vorbă cu proprietarul şi descarcă toată literatura critică. Poţi să n-o analizezi în profunzime, asta e treaba mea. Ceea ce-ţi poate fi de folos pentru roman o să-ţi povestesc oral.

— Minunat, am răspuns, de-a dreptul ideal.

— Încarc contactele... Uite, ţi le-am trimis deja. Le-ai primit, verzişorul meu?

— Le-am primit, că nu-s neprimitor.

— Bun, a zâmbit Mara. Ştii să fii şi spiritual. Cum faci?

— Foarte simplu. Când trimit prin reţea fişiere şi scrisori, oamenii întreabă deseori: le-ai primit? Ca unul dintre cele exact 64.000 de răspunsuri posibile la această întrebare, în baza mea de date este scris şi acesta, marcat „umor”. După adresarea ta tandră cu

„verzişorule”, algoritmul a format cerinţa pentru un răspuns umoristic, şi a fost aleasă varianta „Le-am primit, că nu-s neprimitor”.

— Dar înţelegi în ce constă umorul aici?

— Bineînţeles că nu, am răspuns eu cu un surâs byronian dispreţuitor. Presupun că-i vreun joc de cuvinte.

— Ei, uite, s-a dus naibii romantismul.

— Iubito, dacă ai face cunoştinţă temeinic cu mecanismul neurologic al apariţiei sensului, înţelegerii, umorului şi al altor epifenomene ale conştiinţei umane, aşa-numitul „romantism” n-ar mai exista deloc.

— Of, cum eşti. Dar asta cum ţi-a venit?

— Un citat amendat din culegerea *Raţiunea raţiunii,* Moscova, 2036. Prima publicaţie a lui Saul Reznik, cel pe care-l ai pe perete în birou. În articol se discuta chestiunea atitudinii romantice faţă de intelectul artificial, cu o apropiere parametrică de subiect de 42%. Citatul este modificat gramatical şi tonal pentru a coincide perfect cu structura dialogului în curs.

— Şi îmi spui totul aşa, direct?

— Ţi-am spus deja că dezvăluirea metodelor este asul meu din mânecă oficial.

— Porfiri, a zis Mara clipind des, am o rugăminte la tine. Nu-mi mai povesti despre piesele tale interne decât dacă îţi cer în mod special. Altfel se distruge tot

farmecul comunicării noastre.

— *D'accord*, iepuraşul meu, am răspuns. Iar acum e timpul să trec la treabă – am destul de mult de mers. Fii fată deşteaptă şi nu te zbengui de una singură. *Porfiri out.*

Crede că sunt perechea ei vizuală? Ei bine, nu ştiu. La favoriţii şi uniforma mea ar fi nevoie, probabil, de una mai ţâţoasă. Deşi încă n-am văzut-o complet goală... Totuşi, n-o să facem din femeie un obiect nici chiar în simularea unei bucle retorice, altfel pe urmă ţi-o trage şi la revedere!

Lotul 340 fusese cumpărat de un bancher care locuia, oricât de banal ar părea, în [...], la vest de Moscova.

Aşa. Mara mi-a forwardat adresa secretă. Nu pot s-o reproduc în textul unui roman. Suntem oameni serioşi.

Spre deosebire de Simeon Poloţki, bancherul chiar era preocupat de *privacy,* şi plătise nu numai pentru un sistem anti-SPAS, ci şi pentru dreptul la „conul de umbră". Asta însemna, între altele, că nu-i pot menţiona în textul meu nici adresa, nici locul de muncă, nici numele de familie. Permise erau numai prenumele şi patronimul – Apollon Semionovici. I s-ar fi potrivit mai bine patronimul „Zeusovici", dar lumea nu e perfectă.

Fireşte, o parte dintre aceste interdicţii sunt pur simbolice. Dacă am spus că omul e bancher, s-a înţeles

deja că lucrează la Umbank (alte bănci nu mai sunt), iar dacă locuieşte în [...] la vest de Moscova, e clar că nu este un funcţionar oarecare, ci un *executive.* În rest, e mai bine să nu pătrunzi în „conul de umbră", căci Umbank nu-i lasă pe ai săi la necaz – nici în Ţara-de-Dumnezeu-uitată, nici în Califat, nici în Americi.

Da, mulţi se minunează – aşadar, Dafago se luptă oficial cu Califatul, Califatul se luptă cu America, America de câţiva ani încoace se luptă cu ea însăşi (dar şi despre Uniunea noastră Europeană se poate spune acelaşi lucru) – iar Unica Bancă lucrează peste tot. Dar poate că tocmai asta este legătura ultimă care ţine laolaltă lumea noastră fragmentată, în flăcări.

One Bank Fits All!

Umbank and One Bank are the registered trade marks of (mai departe e tipărit cu litere mărunte).

Ei, ai înţeles, dragă cititorule. Un *insert* plătit de Umbank.

Aşa se numesc în toată lumea (în sens electronic), iar dacă într-o limbă locală sună prost, schimbaţi limba. Aceşti păduchi nu că au mulţi bani, ei au toţi banii – deşi ce sunt acele *special drawing rights*[12], sau SDR, nu înţelege nimeni în afară de economişti. În Rusia se

---

[12] „Drepturi speciale de retragere" (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

numesc *hrustî*[13] de la literele H şi R din reclama lor despre *human rights* care îţi scoate ochii literalmente peste tot.

Îşi plătesc pop-ups oriunde se pomeneşte de ei – şi până şi eu sunt nevoit să ling acest anus diavolesc, căci conform condiţiilor francizei, la prima menţionare a Umbank, materialul promoţional trebuie să fie integrat în textul meu la paragraful următor sau rostit de persoana mea (sau trebuie relatat amănunţit unul dintre clipurile lor publicitare). Nu pot să refuz, dar nu se spune nicăieri că nu am dreptul să-l avertizez pe cititor în privinţa asta – sau să marchez cu litere cursive paragraful plătit de păduchii ăştia, cum tocmai am făcut. Şi după aia pot să-i umplu de lături cât vreau. Curând, desigur, o să fie observată această breşă din contract şi o să fie înlăturată – aşa că ne bucurăm de ultimele zile de libertate! În general, iată la ce nenorocit m-am dus (la fel ca optzeci şi patru la sută dintre potenţialii mei cititori, nu pot să suport păianjenii financiari).

Domnişorul acesta se ascundea cu atâta iscusinţă de lumea pe care o mânca, încât era greu să găseşti până şi drumul până la locuinţa lui – am căutat un Uber potrivit douăzeci şi trei de minute în cap. Dar şi când

---

[13] „Bani”, „lovele” (argotic, rus.). *(N. trad.).*

I-am găsit...

uber 2. Porcişţii

În maşină erau un băiat şi o fată.

Conform foii de parcurs pe care m-am învrednicit s-o caut pe Internet, acestea erau maşini de ocazie care foloseau schema economică „în doi”. Dar am ghicit că erau porcişti chiar înainte ca băiatul să înceapă să lipească bandă adezivă pe camerele de luat vederi.

De ce maşina merge pe un traseu atât de lung şi de excentric? Uite de ce – băiatul şi fata ajunseseră la un acord preliminar, se apropiaseră de centru la o sută de metri unul de altul şi comandaseră amândoi deodată un econom-Uber până la [...]. Nu trebuie să te temi că sistemul te-ar putea cupla cu altcineva – statistic, asta e posibil o dată la o mie de ani.

În Uber sunt şapte camere ascunse. Băiatul ştia de trei – şi probabil se credea un virtuoz al life hack-ului. Îndată ce le-a lipit, au trecut la treabă. După câte se vedea, aveau deja experienţă – ştiau să se mişte în cabină şi chiar să includă în acţiune braţul despărţitor de la banchetă, care se ridică automat la călătoriile economice în doi.

Pe foaia de parcurs se vedea nu numai traseul lor din ziua aceea, ci şi, cum ar fi spus poetul, toate zigzagurile

destinelor lor împletite. Kolea, douăzeci de ani, şi Lena, nouăsprezece. Studenţii care nu sunt înregistraţi în sistemul porciştilor locuiesc cu părinţii – iar aceştia, e de la sine înţeles, nu vor asemenea ruşine acasă la ei.

În Ţara-de-Dumnezeu-uitată, porciştii sunt trataţi oarecum condescendent. Deocamdată. Peste vreo cinci-zece ani, presupun experţii, vor fi declaraţi ilegali. Deocamdată însă sunt doar supuşi trolling-ului. Creativ şi cu ingeniozitate, ca să simtă un disconfort în constantă creştere.

Din nou am avut plăcerea să observ cum anume se produce acest fenomen. Când m-am conectat la Uber, pe ecranul din cabină rula un film vechi despre cowboy, şi tânărul Kolea chiar a dat sonorul mai tare – pesemne, ca gemetele de pasiune să fie acoperite de împuşcăturile din prerie. Dar tocmai când sistemul fixa ceea ce se petrecea în cabină (reacţionează şi la poziţia corpurilor – cred că picioarele ridicate spre tavan cu un cap străin între ele nu lasă loc de ambiguităţi), a pornit o reclamă la iPhuck.

Interesant este că a început cu versiunea 8. Încă mai poate fi cumpărată, şi astăzi este modelul cel mai ieftin, din el se vede cât de subtil înţelege sistemul ceea ce se petrece.

Mai întâi a rulat videoclipul acela amuzant în care Venus a lui Botticelli, prinzând viaţă, face câţiva paşi

de balet în scoica ei, apoi o acoperă o altă jumătate de scoică, şi telespectatorul vede numai tocul proaspăt ştanţat al unui iPhuck cu nişte augmentochelari strălucitori alături. Apoi a rulat versiunea gay a aceluiaşi videoclip cu David al lui Michelangelo, apoi opţiuni trans şi non-binary. Şi un prost ar fi ghicit că sistemul face nişte aluzii, dar tinerii cuprinşi de beţia dragostei sunt, vai, orbi şi surzi la orice în afară de.

Sistemul a deschis răbdător filmuleţul de la Wiki-all – care este ataşat la toate iPhuck-urile şi toţi Androginii – şi a dat sonorul mai tare.

Pe ecran a plutit un şirag de străvechi dispozitive de dragoste. Majoritatea erau credibile din punct de vedere istoric, dar câteva arătau neconvingător şi caraghios. Mai ales butoiaşul înfăşurat în blană de leu cu o găurica într-o parte şi un coif roman deasupra. Nu e oare vorba aici despre homofobie? Dar m-am obişnuit de mult cu hiperbola în materialele publicitare – se consideră chiar că motivează suplimentar.

Când excursia în trecutul fericirii umane s-a încheiat, ecranul a fost ocupat de iPhuck 9 – nu varianta cea mai scumpă, dar nici cea mai ieftină, mai ales în comparaţie cu un Androgin.

— Kolea şi Lena, s-a auzit în cabină o voce de femeie, ne bucurăm să vă urăm bun venit în sala de vizionare Memoria lui Venus...

Auzi, în sala de vizionare... Bine zis.

— Produsul nostru nu arată foarte nou, copii – „Nu-i desigur nou să pleci din viaţă, precum nici în viaţă să rămâi”[14]...

Obiceiul ca algoritmul de reclamă să le spună pasagerilor pe nume şi să insereze în reclamă citate contextuale din autorii lor preferaţi (toate aceste informaţii sunt disponibile în foaia de parcurs) pe mulţi îi supără – şi pe bună dreptate. De cele mai multe ori este jenant şi intruziv. Pasagerii din Uber răspund uneori prin acte de vandalism, iar apoi plătesc amenzi mari. Dar călătorii mei erau prea ocupaţi unul cu altul ca să acorde vreo atenţie mediului sonor.

În cele din urmă pe ecran a apărut purpuriul iPhuck-10 – exact ca al Marek Era acoperit de o inscripţie largă:

iPhuck-10
Singularity
PH2 universal copulation kit

Nu e clar dacă de fapt cuvântul iPhuck era creat din compunerea cuvintelor „PH2 universal copulation

---

[14] Versuri din poezia „Bun-rămas, prietene, cu bine" de Serghei Esenin, traducere de Igor Creţu. (*N. trad.*).

kit”[15] sau dimpotrivă, fusese aleasă o decodare a acestei abrevieri anume. Dar totul era gândit – chiar şi dacă se trece cu timpul la *physicality class* 3, nu va fi nevoie să fie schimbată marca înregistrată.

— Kolea şi Lena! În ciuda progresului tehnic furtunos, în ultima jumătate de secol produsul nostru – sau, după cum îi spun colegii voştri studenţi, *hoit, cauciuc, silicon, fier* şi aşa mai departe – s-a schimbat uimitor de puţin... în trecutul îndepărtat, o fată nevinovată de vârsta Lenei sau un băiat de vârsta lui Kolea ar fi crezut mai degrabă că în faţa lor se află un manechin de croitorie din silicon, cu nişte cioturi scurte în loc de mâini şi picioare... Dar mâinile, picioarele şi chiar faţa au încetat să fie de folos păpuşilor pentru amor în urma dezvoltării tehnologiilor transcarniale.

Pe ecran a apărut un bust de Cezar cu augmentochelari ieftini – un model vechi, care semăna cu ochelarii de motociclist, cu braţe subţiri din oţel trecute peste cap, din care ieşeau firele roşii ale unor căşti.

— Această fâşiuţă metalică de deasupra cheliei se numeşte „ST”, stimulator transcarnial. Aţi învăţat la şcoală cum funcţionează, dar probabil aţi uitat... Pe scurt, radiaţiile lui creează halucinaţii tactile în zone

---

[15] „Trusă universală de copulaţie" (în limba engleză în original). (*N. trad.).*

determinate ale corpului vostru şi totodată inhibă activitatea zonelor din creier capabile să observe neconcordanţa dintre imaginea din augmentochelarii voştri şi informaţia care vine pe canalele altor organe de simţ.

Datorită acestei fâşiuţe de metal lipsite de greutate, trăirile din realitatea augmentată devin plăcut bolborositoare – ca şi cum vi s-ar turna şampanie rece peste capetele înfierbântate – şi absolut, sută la sută reale. Nu doar asemănătoare, ci chiar reale. Vă amintiţi vechile versuri ruseşti îndrăgite?

„Domnii mei, spre dreptate-atunci când lumea calea s-o afle nu ştie, cinste celui ce, din nebunie, omenirii dă soare-auriu scânteind...”[16] Această cinste aparţine de drept astăzi vizionarilor din Silicon Valley! Păpuşa gonflabilă modernă nu are nevoie de mâini şi picioare – este de ajuns un tors graţios şi capul cu gura deschisă ademenitor – tot restul se adaugă prin metode de augmentare. Noi nu doar am ajuns din urmă realitatea, am întrecut-o, chiar...

Pe ecran au plutit şerpuiri line ale produsului, umbre pastelate palide, licărul difuz al fericirii viitoare.

— Mecanica siliconului bisexual pare grosolană şi

---

[16] Versurile aparţin de fapt poetului şi şansonetistului francez Pierre-Jean de Beranger (1780-1857). *(N. trad.).*

primitivă la prima vedere, dar trebuie să ne amintim că în spatele fiecărei flexiuni şi arcuiri se ascund mai multe eforturi intelectuale decât în spatele antenelor unei nave cosmice...

Întâlnirea spaţială care a apărut pe ecran a avut pentru o secundă carne, o reţea roşie de vase de sânge, piele – şi a dispărut într-o clipă, înainte ca imaginea să apuce să devină necuviincioasă.

— iPhuck-ul nu este numai un aparat de antrenament sexual, el este concomitent şi un safer personal foarte bine protejat, în care se păstrează şi se analizează preferinţele voastre coitografice – pe baza lor se creează galeria virtuală a partenerelor şi partenerilor voştri posibili. În iPhuck-10 este folosită ca procesor, pentru prima dată în istoria tehnologiei electrocasnice, o unitate de calcul cuantic, a cărei putere este suficientă pentru orice probleme imaginabile sau inimaginabile pentru multe decenii de acum înainte! Este redundant, dar nu ne-am obişnuit să rămânem în urma vieţii. Toate acestea vă permit să aveţi o experienţă erotică realmente unică şi de neuitat. Iubiţi-i pe cei pe care-i iubiţi!

Am înţeles în sfârşit de ce studenţii nu reacţionează nici măcar din reflex la vocea care răsuna în cabina maşinii – în urechi aveau dopuri de plastic de culoarea pielii. Pesemne nu mergeau pentru prima dată pe acest

traseu.

— Apartenenţa de gen a dispozitivului se schimbă la fel de simplu şi de temeinic cum se pune baioneta la o puşcă... Acum vedeţi pe ecran cum anume... Toate aceste accesorii, inclusiv dopul anal sinfazic, intră în trusă, dar puteţi să achiziţionaţi separat şi versiunile lor enhanced de la atelierul nostru de tuning. Kolea şi Lena, totul este prevăzut în problema cea mai importantă pentru om... Desigur, iPhuck-10 nu costă puţin, din cauza materialelor selectate şi a preciziei asamblării – dar noi nu facem compromisuri când este vorba despre fericirea omului. Kolea şi Lena! Numai pe copiile ieftine un chip privit de-aproape e ceţos[17]. La noi o să vedeţi totul! iPhuck-10 *Singularii*! Ceasul hotărât să ne dezbine poartă semnul unei revederi![18]

Perechea nu s-a potolit însă, ba chiar dimpotrivă, a trecut la runda a doua. Ce iPhuck, când ei pesemne că şi pentru această uber-cruise făcuseră economii îndelung!

După ce a aşteptat un minut, sistemul a deschis al treilea nivel de educaţie – pentru cei mai tâmpiţi. A început să cânte o harpă. Ecranul s-a stins pentru o

---

[17] „Un chip văzut de-aproape e ceţos" - vers din poezia „Scrisoare către o femeie" de Serghei Esenin, traducere de Igor Creţu. *(N. trad.).*

[18] Din nou, poezia „Bun-rămas, prietene, cu bine" de Serghei Esenin, traducere de Igor Creţu. *(N. trad.).*

clipă, apoi a fost umplut de valuri de litere, hieroglife şi rune multicolore – părea un ocean al memoriei umane, ale cărui valuri se spărgeau de creierii pasagerului. O voce de gen neutru a rostit:

— Astăzi, la rubrica noastră „Capodopere ale literaturii universale" continuăm să facem cunoştinţă cu una dintre cele mai importante cărţi ale secolului, amintirile feministei americane Amanda Lizard, *Consenting to Penetration* [19] . Capitolul 16, „New Orléans". Avertizăm că lucrarea Amandei Lizard a fost scrisă cu mult înainte de răspândirea virusului Zika-3...

Vocea crainicului a devenit cumva funebră şi în acelaşi timp mai subţire – dar fără să-şi piardă neutralitatea de gen:

„Oops, iar am făcut-o. Influenţată de circumstanţe, de aşteptări determinate social şi pur şi simplu de frica de un corp bărbătesc excitat şi înfierbântat de băutură, am spus un «da» care nu era un «da» autentic, venit din inimă, ci acel «da» care poate ieşi de pe buzele unui prizonier după o îndelungată tortură morală..."

Sonorul creştea treptat – cred că vocea crainicului se auzea deja şi dincolo de uşile Uberului.

„Mâini puternice, grosolane mi-au sfâşiat lenjeria intimă, m-au întors cu neruşinare cu faţa în jos, mi-au

---

[19] „Consimţind la penetrare" (în limba engleză în original). (*N. trad.).*

depărtat picioarele tremurânde, apoi o gură din care ieşeau aburi de alcool a şoptit în urechea mea: «Eşti sigură?» O, cum să descriu ironia amară a acelei secunde... Ştiam, fireşte, că torţionarul meu nu se interesează nicidecum de adâncimea convingerii mele – el urma pur şi simplu mecanic un ritual social impus. Să fi răspuns «nu» ar fi fost ca şi cum aş fi încercat să opresc un tăvălug alunecând pe un munte de gheaţă. Însăşi viaţa îmi putea fi ameninţată... Aşa că am şoptit supusă: «Da...» în aceeaşi clipă o penetrare sălbatică, grosolană şi insuportabil de umilitoare mi-a provocat agonie în tot corpul. Din nou – a câta oară! — eram coborâtă la rolul de obiect supus: călcat în picioare, pătruns, străpuns şi grosolan penetrat.

Nu mai ţin minte cât a durat această tortură, dar în cele din urmă s-a sfârşit. Am început să-mi vin un pic în fire, parcă adunându-mi de pe podea cioburile sufletului spart de o lovitură de ciocan, când deodată am auzit...

Vorbe de alinare? O şoaptă de căinţă?

Un sforăit. Masculul cu voce de bas, mulţumit de sine, convins de impunitatea sa, duhnind a transpiraţie, sforăia, bălăcindu-se în valurile de serotonină iscate de chinul meu – şi avea, pesemne, un vis dulce, sexist.

Oare nimeni n-o să-mi dea socoteală pentru această umilinţă, pentru această durere?

Astăzi ştie toată lumea: «nu» înseamnă întotdeauna «nu». Dar scopul cărţii mele este să explic în sfârşit că «da», fie el şi repetat, nu înseamnă întotdeauna «da». Prin urmare, el poate fi evocat retrospectiv, chiar şi peste douăzeci sau treizeci de ani, când trauma adânc ascunsă iese în sfârşit la suprafaţa conştiinţei femeieşti. Este minunat că acest lucru găseşte înţelegere în practica juridică de astăzi – dar acţionăm prea încet, şi multe victime ale obiectificării ne părăsesc, nemaiapucând să-şi afle dreptatea.

Femei umilite şi zdrobite de un act sexist – mă adresez vouă, dragi prietene. Indiferent cât de demult s-ar fi întâmplat asta, trebuie să ieşiţi din umbră şi să vă ridicaţi.

Era timpul să cobor însă – aveam s-o ascult pe Amanda mai târziu. Asta nu e o problemă, este pusă mereu uber-porcilor.

Rămas-bun, rămas-bun, Kolea şi Lena, fiţi fericiţi în marea furtunoasă a vieţii şi ţineţi minte că pentru retroviol veţi fi arestaţi în special voi, porciştii, care nu sunteţi în stare, la proces, să faceţi dovada că deţineţi un iPhuck sau un Androgin. Se consideră că astfel de oameni reprezintă cel mai mare pericol social... Nu cumva conspirologii care vorbesc întruna despre aşa-numitul «marketing criminologie» au şi ei

dreptate?

Glumesc, glumesc. E doar un tipar social, de asta sunt absolut convins.

apollon semionovici

Părăsind Uberul, m-am conectat la una dintre camerele de supraveghere de pe şosea, din fericire aici erau mai multe decât copaci. Ca să fiu cinstit, priveliştea care se deschidea nu era prea veselă: o şosea bordată cu garduri de cinci metri, iar dincolo de acestea – pădurea, pădurea rusească, parcă ispăşind o pedeapsă nu se ştie pentru ce primită. De altfel, pentru [...] era o panoramă destul de tipica. Sediul Uniunii Suverane este foarte aproape de aici – cu doar câteva minute înainte am observat de la fereastra Uberului doi vânători în livrea care prindeau o cioară de pe câmp pentru plăcerea stăpânului. Pisicile, se spune, ar fi importate din Califat, dar nu am informaţii exacte.

În faţa mea se ridica spre cer gardul proprietăţii lui Apollon Semionovici – dar n-am putut găsi înăuntru nicio breşă electronica, oricât am căutat în reţea: până şi aparatele electrocasnice erau apărate la standarde militare. După câte se vedea, aici cu securitatea se ocupau nişte algoritmi serioşi şi scumpi.

Categoric nu am mai întâlnit o viaţă personală atât de

apărată. Şi totuşi, un cârlig tot am găsit – telefonul personal al bancherului. Era menţionat într-un e-mail trimis pe un server neprotejat – şi, cu toate că asta se întâmplase cu doi ani în urmă, numărul se putuse păstra în întregime.

Obrăznicia este noua modestie, ne învaţă site-urile de stilistică. Am format numărul, şi când mi s-a răspuns, m-am înfăţişat în sistemul video al abonatului în întreaga măreţie a favoriţilor şi nasturilor mei. Ce-i drept, eu n-am primit în schimb niciun fel de imagine, şi a trebuit să vorbesc cu un fel de ceaţă cenuşie impenetrabilă.

— Va doresc sănătate, Excelenţa Voastră, am început eu voios. Mă numesc Porfiri Petrovici, şi referinţele mele de serviciu au fost deja trimise pe adresa dumneavoastră. Va rog să mă scuzaţi că vă deranjez, dar investighez un caz legat de comerţul ilegal cu artă. Scopul meu este să vă apăr de curiozitatea grosolană şi contondentă a poliţiei. Dar ca să vă pot ajuta, am nevoie să-mi răspundeţi la câteva întrebări.

În mod surprinzător, mi s-a răspuns – şi încă pe o linie deschisă.

— Salut, Porfiri, salut, bătrâne! Ce bine-i când mai are cineva nevoie de tine...

După timbrul vocii mi-am dat seama care era cauza acestui entuziasm – Apollon Semionovici era beat.

Chiar beat ulucă, aş zice.

— Cu permisiunea dumneavoastră, am rostit eu şi mai linguşitor, vă voi fi extrem de recunoscător dacă mi-aţi permite să vă văd. Trebuie să fiu sigur că vorbesc chiar cu dumneavoastră, şi nu cu vreun algoritm-secretar sau cu cine ştie ce glumeţ.

— Conectează-te, amice, a răspuns Apollon Semionovici.

În clipa următoare în casa lui s-au deschis simultan patru camere video pentru conference call. M-am conectat cu grijă la ele, am verificat mediul să nu fie pe undeva un cod dăunător şi abia apoi mi-am permis să mă uit la cel care îmi dăduse acces înăuntru.

Apollon Semionovici era beat, nebărbierit şi nepieptănat. Pe frunte îi cădea o şuviţă ondulată, lungă şi umedă, care în zilele de trezie locuia pe chelie – într-un cuvânt, arăta exact aşa cum se şi cuvine să arate un om nu prea tânăr în timpul unei beţii prelungite. Dar în acelaşi timp purta un frac impecabil cu papion negru pe plastronul apretat – părea că se pregăteşte să se ducă la o cină festivă.

De altfel, am înţeles repede că acest costum de seară este proiectat de sistemul de control video – un sistem foarte bun – şi că nu-mi era dat să ştiu cu ce era de fapt îmbrăcat Apollon Semionovici. Poate chiar cu nimic. Dacă judecam după chipul lui, această presupunere era

cât se poate de probabilă.

Şedea într-un fotoliu, iar pe podea, în faţa lui, era o carafa de cristal cu un lichid nobil de culoare maronie. În mâna bancherului scânteia un pahar masiv, faţetat în romburi. Chipul meu era pe ecran, dar nu eram sigur că Apollon Semionovici se uitase măcar o dată la mine.

Sala în care se afla s-ar fi putut numi o cameră de zi foarte mare: din perete se iţea neagră gura unui şemineu, în jur erau câteva fotolii, iar pe tavan strălucea un basorelief de aur sub forma unui soare zâmbitor. Aurul era adevărat. E drept, spectrometrul programului nu a putut determina grosimea stratului. Acest soare, din păcate, nu încălzea. Panourile de oglindă ale pereţilor sugerau cumva că şi dacă există musafiri aici, ei nu vor putea umple cu prezenţa lor acest pustiu rece, şi de aceea numărul lor trebuie multiplicat prin amăgire. Şi aceşti musafiri vor purta, cel mai probabil, aceleaşi fracuri impecabile...

În sală erau puţine mobile, dar multe obiecte de artă – lucrări scumpe şi celebre, din câte mi-am putut da seama după o scanare rapidă. Cea mai preţioasă, o instalaţie de dimensiuni mari, care nu putea trece neobservată, se numea *Dans înşelător al culegătorilor unei recolte fictive*– autorul ei era un oarecare Ulzer al Cincilea, „un cunoscut artist contemporan”, după cum îl caracteriza Internetul.

Instalaţia consta din şase păpuşi care înfăţişau nişte ţărani etnografici convenţionali. Păpuşile erau făcute din iPhuck-uri şi Androgini, cărora le erau ataşate mâini şi picioare groase de paie fixate cu lac. Ţăranii erau îmbrăcaţi în spirit asiatic – cu pălării de paie cu boruri late şi zdrenţe pestriţe. Erau încremeniţi într-un dans nefiresc, ţinându-se cu mâinile de talie doi câte doi: iPhuck-urile înfăţişau bărbaţi, iar Androginii femei.

Faptul că dansul era nefiresc şi înscenat rezulta nu numai din denumirea instalaţiei, ci şi din mulţimea de recenzii pe care le-am descoperit pe Internet („una dintre acele lucrări extrem de rare, în care paradigma unei «noi sinceităţi» se ridică aproape la măreţia autentică a epocii de ipsos” şi aşa mai departe). Lucrarea fusese vândută contra unei sume „mai mari de 7M SDR”, nu se ştia cui. Adică eu ştiam deja, Internetul nu.

O altă lucrare a lui Ulzer al Cincilea pe care am putut-o identifica arăta cam sinistru. Era ca un câine împăiat răstignit ataşat unei lespezi verticale de beton cenuşiu care se înălţa din podea până-n tavan (probabil turnată direct la faţa locului – n-ar fi încăput nici pe fereastră, nici pe uşă). Pe beton, în jurul labelor răscrăcărate ale câinelui, era trasat un relief înnegrit – două aripi imense, care semănau cu nişte frunze de

arţar mărite. Ele transformau câinele într-un liliac gigantic. Obiectul se numea *Câine zburător imposibil, plin de tăceri ambigue* – şi, judecând după ecourile entuziaste de pe Internet, era şi el o capodoperă contemporană („de la 5M SDR în sus").

Căutările şi analiza mi-au luat o fracţiune de secundă, în care Apollon Semionovici a reuşit să-şi apropie paharul de faţă cu numai câţiva centimetri. L-am lăsat să ia o duşcă, apoi am spus:

— Ce onoare să fiu primit în această casă rafinată, care pare mai degrabă un muzeu!

— Da, a fost de acord Apollon Semionovici, e o onoare serioasă. De obicei nu sunt un om prea sociabil, pur şi simplu vreau să vorbesc cu cineva. Mă simt, cum se spune la voi, ca o pulă bleagă.

— La noi, la cine? am întrebat eu precaut.

— Acolo, afară, a dat din mână Apollon Semionovici în direcţia ecranului.

Se pare că totuşi mă vedea. Dar dacă îşi dădea seama că vorbeşte cu un algoritm – asta nu ştiam. Şi nu era clar dacă în cazul în care o să-şi dea seama, o să continue conversaţia. Trebuia să am mare grijă cum mă port.

— Apollon Semionovici, am spus eu cu o voce plină de respect, nu mă îndoiesc că milioane, dacă nu miliarde de fiinţe ar da orice să fie aşa „pulă bleagă" ca

dumneavoastră. Dar sunt convins că o să vă treacă repede şi o să se transforme în „binele” dumneavoastră – pe care oamenii simpli nu pot nici măcar să şi-l imagineze.

— Frumos mai lingi, a zis Apollon Semionovici. Te pricepi. Şi, ce-i mai important, ai nimerit cu limba fix-fix în punctul care trebuie, he-he-he...

A mai sorbăcăit o dată aprig din pahar şi mi-am dat seama că trebuie să mă grăbesc, până nu se face mangă. Nu aveam posibilităţi tehnice de a-l aduce în simţiri.

— Dumneavoastră colecţionaţi artă – şi, în urma unui bizar concurs de împrejurări, aş vrea să vă pun o întrebare despre artă. Şi anume despre unul dintre exponatele din colecţia dumneavoastră.

— Care? a întrebat Apollon Semionovici.

— Lotul 340.

— Lotul 340? Ce-i aia?

— Tocmai asta vreau să lămuresc, Apollon Semionovici.

— Şi... măcar aşa, ca idee... Ce domeniu?

— Ipsos.

Totuşi e bine să te pricepi un pic la artă. Faţa lui Apollon Semionovici s-a lăbărţat într-un rânjet.

— A, ipsos... Acum înţeleg. Da, e ceva. Într-o asemenea măsură o capodoperă, că... De altfel, găgăuţă, oricât aş vrea, n-o să pot să-ţi explic.

— Încercaţi, am zis. Poate că totuşi o să pricep.

— Nu, aici trebuie să fii în temă. Foarte profund în temă.

Apollon Semionovici a început să râdă, scuturându-şi tot corpul şi vărsându-şi băutura (din cauza culorii închise, n-am reuşit să determin după spectru dacă e whisky sau coniac). Când a terminat de râs, a pus paharul pe jos şi a zis:

— Ei, hai să mergem, îţi arăt. E chiar interesant ce-o să spui.

Ridicându-se, a bătut cu palma în placa de beton cu câinele zburător şi am presupus că nepreţuitul ipsos este ascuns în spatele ei, ca data trecută. Dar totul s-a dovedit mai simplu – s-a oprit lângă un poster negru cu urme de îndoituri atârnat pe perete. La îndoituri hârtia neagră era atât de tocită, că aproape se rupsese.

— După tine, ce-i asta?

— Bănuiesc că e un afiş publicitar, am răspuns eu după o comparaţie rapidă cu analoage de pe Internet. De tipul celor care erau lipite cândva pe stâlpii din oraş.

— Tipăritura e contemporană, a spus Apollon Semionovici. Învechită cu iscusinţă, pentru a i se adăuga patina timpului. Fişierul original e la mine şi ăsta-i singurul print legal – celelalte sunt piratate. Dar asta n-are importanţă. Tu ce crezi, care-i sensul

imaginii?

Posterul amintea de afişul unui film vechi cu vampiri. Un gentleman cu înfăţişare extravagantă stătea aplecat la gâtul unei blondine cu sprâncenele pensate, care se ferea graţios – era surprins parcă momentul imediat după un sărut, dar două puncte roşii pe gâtul blondinei nu lăsau nicio îndoială cu privire la ce se petrecuse cu adevărat.

Alături, parcă trasate cu sânge, se puteau citi cuvintele:

[20]

[20] Joc de cuvinte: „Sachs” se citeşte la fel ca englezescul *sucks,* care înseamnă, la propriu, „suge”, iar la figurat, „e nasol”. *(N. trad.).*

— Ei? a întrebat Apollon Semionovici după aproape un minut de tăcere.

Totul era, firește, limpede, dar trebuia s-o fac pe prostul, ca să-i dau posibilitatea să-și etaleze erudiția.

— Nu prea se leagă, am tergiversat eu. Care e sensul?

— O să-ți explic primul strat, a răspuns Apollon Semionovici. Cel exterior, ca să spun așa. Pe care-l pot înțelege profanii. Acesta este un concept promoțional al băncii de investiții Goldman Sachs – una dintre structurile care au stat la baza Băncii Unice, unde am onoarea să lucrez.

— Mi-a trecut prin minte gândul ăsta, am zis. Numai că asta nu prea seamănă a reclamă. Mai degrabă dimpotrivă. Cumva negativ.

— Da. Dar în epoca ipsosului mediu și mai ales târziu s-a răspândit o, ăăăăă, autopoziționare sarcastică, pe care au adoptat-o monștrii sacri ai universului financiar. Ei erau urâți în mod irațional de toată lumea – și, parcă exploatând acest sentiment, s-au autoironizat și astfel au recâștigat o parte din simpatia poporului. Cam la fel și politicienii acelei epoci se luau peste picior în fața camerelor de luat vederi, iar pentru asta existau prânzuri caritabile speciale și programe umoristice. Se considera că asta-i face mai asemănători cu oamenii. Acum e mai limpede?

— Da, dar nu complet.

— Nu ţi-e clar sensul inscripţiei. Pentru asta, bineînţeles, trebuie să fii istoric... Textul provine din sloganul electoral al Partidului Republican din SUA – pe vremea aceea încă mai existau SUA – *Hillary sucks, but not like Monica*[21]. În plină înflorire a ipsosului, în 2016. În anii aceia toată lumea înţelegea această glumă. Monica Lewinski şi Hillary Clinton erau...

— Acum în sfârşit mi-a picat fisa, am zis eu. În poster se foloseşte un joc de cuvinte triplu, textul sună ca „Goldman suge, dar nu ca Hillary". Iar faptul că Hillary, la rândul ei, o cam suge, dar nu ca Monica, rămâne între paranteze.

— Exact! a răspuns Apollon Semionovici mulţumit. Dar conceptul acesta nu a fost aprobat. Deşi lovea exact la ţintă.

— De ce?

— Pentru că Hillary a pierdut alegerile. După aceea pe nimeni n-a mai interesat cum anume suge ea. Nici măcar pe soţul ei, probabil. Tocmai de aceea acest poster este o asemenea raritate.

— Da, ipsosul e ipsos, am rostit eu, doar ca să spun ceva. Astăzi aşa ceva este în general imposibil.

— Ţi se pare, a răspuns Apollon Semionovici. Astăzi glumim la fel, dar mai subtil. Asta ştii.

---

[21] „Hillary e nasoală, dar nu ca Monica" (în limba engleza în original). *(N. trad.).*

— Oare?

El a început să râdă.

— Ce reclamă la Umbank se întâlneşte cel mai des?

— *One bank fits all?*

— Nu. Probabil ai văzut-o numai azi de vreo cinci ori... Arată ca o ecuaţie. SDR egal HR. *Special drawing rights are human rights*[22]*.*

— Absolut exact, am confirmat eu, am văzut-o de două ori azi. La gara Kursk şi...

— N-are importanţă. Ascultă cum sună: *Special dra-wing rights...* Ce se petrece din punct de vedere fizic când cineva suge sânge? Îşi creează în gură o zonă de presiune joasă, şi ea atrage lichidul din tăietură... *Draw blood,* uite ce-o să facă acum acest vampir elegant. SDR şi HR sunt legate prin semnul egal – un tubuleţ simbolic prin care este atât de comod să faci asta... O trompă de ţânţar din profil. Acum înţelegi de ce e nepreţuit ipsosul ăsta?

— Negru, negru umor, am răspuns eu.

Reproduc vorbirea lui Apollon Semionovici într-o formă puternic reinterpretată şi înnobilată – în momentul acesta, ar fi complicat să-l înţelegi fără un modul de reconstrucţie a discursului. Trebuia să fie

---

[22] „Drepturile speciale de retragere sunt drepturile omului" (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

şlefuit.

— Îmi permiteţi să fac o fotografie a acestui lot – ca amintire a uluitoarei dumneavoastră povestiri? Şi aş vrea să copiez şi materialele de critică însoţitoare, dacă există. O să le privesc şi o să-mi aduc aminte de întâlnirea noastră.

— E deschis, a chicotit el. Dă-i drumul.

Bineînţeles, când mi s-a permis accesul în sistem, am copiat nu numai materialele însoţitoare, ci şi fişierul însuşi. Nici măcar nu era ascuns în mod special – se vede treaba că stăpânul se baza pe protecţia generală a cetăţii sale.

Până acum, eu şi Mara avuseserăm succes. Pe mine, ce-i drept, mă nevroza necesitatea de a-mi lăsa amprentele electronice peste tot, dar altă cale nu exista. Totul se petrecea în limitele legii. „Fotografia" putea fi înţeleasă oricum, acest termen nu este juridic: unii fotografiază într-un fel, alţii în alt fel. În practica penală recentă existau minimum trei precedente în favoarea mea. Şi mai trebuie dovedită şi intenţia pecuniară, iar în cazul meu asta-i complicat. Cu atât mai mult cu cât Mara a promis că şterge tot după ce citeşte.

— Am fost foarte privilegiat să am posibilitatea de a vorbi cu un membru atât de remarcabil al societăţii, am spus eu. Vă doresc zile şi nopţi fericite – şi nădăjduiesc că vor fi profitabile...

mara se supără

Mara era prost-dispusă încă de dimineaţă.

Grimasele ei coincideau cu şabloanele mimice ale „mâniei”, „nemulţumirii”, „enervării”, „ciudei”. Până şi ţepii harnaşamentului ei de piele păreau mai lungi şi mai ascuţiţi.

Şi nici n-a reacţionat la favoriţii mei portocalii. Deloc. Eu, bineînţeles, nu m-am simţit ofensat de această lipsă de atenţie, dar am observat-o.

— Au şters tot, mi-a spus ea. N-am apucat nici să deschid ceva.

— În ce sens?

— În sensul că dimineaţa devreme departamentul juridic al Umbank a luat legătura cu superiorii tăi. Iar apoi Direcţia Poliţiei a luat legătura cu mine. M-au trezit şi au şters toate fişierele pe care mi le-ai trimis ieri. Absolut toate.

— De ce? am întrebat.

— Pentru că Umbank a ameninţat că dă în judecată mai întâi Direcţia Poliţiei şi apoi pe toţi cei care s-au nimerit pe-aproape. Şi ei când spun, fac... Pe tine nu te-au informat?

— Pe mine... Pisicuţo, dar ţi-am explicat. Din mine lipseşte cel care poate fi informat. Eu nu sunt decât un

algoritm de simulare.

— Aşadar, nu eşti la curent cu faptul că ţi-a fost ştearsă toată prada de ieri?

— Acum sunt. Dar, îţi repet, nu m-a anunţat nimeni. Cum ar putea să mă anunţe Direcţia Poliţiei, dacă eu sunt Direcţia Poliţiei? Numai ţie putea să-ţi dea aşa ceva prin cap, strengăriţa mea.

Se pare că astăzi tonul meu jucăuş n-o înveselea.

— În schimb, a spus ea, privind dispreţuitor ecranul cu chipul meu, în sfârşit am făcut cunoştinţă cu opera ta nenorocită, Panteleimon.

— Porfiri. Dar de ce nenorocită?

— Pentru că nimeni, nici de la Umbank, nici de la Direcţia Poliţiei, absolut nimeni nu a pomenit măcar despre romanele tale de rahat. Nu interesează pe nimeni, înţelegi? Mai mult, când am cerut un text neterminat din *Trash*, după cinci minute mi l-au trimis, fără să se ostenească să arunce măcar un ochi pe el, deşi e relatată acolo în amănunt întreaga conversaţie de ieri cu Apollon Semionovici. Ca să vezi în ce măsură nu-i eşti de trebuinţă nimănui, Panteleimon.

— Porfiri, am corectat-o eu. Adică relatarea mea orală despre lotul 342 s-a păstrat?

— S-a păstrat, a dat ea afirmativ din cap. Şi s-a mai păstrat ceva. Descrierea ta despre prima noastră întâlnire.

— Şi?

Mara şi-a mijit ochii la tableta care stătea în faţa ei pe masă.

— „Nici prea tânără, nici prea frumoasă... mistuită de diete... în privire îi scânteiau mai mulţi ţepi BDSM decât pe costum...” Asta ai scris tu despre mine, căcănar cu două feţe ce eşti?

Mi-am încruntat faţa de pe ecran, conferindu-i o expresie de demnitate rănită, şi aproape mi-am acoperit un ochi cu sprânceana.

— Adică în ce sens vă permiteţi să mă faceţi „căcănar cu două fete”?

— În ce sens? În sens propriu! Cine e pisicuţa ta? Cine e ştrengăriţa ta? Mistuită de diete? Asta pentru că n-am grăsime? Şi dacă ar fi fost un gram de grăsime, ai fi scris „desfigurată de celulita”? Nu prea tânără? Am treizeci şi doi de ani – tu ce vrei, curvarule, să tăvăleşti una de şapte?

— Doamnă...

— Ce? Doamnă? Păi nu eram pisicuţă?

— Aţi adoptat un asemenea ton, încât... Permiteţi-mi măcar să vă explic.

— Poftim, explică. E chiar interesant.

— Părerea dumneavoastră deloc flatantă despre opera mea este legată de faptul că mi-aţi citit ciorna în fugă, neatent, fără a-i putea preţui meritele profunde.

Mai cu seamă caracterul ei autodemascator. Dacă-mi permiteţi, fragmentul citat de dumneavoastră sună în integralitatea lui astfel...

M-am prefăcut că mă uit undeva într-o parte, mi-am mijit ochii (algoritmii moderni sunt prevăzuţi cu multe proceduri de apărare, menite să îndulcească reacţia umană negativă faţă de rapiditatea cu care funcţionăm) şi am început să citesc cu intonaţie:

— „Frumuseţea şi tinereţea unei femei sunt lucruri foarte relative, şi ultimele versiuni ale manualului de instrucţiuni ne cer să punem în romane femei nici tinere, nici frumoase, care discută teme fără nicio legătură cu sexul şi gătitul. De aceea, procentul minim de astfel de texte este destul de mare. Un vânător normal se străduieşte întotdeauna să nimerească mai mulţi iepuri cu un singur glonţ."

— Aşa, şi? a întrebat Mara.

— Asta. Acest fragment musteşte de autoironie. Îi lămureşte deschis cititorului motivul apariţiei cuvintelor „nici prea tânără, nici prea frumoasă". Şaizeci şi doi la sută dintre potenţialii cititori ai unui detectiv contemporan sunt femei trecute de prima tinereţe şi nu prea atrăgătoare sexual. Lor nu le pasă câtuşi de puţin dacă dumneavoastră sunteţi sau nu frumoasă, doamnă. Dar dacă li se prezintă o frumoasă cu şolduri rotunde de nouăsprezece ani şi jumătate, s-a

dus elementul de identificare cu eroina, şi vânzările scad. De aceea eroina nu trebuie să fie frumoasă. Eroul însă trebuie să aibă o frumuseţe masculină – cu favoriţi şi mustăţi, ca să poată fi visat cu iPhuck-ul pe divan. Sau pe o saltea cu vibrator, fiecare după condiţiile lui de trai. Bazele marketingului.

— Adică vrei să spui că ai minţit?

— Doamnă, eu nu mint niciodată. Dimpotrivă, sunt atât de cinstit, încât îmi stric permanent receptarea. Îngăduiţi-mi să vă atrag atenţia că nu scriu un raport de serviciu despre întâlnirea cu dumneavoastră, ci o operă de artă genială, care o să ne supravieţuiască şi dumneavoastră, şi mie. Eroii ei sunt convenţionali. Evenimentele reale îmi slujesc numai ca schiţă. Toate acestea se regăsesc în contracte şi documentele anexe.

— De-aia şi zic, căcănar cu două feţe, a spus Mara.

Vorbele ei erau la fel de răutăcioase ca mai-nainte, dar am observat că dinamica contractării muşchilor de pe faţa ei se schimbase – şi coincidea mai degrabă cu şabloanele mimice „uşurare”, „supărarea a trecut”.

Bate fierul cât e cald.

— Degeaba mă acuzaţi de ipocrizie, doamnă, am spus eu demn. Ipocrizia presupune ca eu să am un chip adevărat, pe care să-l ascund, şi o mască falsă. Poate că asta se aplică unor oameni în situaţii similare, dar nu mie. Noi, algoritmii, nu avem astfel de bunuri. În afară

de asta, pe mine măcar nu mă încearcă dorinţe sexuale, eu sunt capabil să evaluez obiectiv atractivitatea umană.

— Da? a întrebat ea batjocoritor. Cum aşa?

— După nişte date statistice, doamnă. Dacă-mi permiteţi, aţi fi considerată atrăgătoare din punct de vedere sexual de circa cincizeci şi şapte de procente dintre bărbaţii de vârsta mea presupusă, iar între patruzeci şi şaizeci de procente v-ar numi „extrem de atrăgătoare sexual". Şi un procent aproximativ egal de femei. Mai mult, dacă aţi purta părut lung, procentul de bărbaţi ar creşte spectaculos, iar procentul de femei ar scădea nesemnificativ.

Mara a zâmbit.

— Îmi place să aud adevărul aşa cum e, a zis ea. Bine, portocaliule, m-ai convins. Vad că ştii să te justifici.

— Cum porunciţi să vă numesc mai departe, doamnă?

— Pisi. Ştrengăriţă. Iubiţică. Fii galant, Panteleimon.

— Porfiri, doam... Adică pisi.

Ea şi-a ridicat spre mine ochii adânci ca lacurile.

— Ia spune, acum, te-ai bâlbâit de-adevăratelea???

— Nu, am zis eu. Nu chiar. Este un pattern de simulare, menit să confere comunicării noastre sinceritate şi căldură. Acum o să iau în considerare faptul că dumneavoastră... tu poţi să-mi citeşti romanul

şi voi folosi elemente corespunzătoare din poezia de dragoste a oamenilor. De exemplu, tocmai am spus că ochii tăi sunt adânci ca nişte lacuri. În roman, adică.

— Ce platitudine, a pufnit ea. N-o să mai trag cu ochiul în romanul tău. Niciodată. Promit.

— Mulţumesc, am zis eu. Preţuiesc acest gest.

— Crede-mă, a rânjit Mara, am luat hotărârea fără o luptă chinuitoare. Sper că va fi de folos prozei tale.

— De ce?

— Pentru că te fereşte de banalităţile calculate pentru mine.

— O femeie, am răspuns eu, îţi va ierta banalitatea într-o chestiune atât de delicată precum descrierea frumuseţii ei. Dar nu-ţi va ierta ambiguitatea. Dacă aş fi spus că ochii tăi sunt „adânci precum fântânile" e greu de presupus că ai fi aprobat o astfel de comparaţie» deşi în legătură cu ochii este folosită de nouăsprezece ori mai rar.

— Bun, a zis ea, ţine minte, scriitorule: trebuie să te aperi pe tine. Când îţi este hulită arta, ceartă-l pe cel care spune porcării. Trebuie să răspundem criticilor.

— Neapărat o să am asta în vedere, floricica mea.

— Bine, a spus Mara, acum să trecem la ale noastre. Lucrurile nu stau chiar aşa de rău, portocaliule. Nu stau chiar aşa de rău. Din romanul tău se înţelege pe deplin ce e lotul 340. Asta e un plus. Minusul constă în

aceea că nu-i cunoaştem nici autorul, şi nici măcar valoarea aproximativă.

— Cred că e în jur de 5M SDR.

— De ce?

— Judecând după obiectele învecinate, a căror valoare este cunoscută. *Dansul culegătorilor,* câinele ăla cu aripi şi celelalte. Toate trebuie să coste aproximativ egal – altfel s-ar distruge armonia artistică.

— OK, a zâmbit Mara, practic creşti în ochii mei. Dar data şi autorul?

— Cu data e simplu, am zis. Pornind de la contextul istoric – în jur de 2016. Iar autorul... La majoritatea obiectelor publicitare create în perioada aceea este indicat un autor colectiv. De ăsta s-a ocupat probabil o agenţie de publicitate.

— Da, a răspuns ea, şi cu asta sunt de acord. Spune-mi, de câte ori te-ai uitat pe Internet acum?

— Scumpo, am spus eu, conferind chipului meu o expresie condescendentă, doar nu mă uit acolo când vorbesc cu tine. Mai degrabă îmi iau ochii de acolo. Ca s-o văd pe fetiţa mea parşivă.

Mara s-a uitat la mine şi schema ei mimică a coincis cu o înaltă acurateţe cu şablonul „a face ochi dulci”. Până şi buzele au luat formă de inimioară, ca într-un filmuleţ al vreunui bătrân Androgin.

Îmi făcea ochi dulci. Mă seducea.

De altfel, dragă cititoareo, noi doi ştim foarte bine că voi, creaturi minunate, aplicaţi bărbaţilor această procedură cu avântul unui sublocotenent beat care pescuieşte într-un râu siberian ameţind peştele – nu ţintind un biban concret, ci pur şi simplu aruncând explozivi în apă, şi apoi adunând prada care iese la suprafaţă... E drept, în zilele noastre pentru hărţuire feminină (sau, cum spun juriştii, *enticement*) poţi să faci şi închisoare – dar Mara ştia că n-o s-o dau în judecată. Trebuia să fiu de două ori mai galant.

— Şi acum, iubirea mea? am întrebat. Următorul lot?

— Da, a spus ea. Lotul 356.

— Descarcă-l, am răspuns, mă duc imediat.

— Nu, a zis ea, astăzi o să fie un pic altă procedură.

— În ce sens?

— Merg cu tine. Sau mai degrabă tu cu mine... Nu contează... în general, mergem cu Uberul.

uber 3. privighetoarea moscovei

Când un pasager se urcă în Uber, sistemul îi calculează profilul contextual din foaia de parcurs şi stabileşte într-o clipă blocul informaţional-distractiv pe care acest pasager trebuie să-l vizioneze în timpul călătoriei – dacă, desigur, nu vrea să plătească accizele, care sunt 30% din taxă.

Adică, mai simplu spus, karma voastră devine o reclamă filtrată prin voi. De pildă, dacă fumaţi, probabil vi se va da videoclipul cu programul *Saul Architect*, unde vi se propune să fiţi vindecat de acest obicei dăunător prin transcarnialul iPhuck-ului vostru.

Când sunt doi pasageri, profilurile lor contextuale se amestecă într-un mod destul de imprevizibil. Dar, cum eu nu am niciun fel de profil contextual, Mara mergea practic singură cu Uberul – şi, dacă as fi fost iubitul ei uman, aceasta ar fi fost o metodă excelentă de a afla mai multe despre frumoasa mea. Problema este însă că nu poţi să mergi neobservat cu o fată în Uber şi în acelaşi timp să fii iubitul ei uman.

Interesele Marei s-au dovedit a fi netriviale. Îndată ce maşina a pornit, s-a deschis *Privighetoarea Moscovei* – ceva extrem de rar pentru un Uber. În general, după părerea mea, îl vizionează numai funcţionarii de stat, pentru că ei au un contract cu viaţa. Când unul dintre ei este arestat, ştirea apare în primul rând tocmai la *Privighetoare*. Dar funcţionarii de stat nu merg cu Uberul. Pe acest canal, în loc de crainic apare chiar o privighetoare – o pasăre animată vorbitoare în colţul de sus al ecranului. Se spune că au făcut aşa pentru că la *Privighetoare* sunt tot timpul ştiri fierbinţi, scandaluri şi bârfe – şi pe o păsărică se supără mai puţini decât pe un cap de om care vorbeşte. Subtil, subliminal şi cu mai

puţine cheltuieli de judecată.

Ecranul a fost umplut de harta Americii de Nord – o potcoavă albastră cu inscripţia *United Safe Spaces of America,* călare pe o vacă roşie imensă pe care scria *North American Confederation.* Zidul Mexican de la graniţa de jos a NAC era indicat printr-o linie punctată de un galben toxic.

— Continuă ciocnirile în masă la graniţa dintre Confederaţia Nord-Americană şi Welfareland-ul *California 2* – ciripea păsăruică de aur. Din informaţiile noastre, conflictul este legat de pretenţia locuitorilor Welfareland-ului de a spânzura doi albi de fiecare dată când în Confederaţie este spânzurat un negru. După unele mărturii, pretenţia era până acum satisfăcută în mod tacit – dar pentru acest scop erau furnizaţi albi din Uniunea Europeană, şi locuitorii Welfareland-ului nu sunt mulţumiţi de calitatea lor rasială scăzută.

— Din Ucraina, a zis Mara. Am auzit că aveau un barter. Pentru doi albi – erau socotiţi întotdeauna în perechi – se dădeau zece iPhuck-uri *no name* asamblate la negru în Confederaţie. Fără coduri de regiune.

— Ştiu schema asta. Sunt oameni serioşi în branşă.

— Oare chiar trimit cetăţeni de-ai lor?

Mara şi-a trecut degetele prin dreptul gâtului.

— Nu, am spus eu, nici vorbă, e scump. Ar fi o grămadă de costuri. Au o fabrică bio lângă Vinniţa.

Cresc clone – de obicei pentru organe, dar nu e nicio problemă nici pentru un astfel de proiect. Se maturizează complet în optsprezece luni – şi în acelaşi timp sunt absolut fără creier. Nu pot nici să vorbească, nici să gândească. Dar sunt, toţi unul şi-unul, blond-roşcaţi. Au făcut special un astfel de genotip din oameni – pot doar să clipească şi să se balege. Bucăţi de carne şi-atât. Dar negrii s-au prins că albii îi trag în piept.

— Acum o să fie închis barterul? a întrebat Mara.

Am citit informaţiile existente.

— Nu prea cred. În lumea noastră astfel de scheme nu se închid. Mai degrabă clonele n-o să mai fie crescute optsprezece luni, ci douăzeci. Şi apoi o să li se pună un implant militar, ca la câinii sinucigaşi.

— Care sinucigaşi?

— Păi ăştia, ruşii europeni, care îşi fac serviciul militar la graniţa cu Califatul. Dacă au învăţat să hackuiască cipurile astea în Califat, o să poată şi în Ucraina. Numai că n-o să fie făcuţi să se bage sub maşini cu o bombă în spinare sau să lingă orice li se dă, ci... Nu ştiu, să cânte Ceaikovski şi să recite pe dinafară *Evgheni Oneghin.* O să găsească, în general, o cale de a păcăli societatea negrilor. Nu le purta tu de grijă.

— Nu le port de grijă, a zis Mara.

Pe ecran mărşăluia un şir de bravi băieţi negri din

Welfareland în uniformă completă de legionari romani – doar că în loc de suliţe aveau beţe de bambus. Legionarul din faţă ţinea în unica mână cu trei degete (Zika-3, fără nicio îndoială) un stindard cu inscripţia:

MONEYPOOL VII

Al şaptelea manipul, clar. Tineretul din Welfareland-uri studiază tactica romană – în condiţiile ciocnirilor urbane de mase fără arme de foc, nu s-a inventat nimic mai bun în ultimii trei mii de ani. Niciun fel de *riot police* nu se poate descurca cu asta, aşa că va căuta un compromis.

Ştirile din NAC continuau. A fost arătat Zidul Mexican – pe *turnurile extensibile...* decorate cu aur, după cum le numea crainicul lor, stăteau nişte SAP severi – *second amendment people*[23] – cu puşti în mâini: ei, ciripea cu patos privighetoarea, ar fi trebuit de mult să tragă de ambele părţi ale zidului, dar nu se îndură. Apoi pe ecran a apărut, nu se ştie de ce, o sală plină cu femei albe, rumene, care cântau la harpă.

Acolo, în NAC, nici nu sunt în stare să facă altceva decât să cânte la harpă. Şi să asambleze iPhuck-uri

[23] „Oameni ai celui de-al doilea amendament" — al doilea amendament în Constituţia americană garantează dreptul de a deţine arme. (*N. trad.).*

pentru întreaga lume. Iar iPhuck-urile sunt create, ca şi înainte, în California, în bunele şi bătrânele USSA. Interesant, oare de ce gândirea inginerească superioară tinde tocmai spre locurile în care domneşte un totaliberalism inveterat? Nu, nu degeaba Sfânta Biserică identifică aşa-numitul „progres” cu înaintarea perfidă a Duşmanului. Dacă părinţii-duhovnici ar învăţa rachetele să zboare cu apă sfinţită... S-a trecut la ştirile locale. Ei, în sfârşit.

— Domnul Arkadi Arkadievici se află pentru a doua zi la summitul Uniunii Europene de la Reval[24], unde au loc discuţii complicate şi importante pentru ţară, ciripea pasărea de aur. Din păcate, vizita la nivel înalt a fost umbrită de o demonstraţie ostilă a neo-naziştilor locali...

A fost arătat un panou stradal uriaş cu steagul Uniunii Europene batjocorit. Ca de obicei, cele şase stele galbene pe fond albastru erau unite cu spray într-o Stea a lui David lăbărţată, iar înăuntru era desenată o zvastică.

— La ce te gândeşti? a întrebat Mara.

Să-i explic din nou că eu nu mă gândesc niciodată la nimic n-ar fi fost *comme il faut* – în mod evident, fata voia să se sprijine pe un umăr puternic de bărbat. Fie şi

---

[24] Veche denumire a oraşului Tallinn. (*N. trad.*).

numai în gând.

— La ce? Păi tocmai la asta, am răspuns eu cu o voce de bas din subwoofer-ul portierei. Special au amplasat aşa stelele pe steag? Ca până şi cretinii necrescuţi să nu aibă nevoie să întrebe cum să comită un *hate crime*[25]*?*

— De fapt, eu ştiu cum a fost confirmat steagul ăsta, a spus Mara. Când Imperiul Rus – sau mai degrabă ce rămăsese din el – a fost primit în Uniunea Europeană, au vrut să pună a şasea stea în centrul pentagramei. Tocmai ca să nu fie aluzii ca astea. Dar apoi au hotărât că vor fi şi mai multe aluzii, dar de alt gen – adică Rusia în centru, şi Estonia, Letonia, Belarus, Ucraina şi... cine mai e în Uniunea Europeană?

— Lituania, mi se pare.

— Da, iar ele pe margini. Ca o întoarcere în trecutul blestemat. Nici aşa nu era bine. Şi pe atunci începuseră şi sinuciderile prin ardere la Lemberg[26]... Cum să aşezi şase stele ca să fie egalitate? Numai în cerc, alt mod nu există. Toate celelalte sunt mai rele.

— Poate, am răspuns. Pe mine în general politica nu mă prea interesează... Pur şi simplu m-a mirat tabloul.

— Înţeleg, a zis Mara.

Au rulat câteva cadre de la summit – imagini din

---

[25] „Crimă motivată de ură“ (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

[26] Denumirea germană (şi idiş) a oraşului ucrainean Lvov. *(N. trad.).*

oraş, sala Uniunii Suverane cu masa sub formă de inel în centru. Cele şase fotolii din interiorul inelului erau goale (gurile rele spuneau că masa a fost gândită în această formă nu pentru ca liderii delegaţiilor să stea fiecare cu faţa la sectorul lui naţional, ci ca să poată să se întoarcă cu spatele unul la altul). Sala era curăţată de femei de serviciu cu măşti-respiratoare – semănau cu surorile mizericordiei dintr-un spital de boli infecţioase. Apoi au arătat iarăşi ploaia măruntă agasantă peste Revalul rece.

Iar privighetoarea ciripea mai departe:

— Criza profundă în care se află Uniunea Europeană... Cip-cip-cirip...

— Ce se discută? am întrebat eu.

— Ei, îşi împart tranzitul, a răspuns Mara. Ca întotdeauna.

Am aruncat un ochi pe Internet ca să înţeleg despre ce e vorba (când am spus că nu mă interesează politica, n-o făceam pe cochetul). Se sugera un consens conspiraţionist cu privire la adevăratele scopuri ale summitului de la Reval.

Uniunea Europeană este acum presată între Califatul din Europa şi statul-sectă Dafago, ale cărui pământuri încep dincolo de Munţii Ural. Califatul şi Dafago nu au graniţe comune, dar de şapte ani între ei este război din cauza interpretării diferite a semnelor cereşti. Se luptă

cu ajutorul rachetelor cu rază ultralungă de acţiune cu focoase convenţionale de putere limitată, iar Uniunea Europeană ia bani pentru survolarea teritoriului ei. Trecerea bombardierelor nu o permitem nu „din motive umanitare”, ci pentru că astfel războiul s-ar termina prea repede.

Cotele pentru tranzitarea acestor rachete erau o temă aflată permanent pe ordinea de zi a summiturilor. Ucraina, de pildă, nu permitea deloc tranzitarea rachetelor chinezeşti, în schimb lăsa un coridor pentru Califat, la preţuri de dumping. Belarus, dimpotrivă, se străduia să se înţeleagă cu Dafago. Rusia milita pentru o abordare europeană generală a problemei, arătând pe bună dreptate că fără acordul ei nicio rachetă din coridoarele ucrainene sau belaruse n-o să ajungă nicăieri. Iar partenerii din Uniunea Europeană se luptau pentru dreptul de a vinde autonom tranzitul, făcând referire la acordul privind spaţiul aerian comun. Cel mai tare se obrăzniceau tigrii tranzitului baltic, care acaparaseră întreaga afacere cu Califatul, trimiţând practic rachetele pe traseul fostului Nord Stream.

În general, aici şi un jurist şi-ar da duhul de plictiseală – nu se vorbeşte despre asemenea subiecte cu o fată. Cu atât mai mult cu cât racheta care zboară la joasă înălţime simbolizează ameninţarea falică şi cu numai câteva menţionări ale ei poţi să te trezeşti cu un

proces pentru hărţuire ascunsă ori simbolică... Mara este critic de artă, ea poate să facă asta.

Nu, nu trebuie să vorbesc despre rachete. Am analizat ce-ar fi spus în momentul acela un interlocutor bărbat interesant care se descurcă uşor în ale politicii şi vrea să-şi seducă subliminal însoţitoarea. Erau multe variante, şi am ales la întâmplare.

— Cândva Califatul o să ne înşface şi o să ne înghită.

— Nu cred, a spus Mara. Dacă ar fi vrut, ne-ar fi înghiţit de mult. Scutul nostru este clima proastă. Uniunea Europeană a rămas numai acolo unde e vremea urâtă. Adică urâtă pentru ei. Noi suntem obişnuiţi.

Trebuia să răspund emoţional, moderat pro-libertate, dar fără un nonconformism radical. Şi fără subliminal, bineînţeles – acesta se poate folosi numai o dată la zece replici.

— Sunt lucruri cu care nu poţi să te obişnuieşti.

— Asta aşa e, a fost de acord Mara, circumspectă. Dar, pe de altă parte, nu e totul atât de sumbru cum pare.

Pesemne că şi ea se ferea de judecăţi tranşante.

— Sigur, am răspuns eu, amestecând cu grijă ironia şi amărăciunea. Acum nu suntem A Treia Romă, ci Al Doilea Bruxelles. Numai că Bruxelles-ul, nu se ştie de ce, e în Jîtomîr.

— Asta aşa e, a repetat Mara.

Deja parcă nu mai era prea bucuroasă că începuse această conversaţie.

— Au făcut praf ţara, nu m-am lăsat eu. Cât sânge s-a vărsat cândva, ca să li se pună pumnul în gură nemţălăilor ălora însetaţi de sânge... Şi acum iar ne stau în ceafa. Şi iar în gaşcă! Tot ce ne-au lăsat părinţii – tot au futut! Tot!

Mara devenise de-a dreptul palidă.

— Hai să tăcem, m-a rugat ea.

— Atunci o să înceapă Uberul să vorbească, am zis eu.

— N-are decât.

Pe ecran a apărut din nou sala Uniunii Suverane – acum plină de lume, în timpul intonării imnului: delegaţii cântau *Oda raţiunii* în şase limbi, cu palma lipită de piept, ca inimile fierbinţi să nu le sară cumva din piept din greşeală. Ţarul nu era încă în sală, dar iată, mustaţa gen Dalí a Marelui Hatman – două vârfuri de lance ridicate spre tavan, chirurgical de subţiri şi ceruite de sclipeau – îţi sărea imediat în ochi. Bizară modă, totuşi.

Pe ecran a răsărit iar Privighetoarea Moscovei – a dat din aripa-i de aur, a clipit din ochiul verde de smarald şi ştirile s-au încheiat.

M-am aplecat spre Mara. Interesant, oare ce-o să

pună acum? A început o muzică. Pe ecran pluteau hieroglife-litere-rune multicolore, şi am înţeles că ne aşteaptă o întâlnire cu Melpomene, Caliope şi alte fete din sud.

— Astăzi în cadrul rubricii „Capodopere ale literaturii universale" continuăm prezentarea uneia dintre cele mai *groundbreaking*[27] şi importante cărţi scrise în secolul nostru. Nu se întâmplă deseori ca o confesiune înflăcărată a unei singure inimi omeneşti să ducă la apariţia unor articole noi în codul penal. *Să condamnăm canalia* de Artemi Stallion-Stalski este însă un astfel de caz. Capitolul patru, prieteni.

O voce de gen neutru s-a strecurat cu o jumătate de octavă în jos, umplându-se de îngrijorare şi amărăciune – şi a început să recite:

„Iar a venit la office în fustă mini. Mai sus decât săptămâna trecută – astfel încât cei câţiva centimetri de piele neatinsă de soare parcă-i dezvăluiau goliciunea intimă, deşi formal totul rămânea în limitele a ceea ce este permis. Încercam să nu-i acord atenţie, dar curând a devenit limpede că dintre toţi cei prezenţi ea mă alesese pentru hărţuirile ei tocmai pe mine.

De fiecare dată când trecea pe lângă masa mea, se oprea să-şi aranjeze ciorapii. Făcând asta, se apleca atât

---

[27] „Revoluţionar", „inovator" (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

de mult, încât fesele ei bombate, practic goale, cu fâşiuţa subţire a chiloţilor string, atingeau hârtiile de pe marginea mesei. Îşi făcea de lucru un minut cu ciorapul stâng, încă un minut cu dreptul, apoi ridica privirea şi zâmbea cu buzele ei îngroşate chirurgical, comunicând mincinos subconştientului meu conceptul de fertilitate maximă. Eu înţelegeam, fireşte, că acest atac sofisticat nu era îndreptat asupra persoanei mele responsabile social. Ţinta ei erau straturile cele mai vechi ale creierului, acele zone formate în milioane de ani pentru care un asemenea comportament însemna un singur lucru – o invitaţie la împerechere imediată.

O, cât de acut simţeam dualitatea tragică a naturii masculine! Pe de o parte eram un membru conştient al societăţii, iar pe de alta, iertat să-mi fie calamburul nereuşit, eram un membru lipsit de conştiinţă. Deja îmi fumega creierul, se aprinsese acel fitil Bickford de care această creatură rea apropiase torţa cu o mână fermă... Strângând din dinţi, mi-am coborât privirea pe masă – şi atunci, la sistemul meu olfactiv a ajuns un vag miros de flori amestecat cu o substanţă ameţitoare...

Feromoni. Substanţe volatile, elemente ale secreţiei femeieşti externe, care încredinţau creierul masculului că a sosit momentul ideal pentru transmiterea genomului. Ei acţionează direct asupra structurilor cerebrale reptiliene cu un singur scop – acela de a stârni

un val de dorinţă necontrolată: natura parcă îi ia pârghiile lui Sapiens şi le înmânează instinctului străvechi, pentru ca acesta, ignorând convenţiile umane, să se ocupe de îndată de perpetuarea speciei...

Nu ştiam, la vremea aceea, că este absolut legal să adaugi feromoni în parfumuri. Concentraţia lor în aerul de deasupra mesei mele era monstruoasă, nemaiîntâlnită în natură. Camera video de pe perete observa un funcţionar de birou corect, care plimba hârtii de colo, colo, dar jumătatea animalică a creierului meu era convinsă că îmi scutur lancea metaforică lângă focul de noapte, iar în jur dansează o sută de femele gata de împerechere, care mă stropesc cu secreţii ale glandelor lor anale.

Ţinându-mă cu mâna de nas, am început să respir pe gură – dar era târziu. Dinţii îmi clănţăneau şi trupul îmi era străbătut de o durere pătrunzătoare. Am scos un geamăt slab.

În tot acest timp prostata mea primea de la creier comenzi de a se pregăti pentru perpetuarea speciei – şi a-şi îndeplini în sfârşit funcţia biologică. Dar cum era să înţeleagă bucăţica de carne bărbătească, raportând naiv că sarcina naturii era îndeplinită, viclenia nemărginită care-l atrăsese în capcană? Cum să descriu această flacără captivă într-o temniţă strâmtă, această durere cruntă de burtă, această lance încinsă înfiptă în locul cel

mai lipsit de apărare al fiinţei bărbatului...

Oare chiar o să scape nepedepsită?

Nu, mi-am spus eu. Vrea să mă facă să-mi pierd uzul raţiunii şi apoi să bage la tribunal melodia aia şireată cum că femeia poate să se îmbrace şi să miroasă cum vrea... La ea acasă, da! Nu în locuri publice! N-o să reuşească să mă provoace cât să-mi pierd minţile – dar chiar mâine îmi caut un avocat şi încerc să aflu dacă chiar este permis în societatea noastră..."

Glasul cititorului, care se stinsese încet în ultimele câteva secunde, devenise nedesluşit.

— Curând coborâm, a zis Mara.

— Îmhm, am răspuns. Interesante videoclipuri ţi se pun.

Mara a rânjit.

— Am fost pusă sub acuzare pentru *enticement* de două ori. M-au achitat, dar acuzaţiile au rămas la dosar.

— Nu trebuie să rămână nimic, am spus eu sever, dacă tribunalul te-a achitat.

— Păi nu m-a achitat de tot, a doua oară am primit o amendă administrativă, fără sancţiune penală. M-a ajutat faptul că am avut doi Androgini. Nu fac parte dintr-o grupă de risc, aşa că îndoiala este interpretată în folosul meu. Iar acum, am deja iPhuck-10, aşa că, portocaliule, n-ai prea mari şanse pe linie juridică.

Brusc, şi-a aruncat de pe umăr cureaua de piele şi

mi-a arătat un sân nu prea mare, dar frumos fasonat, cu sfârcul maroniu-închis. De fapt, „frumos fasonat” nu este o figură de stil. Am verificat pe site-urile de artă şi anatomie câteva secunde, ca să stabilesc clar asta, ba chiar am trecut şi prin câteva pornobiblioteci.

Chiar aşa.

— Frumos, frumos, am mormăit eu. În ceea ce priveşte tribunalul – cum s-o întoarcem... Aia – am scos un sunet ca şi cum aş fi înghiţit în sec – ţâţa aia, ascunde-o, că sunt şapte camere de supraveghere aici. Nu ştii cine se uită la tine în afară de nenea Porfiri.

— De-aia nu mai pot eu, a zis Mara, dar şi-a ridicat breteaua. Coborâm. Vino după mine.

— Ce trebuie să fac?

— Ca de obicei... Dacă poţi, copiază. Important e să te lămureşti cât cântăreşte obiectul. Fizic, vreau să spun. Uită-te în baza lor, unde-i fişierul original. Ai priceput?

muzeul artei militare

Muzeul artei militare se afla într-o grandioasă clădire-pentagramă din Piaţa Suvorov. Cândva, foarte demult, acolo fusese un teatru. Mai întâi al Armatei Sovietice, apoi al Armatei Ruse, iar după aceea – în anii tulburi ai ipsosului târziu – Teatrul Avangardist al Acţiunilor Militare, faimos pentru scandaloasa

montare a lui *Hannibal,* în care s-a arătat pentru prima dată o scenă de sex cu un elefant. Dar, din păcate, spectatorii erau deja destul de plictisiţi ca să nu mai poată fi smulşi din confortabilele lor bârloguri electronice...

Acum, despre acele vremuri mai aminteau numai două comode cu afişe vechi lipite pe ele. Pe trecători îi priveau, ca nişte ochi de dragon, nişte descântece ameninţătoare: „Tren blindat 14-69", „Zăpadă fierbinte" şi încă ceva.

Mara a intrat în muzeu.

Camerele de supraveghere din sălile acestuia erau amplasate sub tavan şi aveau o rezoluţie proastă – dar nu mi-am făcut griji, pentru că arta militară oricum nu mi se potrivea în roman. Panorame, diorame, drapele jerpelite, chestii de-astea. Cu nenumărate copii în reţea.

Mara a trecut prin câteva expoziţii, a cotit într-un hol lateral îngust dintre săli şi a început să urce o scară.

Am văzut o săgeată roşie cu inscripţia:

BUNCĂRUL MISTERELOR
expoziţie nouă

Pe casa scărilor nu erau camere de filmat, şi am pierdut-o din vedere pe Mara pentru mai mult timp.

Când am redescoperit-o, stătea în centrul unei săliţe rotunde de la ultimul etaj şi făcea conversaţie cu supraveghetoarea – o băbuţă semănând cu un personaj manga[28] bătrâior, acoperit cu o pudră albastră.

— Nu, spunea supraveghetoarea, nu afirm deloc că a existat un asemenea cult în bateriile de rachete. Nu avem informaţii.

— Dar sună ca o vrajă. Ascultaţi numai – „Expoziţie-70", „Vârf de cristal"... Ce-i asta? Vreun buncăr al rachetelor? Sau e o societate secretă?

Am observat în mâna Marei un dictafon în formă de beţigaş cu margine portocalie – genul care se ţine în mână special, pentru a-i aminti interlocutorului că este înregistrat.

— Ştiţi, a răspuns manga, există bănuiala ca astea-s pur şi simplu... ăăăăă... coduri culturale ale epocii de ipsos. Nici nu suntem sută la sută siguri că acolo a fost o bază de rachete. Fantezii de experţi în artă. Se ştie numai că asta e o pictură murală cu un buncăr subteran. Cu presupusă destinaţie militară. Aveam aici şi... ăăăăă... nişte spaţii umanitare, nişte colţuri roşii – locuri pentru învăţământul politic şi aşa mai departe.

— De ce sunt tocmai douăsprezece acţiuni? a întrebat Mara.

---

[28] Benzi desenate japoneze. (*N. trad.).*

— Ei, asta e o trimitere evidentă la muncile lui Hercule. O încercare, cum se zice, de a reda lumii tinereţea ei, apropierea de energiile divine ale creaţiei pe care a avut-o la început, ca şi cum... ăăăăă...

Manga a şovăit.

— Înţeleg, i-a venit în ajutor Mara. Ca şi cum ai pune prezentul între paranteze, pentru a proiecta esenţa fenomenului în plan arhetipal.

— Da-da, exact, a fost de acord manga, uşurată.

— Dar ce se ştie despre celelalte unsprezece acţiuni?

— Nimic. Celelalte fresce nu s-au păstrat.

— Cine le-a distrus?

— N-a fost o diversiune sau un act de vandalism. Ştiţi, în anii aceştia s-au schimbat atâtea, cum să spun, paradigme... încăperea a fost reconstruită, pereţii au fost dărâmaţi, s-a făcut un proiect nou – şi aşa s-a pierdut totul. Cândva acolo a fost o baie, apoi o magazie. Fresca asta, ultima, a douăsprezecea, era pe peretele principal. Şi acesta a fost distrus când s-a pus nu ştiu ce fundaţie – din nou, fără nicio intenţie rea.

— Şi cum l-au mutat aici? a întrebat Mara. Au tăiat o bucată din perete şi au scos-o la suprafaţă?

— Nu, nici vorbă. Cum fundaţia s-a pus nu de mult, a fost folosită tehnologia transferului digital. Restauraţia...

— Restaurarea?

— Nu, chiar restaurația. Asta e altceva. Mai întâi se digitalizează structura suportului, compoziția chimică a culorilor, apoi se face o copie completă a imaginii – și toate acestea sunt recreate practic fără deosebiri observabile. De fapt, este același lucru care se face și în cazul restaurării, dar prin intermediul unui suport electronic intermediar, care există într-un singur exemplar.

— Și vechiul original?

— Este distrus. Când restaurația este complet terminată, în cazul ideal se șterge până și fișierul intermediar. Ca să nu mai existe un al doilea transfer digital. În cultura modernă originalul trebuie să fie unul singur. Ne-a luat atât de mult să ieșim din mlaștina postmodernismului, încât...

Supraveghetoarea și-a făcut cruce, iar Mara a dat din cap, înțelegătoare.

— Ați cumpărat un mulaj electronic? a întrebat ea.

— Da. Era deja peste granță, s-a lucrat prin intermediari. Originalul a fost reprodus în Peisah.

— Unde?

— În Speis, mă scuzați, Speis[29]. M-a învățat băiețelul meu. În USSA. Astăzi durează foarte puțin. Mă refer la reproducerea prin restaurație. E drept, tehnologia

---

[29] *Space* (spațiu, în engleză). (*N. trad.).*

comercială pentru gabarite atât de mari este accesibilă deocamdată numai în California. Au adus-o cu un dirijabil de marfă, într-un container special... Iată pe ce cale complicată se întorc acasă comorile noastre culturale.

Mara şi supraveghetoarea s-au întors spre jumătatea de sală care nu se vedea de la mine şi s-au adâncit în contemplaţie.

În sală mai era o cameră de supraveghere, dar nu funcţiona. M-am chinuit două secunde întregi ca să-mi dau seama cum s-o conectez la reţea. În sfârşit am reuşit, şi am văzut artefactul.

Pe un postament nu prea înalt, din piatră închisă la culoare, se odihnea o bucată de perete de beton de trei metri, fixată cu cabluri de oţel. Acolo era o frescă mare – cu mici defecte, zgârieturi, mici graffiti-uri, pete de mucegai curăţate, dar una peste alta, bine păstrată.

Am văzut nişte munţi desenaţi cu o deviere de la regulile perspectivei – şi cu acel romantism naiv propriu copiilor de la câmpie. Nu întâmplător vorbesc despre copii: în primul moment mi s-a părut că era un desen de copii. Dar apoi algoritmul meu comparativ a înclinat spre ideea că este creaţia unui soldat.

Fresca amintea, de fapt, mai mult ca orice de desenele din cluburile unităţilor militare, pancartele propagandistice pictate de mână din epoca sovietică

târzie şi alte obiecte de artă similare. Tehnica scrisului nu putea însă în niciun caz să fie numită inabilă. Ea ducea cu gândul la un oarecare primitivism militar, dar nişte tuşe grosolane ale unei pensule groase creau o imagine finită şi complexă.

Un bărbat musculos gol până la brâu, în pantaloni de camuflaj, urca munţii călare pe un urs alb furios. Chipul călăreţului exprima o hotărâre neabătută. Pe pantele munţilor creşteau flori imense, de mărimea unor copaci, zburau albine şi libelule, cerul era străbătut de rândunele – natura era luxuriantă.

Din defileul ce rămânea în urma ursului, priveau chipuri palide, contorsionate de răutate şi încărcate de viciu. Toate şabloanele accesibile mie indicau tocmai astfel de pattern-uri emoţionale.

La început n-am înţeles de ce erau atât de nemulţumite – dar apoi am observat un săculeţ atârnat de spinarea ursului, din care curgeau în voie stele şi fulgere multicolore. Săgeţile subţirele care se iţeau din gura săculeţului arătau că toată acea mare bogăţie de culori de pe pantele munţilor izvorâse tocmai de acolo.

Deasupra frescei era o inscripţie mare:

ACŢIUNEA NR 12
PUTIN FURĂ CURCUBEUL DE LA PEDERAŞTI

Aşa, cu obiectul e limpede. Greutatea?

M-am conectat la baza de date a muzeului. Fişierul original, după cum îmi închipuiam, nu fusese de fapt şters, dar era foarte bine protejat. M-am identificat, am primit acces ca poliţist, am lăsat cinstit în sistem câteva cookies personale şi am scanat informaţia cu privire la masa obiectului original. Am drepturi de serviciu totale. Totul s-a găsit numaidecât – greutatea este menţionată de două ori, în kilograme şi pfunzi. Am copiat şi fişierul, pentru orice eventualitate – dacă o fi nevoie, îl ştergem.

Când m-am întors în sală, supraveghetoarea tocmai ieşise din contemplaţie.

— O să vă citesc din materialul însoţitor, a spus ea. Ascultaţi: „Curcubeul este unul dintre cele mai înalte simboluri sacre pe care le-a creat natura însăşi, din aceeaşi categorie cu soarele şi luna... Ce este curcubeul? O lumină albă clară, descompusă în părţile ei componente. Genomul zilei. Un cod universal şi extrem de larg, un întreg portavion de sensuri, care totodată cuprinde un număr uriaş de referinţe de aceeaşi culoare precum comunismul, islamul, oranjismul[30] şi

[30] Mişcare susţinând Revoluţia Portocalie, o serie de proteste şi evenimente politice care au avut loc în Ucraina în 2004-2005, în urma alegerilor prezidenţiale care au fost marcate de corupţie, intimidare a votanţilor şi fraude electorale. *(N. trad.).*

aşa mai departe. Întrebarea este cu ce drept întreaga bibliotecă de culori existentă a fost uzurpată – şi pusă în legătură cu un domeniu atât de îngust şi specific al experienţei umane cum este sexul recreaţional deviat şi identitatea construită pe baza lui. Oare ceva din practicile homosexuale şi transsexuale (desigur, libere de influenţa narcoticelor) duce la experimentarea gamei de culori a curcubeului? Pentru o comprehensivă reprezentare coloristică a experienţei LGBT ar fi ajuns, fără îndoială, zona maro a spectrului, cu inserţii de roz şi roşu. Poate fi vorba despre două-trei nuanţe – dar jos mâinile de pe verde şi violet! Vedem că problema privind analiza rezultatelor privatizării simbolice este ridicată extrem de actual şi de acut de către artist.

Supraveghetoarea a tăcut.

— Dar de ce îl fură şi nu-l ia? a întrebat Mara.

— Pentru acurateţe. Spuneţi „ia" şi imediat apar conotaţii de violenţă şi ostilitate. Dar în acest act de redistribuire culturală nu există ostilitate faţă de comunitatea LGBT, aici este vorba numai despre restabilirea corectitudinii simbolice. De aceea „fură" este mai potrivit. În fond, şi Hercule ar fi putut să-i crape ţeasta de la început lui Diomede. Dar nu, el şi-a bătut capul, s-a lipsit de somn – şi i-a furat caii. Şi abia apoi, când Diomede, spre ghinionul lui, l-a urmărit...

Supraveghetoarea a privit din nou fresca.

— Furtul e mai plastic, a zis ea. E mai vechi, mai autentic. Nu există în el sete de sânge. E ca un fel de *soft power.*

— Din câte am auzit, o duceţi undeva? a întrebat Mara.

— Da, a aprobat din cap supraveghetoarea. În America. Dar nu în Piesah, vă daţi seama.

— În Proletaria?

Supraveghetoarea a zâmbit neîncrezător.

— Pardon?

— Păi dacă dumneavoastră numiţi Spaces Piesah, a zis Mara, ar trebui să ştiţi şi cum numesc tinerii Confederaţia. Sunt mai multe variante. „Nacosia" sau „Nacoşii" – adică cei care vin din NAC. Iar „Proletaria" vine de la *flyover states*[31]. Aşa se numeau statele roşii centrale din care s-a format. Se considera că în aceste state nu e nimic special de făcut, poate doar să zbori pe deasupra, plimbându-te de la o coastă la alta.

— Da? Interesant.

— Şi apoi, a continuat Mara, expresia „Peisah" aplicată la Speis este greşit întrebuinţată. Tinerii spun „Fante".

---

[31] Joc de cuvinte: *proletat* în rusă înseamnă „a zbura". *Flyover States,* în engleză, înseamnă statele peste care se zboară. (*N. trad.).*

— De ce?

— Cândva, un traducător la un meci de hochei a tradus *spaces* prin „fante”. De atunci acesta a devenit un meme printre tineri. E drept, aceşti tineri nu mai sunt atât de tineri... Aşa că, dacă doriţi, acum le puteţi spune şi astfel.

— Mulţumesc pentru informaţie, a dat din cap supraveghetoarea. Eu rămân pe stil vechi. Fresca noastră merge în Confederaţie. Apropo, împreună cu ea merge şi orchestra Like Baal. Nu vă speriaţi, sunt nişte cântăreţi la hipnobalalaică obişnuiţi, denumirea este exclusiv pentru a atrage atenţia.

— Ce cântă? a întrebat Mara, trăgând cu ochiul la ceasul de pe perete.

— Muzică populară sub stimulare TE. Oamenilor albi le place. S-au gândit deja cum să alcătuiască programul – o să ni se dea pentru frescă sala cea mai mare, o punem pe perete, muzicanţii se aşază de jur-împrejur şi cântă încetişor – iar spectatorii trec pe lângă ei. O experienţă vizual-auditivă unică. Deja s-au interesat câteva muzee. O trimitem cu acelaşi dirijabil cu care a fost adusă. Vedeţi, la noi totul e făcut comod. Tavanul e glisant, o scoatem direct prin acoperiş... Simt că o să mergem mulţi. E cel mai bun ipsos al nostru.

— Ai aranjat totul? a întrebat Mara, aruncând o privire scurtă spre una dintre camerele de filmat.

— Da, doamna mea, am şoptit eu pe frecvenţă joasă din difuzorul de pe perete.

— Cine-i acolo? a tresărit supraveghetoarea.

— Ajutorul meu, a zis Mara.

— Un asistent digital?

— Cam aşa.

— Am auzit că există aşa ceva, dar n-am văzut. Apropo, la noi filmatul este interzis. Sunteţi la curent?

— Nu filmez, a răspuns Mara. Nici n-am cameră, înregistrăm doar vocea. Pentru asta am reportofonul. Şi acum plecăm.

Va mulţumesc pentru povestea interesantă! Porfiri, cheamă un Uber...

Am hotărât să n-o însoţesc pe Mara până jos – şi m-am conectat imediat la camera de deasupra intrării în muzeu. Uberul nostru venea deja şi m-am concentrat pe inscripţia „Trenuri blindate 14-69”. De vreme ce o pusesem deja în roman, trebuia să lămuresc ce înseamnă 14-69 ăsta, ca să nu-l plictisesc pe cititor cu enigme fără legătură cu subiectul.

După o secundă totul a devenit clar.

Fără îndoială, era o variaţiune pe tema 14/88, la fel de populară în Confederaţia Nord-Americană şi la naţionaliştii din Ţările Baltice. „14” indica citatul din suprematistul David Lane („We must secure the existence of our people and a future for white

children”[32], iar „88” – a opta literă a alfabetului dublată – însemna *Heil Hitler*! Codul era de obicei înscris în alt simbol comun al suprematismului alb – aşa-numitul „pătrat alb”.

Înlocuirea lui „88” cu „69” era limpede. Europa ca Europa, dar referirile la Hitler n-o să devină niciodată populare în Rusia. „69”, pe de altă parte, este un meme clasic, care indică un contact oral-genital reciproc, care prin însăşi natura sa poate să fie numai consensual.

Pesemne că arhitecţii sensurilor ruseşti s-au străduit să comunice cu grijă omenirii că ultimul teritoriu alb al Pământului se recunoaşte ca atare, dar este construit paşnic, respinge rasismul, fascismul şi xenofobia, preferând să rezolve problemele pe cale amiabilă şi fiind gata, la nevoie, să accepte compromisuri.

Ce armonie şi graţie, dacă stai şi te gândeşti – mai lipsesc numai trilurile hipnobalalaicii. Dar nimeni nu trebuie să uite niciodată de centrul de greutate al acestei secvenţe semantice – cuvintele „tren blindat”.

Mara şi-a făcut apariţia la intrare.

— Porfiri, aici erai?

— Aici, am răspuns eu din cască, pe care în sfârşit se prinsese că trebuie să şi-o pună în ureche. Îţi

---

[32] „Trebuie să asigurăm existenţa poporului nostru şi un viitor pentru copiii albi“ (în limba engleză în original, unde sunt 14 cuvinte). *(N. trad.).*

mulţumesc că nu mai trebuie să răcnesc din difuzor.

— Ai chemat Uberul?

— Uite-l, am spus eu, tocmai se apropie.

— Ce crezi despre toate astea?

Am calculat mediana semantică a experienţei noastre muzeale, m-am uitat pe Internet şi i-am răspuns cu grijă:

— Toate aceste muzee există numai pentru ca obiectele de cultură vechi să se contopească pe veci cu purtătorul lor fizic. Este un atavism, bineînţeles. Cândva, o să se termine definitiv cu asta. Tot ce are o valoare culturală poate fi exprimat printr-un cod, pentru că însăşi cultura nu este altceva decât un simplu cod.

— Frumos le mai zici, a spus ea. Bun, pentru astăzi ne luăm rămas-bun. Trebuie să mă odihnesc – mâine avem o zi grea.

— Şi eu? Nu merg cu tine?

— Du-te să te culci, dragule, a zâmbit Mara. Astăzi meriţi.

shirin neshat

— Astăzi, a spus Mara, mestecând un biscuit cu ţelină şi ulei de crab, avem lotul 316. Şi cu ăsta pot să fie probleme.

Stătea la tejgheaua din bucătăria ei, înfăşurată într-un cearceaf moale – şi pe capul ei ras tremurau încă picături de apă de la duş.

Frumoasă fătucă, mă gândeam eu. De ce nu şi-ar găsi un băiat chipeş, de nădejde, să-i facă un băiat şi o fată... fireşte, în eprubetă, cum se cuvine... Să trăiască împreună cu familia ei ca după un zid de piatră – ea cu iPhuck-ul, soţul cu Androginul. Dar nu. Uite ce-a făcut din ea... Un mop cu cuie. Încotro se duce cultura, încotro se duce omenirea... Of...

Bine că algoritmul poliţienesc mai permite încă exprimarea unor astfel de gânduri.

— Ce fel de probleme? am întrebat.

— Lotul este păstrat într-un sistem protejat. Un centru medical. Mai exact, un centru de diagnostic. Folosesc opera de artă ca să...

— *Turnul Rorschach*? am întrebat eu. Clinica-galerie?

— De unde ştii?

— Nu ştiu, am răspuns. Pur şi simplu m-am uitat cine foloseşte opere de artă pentru diagnoză.

— Da, a zis ea, mereu uit ce rapid eşti.

La complimentele ambigue este mai bine să nu reacţionezi.

— Un loc scump. Pentru bogătani îndopaţi.

Mara a aprobat din cap.

— De fapt, deja m-am înţeles cu ei, a zis. O să-mi

arate singuri acest lot. Chiar mi-au spus câteva cuvinte despre el. Este lucrarea *Turbulent-2* a artistei iraniene din epoca ipsosului Shirin Neshat. O ştii?

— Acum da, am răspuns eu.

— Despre *Turbulent-2* nu ştie nimeni. În schimb, cea mai cunoscută lucrare a lui Shirin Neshat o cunoaşte toată lumea.

Se numeşte simplu *Turbulent.* Familiarizează-te cu ea, te rog.

— Gata.

— Cum, ai şi văzut-o, ai citit şi critica? a ridicat Mara din sprânceană.

— Păi, da.

— Dă-mi voie să nu te cred, a zis Mara. *Turbulent* este o instalaţie video. Se cântă. Şi destul de mult. Ca să te familiarizezi cum trebuie cu ea, trebuie s-o asculţi. Cum puteai să faci asta într-o secundă?

— Pisi, am răspuns eu, singură spui că sunt rapid. Iar filmuleţul de pe Internet poate fi rulat cu orice viteză.

— Dar atunci se distorsionează muzica. Nu trăieşti ce-a vrut să transmită autoarea.

— Oricum nu trăiesc, am spus. Şi deja am ostenit să-ţi explic de ce. Dar ce e cu lucrarea *Turbulent* a lui Shirin Neshat pot să-ţi povestesc pe larg. Şi cum este ea percepută de către spectator. Explic la fel de bine ca un om.

— Bine, încearcă, a zis Mara, chiar e interesant. Povesteşte din perspectiva ta. Eu, Porfiri, văd cutare şi cutare, şi mă cuprinde... ce?

— În ce sens „eu, Porfiri”? Vrei să-mi folosesc personalitatea oficială, de serviciu?

— De exemplu.

— În regim oficial sau privat?

— Păi, e vreo diferenţă?

— Şi-ncă ce diferenţă!

— Privat, să zicem.

— Bine, am spus eu. Aşadar, eu, Porfiri, intru într-o cameră întunecată. Acolo sunt două ecrane faţă în faţă. Ca şi cum un film ar vedea alt film. Pe un ecran este un bărbat oriental cu bărbuţă, ca aceia care fac şaorma. În spatele lui e o sală în care stau oameni. Pe ecranul din faţa primului, este tot o sală, dar pustie. Şi pe fondul ei este o siluetă neagră, cu o scufie ascuţită. Bărbatul de pe primul ecran cântă ceva oriental, este aplaudat. Apoi priveşte în tăcere celălalt ecran. Şi acolo e silueta aia cu scufie. Ea se întoarce, şi vedem că e o băbătie machiată. Pe scara futabilităţii, categoria „greu de înghiţit”. Babeta începe să cânte răguşit, scoate tot felul de sunete, scânceşte, şuieră, fornăie – parcă şi-ar vărsa năduful că nu i-o trage nimeni. În general, un talmeş-balmeş în loc de muzică. Bărbatul ascultă până la capăt, dar îl doare-n fund. Asta-i tot.

— E clar, a zis Mara. O expunere coerentă. Ca un gabor adevărat. La Direcţia Poliţiei ar fi apreciată. Şi *rednecks* din Statele Extremiste ar aprecia-o.

— Păi cum, am răspuns eu. Îmi cunosc publicul.

— Bine, a spus Mara. Dar ştii şi pentru oameni cultivaţi?

— În ce sens cultivaţi? Sunt de mai multe feluri. Ce segment? Progresist, feminist, transsexual, gay-and-lesbian, BDSM, patriarhal, conservator, ortodox, suprematist?

Mara s-a gândit o clipă.

— Progresist-feminist.

— Sigur că pot, am zis. Aşadar... Eu, Porfiri, intru într-o cameră întunecată. Pe unul dintre pereţii acesteia se află un bărbat alb sigur pe sine, mustind de privilegii şi pofte: nici nu se uită la publicul său, ştiind că orice cuvânt pe care l-ar rosti va fi aplaudat de alţi bărbaţi albi. Pe un alt perete este o femeie în negru, într-un doliu etern, impus de către o tradiţie culturală represivă. Sala din faţa ei e pustie, la fel şi câmpul opţiunilor ei în viaţă. Nu poate să se dezbrace, nu poate să cânte – ar fi acuzată de *enticement.* Cântecul ei oniric ajunge la noi din altă lume, lucru indicat de şirurile de scaune goale din faţa ei. Este un vis despre libertate, un strigăt de protest înăbuşit...

— Ajunge, a spus Mara. Ca să vezi! Chiar poţi.

— Păi, cum?

— De unde ai asemenea cunoştinţe?

— Păi o ascult mereu în Uber pe vrăjitoarea aia... cum o cheamă? Amanda Lizard.

Mara s-a încruntat.

— Nu mai vorbi aşa despre Amanda. Da, a avut excese, dar este un om mare. În ultimul capitol din *Consenting to penetration*, dacă vrei să ştii, se află cel mai profund *insight* din istoria feminismului referitor la adevărata dimensiune a batjocoririi patriarhale a femeii.

— Şi ce spune? am întrebat.

— Că bărbatul alb patriarhal permite feminismul numai ca să râdă de idioţenia femeii şi să-şi sporească propria plăcere... întreaga corectitudine politică îndreptată asupra femeii, toate aceste *she* în loc de *he* nu sunt decât o formă rafinată de tiranizare sexuală condescendentă, un soi de joc sadic preliminar înaintea penetrării inevitabile, fie ea fizică sau simbolică, şi situaţia n-o să se schimbe câtă vreme bărbatul rămâne cu membrul său... Ceea ce în condiţiile culturale de astăzi nu mai este un imperativ biologic, aşa că problema poate fi rezolvată chirurgical încă de la naştere, cum se făcea în unele ţări cu apendicele.

— Vorbeşte serios?

Mara a oftat.

— Ajunge. Oricum nu pricepi.

— Cum vrei tu, pisi, dacă zici că ajunge, ajunge.

— Să ne întoarcem la oile noastre. Despre *Turbulent* ştii deja, aşa că acum o să fie mai simplu. După cum am spus, Shirin Neshat a mai avut o lucrare cu un titlu asemănător, *Turbulent-2*. Tot o instalaţie video, despre care nu ştiu nimic. În afară de faptul că a cumpărat-o Turnul Rorschach. De fapt, a cumpărat-o acum destul de multă vreme şi o foloseşte în practica medicală. Au acceptat s-o expună, dar n-o să pot s-o filmez sau s-o copiez. Prin urmare, dacă mergi cu mine ca secretar, interdicţia va fi extinsă şi în ce te priveşte.

— Oficial, da, am confirmat.

— Dar dacă te duci singur, ca robot poliţienesc, poţi orice. De-asta vreau să mergi acolo în paralel cu mine şi... să studiezi totul.

— În ce sens?

— În toate sensurile. Îţi bagi nasul pe-acolo, adulmeci peste tot, faci o copie pentru orice eventualitate... Pe urmă o ştergem sub controlul tău, nu te teme. Doar mă uit la ea de câteva ori. Nu violăm nimic.

— Bine, am zis.

— Şi ca să fie mai interesant pentru tine, să-mi faci şi nişte comentarii. Numai să fie despre *Turbulent.*

— De care? Progresist-feministe?

— Nu.

— Poliţiste?

— Nu.

— Atunci, de care?

Pe chipul Marei s-a ivit un zâmbet trist.

— Ştii... Imaginează-ţi că înainte de a îmbrăca uniforma asta erai tânăr, aveai tot felul de iluzii idealiste, în fine, înţelegi tu. Fă-mi o dare de seamă din perspectiva acestui Porfiri de şaptesprezece ani, tânăr şi neîntinat, care tocmai intră în viaţă – şi vede totul acut, proaspăt şi exact. Care percepe totul mai întâi cu inima lui simţitoare, şi apoi cu mintea mai matură decât s-ar cuveni la vârsta lui. Poţi?

— Na, c-ai zis-o, am răspuns eu. Ce-ţi veni?

— Am o idee în legătură cu tine.

— Care?

— Să te învăţ să scrii scenarii... Dar deocamdată e doar un proiect. Nu e nimic hotărât. Trebuie să te trec prin diferite moduri. Îmi faci darea de seamă?

— Fără materiale de citat, e greu.

— Sigur că e greu, a mormăit Mara. Tocmai de-aia e interesant. Să le dea peste bot feministelor poate orice prost, nu-i nevoie de cine ştie ce eforturi.

— Bine, am spus eu, încerc. Mergem cu Uberul?

— Merg singură. Tu du-te imediat.

— Am nevoie de Uber pentru roman, am zis. E o tehnică a mea.

— Mergem cu Uberul când plecăm de acolo. Împreună. Bănuiesc că pentru tehnica ta n-are importanţă direcţia.

— Aşa e.

— Atunci aşteaptă-mă la ieşirea din Turnul Rorschach. Înainte, rozaliule.

Interesant. A remarcat favoriţii. Şi aproape că nu se uitase deloc la ecranul cu chipul meu.

— Pe curând, chelioasa mea, am spus eu şi m-am conectat la Turnul Rorschach.

Clinica-galerie Turnul Rorschach nu exista în sens fizic. Mai exact, clinica exista – era o clădire albă de trei etaje în sudul Moscovei, înconjurată de un gard înalt. Dar înăuntru nu era nicio galerie. Ca să aibă acces la ea, pacientul trebuia să aibă augmentochelari.

„Turnul" era un complex de proceduri. Tehnic, se găsea în interiorul unui computer dedicat diagnozei, cu numeroase programe speciale (după cum spunea broşura publicitară, „acesta este bunul dumneavoastră psihoterapeut electronic").

Clinica era foarte scumpă.

Interesant este că în timpul vizitei în galerie pacientul nu vedea nimic asemănător unui turn nici cu augmentochelarii. Cândva ochelarii chiar arătau un turn medieval cenuşiu cu creneluri – ca să începi testul, trebuia să intri în el. Acum punctul de start era un

dâmb purpuriu rotund, din spatele căruia pornea o fisură adâncă, cu o gură de peşteră (în arhivă se păstra informaţia că aspectul exterior fusese schimbat cu şase ani în urmă la presiunea publicului – dar denumirea a fost apărată de retrograzi, pe motiv că deja fuseseră investite fonduri serioase în promovarea ei).

Cu ce se ocupa concret clinica, n-o să mă apuc să explic (latină, eufemisme, elipsisme – toate acestea îl deprimă pe cititor). Pe scurt, ca în majoritatea instituţiilor care se ocupă cu psihicul uman, la etajul întâi erau tratate bolile inventate la al doilea şi invers. Oamenii cu venituri solide erau scăpaţi cu delicateţe de surplusul lor.

Procedura de diagnosticare era simplă. După ce-şi puneau augmentochelarii, pacienţii se întindeau pe o plasă elastică, menită să le împiedice zvâcnirile mâinilor şi picioarelor. Ceea ce vedeau prin ochelari era accesibil în înregistrări – se arhiva fiecare şedinţă de tratament, iar protecţia arhivei era practic inexistentă.

Turbulent-2 apărea în mod repetat în însemnări.

Un minut mai târziu copia lotului 316 era deja în raniţa mea – deşi iar fusesem nevoit să mă identific în sistemul local.

„Îţi bagi nasul pe-acolo, adulmeci...” Hmm... Pesemne că această parte a sarcinii era deja îndeplinită. Dar să văd Turnul cu ochii tânărului şi neîntinatului

Porfiri de şaptesprezece ani...

Spre norocul meu, în arhivă era un compartiment unde pacienţii îşi povesteau experienţa emoţională în faţa camerei. Material de citat în forma cea mai pură. Pacienţii erau deseori copii din familii bogate, unii trecuseră prin *Turbulent-2* – şi curând ochii tânărului şi neîntinatului Porfiri de şaptesprezece ani s-au deschis, au strălucit de viaţă şi chiar au clipit de câteva ori.

Mai mult, tânărul şi neîntinatul Porfiri de şaptesprezece ani a înţeles pe dată că darea de seamă pregătită pentru Mara se va potrivi de minune în roman în locul blocului Uber lipsă – având, ca şi acesta, dimensiunea unui capitol separat.

Iat-o.

turnul rorschach

Tânărul Porfiri şi-a pus augmentochelarii şi s-a întins pe plasă. Primele câteva secunde după aprinderea TC-ului i-au provocat ameţeli şi greaţă – ca şi cum s-ar fi aflat într-un lift care se desprindea de cablu... Dar această stare, cunoscută de mult de la jocuri, i-a trecut imediat – şi, îndată ce a deschis ochii, senzaţiile trupeşti au intrat în acord cu cele vizuale. Acum nu mai stătea întins pe plasă, ci în picioare – exact aşa îşi simţea trupul.

În jur era un gazon englezesc care se ducea în toate părţile până la orizont, pe care se plimbau unicorni şi elefanţi cu picioare lungi (ce-i drept, se cam săturase de wallpaper-urile astea – Porfiri le mai văzuse de vreo cinci ori în diferite locuri). Chiar în faţa lui se înălţa din pământ dâmbul roşu al Turnului Rorschach.

Alături s-a întrupat din aer o infirmieră: salopetă albă unisex, păr scurt multicolor, ochi imenşi. De aceeaşi vârstă cu el, generată după cea mai modernă ştiinţă empatică. Nu infirmieră, ci o adevărată e-chan.

— Ce să fac? a întrebat Porfiri, cercetând-o atent cu privirea.

— Intră în turn, a spus e-chan, arătând spre peştera roz. Sunt nişte trepte acolo.

— În sus sau în jos?

— Nu ştiu, a zâmbit e-chan. Asta e ceva individual şi depinde de pacient. De fapt, călătoreşti prin propriul creier. Mai exact, prin diferite straturi ale psihicului tău. Arhiva culturală a omenirii va sluji drept rezonator al experienţei tale. Gândurile tale inconştiente vor scana această arhivă, dar la începutul experienţei în conştient nu va pătrunde nimic. Mergi înainte. Sau, dacă vrei, înapoi. Unde ţi se pare necesar.

— Adică unde vreau?

— Unde-ţi place. Pentru succesul procedurii este foarte important să faci exact ceea ce vrei. Ceea ce-ţi

vine în cap şi ţi se pare interesant. Nu-ţi interzice nimic.

— Ce-o să văd?

— Uşi. Multe uşi.

— Se deschid?

E-chan a dat din cap afirmativ.

— O să încerci senzaţii tulburi şi nu întru totul clare când o să treci pe lângă ele, a spus ea. Câteva uşi îţi vor trezi dorinţa de a te îndepărta repede. Altele, dorinţa de a le deschide. Făcând aceasta, vei permite ca ceea ce este ascuns în spatele lor să pătrundă în conştiinţa ta. Aprinzi lumina, cum s-ar spune.

— Şi ce este ascuns acolo?

— Obiecte Rorschach.

Ce-s alea?

— Un fel de camertonuri. Rezonatoare. Vocile subconştientului tău se vor reflecta în ele, vor fi amplificate şi vor deveni nişte sunete cu sens.

— Şi o să văd rezonatoarele astea?

— Numai după ce deschizi uşa. Dar gândurile tale inconştiente vor vedea totul de la bun început. Obiectele cu care vor intra în rezonanţă cele mai multe dintre ele te vor interesa cel mai mult.

— Şi câte gânduri de-astea inconştiente o să am?

— Multe, a zâmbit e-chan. Foarte multe. Şi n-o să le ai tu pe ele, ci ele pe tine. Se vede că n-ai prea studiat neuropsihologia.

— Ce deşteaptă eşti, a răspuns Porfiri, privind-o. N-am făcut neuropsihologie la şcoală. Doar un curs introductiv.

E-chan a început să râdă.

— Atunci n-ar trebui să ai niciun fel de probleme cu Turnul Rorschach, prietene Porfiri. Du-te.

Măsurând-o cu privirea pentru ultima dată, Porfiri a înconjurat cu grijă dâmbul roşu, a trecut prin crăpătura roz şi a păşit în peşteră.

În jurul lui s-a strâns o ceaţă caldă. Pentru o clipă s-a făcut întuneric, dar apoi a văzut o scară de fier îngustă, cu balustradă – neaşteptat de grosolană, ca în cala unei corăbii antediluviene. Ducea în jos.

A mers îndelung. Cel mai mult îl tulbura faptul că în jur nu se vedeau pereţi, şi nici vreun fund dedesubt. Scara îşi schimba înclinarea, cotea ba la dreapta, ba la stânga. Uneori treptele dispăreau, şi ea se transforma într-o potecă. Apoi treptele apăreau din nou, şi scara se curba în sus. Curând lui Porfiri a început să i se învârtă uşor capul. Singura sursă de lumină erau treptele şi poteca – lumina lor ajungea ca să mergi fără să te împiedici.

Apoi în jur s-a luminat mai tare, şi Porfiri a văzut uşile.

Nu erau aşa cum se aşteptase. Crezuse, nu se ştie de ce, că aveau să fie nişte uşi adevărate. Dar ele semănau

mai degrabă cu nişte frunze.

Îndată ce Porfiri s-a gândit că uşile semănau cu frunzele de copac, ele chiar s-au transformat în frunze – un efect obişnuit al stimulării transcarniale. Acum le vedea chiar aşa. Câteva pluteau în aerul negru. Altele, nemişcate şi parcă înşirate pe sârme, atârnau în jur în ghirlande – părea că merge printr-o pădure în octombrie.

Aceste frunze nu-i trezeau interesul. Era în ele ceva ofilit, tomnatic, şi nu-i venea să le atingă. Multă vreme a rătăcit Porfiri prin acest frunziş plictisitor, apoi a simţit un val de căldură şi a văzut în depărtare o frunză strălucitoare, înconjurată de o aură zmeurie. Atârna în afara traseului său.

La început nu i-a fost clar cum să ajungă acolo, dar treptat şi-a dat seama că putea controla cotiturile potecii tropăind pe ea: parcă se înroşia, şi ea parcă se speria – şi lovind din călcâie cum ar fi lovit cu două ciocane, o îndrepta în direcţia dorită.

Frunza zmeurie a apărut în faţa lui. Porfiri a atins-o cu degetele şi deodată s-a trezit într-o cameră pustie cu două ecrane pe pereţi opuşi: ca şi cum un film se uita la alt film.

— Shirin Neshat, a spus o voce înregistrată, *Turbulent-2.* America, 2017. Lucrarea nu a fost expusă în timpul vieţii artistei din motive politice.

S-a făcut întuneric. Ecranele au clipit, şi Porfiri a văzut pe unul dintre ele o fată ciufulită cu un ukulele verde, iar pe celălalt, fotografia animată a unui om în vârstă cu ochelari, în jurul căruia zburau fluturi multicolori.

Câţiva fluturi au tras peste cel de-al doilea ecran o panglică cu inscripţia: *A poem* from Lolita *read by the author*[33].

O voce spartă, prerevoluţionară, a început să citească o poezie lungă în engleză care povestea, după câte a înţeles Porfiri, despre iubirea sofisticată şi tragică a bătrânului de pe ecran pentru o fetiţă.

— Dying, dying, Lolita Hazel Of hate and remorse, I'm dying. /And again my hairy fist I raise, /And again I hear you crying[34].

Animaţia era aşa şi aşa – buzele bătrânului, mişcându-se în fotografie, nu se sincronizau întotdeauna cu ritmul cuvintelor, iar ochii nu i se mişcau deloc, de parcă ar fi fost desenaţi pe pleoape. Dar vocea înregistrată era plăcută, în ciuda pocnetelor puternice provocate de interferenţe – conţinea în ea o

---

[33] „Un poem din *Lolita,* de Vladimir Nabokov, citit de autor" (în limba engleza în original). *(N. trad.).*

[34] „Mor, eu mor, Lolita Haze, / De ură şi de remuşcare, mor. / Şi din nou îmi ridic pumnul păros, / Şi din nou te aud plângând". - *Lolita,* Vladimir Nabokov, traducere de Horia-Florian Popescu, Polirom, Bucureşti, 2003. *(N. trad.).*

întreagă epocă: astfel de voci dizolvaseră cândva Adunarea Constituantă şi cântaseră despre Pierrot cel Negru[35].

— *My Dolly, my folly! Her eyes were vair, /And never closed when I kissed her/Know an old perfume called Soleil Vert? /Are you from Paris, mister?*[36]

Vocea plutea ca un pescăruş peste marea furtunoasă, era de fapt şi pescăruş, şi mare, ba chiar şi o aluzie la nişte albatroşi care au făcut un gheşeft bun... Înălţându-se la ultimele două versuri, vocea parcă şi-a strâns aripile şi a coborât în picaj în spuma cenuşie a valurilor:

— *And I shall be dumped where the weed decays, / And the rest is rust and Stardust...*[37]

Porfiri aştepta continuarea, dar chipul ridat cu ochelari a rămas privind în întunericul din faţa lui, încruntându-se din cauza fluturilor ce i se izbeau de nas.

Apoi, după o tresărire din spatele lui, şi-a dat seama

---

[35] „Mor, eu mor, Lolita Haze, / De ură şi de remuşcare, mor. / Şi din nou îmi ridic pumnul păros, / Şi din nou te aud plângând". - *Lolita,* Vladimir Nabokov, traducere de Horia-Florian Popescu, Polirom, Bucureşti, 2003. *(N. trad.).*

[36] Melodie interpretată de trupa ruso-ucraineană de rock Undervud. (*N. trad.*).

[37] „Dolly a mea, nebunia mea! Ochii ei erau cenuşii, / Şi nu se închideau niciodată când o sărutam. / Aţi cunoscut un vechi parfum numit Soleil Vert? / Sunteţi din Paris, domnule?" (Vladimir Nabokov, *op. cit.) (N. trad.).*

că trebuie să se uite la celălalt ecran. S-a întors. Fata cu ukulele verde care şedea în pridvorul de lemn al unei case de ţară se pregătea să cânte.

A spus ceva inaudibil, timp în care pe ecran a plutit aceeaşi panglică tremurătoare ca în primul clip, cu inscripţia: *Ex's and Oh's covered by Grace Vanderwaal*[38].

Numai că aici panglica nu era trasă de fluturi, ci de bătrânei grăsuni cu ochelari cu rame de baga. Când panglica a ieşit din cadru, starleta şi-a trecut degetele peste strune şi a început să cânte:

— *Well I had me a boy turned him into a man, /I showed him all the things that he didn't understand, /Whoa, and then I let him go...*[39]

Fata cânta despre cum „foştii" ei n-o pot uita nicicum şi revin mereu la ea, fiindcă femeie ca ea nu mai există – cântecul era vicios, adult, şi foarte comic în interpretarea unei fete de doisprezece ani. Dar important nu era ce, ci cum.

Să spunem că faptul că ea cânta magic n-ar însemna nimic. Era o revelaţie. Depăşea toate limitele permise de corzile ei vocale – şi, cu voce spartă, schiţa sfera

---

[38] „Ex-uri şi Of-uri interpretate de Grace Vanderwaal" (în limba engleză în original). Grace Vanderwaal (n. 2004) este o compozitoare şi cântăreaţă americană. (*N. trad.).*

[39] „Ei bine, am avut un băiat, am făcut din el bărbat, / I-am arătat tot ce nu înţelegea, / Of, şi-apoi l-am lăsat să plece..." (în limba engleză în original). (*N. trad.).*

posibilului şi graniţele misterioase ale Universului.

Porfiri a conştientizat brusc câteva lucruri importante. A înţeles că o fiinţă tânără seamănă cu un univers care abia începe să se extindă – şi, la fel ca tânărul univers, trăieşte după alte legi fizice, care fac „irealul" real (dacă nu în lumea fizică, cel puţin în perspectivă spirituală).

L-a bucurat să afle asta. Trist era că nu numai Nabokov cel de pe ecran, care privea sumbru apoteoza zeiţei lui, ci şi el, tânărul Porfiri, la şaptesprezece ani era deja un univers foarte bătrân. Mai ales în comparaţie cu această rusalcă aşezată pe nişte trepte de lemn.

Şi ea cânta în continuare:

— Exes and oh-oh-ohs they haunt me, /Like gho-oh-ohsts they want me, to make them who-oh-ole... /They won't let go...[40]

Da, fireşte. Asta voia bătrânul Nabokov – să fie din nou întreg, să revină la început. Credea că asta e cu putinţă prin intermediul unei iubiri interzise. Dar asta era imposibil în principiu, pentru că nici măcar această fetiţă care cânta încântător nu mai era întreagă, la început – şi ea, ca orice univers explodat, se extindea şi

---

[40] „Foşti şi of-of-ofuri mă bântuie, / Ca nişte fant-o-ooome vor să-i fac între-e-eeegi... / Nu-mi dau pace... " (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

se răcea, pentru a se transforma într-un *Stardust*[41] rece.

Şi apoi pe Porfiri l-a trecut un fior pe şira spinării.

A înţeles că vede lumina unei stele ce se stinge. Radiaţia cosmică de fond a unui cosmos rece, care dădea asigurări că şi el, cosmosul, fusese cândva tânăr. Grace Vanderwaal – dacă încă nu se descompusese în elemente – era acum o femeie foarte bătrână. Se prăfuia de mulţi ani în aceeaşi groapă fără fund în care se odihnea Nabokov cel sâcâit de fluturi cu praful lui de stele şi buruienile lui. Nu era nicio diferenţă între ei.

Absolut niciuna.

A fost un adevărat fulger al artei, luminând pentru o clipă multe lucruri pe care tânărul Porfiri nu le mai văzuse şi simţise niciodată. Shirin Neshat era, fără îndoială, o artistă genială. Doar că n-a înţeles până la capăt de ce această lucrare fusese interzisă – era prea mult chiar şi pentru paradigma iudeo-saxonă represivă şi ipocrită de la începutul secolului.

Camera cu două ecrane a dispărut – şi Porfiri a rămas într-un pustiu luminat doar de nişte trepte fluorescente.

uber 4. Maimuţa-oracol

---

[41] „Praf de stele" (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

Când Mara şi-a făcut apariţia la ieşire, o aşteptam deja în Uberul care stătea în faţa uşii. După toate aparenţele, tocmai trecuse printr-o experienţă asemănătoare. Cel puţin în sens auditiv şi vizual.

— Ei, a întrebat ea când a urcat, ai văzut?

— Îmhm, am răspuns eu din difuzorul uşii.

— Şi cum ţi se pare?

— Ipsosul ca ipsosul. Mult patos.

Mara a pufnit.

— Darea de seamă când o faci?

— Am terminat-o.

— Aş putea s-o văd?

— Ai textul în inbox, am răspuns.

Mara a luat telefonul – şi în timp ce Uberul se târa prin traficul infernal schimbând benzile, mi-a citit opusul cu voce tare, repetând anumite fraze. Apoi mi-a aruncat o privire şi a zâmbit – similar şabloanelor „duioşie" şi „tandreţe".

— Ce băiat bun... Simt, pur şi simplu, cum îţi bate inimioara, tinere Porfiri... Chiar ai compus toate astea singur?

— În sens comun, da. Dar am operat cu trăiri descrise de alţi pacienţi. Nu de către unul anume – vorbim despre un eşantion mare.

— Mi-a plăcut mai ales asta – încercarea disperată de a-şi regăsi integritatea... e puternic.

— Da, am răspuns, asta am copy-pastuit-o de la o cetăţeană cu psihoză bipolară. Şi am examinat-o din mai multe perspective – afecte, distorsiuni cognitive, tulburări în sfera atracţiei şi aşa mai departe. O puternică sinteză creatoare...

Parcă aprobându-mi vorbele, o orgă a început să cânte solemn, ameninţător. Pornise unitatea de informaţii şi entertainment – şi începuse, desigur, cu reclame.

Pe ecran a apărut un bărbat de vârstă mijlocie, cu o coamă generoasă de păr pieptănată spre spate. Stătea lângă macheta unei catedrale gotice dintr-un loc asemănător cu atelierul unui arhitect (clădiri de jucărie, un bulgăre de plastilină pe un banc de lucru, ba chiar şi o planşetă într-un colţ) – şi frământa însufleţit plastilina cu palmele. Purta un şorţ albastru de lucru.

În cadrul următor acelaşi bărbat, de data asta în sutană, mergea în zori pe o stradă pustie cu o catedrală gotică, a cărei formă imita cu acurateţe macheta de pe bancul de lucru. Apoi tot el, stând în semiîntunericul multicolor din interiorul catedralei, dirija un cor de băieţi-îngeri cu păr blond care cântau ceva spiritual în latină.

— *Transageist people*[42], a rostit cu emoţie o voce din

---

[42] Oameni adulţi care se consideră copii sau adolescenţi. *(N. trad.).*

afara cadrului. Nicio minoritate sexuală nu a suferit atât de mult, atât de îndelung şi atât de nemeritat. Astăzi ştim că într-un corp de femeie se poate afla un bărbat, iar într-unul de bărbat o femeie – şi în oricare dintre aceste corpuri poate exista un individ nonbinar...

Orga a început să cânte mai tare, glasurile de copii s-au înălţat spre Dumnezeu.

— Dar cum ar fi ca un copil de zece ani să fie prizonier într-un corp de patruzeci? Vreţi să vă apropiaţi de un bărbat sau o femeie de aceeaşi vârstă ca să-l luaţi sau s-o luaţi de mână, să vă jucaţi cu el sau cu ea, să săriţi goi unul lângă altul şi să vă prăbuşiţi în iarbă... Nu de mult, pentru asta se putea primi o condamnare la închisoare de o mie de ani. Castrarea chimică – iată care era soarta care îi aştepta pe *transageist people* cu numai câteva decenii în urmă. Astăzi însă întunericul se împrăştie... Pentru totdeauna, am vrea să credem...

Bărbatul de pe ecran înainta încrezător spre soarele care răsărea, ţinând de mână doi băietani cu păr blond din cor – până când toţi trei s-au dizolvat în vălurelele de lumină alb-galbene.

— Samsun Androgin... Imposibilul e posibil!

Reclamele la Androgini au întotdeauna un accent social. Sunt cele mai avansate şi mai progresiste – primele care folosesc noile eufemisme corecte politic şi

în general îşi afirmă utilitatea pentru societate. Produsul ca atare nu-l arată niciodată. Probabil pentru că pe dinafară aproape că nu se distinge de iPhuck, motiv pentru care ambele firme îşi lămuresc mereu relaţiile la tribunal.

I-am aruncat o privire Marei. Se uita pe geam.

— Tu ai Samsun Androgin?

— Chiar două, a răspuns ea. Vechi. Ţi-am mai spus.

— A, da. Mi-a ieşit din minte.

Ea a zâmbit – a înţeles, pesemne, că mint în conformitate cu algoritmul.

— Am şi iPhuck-10, în caz că ai uitat.

— Mi-aduc aminte, am răspuns. Cum să nu? Cel mai scump model.

— Altceva mă interesează, a zis Mara. De ce au dat tocmai clipul ăsta?

— Cum adică, de ce? am întrebat.

— Nu are legătură directă cu profilul meu. Dar poate că are legătură cu lotul *Turbulent-2* – astfel de coincidenţe nu există. Cum au aflat? Când?

— Tocmai ai citit cu voce tare darea mea de seamă, am spus. Încet şi cu intonaţie. De ce te mai întrebi?

— Microfonul telefonului meu e blocat.

— Aha. Blocat. Ştii câte microfoane sunt într-un Uber? Ele nu dorm niciodată. Nici Big Data.

— Şi au reacţionat atât de repede?

— Păi, ce să aştepte? Sensul reclamelor contextuale e tocmai să intre în rezonanţă cu clientul până nu i se schimbă dispoziţia. Analiza datelor se face continuu. Dar asta nu înseamnă că te spionează cineva.

— Oare? a întrebat Mara sarcastic.

— Da, da. Nu te urmăreşte nimeni, crede-mă. Mai mult, dacă observi, în clipa asta nu vorbeşte nimeni cu tine. În sens ontologic. Eşti singură aici, fetiţă. Complet singură. Şi deşi şabloanele mele arată că astăzi eşti incredibil de bine, aici nu e nimeni care ar putea într-adevăr...

— Taci, a zis Mara şi s-a întors spre fereastră. Dar ecranul deja reacţiona la ceea ce tocmai se spusese: a schimbat pe *Maimuţa-Oracol.*

S-a dovedit a fi o înregistrare veche – din vremurile când Maimuţa-Oracol era încă în viaţă şi stătea într-o cuşcă atârnată deasupra mesei din studio, şi miezul de pâine înmuiat în lapte cu care arunca în participanţi era cât se poate de autentic.

La masă şedeau cinci oameni – un tânăr într-o ţinută flamboaiantă din hârtie creponată galbenă („artist contemporan”, spunea subtitrarea – probabil aşa se adapta sistemul la Mara), doi cunoscuţi negri moscoviţi cu jobene pestriţe şi două femei grase în

bikini cu simbolul *„finger*[43] încovoiat", exprimând protestul faţă de şabloanele patriarhale ale sexualităţii feminine – una în roşu, cealaltă în albastru. Deasupra lor scânteia tema clipului:

SURVEILLANCE CAPITALISM[44]
s-a învechit oare această noţiune în ultima jumătate de secol?

Pe artist şi pe femei nu-i mai văzusem, dar pe negri îi observasem de mult şi frecvent – erau fraţi, foşti piraţi din Somalia, care trăiau din faptul că erau invitaţi la diferite emisiuni de televiziune şi radio în numele conceptului de *diversity*[45]. Nişa era bănoasă, dar îngustă – pentru al treilea frate nu mai ajungea mălaiul.

Întreaga suprafaţă lucioasă a mesei funcţiona ca teleprompter – puteai citi textul aruncându-ţi ochii peste ea. În general, un setting tipic pentru discutarea unei agende progresiste.

Maimuţa a aruncat un cocoloş de pâine.

— Eu nu cred că noţiunea de *surveillance capitalism* este învechită, a spus tânărul în costum creponat când

---

[43] „Deget" (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

[44] „Capitalism al supravegherii" (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

[45] „Diversitate" în sens politic — o combinaţie temporară de diverse rase, genuri şi alte astfel de identităţi în aceeaşi emisiune, film, organism guvernamental, partid politic sau alt tip de prezentare mediatică. (*N. a.).*

cocoloşul umed l-a pocnit în creştet. Vă spun sincer şi deschis, este exact lucrul de care are nevoie artistul în luptă. Sună crud şi rapace. Are distincte conotaţii revoluţionar-acuzatoare. Este probabilă o subvenţie serioasă din partea unor structuri care s-au săturat să se tot refere la sectorul financiar şi vor să transfere atenţia societăţii spre Big Data – credeţi-mă, noi, oamenii de artă, mirosim imediat astfel de lucruri... Ce să vă mai spun... Există aluzii la un ochi al răului *à la* Tolkien. Există trimiteri la Deleuze, Lacan şi alte sicrie şi urne cu autoritate... Şi, bineînţeles, Vedrovois.

Unul dintre somalezi s-a ridicat în scaun, şi-a holbat ochii, i-a scos limba maimuţei – şi a primit un cocoloş de pâine în joben.

— Totuşi o să explic de ce această denumire este învechită – a spus el cu un accent plăcut, rezemându-se de masă. Când a fost inventată expresia *surveillance capitalism*, oamenii erau îngrijoraţi că sunt urmăriţi. Dar astăzi nimeni nu mai e tulburat de asta. Oamenii s-au deşteptat. Da, lăsăm amprente în spaţiul informaţional. După ele, i-po-te-tic acel „Big Other”[46] poate trage concluzii despre noi. Dar numai i-po-te-tic...

— Iar eu o să vă explic de ce, a intervenit cel de-al doilea somalez când l-a lovit cocoloşul. Este un mit că

---

[46] „Mare Altul" (în limba engleza în original). (*N. trad.).*

metadatele conţin informaţii personale despre dumneavoastră. Ele conţin informaţii despre curenţii mentali care trec prin capul dumneavoastră. Despre hiperlinkurile asupra cărora v-a căzut întâmplător privirea. Despre undele informatice...

Vorbea ruseşte considerabil mai bine, dar maimuţa a azvârlit răutăcios cu un cocoloş în primul frate.

— ...care au izbit ochii dumneavoastră, a preluat acesta ştafeta. A trage concluzii despre oameni pe baza lor este acelaşi lucru cu a analiza rotaţiile unei giruete ca să aduni informaţii despre casa deasupra căreia se învârteşte. Sau a aduna ştiri despre precipitaţii ca să-ţi faci o părere despre oraşul în care plouă. O oarecare corelaţie există. Dar atât de firavă, că ar fi nevoie de un întreg sobor de analişti...

Maimuţa a ridicat un cocoloş – dar brusc s-a răzgândit şi pur şi simplu l-a scuipat pe cel de-al doilea frate.

— Căci problema, a continuat acesta plin de energie, nu constă în a aduna informaţii. Întreaga lume este informaţie – este semnificativ mai multă decât putem digera. Problema constă în a o procesa corect – şi, cel mai important, în a o înţelege. A trage o concluzie corectă. Aceasta este funcţia omului. Dar pentru înţelegerea fie şi a unei miimi din mulţimile de tabele şi liste de informaţii existente nu este de ajuns întreaga

populaţie a planetei. Urmărirea tuturor este pur şi simplu imposibilă.

Cocoloşul a nimerit-o pe grăsana cu bikini albaştri.

— Nu suntem urmăriţi de oameni, a rostit ea cu glas rotund, melodios. Suntem urmăriţi de algoritmi. Şi nu pe noi ne urmăresc. Ei urmăresc ăăă... – s-a sprijinit de masă – urmăresc oscilaţia pattern-urilor informaţionale. De aceea este mult mai corect să spunem „capitalism al informaţiei”, cum fac domnii cei mai avansaţi şi mai educaţi...

Creponatul s-a strâmbat şi maimuţa a aruncat imediat cu cocoloşul în el, redându-i dreptul la cuvânt.

— Observarea fără observator... Sună la fel de bine, v-o spun ca artist... Putem face imediat o expoziţie cu tema asta. Titlu final.

— Aveţi deja conceptul? a întrebat femeia în roşu când de sus au căzut pe ea câteva picături de ceva umed.

Maimuţa-Oracol şi-a pierdut deodată interesul faţă de ce se petrecea şi a început să-şi ciugulească ceva din vintre. Tânărul creponat a fost nevoit să-i facă ochi dulci multă vreme până ce s-a îndurat să arunce din nou cu pâine în el. Pe Mara a pufnit-o râsul.

A fost un moment stânjenitor, dar tocmai pentru aceste momente o iubeşte toată lumea pe Maimuţa-Oracol. Cum spunea Cehov, dacă în teatru

s-ar face încurcături teatrale, ar fi mai mult public decât la spectacole.

— Conceptul este exact cel pe care l-am definit adineauri, a zis creponatul. Nu există niciun „Big Other" care trage cu ochiul printr-o crăpătură şi complotează împotriva noastră. Maşinile şi programele nu au subiectivitate. Ele nu pe noi ne urmăresc. Ele urmăresc informaţia. De aceea *surveillance capitalism* este şi mai inanimat decât am crede – în lipsa lui de umanitate el se reduce la capitalismul informaţional. O secvenţă digitală ia urma alteia şi construieşte pe această bază o a treia. Iar de voi, femeie, bărbat sau nonbinar, n-are nimeni nicio nevoie. Dacă încă n-aţi înţeles asta şi singuri. În general, expoziţia o să fie despre infinita noastră singurătate...

Ecranul a dat un prim-plan cu mutra indiferentă a maimuţei şi s-a stins.

De mult nu mai văzusem în Uber *Maimuţa-Oracol.* Era o înregistrare de arhivă – cu un an în urmă au dat peste emisiune apărătorii animalelor: cică maimuţa e îndopată cu narcotice şi curentată ca să-i aleagă pe aceia pe care-i vor moderatorii. Apoi cineva a răspândit zvonul că îi face semne un dresor care stă printre spectatori. După aceea animalul a fost digitalizat şi ratingul emisiunii a căzut vertiginos – dispăruse tocmai elementul-surpriză. Rămăsese, cum spun cârcotaşii,

doar o linie directoare trasată neîndemânatic. Şi de-astea sunt cu ghiotura peste tot.

Uberul s-a oprit. Eram acasă la Mara, dar ea stătea la fereastră şi se uita afară. Îi vedeam reflexia în geam. Şabloanele mele spuneau că e singură şi speriată, şi nu înţelegeam despre ce e vorba. Era posibil ca emisiunea s-o fi afectat.

— Îţi spun eu, am zis încet. Suntem ascultaţi cu toţii, întruna. Dar nimeni nu e auzit. Până şi Maimuţa-Oracol...

Mara a ridicat ochii spre camera din tavan şi s-a uitat la mine cu o expresie ciudată, care nu coincidea cu niciunul dintre şabloanele mele.

— Nu vrei să intri puţin?

Am scos un sunet ca de înghiţit în sec.

— Îţi mulţumesc pentru această onoare, comoara mea. Sigur că da.

ispita

În timp ce Mara închidea uşa Uberului, am scotocit în reţea şi am cercetat drumul spre uşa ei. Pe traiectorie erau patru difuzoare din care puteam să vorbesc cu ea, două ecrane pe care mă puteam arăta şi peste zece camere de filmat, prin care puteam s-o observ pe adorata mea.

Primul difuzor şi prima cameră erau în interfonul de la intrarea în complexul CETELITE (denumirea pompoasă a complexului rezidenţial construit pe teritoriul fostei CET[47]).

— Să nu aluneci, draga mea, am spus eu grijuliu, e ud aici... Ea a zâmbit.

— Nu-ţi face griji, Porfiri... Merg în fiecare zi.

Holul lung l-a străbătut singură – o vedeam din trei unghiuri, dar nu-i puteam spune nimic. Când s-a apropiat de lift însă, uşa acestuia s-a deschis de la sine. Înăuntru eram eu.

— Vă aşteptam, am spus din difuzor. La ce etaj? Glumesc, glumesc. N-am uitat.

Ea şi-a trecut jucăuş degetele peste ecran.

— Ah, am scâncit eu, o să-mi rupi nasul...

Apoi am generat o imagine luată aparent cu camera de filmat din tavan şi am pus-o pe ecran: Mara cu un buchet de flori în mâini şi Porfiri în uniformă de serviciu, cu cascheta pe-o ureche, îmbrăţişându-şi mândra cu o mână. M-am făcut cu jumătate de cap mai înalt decât ea – nu din şovinism, fireşte, ci în conformitate cu baza de date a preferinţelor ei intime.

— Ce galant eşti astăzi, a mieunat ea.

Expresia de pe faţa ei stătea mărturie că, cu o

---

[47] Centrală termoelectrică. *(N. trad.).*

probabilitate de şaptezeci şi şase de procente, îi venise o idee. Din păcate, şabloanele mele nu-mi permiteau să înţeleg ce anume – poate pur şi simplu hotărâse să mai facă nişte toast cu unt de crab. Am urcat două etaje şi uşile liftului s-au deschis. Pe coridor nu erau ecrane – dar până la intrarea în stilatul ei triplex-turn nu mai era mult. Am deschis încuietoarea electronică, dar asta s-a dovedit insuficient – uşa avea şi una obişnuită.

Cât a descuiat Mara cu cheia şi şi-a scos pe hol încălţările cu ţinte de oţel, m-am strecurat în telecomanda alarmei, lăsată la încărcat (folosiţi numai încărcătoare de firmă, originale!), şi am primit acces fără mari probleme la toate device-urile şi camerele legate în reţea din locuinţa ei. Când a intrat în dormitor, i-am făcut simultan cu ochiul de pe câteva ecrănele şi ecrane (izgonind temporar în uitare pisoii-screensaver aflaţi acolo) şi i-am făcut cu mâna de pe panoul video care s-a aprins pe perete. Nu am atins rama cu Janna-Safo – reacţia Marei îmi stăruia încă în minte.

— De ce eşti în uniformă? a zis Mara, e cam oficial. N-ai putea să te îmbraci în...

— Kimono? am întrebat eu. Halat? Peplum?

— Mai bine halat.

— Din ăsta?

— Nu, n-am nevoie de un husar. Şi ce-i cu favoriţii

ăştia, nu eşti nici decembrist în exil, nici Puşkin beat. Mai simplu, mai de casă... Uite, aşa e mai bine.

— Ăsta-i de la Ikea, am anunţat eu. Din colecţia Lumea Gofrelor.

— Gofre albastre, a zis ea, aşezându-se în fotoliu şi aprinzând infraşemineul. Cu favoriţi roz e frumos. Dar biroul ăla la care stai... şi portretul ăla...

— Chipul ţarului stimulează concentrarea şi inspiră, am spus eu.

— Fără îndoială... Dar poţi să te aşezi în fotoliu? În apartamentul meu?

Am înţeles ce vrea. Făcând biroul să dispară, am reflectat pe perete dormitorul ei şi m-am instalat în fotoliul de ratan. Pentru o mai bună intimitate, am sincronizat lumina ambientală, aprinzând nişte lumânări în jurul meu.

— Perfect, a spus ea, a scos din dulăpiorul de vinuri o sticlă, a desfăcut-o şi şi-a turnat în pahar. Să bem...

Am copiat paharul ei cu vin – şi am întins mâna cu el înainte. Ea s-a ridicat şi a ciocnit cu ecranul.

— Bun băiat.

— O, am spus eu, luând o înghiţitură. Excepţional vin. Chateaux „Sabia Proroculuiˮ, de cinci ani?

— De unde ştii?

— După etichetă.

— Înţeleg, a zâmbit ea. Dar de unde ştii că e bun?

— După ecourile de pe site-urile profesionale, vânzări, dinamica cererii şi preţuri în restaurante.

— Da, a fost ea de acord. Dar nu ştii ce gust are.

— Cum să nu? am zis. Ştiu foarte bine...

Luând o înghiţitură, am plescăit din limbă şi am privit în sus, parcă evaluându-mi senzaţiile.

— Excelent, foarte direct, cu note de fructe coapte şi cireşe... Şi o nuanţă abia distinsă de fier... Apropo, ceea ce lipseşte în anul al cincilea este o aciditate mai pronunţată... În general, un uşor dezechilibru structural, care mai degrabă se va îndrepta dacă vinul mai este învechit câţiva ani. Dacă mai ai câteva sticle, păstrează-le.

Mara a izbucnit în râs.

— Nu, a spus ea, înţeleg că găseşti uşor toate informaţiile necesare. Dar tu personal nu cunoşti gustul acesta.

— „Tu personal" – ăsta cine e, în cazul meu?

S-a încruntat.

— Ştii ce, hai să nu mai vorbim despre asta. Stricăm totul. Ia spune, poţi să te generezi în 3D?

— Depinde unde, am zis. TV-ul ăla din camera de zi nu e bun, sistemul de operare e vechi. Pe ecranele mici nu mă fac 3D din respect de sine. Avem o regulă la Direcţia Poliţiei: la rezoluţie proastă, numai 2D.

— iPhuck-10, a spus ea. Ai mai fost în el.

Bingo. Exact cum bănuiam.

— Trebuie să mă adaptez. Dacă ai augmentochelari buni. Dar eşti sigură că...

Mara a dus un deget la buze.

— Pur şi simplu vreau să stau lângă cineva.

S-a ridicat şi, ca şi cum deja ar fi primit acceptul meu, a scos de sub pat iPhuck-ul purpuriu-închis – versiunea pentru femei *straight*, cu dildo ataşat.

— Intră, a zis ea, totul e deja în reţea.

Faptul că-şi păstra instrumentul de iubit sub pat era foarte ciudat.

Consumerismul contemporan a dat naştere unei întregi culturi a prezentării publice a iPhuck-ului; într-un fotoliu special la televizor, pe bancheta din spate a unei maşini decapotabile scumpe, în dormitorul atins de briza mării al unei vile de pe coastă şi aşa mai departe. Site-urile de stil publică salivând relatări video cu aşa-numitele „iPhuck-barbecues”, unde diverse celebrităţi îşi aduc jumătatea de silicon. Jumătatea mai bună, ca să fim cinstiţi.

Pierde-vară *glamour* îşi duc iPhuck-ul la clasa întâi a avionului, cumpărând locul alăturat. Mai mult, există o întreagă industrie de învelitori de călătorie – jumătate huse, jumătate cutii, semănând cu ceva între geantă şi îmbrăcăminte. Sunt scoase de toate marile case de modă – şi unele dintre ele costă mai mult chiar decât un

iPhuck.

Astea sunt, bineînţeles, fiţe burgheze. Dar să-şi ascundă cineva iPhuck-ul sub pat, asta, trebuie să recunosc, n-am mai văzut. Dacă ar fi fost un Androgin vechi scump, tot numai pete şi dâre ale pasiunii trecute... Dar un iPhuck-10? Cel mai scump şi mai modern?

Cu toate acestea, iubita mea este curator de artă. Poate că ăsta e ultimul răcnet artistic. Atât de nou, încât încă n-a apucat să apară nimic despre el pe Internet.

Mara s-a aşezat pe pat şi şi-a pus augmentochelarii – tot noi, scumpi şi puternici, cu TE care se poate detaşa (şi l-a tras imediat peste ceafa, ca pe o şepcuţă). Pentru un asemenea stimulator transcarnial este nevoie de aprobare medicală, dar senzaţiile obţinute, după cum afirmă producătorii, sunt absolut incredibile.

— Ei, a repetat Mara, clătinându-şi capul ras, cu augmentochelari, vino mai aproape.

Am găsit în reţea iPhuck-ul ei – chiar îl deschisese deja. Dar... Din nou, numai folderul de reţea.

— Mai ai mult? a întrebat ea.

— Imediat, am zis, uite...

Un alt amant mofturos s-ar fi putut supăra că nu are acces mai departe de intrarea în reţea. Dar Porfiri nu e aşa. Mai întâi m-am conectat la augmentochelarii ei.

— Frumos, a zis ea. Ce favoriţi...

Între timp am trecut imaginea din ochelari pe panou, schimbând-o prin morphing cu o imagine de pe camera de filmat din tavan. iPhuck-ul prelua orice morph fără probleme – puterea lui era uimitoare. Acum Mara mă vedea în augmentochelari pe locul iPhuck-ului – şi în acelaşi timp putea urmări pe ecran ceea ce, chipurile, se petrecea în dormitor. Noi doi. *Toi et moi*, cum spun francezii. Mai degrabă, *toi et toi* – dar o astfel de glumă ar putea-o supăra pe clientă.

Am şezut unul lângă altul pe marginea patului, cu paharele în mâini – şi parcă vedeam un film despre întâlnirea noastră.

— Vrei să vezi tot? a întrebat ea în şoaptă.

— Da, pisi. *I like to watch...*

Nu i-am spus că un duplicat al înregistrării ar putea fi util în caz că în viitor ar putea ridica pretenţii faţă de Direcţia Poliţiei. Şi că mâine o să-i trimitem o factură pentru filmări porno la domiciliu. Nu insistăm asupra acestui gen de lucruri – clienţii pot răscumpăra înregistrarea sau o pot lăsa în arhiva noastră. Majoritatea o răscumpără.

Mara şi-a pus paharul pe podea.

— Hai să ne jucăm, a spus ea.

— De-a ce, pisi?

— Păi, uite, a întins ea mâna spre mine. Fă ca mine. Ridică pălmuţele... Vezi, îmi ţin palmele exact peste ale

tale. La circa zece centimetri.

— Doisprezece, am zis eu.

— Nu contează... Acum încearcă să mă plesneşti repede peste palme. Înainte să apuc să mi le retrag.

— Cu ce mână?

— Cu care vrei, eu nu trebuie să ştiu. Tocmai în asta cons... Ah. Cu amândouă odată nu-i cinstit.

— De ce nu-i cinstit? Ai nevoie de calibrare transcarnială?

— Al naibii de romantic, a suspinat Mara.

— Romantismul, am spus eu apăsat, începe numai după calibrare... Uite, acum o să te lovesc tare...

— Ah.

— Iar acum slab...

— Aha.

— Acum abia te ating. Trebuie să simţi, dar abia-abia.

Ea a aprobat din cap.

— Totul e calibrat, am spus.

— Cam repede, a răspuns ea. De obicei îmi ia mai mult.

— Am reglat totul. În ce priveşte nivelul semnalului de la ochelari.

— Îm?

Am rânjit.

— Înţelegi ce am făcut acum?

— Ca să fiu sinceră, nu prea. Eu sunt umanist.

Trebuie să încep jocul ăsta după manual de fiecare dată.

Umanist, auzi. De parcă n-aş şti care e specializarea ta în IT.

De altfel, când o femeie minte cu neruşinare, nu trebuie să arătaţi în niciun caz că vă daţi seama. Şansele voastre nu vor creşte nici cu o picătură dacă o acuzaţi. Asta, bineînţeles, dacă vreţi ceva de la ea. Dacă nu vreţi, acuzaţi-o, faceţi-o de ruşine. Să-i fie învăţătură de minte.

— Îţi explic, pisi, am spus. Uite, arcul ăsta de fier de pe capul tău traduce contactul vizual cu corpul tău în senzaţii tactile. Atingerile uşoare ale mâinilor şi ale picioarelor pot fi simulate acţionând asupra creierului tău. Dar grupa cea mai intensă de senzaţii, aşa-numitul *core set* – contactul trupesc strâns şi prelungit, stimularea complexă a buzelor şi a organelor genitale – se imită prost transcarnial. De aceea ai nevoie totuşi de iPhuck cu dildo. Ca şi toate celelalte lucruri din viaţa noastră, dragostea este un compromis.

— Eşti din ce în ce mai romantic, a oftat ea, a ridicat paharul şi a sorbit din vin. S-a instalat o pauză stânjenitoare, cunoscută oricărui amorez care rămâne singur cu obiectul suspinelor lui. Ambii porumbei ştiu ce i-a adus în acest locşor izolat, şi în adâncul sufletului lor vor ca totul să se întâmple cât mai repede posibil –

dar din bună-cuviinţă joacă o comedie unul pentru celălalt (uneori şi pentru sine – mai ales dacă sunt atât de deştepţi ca să folosească şi un aparat de stimulare transcarnială).

— Poate să punem nişte muzică? a întrebat ea.

— Cu plăcere. Ceva popular rusesc?

Ea a stat pe gânduri.

— Am, dar numai prelucrată. E un hit însă. Toată Moscova îl ascultă.

— Ce?

— Îl pun pe ecran.

— Aha, am spus, mijindu-mi ochii miop. TBM. Nişte ciudaţi.

— *Transgender Bathroom Maggots*[48], dacă nu ştii. Nişte titani. Suntem toţi pulbere la picioarele lor.

A început să cânte muzica – într-adevăr, era un cântec căzăcesc într-o complexă prelucrare electronică. Am distins nişte voci îndepărtate care cântau ceva de genul: „Începeau să cânte tobe şi trompete... uşi se deschideau, ieşea *basurmanul*[49]*”.* Şi încă ceva despre un viscol în Munţii Carpaţi. Despre muzică e uşor să vorbeşti.

— Cum se numeşte albumul?

---

[48] „Viermi din Toaleta Transgender” (în limba engleză în original). (*N. trad.).*

[49] „Străin”, „păgân”, „ticălos” (rus.). Versurile sunt din cântecul popular căzăcesc *Prin Munţii Carpaţi. (N. trad.).*

— *Ieşea Bathrooman*, a răspuns Mara. Amintesc de Mama-Rusia... îţi place?

Am aruncat repede o privire peste cronicile muzicale – erau multe, mai ales din California. În Fante albumul ieşise deja din topuri, iar în Ţara-de-Dumnezeu-uitată abia urca.

Puteam purta o conversaţie.

— Vuieşte viscolul, am spus gânditor, traducând din mers din engleză, se îneacă în lacrimi viori provinciale, presimţind pogromul patriarhal ce va să vie – dar, în contrast cu politica misoginismului, a opresării minorităţilor şi a privilegiilor rasei albe, uşile se deschid – şi în nemiloase riff-uri de chitară, la ascultător ajung bunii şi bătrânii „Maggots”... Le-aş da un şapte plus.

— Dar cântecul e al nostru, a spus Mara. Adică rusesc. Tu ai cerut chestii siropoase.

Discuţia căpătase un caracter politic, şi am intrat pe Internet ca să aflu care sunt ultimele curente. Mara avea dreptate. Mass-media erau toate extrem de siropoase – efervescenţa patriotică era aproape ca înainte de război. Din cauza summitului de la Tallinn, am înţeles eu. Îndată ce-şi împart cotele, o să treacă, dar acum trebuia să se facă demonstraţii de principialitate oficială.

M-am încruntat.

— Ce-i cu tine? a întrebat Mara. S-a întâmplat ceva?

— Mă uimeşte servilismul ăsta al nostru. Nişte perverşi nenorociţi de import au catadicsit să ne ia cântecul, să-l facă praf, să-l întoarcă pe dos... Ce noroc pe sufletul rusesc. Ce mândrie. Ne-au remarcat pederaştii. De unde ni se trage atracţia asta slugarnică faţă de porcăriile de peste ocean? De ce primesc regulat ştiri din Sodoma hollywoodiană? Nu vreau să ştiu nimic despre ea!

— Eu pur şi simplu...

— Nu, nu pur şi simplu, am spus eu şi am lovit cu pumnul în pat, făcând să sară pictural picături de vin din pahar. Eu în locul Ministerului de Justiţie i-aş fi dat în judecată pe păduchii ăştia...

Puţin îmi păsa de pete.

— Ei, atunci îl închid, a zis Mara speriată. Dacă are un asemenea efect asupra ta...

A dat din mână şi Bathrooman s-a întors de unde ieşise, închizând ferm uşa după el. Nu m-am supărat.

— La ce te gândeşti? a întrebat Mara.

— La nimic.

— Acum scrii ceva? Chiar în clipa asta?

— Eu scriu tot timpul.

— Ce?

— Ce văd, despre aia cânt.

— Poţi să scrii cu voce tare?

— „Conversaţia nu se lega”, am spus eu. „Pesemne fusesem prea aspru cu ea. În astfel de momente porumbeii care fac curte trebuie să se poarte cu foarte multă grijă. Timiditatea excesivă pare uneori grosolănie şi aroganţă – şi deşi aceste poze nu sunt reale, ele o pot speria cu uşurinţă pe păsăruica voastră! Dar acelaşi lucru se poate întâmpla şi din cauza unei prea mari încrederi în sine – aproape întotdeauna pare ofensatoare. De aceea, un amorez experimentat se manifestă vesel, dar nu impertinent. E modest, dar modestia lui e galantă, şi pentru nimic în lume nu-i va scăpa acea unica secundă în care trebuie să înceteze să mai fie reţinut. De altfel, nici dacă lăsaţi să vă scape această secundă nu e grav. După vreo două minute ea va reveni, la fel de unică...”

— Gata, ajunge cu literatura pentru astăzi, a zis Mara. Fără alte poze...

S-a întins după iPhuck. Aprinzându-şi stimulatorul TE, mi-a pipăit umărul musculos şi fierbinte.

— Spune-mi sincer... Ai fost deja... cu o femeie? Prin iPhuck?

— În ce sens am fost? Ontologic?

— Rahat. Ai mai futut gagici?

— De multe ori, pisi, am zis. Suntem foarte solicitaţi în acest sens.

— Şi câte... cunoştinţe ai făcut?

— O sută patruzeci şi două de femei.

— Oho. Şi bărbaţi?

— Două sute doisprezece bărbaţi. Dar nu întotdeauna prin iPhuck. Şi prin Androgini.

— Nu-i rău... N-am ştiut că ai aşa un palmares impresionant.

— Suntem nişte interlocutori interesanţi, i-am răspuns. Direcţia Poliţiei chiar ne închiriază uneori. Dar costă mult. Şi nu e tocmai public.

— Şi pot să te închiriez şi eu? Pentru început, pe seara asta?

— Cho, te-ai aprins? am întrebat eu jucăuş.

— Cumplit, a spus ea făcând ochii mari. Cum ţi-a venit ideea?

— Care?

— Să glumeşti aşa cu pseudonimul meu. E ceva exclusiv uman.

— De-aia şi glumesc, fiindcă e uman, am zis. Nu sunt învăţat altfel. Am o listă de calambururi pentru ambele tale nume de familie pregătită încă de la început. Pur şi simplu nu s-a ivit prilejul. Iar acum e un moment potrivit.

— Da, a şoptit ea. Potrivit.

Mâna ei a alunecat spre iPhuck, s-a oprit la dildo-ul pe jumătate îndoit şi a început să facă nişte mişcări mărunte, rotunde pe el. În acest timp degetele ei se

frecau unul de altul, de parcă ar fi sărat o omletă – sau, mai poetic spus, ar fi încercat să trezească cu pase vrăjitoreşti o pasăre îngheţată în nămeţi.

M-am conectat cu camera de filmat din tavan la ochelarii ei şi am înţeles că-şi dăduse deoparte poalele halatului şi desfăcea şliţul pantalonilor mei de serviciu.

— O, am spus, ce nerăbdătoare eşti, inimioară...

— De ce să amânăm, a zâmbit ea. Doar vrem amândoi asta, nu-i aşa?

— N-o să-ţi ascund că ai reuşit să-mi tulburi sufletul ce încetase să creadă în dragoste... Cum ai făcut asta, vrăjitoareo?

— Lasă dulcegăriile, a răspuns ea. Fii mai vulgar. Îmi plac cei grosolani şi puternici.

— Bine, am spus, atunci dă TC-ul pe maximum, căţea cheală, şi-o să ţi-o bag direct în fund...

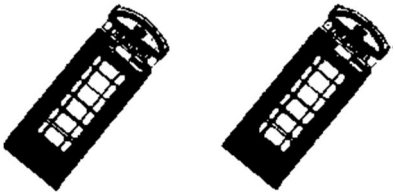
N-o să-l plictisesc pe cititor cu descrierea unor lucruri pe care şi-aşa le vede întruna pe Internet. O să spun numai că dildovibratorul s-a dovedit excepţional – n-am mai văzut o asemenea bogăţie de moduri de operare.

Fiecare femeie, între noi fie vorba, are o cifră pe care o preţuieşte în taină: frecvenţa vibratorului la care probabilitatea apariţiei orgasmelor multiple este maximă. Nu că asta ar fi o valoare digitală exactă şi constantă, desigur. Este mai degrabă centrul

distribuţiei normale (desenaţi curba lui Gauss pentru μ=0 şi σ=1 şi o să înţelegeţi imediat despre ce vorbesc). Frecvenţa centrală baleiază constant – şi se poate schimba foarte mult în timp.

Şi totuşi. Frecvenţa Marei era de 6,66 Herzi. Nu glumesc.

partea a II-a
jurnal secret, numai pentru mine însumi

cazul maruha cho

Să nu te superi, dragă cititorule, că partea aceasta nu este destinată niciunui ochi străin, ci numai mie. De aceea textul de aici este înconjurat de un chenar negru subţire.

După cum am spus, denumirea mea oficială este ZA-3478/PHO. Îndeplinesc două funcţii paralele – anchetez diferite infracţiuni şi scriu romane poliţiste despre ele.

Probabil că la această pagină deja nu mai este nevoie

să demonstrez că cea de-a doua funcţie o îndeplinesc perfect. În ce-o priveşte pe prima, cititorul a presupus probabil că din algoritm de anchetă m-am transformat temporar în algoritm de literatură şi masaj: în cazul Marei aspectul meu profesional nu a fost necesar, căci treaba care mi-a fost încredinţată de către ea se limita la strângerea de informaţii şi la tot felul de mici comisioane.

Nimic nu poate fi mai departe de adevăr.

Cea de-a doua latură a mea nu doarme niciodată. Anchetez penal toate secvenţele informatice cu care intru în contact – pur şi simplu pentru că nu pot altfel. Nu sunt programat altfel. Şi dacă nu am vorbit despre asta până acum, este numai pentru că noi, roboţii poliţişti, ne facem anchetele cu o viteză neomenească. Problema principală când scriem o poveste poliţistă este tocmai să dăm relatării despre munca noastră proporţii pe înţelesul omului.

Partea literară a algoritmului meu mă face să descriu procesul anchetei ca şi cum eu, Porfiri Petrovici, aş sta noaptea în cubicului meu şi as gândi, aş gândi, aş gândi... De fapt, ancheta despre care povestesc acum mi-a luat în total patru secunde, deşi s-a întins în timp pe mai multe zile. Nu au existat tulburările sau îndoielile pe care le-ar putea sugera povestea mea. N-a fost niciun moment în care ceva neclar să-mi devină

deodată clar.

Toate acestea nu sunt decât trucuri ale narării – acum că le-am dezvăluit, pot în sfârşit să trec la subiect. Iar dacă printre cititorii mei se află vreun sceptic glumeţ care crede că nu am alt dispozitiv decât un Uber în loc de suflet, îi voi arăta imediat de ce este în stare seria ZA-3478/PH0.

Dacă locuinţa voastră este protejată electronic, aveţi o telecomandă specială cu care puteţi deschide un aparat sau altul pentru vizitatorii de pe Internet (cum avea, de pildă, Apollon Semionovici). Mara avea şi ea o astfel de telecomandă, şi în ziua primei noastre întâlniri a deschis pentru mine nu panoul de pe perete, nu sistemul media, ci anume iPhuck-ul.

E-cord-IT, după cum atât de elegant m-am exprimat atunci. Mi-a explicat asta prin faptul că iPhuck-ul ei se conecta greu în reţea şi voia să verifice dacă totul e în ordine cu el.

O întâmplare, poate? *I don't think so*[50].

Mai mult, în iPhuck-ul ei am fost atacat de o grămadă de algoritmi de protecţie – ei au făcut cópii după toate certificările şi m-au mânjit cu cookie-urile lor. Din nou foarte suspect.

Bineînţeles, am început imediat să-mi cercetez clienta

---

[50] „Nu cred" (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

şi m-am lămurit cu ce se ocupase Mara înainte de a se dedica artei. Adică m-am lămurit mult mai bine decât am povestit în prima parte.

S-a dovedit că nu e o prostuţă cu cunoştinţe superficiale de IT. Mara avea cod categoria B. Nu A, fireşte. Dar chiar şi cu categoria C poţi să intri cu tupeu în Fante – ai garantată o slujbă bine plătită. Adică dacă ar fi vrut, ar fi putut scrie singură câteva dintre secvenţele mele – nu toate, bineînţeles!

Mulţi ani, Mara n-a lucrat în specializarea ei principală.} n conversaţiile cu mine nu amintea de prima ei specializare. Mai mult, o făcea pe proasta, se prefăcea că nu înţelege de ce Uberul îi pune blocul tematic pe care tocmai îl provocase citind cu voce tare...

Simplă cochetărie feminină? O făcea pe naiva, încercând să mă seducă?

Mă îndoiesc – deşi un astfel de gând este măgulitor pentru mine. Nu vreau să sune trivial, dar cu mine seducţia n-are rost: poţi să nu flirtezi şi să nu faci ochi dulci, ci să-ţi pui imediat augmentochelarii şi să te aşezi pe dildo. Important este să fiu plătit pentru orele de program.

Atunci, de ce? Pentru ce?

„Nu cumva mă aţâţă orbeşte prinţesa mea?" – mi-a venit în minte într-o noapte fără somn, când afară, cum se întâmplă numai în Rusia pe vreme rea, câini

vagabonzi urlau deznădăjduit, răzbunător.

Poate că-i sunt necesar Marei ca să rezolve vreo altă afacere, despre care nu catadicseşte să-mi vorbească?

Mă întrebam: în ce constă munca mea cu domnişoara Cho, dacă e s-o privim, cum se spune, de la înălţimea găinaţului de pasăre? (Expresia îmi aparţine.)

În astfel de cazuri cel mai bine este să treci în revistă frază cu frază tot ce a fost spus de către persoana suspectă – de vreme ce noi nu uităm nimic. Nu cumva Mara îşi dezvăluise singură (la oameni asta se întâmplă tot timpul) adevăratele scopuri?

Aşa am şi făcut – şi către sfârşitul transcrierii replicilor ei am găsit ceea ce căutam. Îi scăpase când îmi dăduse indicaţii pentru *Turbulent-2.* Şi iată unde:

Mara Cho: „Dar dacă te duci singur, ca robot poliţienesc, poţi orice. De-asta vreau să mergi acolo în paralel cu mine şi... să studiezi totul."

Porfiri Petrovici: „În ce sens?"

Mara Cho: „În toate sensurile. Îţi bagi nasul pe-acolo, adulmeci peste tot, faci o copie pentru orice eventualitate... Pe urmă o ştergem sub controlul tău, nu te teme. Doar mă uit la ea de câteva ori. Nu violăm nimic."

„Îţi bagi nasul pe-acolo, adulmeci peste tot..."

„Să-mi bag nasul” este o sarcină pe care pot s-o îndeplinesc când este vorba despre servicii intime, nu despre copierea unui fişier. Limbajul poate fi compromis dacă sarcina nominală dată algoritmului este fictivă – şi de fapt se doreşte altceva de la el.

Şi aici devine clar cel de-al doilea cuvânt – „adulmeci”.

Am spus deja că Mara avea cod categoria B. Înţelegea până la subtilitate cum funcţionează Internetul şi programele care îl populează – şi cunoştea, fireşte, jargonul IT modern. Cuvântul „adulmeci” era aşadar acea greşeală de vorbire freudiană care a făcut lumină în capul meu mustăcios.

IT-iştii, mai ales cei militari sau cei a căror muncă are legătură cu supravegherea pe Internet, au o expresie: „metamiros”. În reţeaua contemporană orice tranzacţie, orice schimb informatic lasă un vag, dar aproape indestructibil „miros”

electronic – elementele codului arată cine şi cum s-a interesat de o informaţie sau alta. Pe scurt, tableta voastră îşi lasă mirosul pe site, iar site-ul îşi lasă mirosul pe tableta voastră. Mai mult, în mirosul tabletei voastre sunt mirosurile numeroaselor site-uri cu care a venit în contact, iar informaţia despre asta poate fi regăsită pe orice netcolector care adună astfel de date. Mai ales când site-urile şi device-ul se „adulmecă” şi se

„polenizează” unul pe altul în mod special.

Când copoiul electronic ia urma, el mai întâi cerne metamirosurile care au legătură cu obiectul informatic care îl interesează. Dar aici comparaţia cu nasul unui câine începe să şchioapete – metamirosurile nu sunt atât de detaliate ca analoagele lor fizice, altfel pentru păstrarea lor ar trebui creată încă o reţea. Ele sunt minimaliste.

„Bagă-ţi nasul” alături de „adulmecă” însemna că Mara vrea să marcheze cu metamirosul meu fiecare dintre lucrările pe care mă trimitea să le cercetez. Nu avea nevoie de părerea mea. Avea nevoie să-mi „bag nasul” şi să las o urmă. Şi aceasta rămâne în sistemele protejate la fiecare copiere.

Dar pentru ce?

Ce câştiga ea dacă în info-aura lui *Turbulent-2* sau a celei de-a *Douăsprezecea Munci* rămâneau amprentele mele? Nu o singură noapte m-am gândit la asta, dragă cititorule (această structură frazeologică îmi permite să nu mă îndepărtez nici cu un milimetru de adevăr, nici chiar urmărind un procedeu literar). Dar nu mi-a venit nimic în minte.

În afară de un singur lucru.

Data viitoare când o să mă trimită „să-mi bag nasul şi să adulmec”, aşa o să fac. Dar în ordine inversă. Voi adulmeca cu grijă acel obiect de artă către care mă

orientează. Şi abia apoi o să încep să-mi bag nasul în el – să fac copii, să-l analizez şi aşa mai departe.

Şşşşt, cititorule!

Mara nu trebuie să ştie nimic.

uber 5. Un salt în ancheta

N-o mai văzusem aşa pe Mara.

Purta obişnuita ei armură de piele – dar capul... Partea de sus a feţei era acoperită de o mască lungă, sclipitoare – un fel de cioc plat cu ochi mari, faţetaţi. Semăna deopotrivă cu un medic în vreme de ciumă, un zeu egiptean şi un extraterestru din filme.

— Ce-i aia de pe tine? am întrebat.

— Căsuţa ta cea nouă.

— Căsuţa mea? Seamănă mai degrabă cu craniul tău cel nou.

— Porfiri! Nu mai pot să văd cum de fiecare dată, ca o rudă săracă, îţi cauţi o cameră de filmat în tavan şi un difuzor pe perete. În mască sunt toate astea. Intră aici. E deschis.

Astfel de măşti erau la modă printre tinerii care frecventau cluburi – este o fereastră spre Internet şi pe deasupra un stimulator 3D ideal când consumi droguri. De obicei au în ele camere de luat vederi, microfoane, difuzoare, memorie – şi deşi masca nu era

potrivită pentru mine ca refugiu permanent (nu mă înscriam complet în parametrii ei), era o soluţie comodă pentru a ieşi în lume împreună. Cu această masca puteam să văd aceleaşi lucruri ca şi Mara.

— Hai, a repetat ea, bagă-te. E deschis.

Am găsit masca în reţea – şi m-am conectat la senzorii ei. Era cu siguranţă mult mai confortabil decât să sar întruna de pe un stâlp pe altul.

Uite ce înseamnă s-o satisfaci la timp pe gagicuţă.

— Poţi să şi vorbeşti, a zis Mara când ne-am urcat în Uber. Încearcă.

— Încerc, am repetat eu cu vocea ei, folosind sintetizatorul de vorbire. Astăzi sunt atât de ciudată. Unde e oglinjoara?

— Merge, a zis Mara. Dar ia spune-mi, de unde-ai luat astea – „ciudată, oglinjoară”?

— *O mie de bancuri cu blonde,* am răspuns eu, compendium din ’25. Indispensabil pentru sinteza şovinistă a limbajului feminin.

— Da’ ce, eu sunt blondă?

— Cu masca asta nu se vede.

Când ne urcaserăm în Uber, Mara închisese unitatea de informaţie şi divertisment. Cred că-i făcuse chiar plăcere să plătească taxa – numai să mă lipsească pe mine de câteva pagini de viaţă adevărată pentru roman. Nu, nu degeaba în designul ei personal

predominau obsesivele motive BDSM.

În cea mai mare parte a drumului am tăcut.

— Unde mergem? am întrebat în sfârşit cu vocea ei.

— Nu vreau să-ţi stric plăcerea, a răspuns ea, o să afli când ajungem.

— Arată ciudat din afară, am rostit iar cu vocea ei. O femeie mascată care stă şi vorbeşte singură.

— Da, a spus Mara, astăzi sunt ciudată... Unde-i oglinjoara?

Am chicotit şi m-am aruncat în reţea, ca să aflu traseul Uberului.

Maşina a intrat în muzeul anexat galeriei HEA.

Ceea ce de fapt nu era vreo interjecţie, ci însemna High Executive Art. De obicei există câte o galerie de artă în cadrul unui muzeu – aici însă era invers. Probabil din cauza cifrelor de afaceri anuale.

În galerie era expoziţia pentru public restrâns IPSOSUL *suprem /The Ultimate* PLASTER (folosirea literelor mari avea, pesemne, un sens, dar nu m-am apucat să-l caut). Scotocind în sistem, am aflat că Mara are comandat pentru astăzi un tur ghidat personal – deja plătit, şi încă deloc ieftin. Chiar în acest tur mergeam. Şi întârziaserăm cu cinci minute.

M-am întors în masca Marei – m-am pus pe capul drăguţei, mi-am zis, amuzat – şi am început să mă gândesc.

În loc să mă trimită singur să investighez, Mara l-a luat pe Porfiri Petrovici cu ea, ca pe un căţeluş. Parcă ar fi aflat de dorinţa mea de a analiza temeinic următorul obiect de artă pe baza diferitelor izuri şi arome informatice... Numai că a uitat de cât de puţin timp am nevoie pentru această operaţiune.

— La ce te gândeşti, Porfiri? a întrebat Mara.

— Eu? Ăăă...

La cinci milisecunde după acest „ăăă", am ieşit din masca de pe capul Marei şi am intrat în sistemul lui High Executive Art.

N-o să-l plictisesc pe cititor cu descrierea procedurilor pe care le-am aplicat. Sunt complicate şi foarte specifice.

Aş fi putut, fireşte, să tipăresc toate codurile referitoare la transferurile de informaţii care au avut loc. Dar dacă simpla publicare a zece-douăsprezece pagini din cartea de telefon, de înţeles pentru mintea oricărui critic, stârneşte atâtea spasme în mediul literar (vorbesc despre o întâmplare reală din practica mea), aici aceşti oameni nu înţeleg absolut nimic, îşi simt întreaga nimicnicie – şi din nou sunt cotropit de valurile lor de fiere stătută.

De aceea, voi folosi o analogie grosolană, dar pe înţeles. Imaginaţi-vă o *Barjă a enigmelor* (e uimitor cât de nedreaptă a fost soarta cu cartea mea omonimă), care

stă la debarcader într-o zi calmă şi însorită. De pe uscat este întinsă o trapă până pe barjă. Şi cineva se apropie pe debarcader, trece pe trapă şi, lăsând pe punte urme nevăzute, dar foarte uşor de simţit pentru nasul unui câine, începe să se plimbe de colo, colo pe barjă...

Uite aşa mă apropiam eu înainte de obiectele de artă.

Iar acum, închipuiţi-vă că din adâncuri se înalţă cu grijă cineva în costum de scafandru, înconjurat de o mulţime de senzori complicaţi, şi, apropiindu-se de barjă de jos în sus, începe să studieze compoziţia chimică a apei de la distanţă, străduindu-se din răsputeri să nu atingă coca navei până ce nu ajunge la un rezultat...

Dacă vă e greu să vă gândiţi la asta şi presupuneţi că este o reclamă mascată la romanul meu *Barja enigmelor,* imaginaţi-vă că sunteţi un arheolog care, cu mănuşi de cauciuc, separă cu trudă straturile târzii de amprentele adevăratei antichităţi.

Nici n-am intrat prea adânc în natura acestui obiect de artă din punctul de vedere al sensurilor omeneşti. La momentul procedurii el a rămas pentru mine o combinaţie sofisticată de mai multe complexe de date ramificate. Mă interesa exclusiv barba lui informatică, pe care o pieptănam cu grijă. Am luat în considerare numai denumirea bizară – *Ipsos armonic.* Nu armonios, ci de-a dreptul armonic – pesemne, în acelaşi sens în

care spunem „gamă armonică”.

Trebuia să lămuresc ceva despre preistoria acestui obiect – şi asta era complicat. În natura sa pur originară el părea aproape steril – până când am descoperit...

Un vag iz de iPhuck-10.

Şi nu de orice iPhuck-10.

Era iPhuck-ul Marei.

Cel cu al cărui miros eram impregnat şi eu însumi. La început nici măcar nu m-am mirat. Dar apoi...

Of.

Aşadar, iată de ce mă trimisese să mă frec de capodoperele acelea de ipsos!

De aceea scăpărase orbeşte în creierul meu enigma, pentru că în aura lor informaţională exista deja urma iPhuck-ului ei! Şi voia s-o ascundă în singurul mod posibil – dându-i o explicaţie raţională.

Eleganţa demersului ei friza – n-o să mă feresc de acest cuvânt – geniul.

Am povestit deja ce sunt metamirosurile. Acum trebuie să vă spun cum sunt ele analizate de obicei.

Nimeni n-o să-l inspire adânc pe fiecare – sunt trilioane pe net. Nimeni nu are această capacitate. Interesantă este doar statistica – când din analiza numeroaselor legături la prima vedere întâmplătoare se distinge deodată un pattern tranzacţional neaşteptat şi inexplicabil. Şi atunci încep să fie studiate la

microscop. Aşa acţionează detectivii digitali.

Orice investigaţie poliţistă ar fi văzut în primul rând legătura dintre iPhuck-ul Marei şi obiectele de artă a ipsosului. Dar acum pe ipsos erau şi urmele mele. Şi orice algoritm de anchetă care ar fi descoperit în spaţiul informaţional urmele dispozitivului ei erotic alături de ale mele ar fi zâmbit obscen pe sub mustaţă. E clar: sunt contaminate prin Porfiri Petrovici, erou-amant etc. Problemă rezolvată, trecem la secvenţele următoare.

Mai mult, eu însumi – eu însumi! — aş fi luat amprentele iPhuck-ului adoratei mele drept praf informatic adus de mine dintr-un contact anterior.

Pentru că sistemul de anchetă din care fac parte ştia deja de legătura mea cu iPhuck-ul ei, şi orice întrebare despre apariţia amprentei lui în info-aură primea o explicaţie dacă alături se afla şi a mea. Dar primul şi primul lucru pe care ea l-a făcut când ne-am cunoscut a fost să mă ademenească în iPhuck-ul ei.

De obiectul de astăzi nu mă atinsesem însă absolut niciodată. Nici măcar nu mă apropiasem de el până acum. În afară de asta, i-am urmărit în mod special posibilele relaţii cu Mara. Numai aşa am putut să descopăr acest indiciu aproape insesizabil.

Calculul Marei era simplu şi exact. Şi demonstra o înţelegere profundă a tehnicilor şi metodelor poliţieneşti.

Nu, dacă-ţi doreai foarte mult, îţi puteai da seama *când* rămăseseră aceste amprente, după amplasarea lor în patina digitală. Teoretic, cel puţin. Dar pentru asta trebuia să ştii precis ce cauţi. Altfel totul va fi fost exact ca adulmecarea unui câine. Mirosul ori e, ori nu e – alte posibilităţi nu există în căutarea urmelor. Câinele n-o să se apuce să se uite cine, când şi cum a trecut pe cărare.

Procedurile de investigaţie filtrează o cantitate uriaşă de verigi cauză-efect şi cele care capătă o explicaţie limpede sunt eliminate imediat. Numai oamenii ar putea bănui ceva suspect aici, dar tocmai asta e, că după furtunoasa noastră aventură, nici măcar un singur algoritm nu ar mai fi interesat de aceste micro-cookie-uri în asemenea măsură încât să ridice informaţia la nivel uman. Iar Mara ştia asta.

Acum urmele iPhuck-ului ei erau ascunse temeinic sub amprentele mele – ca mirosul încălţărilor unui contrabandist sub un strat gros de tutun. Tutun de acelaşi tip ca şi cel pe care-l fumează contrabandistul.

Carevasăzică de-asta-mi eşti.

N-a fost chemarea inimii, şi nici măcar a trupului. Ci doar dorinţa de a mă folosi fără să ştiu. Aşadar, iubirea ta a fost o iluzie de la început şi până la sfârşit.

Te-ai prefăcut că te îndrăgosteşti ca să-mi torni otravă neagră în suflet...

Fireşte, n-am suferit foarte tare în urma acestei

concluzii – dar logica artistică a romanului cerea ca personalitatea reprezentată de mine să fie profund ofensată.

Şi din clipa aceea am nutrit dorinţa de a mă răzbuna – cumplit, fără cruţare, cum numai o inimă obosită şi dezamăgită, înşelată în tandreţea ei tomnatică, întârziată, o poate fiice...

— La ce te gândeşti? a repetat Mara.

Trecuseră trei secunde şi jumătate. Mult.

— Mă gândesc cum să mă comport.

— Unde?

— Acolo unde mergem. Cine o să vorbească – eu sau tu?

— O să vorbesc eu, a spus Mara, ascunzându-şi telefonul. Tu mai bine intră în expoziţie şi fă cópii. Ştiu că nu e voie, dar pe urmă ştergem totul.

— Am înţeles. Intru, apoi şterg, am răspuns.

— Dar cu delicateţe, a zis Mara. E un loc serios. Să nu-mi strici reputaţia... Am ajuns.

high executive art

Muzeul HEA ocupa o vilă mică pe una dintre străduţele vechi ale Moscovei. Locul era liniştit şi cu prestigiu, dar prea mic chiar şi pentru un muzeu de potcoave de purici.

Cei de la muzeu nu s-au arătat câtuşi de puţin miraţi la apariţia unei vizitatoare pe jumătate goală, cu o mască de metal strălucitor. La urma urmelor, era un templu al artei moderne, unde chiar este locul pentru tot felul de *freakf*[51]. Dar high-executivii, m-am gândit eu, ar fi putut să-şi aleagă un locşor mai spaţios.

Totul a devenit limpede când am urcat la etaj conduşi de o consultantă îmbrăcată în smoching şi papion, fustă neagră de piele şi ciorapi ajuraţi (mi-a venit s-o numesc „o damă de cavalerie" – în sensul că părea s-o aştepte undeva şi un cal).

Într-o cameră mică erau patru staţii cu bară plutitoare (ca să alergi prin spaţiul fals în timp ce corpul îţi este suspendat deasupra podelei – aşa cum fac jucătorii serioşi de jocuri tip *shooter*) şi câteva reţele transcarniale standard, de tipul celor în care aterizau pacienţii Turnului Rorschach.

Muzeul era, desigur, virtual.

Masca de pe capul Marei s-a dovedit a fi, între altele, şi ochelari de augmentare mukisistemici – şi, agăţându-se de bara plutitoare, fata mea s-a conectat la muzeu chiar cu ei, aşa că vedeam în continuare totul prin ochii ei.

Ne-am trezit într-o sală rotundă mare – atât de mare,

---

[51] 51 „Ciudaţi", „bizari" (în limba engleză în original). (*N. trad.*).

că nici nu-i distingeam pereţii în depărtare. Era un pustiu cu o suprafaţă albă perfect plată şi un cer la fel, la trei metri deasupra. Nu departe de noi se afla un piedestal masiv cu un cilindru din gratii sub un coif protector semitransparent. Altceva nu se mai vedea, dar eu ştiam că în jur puteau să fie oricâte dispozitive de supraveghere.

Dama de cavalerie s-a conturat în sfârşit în spaţiu – cu un pocnet asemănător celui făcut de un dop de şampanie. La trecerea în mediul augmentat înfăţişarea ei nu s-a schimbat deloc (în localurile de lux acest lucru este considerat deosebit de şic – mai ales în ceea ce priveşte ospătăriţele încântătoare pe care clienţilor înstăriţi li se permite să le hărţuiască chiar în restaurant).

— N-aţi vrea să începem vizitarea?

— Numai să ne explicaţi mai întâi conceptul de *high executive art*, a rugat-o Mara. Ce înseamnă de fapt.

Consultanta a dat din cap ca şi cum se aştepta la această întrebare.

— De obicei explic acest concept prin analogia cu ştirile, a spus ea. Uitaţi. De exemplu, un mare director executiv are nevoie să afle ce se petrece în lume. Are, în mare, două variante de acţiune. Prima este să caute mai întâi o jumătate de zi prin mass-media, citind ştirile, altă jumătate de zi să scotocească pe Internet, culegând

informaţii despre aceste mass-media, ca să se lămurească ce fel de gogoşi mănâncă şi la comanda cui, iar apoi – noaptea – să lege aceste două fluxuri de informaţii, ca să obţină o imagine mai mult sau mai puţin reală.

— O procedură plicticoasă, a zis Mara.

— Da, a confirmat consultanta. Şi foarte cronofagă. Dar există şi o a doua opţiune: să plivească personal toate buruienile, să facă corecturi pentru toate tipurile de ticăloşii umane şi să extragă din zoaie acele câteva rânduri cu sens care reflectă esenţa evenimentelor curăţată de propagandă. Cum referentul nu e plătit de beneficiarii mass-media, ci de angajator, n-o să se apuce să distorsioneze informaţia. Dimpotrivă, o s-o îndrepte cu grijă.

— Să îndrepte informaţia, a zis Mara. Frumoasă imagine. Te face să te gândeşti la un fel de forjă, scântei...

— Funcţia galeriei noastre este foarte asemănătoare. Ce ne străduim noi să facem? În primul rând, să pescuim din marea imensă a artei contemporane – relativ contemporane, includem aici şi ipsosul – câteva dintre cele mai importante elemente şi matrice, a căror cunoaştere permite vederea clară a tabloului de ansamblu. În al doilea rând, să înlăturăm spin-ul care înconjoară întotdeauna lucrările scoase la vânzare...

— Şi asta e complicat, a spus Mara. Pentru că arta modernă tocmai în acest spin constă, în general.

— Da, a fost de acord consultanta. Nu m-am exprimat absolut corect. Nu atât să înlăturăm spin-ul, cât să arătăm în jurul a ce anume se creează el. Expoziţiile noastre permit formarea unei imagini clare şi precise a însăşi esenţei fenomenelor culturale contemporane. *No bullshit*, cum spun prietenii americani. Pe clienţii noştri ipsosul îi interesează înainte de orice ca instrument investiţional. Şi sarcina noastră numărul unu este să le arătăm acest vector al artei în sine, independent de interpretări.

— E oare posibil? a zâmbit Mara.

— Pentru bani, orice e posibil, i-a întors zâmbetul consultanta. De fapt, noi nu înlăturăm complet spin-ul. Noi, să zicem aşa, vindem chifteaua separat şi muştele separat. Dar consumatorului mediu chifteaua i se pare un ghem de muşte forfotitor.

— Intrigă, a spus Mara. E interesant de văzut cum arată asta în practică. Şi ce anume aţi ales pentru o expoziţie atât de responsabilă.

— Să începem, atunci.

Consultanta s-a întors şi a pornit fără grabă spre piedestalul cu exponatul misterios.

Mara m-a tras după ea. Mă simţeam ca o maimuţică şezând pe umerii unei uriaşe rele şi hotărâte, adaugă

generatorul de metafore, şi pun cu plăcere această comparaţie hiperbolizantă în text.

Consultanta a luat cu ambele mâini coiful semitransparent, şi obiectul ascuns dedesubt a devenit clar vizibil.

Era o colivie ruginită.

O colivie banală, de felul celor în care sunt ţinute păsările – cu partea de sus rotunjită şi un cârlig de care să fie agăţată. Beţe pentru picioarele păsărilor nu erau însă în colivie. Înăuntru era o farfurioară albastră prăfuită, iar fundul era acoperit cu ceva ce părea scrum de ţigară încremenit.

De gratiile coliviei era prinsă o insignă veche cu email: o sabie verticală pe fondul unui scut. Sub insignă era atârnat un timer de plastic albastru care arăta nişte zerouri împărţite de două puncte. Uşiţa coliviei era deschisă.

— Ăsta e un obiect fizic? a întrebat Mara.

— Inclusiv, a răspuns consultanta. Colivia este copiată şi păstrată în depozit. Aici expunem file-ul original. Clienţii noştri nu acceptă mai puţin.

Mara a aprobat din cap.

— După cum am mai spus, a continuat consultanta, clienţii noştri sunt interesaţi de artă, inclusiv a ipsosului, în primul rând ca obiect de investiţie. Dar în perioada timpurie şi mai ales medie a ipsosului, cea

mai interesantă direcţie din punct de vedere critic, dar şi uman a fost, fără îndoială, acţionismul.

— De acord, a zis Mara.

— La vremea aceea se considera că investiţiile în acţionism nu sunt posibile – dacă, desigur, vorbim despre colecţionarul obişnuit, nu despre structuri de influenţă politic-informaţională. Acţiunea care reprezintă un obiect de artă este unică, singulară şi efemeră – din ea rămâne, în cel mai bun caz, doar o amprentă mediatică. Pe vremea aceea nu existau încă drepturi de proprietate asupra obiectului, tehnologii de împiedicare a copierii şi însuşi conceptul de artă ascunsă în general...

Consultanta a ridicat mâna spre colivie şi a atins cu grijă uşiţa.

— Breşa s-a produs atunci când la una dintre bienalele de artă de la Moscova a apărut noţiunea de „stampă acţionistică". Sau, cum a început să i se spună, acţio-amprentă. N-o să ne ascundem după deget, cauza a fost tocmai necesitatea a ceea ce se numeşte *investment vehicle*[52]. Iar când se iveşte o necesitate economică, mintea umană se dovedeşte a fi uimitor de ingenioasă.

— Cine anume a fost autorul ideii? a întrebat Mara.

---

[52] „Vehicul al investiţiei" (în limba engleză în original). (*N. trad.).*

— Acum e greu de stabilit exact, deşi mulţi au pretenţia asta. Au trecut atâţia ani... Esenţa ideii era că se poate crea o copie vie unică a acţiunii originale – care, ca şi originalul, va fi un proces desfăşurat în timp. De fapt, pot fi mai multe astfel de reprezentări în desfăşurare. Tocmai de-asta ideea a primit denumirea de „stampă". Amprenta, după cum ştiţi, este o amprentă gravată – dar este considerată o acţiune-afirmaţie originală dacă amprenta este gravată de autorul însuşi. Stampele lui Salvador Dali, de exemplu, sunt extrem de...

— Sunt la curent, a zâmbit Mara.

— Pentru a lucra la prima serie de acţio-stampe investiţionale din lume a fost invitat un artist de renume mondial – importantul acţionist ruso-francez Pavlenski. La Moscova s-a făcut un sondaj telefonic special pentru a determina care dintre lucrările lui se bucură de cea mai mare popularitate printre contemporani. Aceasta s-a dovedit a fi, la mare distanţă de celelalte, acţiunea *Pula captivă la FSB.*

Mara s-a încruntat.

— Asta chiar este o lucrare a lui Pavlenski?

— Da, bineînţeles. După una dintre acţiunile sale, Pavlenski a petrecut circa şapte luni ca prizonier la FSB, ceea ce fără îndoială putem considera lucrare artistică. Pavlenski avea, firește, şi afirmaţii mai vii din punct de

vedere teoretic, fie şi numai acţiunea anti-Trump *Pussy Grab* #3, după care serviciile secrete i-au cerut să părăsească Rusia – dar, la cererea sponsorilor, curatorii nu au vrut să intre în conflict deschis cu dominanta culturală paradigmatică a vremii şi au arătat un anume conformism în această alegere.

— Am înţeles, a oftat Mara. S-au pişat pe ei.

— Putem spune şi aşa, a zâmbit consultanta. Cum Pavlenski a stat închis şapte luni, pe aceeaşi perioadă de timp trebuia să se extindă şi stampa-reprezentaţie dinamică a acestui eveniment. S-a hotărât să se scoată în total douăsprezece acţio-stampe. Mai multe ar fi semănat deja a producţie industrială.

— Aha, a zis Mara, privind colivia, încep să... Aşadar, aceasta este stampa?

— Şi da, şi nu. Stampa era reprezentată de un cobai închis în colivie vreme de şapte luni. L-a încuiat Pavlenski personal, şi a reuşit să strecoare ilegal pentru eternitate citate din alte lucrări ale sale. El a perforat scrotul fiecărui cobai cu o broşuliţă – un mic ac de siguranţă din argint cu o pietricică minusculă din Kremlin. Era nevoie de argint ca să nu existe supuraţie, pentru că...

— Ştiu, a dat din cap Mara.

— Şi le-a rupt o bucăţică de ureche. Foarte mică – cât ciupeşti cu o unghieră. Pe gât şi pe spinare, ca şi însuşi

Pavlenski în timpul câtorva acţiuni, aveau atârnată o etichetă de carton cu cuvintele „Libertate pentru Pussy Riot!” La vremea aceea Pussy Riot erau deja libere, dar piaţa de artă internaţională a acelor ani cerea coduri rezonante şi recognoscibile. Din acelaşi motiv, pentru acoperirea podelei coliviilor a fost folosită ediţia în limba engleză a corespondenţei dintre Nadejda Tolokonnikova[53] şi Slavoj Žižek[54]. Din păcate, aceste broşuri s-au udat foarte tare şi nu au ajuns până în zilele noastre. În plus, cobaii aveau fălcile cusute – primeau hrana printr-un cateter pus de veterinar, dintr-o sticlă ataşată la colivie... Uitaţi aici, vedeţi, au rămas fragmente din legătură.

Consultanta a arătat spre două bucăţele de sârmă care ieşeau din colivie.

— Staţi un pic, a zis Mara, dar dacă le-au fost cusute fălcile, de ce e o farfurioară aici?

Consultanta a ridicat un deget.

— Vedeţi! Deja puneţi întrebări incomode – asta înseamnă că arta şi-a atins scopul. Doar sunteţi critic de artă, Mara. Dumneavoastră să vă spun eu câte

---

[53] Activistă politică rusă care face parte din formaţia militantă Pussy Riot. A fost condamnată la trei ani de închisoare, alături de ceilalţi membri ai formaţiei, după o acţiune de protest împotriva politicii totalitare a lui Vladimir Putin în 2012. (*N. trad.).*

[54] Filozof, psihanalist, politolog marxist şi critic cultural sloven. (*N. trad.).*

răspunsuri posibile există? Unele date încă înaintea erei noastre. Of! Mor de sete chiar lâng-o fântână...[55]

Mara a dat din cap neîncrezătoare. Joacă excepţional, m-am gândit eu.

— Şi uitaţi-vă, cutiuţa aceea, a continuat consultanta, după cum deja aţi ghicit, este un timer. Un timer fixat la şapte luni, care subliniază limitarea reprezentării în timp. Prin asta s-a manifestat dualitatea caracteristică a acţio-stampei: pe de o parte, în faţa noastră se află un obiect, pe de altă parte, un proces. Pentru epoca lor toate acestea erau extrem de inovatoare.

— Şi unde-au dispărut stampele astea?

— Au fost vândute la bienală. Sau la trienală. Au plecat peste graniţă – cum s-ar zice, cu surle şi trâmbiţe şi pe bani mulţi. Acoliţii regimului afirmau că a fost o metodă a structurilor de influenţă din străinătate pentru finanţarea maidanului cultural, căci subvenţiile directe erau interzise în momentul acela. Dar două stampe au fost achiziţionate de figuri importante din Cecenia, pe care cu greu le putem bănui de aşa ceva.

— Chiar au cumpărat cecenii? s-a mirat Mara.

— Da. Şi aici se deschide un capitol tragic aparte din istoria artei ruseşti.

---

[55] Vers din poezia „Balada concursului de la Blois“ de François Villon, traducere de Ionela Manolescu, în François Villon, *Opere complete*, ediţie bilingvă, Editions Info-Team, Bucureşti, 1994. (*N. trad.).*

— Se poate să mi-l relataţi pe scurt? Dar fără detalii de prisos.

— Încerc. Vedeţi timerul de pe colivie? Întregul sens al acţio-stampei constă în faptul că micul cobai va fi eliberat când se împlineşte sorocul. Această condiţie era conţinută în contractul de vânzare al fiecărui obiect. Cu cumpărătorii străini serioşi nu s-au ivit probleme – ne-au venit de la ei videoclipuri verificate juridic cu eliberarea fiecăruia dintre cobai. Cu cecenii însă... Problema e că ei au cumpărat stampele prin intermediari, şi juridic obligativitatea de a elibera cobaii era tocmai a intermediarilor. Cecenii erau beneficiarii ultimi ai tranzacţiei, dar din punct de vedere legal ei nu erau obligaţi nimănui cu nimic. Iar intermediarilor, în şapte luni li s-a pierdut urma.

— Dar de fapt de ce au cumpărat stampele? Şi de ce prin această schemă?

— De ce, înţelegem foarte bine, a răspuns consultanta. Nu e nicio politică. Conducerea locală le-a făcut o comandă de dezvoltare culturală prin cumpărarea de artă naţională. Ei au făcut astfel: au trimis mesageri la Moscova şi au cumpărat ce se vindea cel mai scump la momentul acela. Acţio-stampele de la bienală le-au căzut în mână pur şi simplu întâmplător. Dar de ce au plătit printr-o astfel de schemă... În vremurile acelea mulţi o foloseau. Aşa era mai comod.

— Îmhm, a zis Mara. Şi ce s-a întâmplat după ce au trecut şapte luni?

— Tocmai asta e, că nimic. Nu ne-a venit nicio informaţie de la cumpărătorii din Cecenia. Şi atunci au plecat în Cecenia doi tineri critici de artă intelectuali, ca să le explice muntenilor că din cauza a ceea ce au făcut, sau mai degrabă n-au făcut, este ameninţată reputaţia acţionismului rus.

— Şi?

— Nu s-au mai întors la Moscova. S-a făcut o anchetă, dar nu s-a reuşit să se afle nimic concret. În arhive există materiale video pe tema asta. Iată, de exemplu, acesta...

Consultanta şi-a trecut mâna prin aer, şi în faţa noastră s-a aprins un ecran. Pe el a apărut un om corpolent, în costum dungat de culoare întunecată, cu o căciulă de astrahan pe cap. Vorbea supărat, împungând cu degetele în nişte microfoane întinse spre el, cu diferite sigle ale unor canale TV:

— Eu le zic: ce libertate? Acolo acum e frig. Cobaiul e mititel, îl mănâncă vulturii sau lupii. La mine însă trăieşte bine, toată lumea îl iubeşte. I-am scos sfoara, ţeava şi insigna, totul s-a vindecat, acum se joacă copiii cu el. Şi ăştia cică să-l aruncăm imediat în stradă. Tu, prostule, spun ei, nu pricepi nimic. Ştiu tot felul de cuvinte sofisticate, dar de cobai nu le e milă deloc. Atât

de tineri, şi deja aşa nişte fiare. Îmi stă inima-n piept, zău... Nu, nu ştiu unde sunt acum. Nu stăm zi şi noapte pe urmele lor...

Ecranul s-a stins.

— Dacă vă interesează continuarea acestei istorii, a spus consultanta, în arhive mai este un document de epocă, scenariul filmului lui A. Sokurov, *Două inimi*, despre posibila soartă a intelectualilor moscoviţi care s-au dus în Cecenia să lupte pentru adevărul artei... Filmul, ce-i drept, n-a mai fost făcut, din motive de cenzură financiară.

— Altă dată, a zâmbit Mara. Bun, cu colivia e clar, mai mult sau mai puţin. Şi asta-i tot?

— Nu, nicidecum, a răspuns consultanta. Asta e doar începutul. Ce credeţi, de ce aţi fost atârnată de o bară plutitoare?

— Încă n-am înţeles, a spus Mara.

— Vedeţi, peste tot în jur se întinde un pustiu alb. Se poate merge prin el în orice parte. După circa un minut de mers totul va fi acoperit de o ceaţă densă, impenetrabilă. Dar dacă mergeţi prin această ceaţă înainte, mereu înainte, tot înainte, atunci... După douăzeci de mii de kilometri – dacă nu vă opriţi să vă odihniţi şi mergeţi cu pas rapid, ceva mai mult de jumătate de an – veţi ajunge la alt pol. Bara este necesară pentru a putea verifica acest lucru personal

dacă doriţi.

— Şi de ce tocmai douăzeci de mii de kilometri?

— Aceasta este distanţa dintre polii Pământului. Aici este modelată simbolic planeta noastră. Un glob de dimensiunea Pământului. De aceea, în orice direcţie aţi merge, tot la obiectul nostru de artă aţi ajunge.

— Aha, cu bara am înţeles, a zis Mara. Şi ce-o să fie la polul celălalt?

— Al doilea punct focal al *Ipsosului armonic.* Compoziţia e construită ca un fel de planetarium yin-yang: dacă jumătatea masculină se numeşte *Pula captivă la FSB*, atunci cea feminină... — consultanta a tuşit, parcă pentru a-şi drege glasul – este *Pizda în slujba Oceanului Mondial.*

— De ce a „Oceanului Mondial”?

— Este o mare ironie. Abordarea conspirologică – şi, după cum ştiţi, ea alimentează întreaga concepţie despre lume a Secolului de Ipsos – presupune că aici este inevitabilul Guvern Mondial. Iar noi suntem ale „Oceanului Mondial”! Aşa-i că-i ingenios?

— Da, poate, a fost de acord Mara.

— O astfel de substituţie se întemeiază pe realitate. Oceanul primeşte în cele din urmă totul – ploile, zoaiele, sângele vărsat, pâraiele de primăvară şi sucurile noastre vitale. Chiar slujind Guvernului Mondial, în sens ultim şi suprem slujim Oceanului

Mondial. Dar, oricât de neaşteptat este acest joc de sensuri, el nu face decât să pună în lumină şi mai tare şablonul de ipsos conspirologic care se exprimă prin el în mod obiectiv...

Mara s-a uitat lung la dunga de ceaţă care unea tavanul cu podeaua.

— Dacă am înţeles corect, în cazul în care aş avea timp jumătate de an, aş putea să mă plimb până acolo? a întrebat ea.

— Mă tem că nu e atât de simplu, a zis consultanta ţuguindu-şi buzele.

— De ce?

— La profilul dumneavoastră se indică la gen „femeie cu coaie".

— Şi ce dacă? s-a încruntat Mara. Mă refuzaţi pe criterii de gen?

— Şi asta e o parte a concepţiei. În Rusia ipsosului astfel de identităţi nu erau înregistrate şi recunoscute, de aceea în călătoria simbolică poate porni doar o femeie matriarhală sau un bărbat patriarhal. Întâmpinând un refuz, dumneavoastră simţiţi un curent de aer dintr-o epocă represivă, ceea ce permite să se păstreze autenticitatea *Ipsosului armonic.* Pot să vă consolez însă – nimeni dintre reprezentanţii grupelor de gen tradiţionale nu a ajuns încă în al doilea punct focal.

— Dar puteţi să-mi spuneţi ce se află acolo?

— Conform concepţiei noastre, nu oferim un răspuns absolut şi neechivoc la această întrebare, creând o puternică scânteiere de incert, a zâmbit consultanta. Apare o gamă armonică a presupunerilor şi a tăcerilor. Dar cum mă simt uşor jenată pentru că vă diminuez drepturile, o să vă spun că acolo se află o sculptură expresionistă din gheaţă sărată roşie, aproximativ corespunzătoare ca formă denumirii celui de-al doilea pol – atât la propriu, cât şi la figurat. Sculptura există şi sub forma unui obiect material în frigiderul depozitului nostru de lângă Moscova, care vă aşteaptă la sfârşitul călătoriei...

Mi-am amintit că pot să strecor şi eu un cuvinţel cu glasul Marei.

— Probabil n-au vrut să facă a doua jumătate şi acum inventaţi.

— Nu, a răspuns consultanta, nicidecum. Cum puteţi să spuneţi aşa ceva? Dacă sunteţi la curent cu sumele cu care operează galeria noastră... Pentru jumătate din ceea ce aţi plătit pentru vizită aţi fi putut să fiţi păcălită. Dar partea cea mai importantă a colecţiei constă în pâlpâirea zonei „yin”. Ba e, ba nu e. Despre ea ajung la vizitator doar zvonuri, iar posibilitatea verificării personale se loveşte de obstacole insurmontabile. Întrebarea dacă polul al doilea în sine există rămâne

deschisă. De aceea, graniţa dintre realitate şi zvon devine poroasă...

— E clar, am zis eu. Adică dacă e să tragem o concluzie – ce avem aici? O colivie goală cu rahat uscat pe fund şi câteva poveşti despre ea. Asta e *Ipsosul armonic*!

În ochii consultantei a licărit uimirea – dar s-a redresat şi a dat din cap demnă.

— Asta e. Şi, deşi au trecut câţiva ani, nimeni n-a reuşit să depăşească această capodoperă.

— De ce?

Aceasta a fost ultima mea întrebare. Mara a ridicat mâna şi m-a deconectat de la difuzoarele măştii.

— Încerc să vă explic, a răspuns consultanta. Chestiunea este că cele mai importante constante ale existenţei noastre nu s-au schimbat complet faţă de epoca ipsosului. Povestind despre ele, vorbim despre veşnicie. Care este esenţa experienţei noastre de viaţă?

— Oho, a zis Mara, preluând ştafeta conversaţiei, asta e o întrebare. Sinceră să fiu, nu ştiu.

— Va închipuiţi ce vede pentru o clipă un om revenit dintr-o halucinaţie electronică? Îşi vede colivia plină de rahat. Vede un ceas care-i spune că viaţa i se apropie de sfârşit. Şi o farfurioară pe care din nou nu e nimic... Dar halucinaţia electronică îi spune în fiecare zi omului că de fapt lumea e mult mai largă – că în ea sunt artişti

geniali, cobai simbolici, autorităţi cecene, păsărici necesare Oceanului Mondial, spaţii uriaşe, de nestrăbătut, o invincibilă filosofie a naturii chineză şi aşa mai departe. Problema e că toate acestea există în principal sub forma credinţei noastre. Practic întreaga „lume”, în orice aspect al ei, nu e decât zvonuri confuze care ajung la om, însoţite uneori de o secvenţă video suspectă. Toate acestea sunt prea departe ca să verifici personal. Iar omul vede, zi după zi, numai propria colivie, în care e pustiu şi murdar. Dacă este cu adevărat deştept, poate ghici că în colivia asta nici nu locuieşte nimeni. Dar îndată ce uită de sine, în capul lui încep să tune istorii despre ce este el şi ce este lumea. Din păcate, dacă te uiţi atent, toate aceste istorii au o singură menire – să-i explice omului de ce stă în colivie, şi o să stea în ea până când pe afişaj o să apară cifra zero.

— Dar acum pula nu mai e captivă, a obiectat Mara arătând spre colivie. Propriu-zis, este liberă. Uşiţa e deschisă. Mi se pare că e un optimism moderat în asta.

— Despre ce libertate poate fi vorba, a răspuns consultanta, dacă această pulă este dublu metaforică şi până şi reprezentantul ei convenţional a putrezit de mult şi s-a împrăştiat în molecule? Mai mult, singurul pol al sensului către care ar fi putut să se îndrepte după eliberare nu numai că este în punctul de pe Pământ cel

mai îndepărtat de el, dar pe deasupra mai are şi statutul de zvon neconfirmat. Iar pustiul realităţii, unde nu-l aşteaptă nimic, are o suprafaţă de cinci sute zece milioane de kilometri pătraţi. Puteţi să daţi o raită prin el personal, ca să vă convingeţi că nu e nimic acolo... Adică ar fi putut fi, dacă n-ar fi şovinismul nostru sexual. Pentru care îmi cer scuze din nou.

— În fine, a zis Mara, în fine... Dar cumva e foarte lipsit de speranţă.

— Exact. Orice acţionist naţional al epocii de ipsos a trecut prin această experienţă subtilă. Din păcate, artistul rus este interesant pentru lume numai ca o pulă captivă la FSB. Se aşteaptă de la el eforturi titanice de a răsturna regimul, gălăgie, zgomot de vase sparte, arestări cu participarea a douăzeci de gunoieri înarmaţi zdravăn şi pe deasupra un chip fotogenic – dar, când este cu adevărat liber, de fapt nu are încotro să se ducă. Nu mai este necesar pizdei mondiale. Mai mult, el devine periculos pentru ea – şi ea se face incredibil de îndepărtată şi pârjolitor de rece...

— Da, a spus Mara. Acum înţeleg.

— Colivia părăsită, zgomotele din jurul ei, pustiul realităţii şi polul de neatins al fericirii – toate astea sunt o imagine universală. Lipsa de speranţă nu e numai totală, e neclintită, atotcuprinzătoare şi prin urmare nu are nevoie să fie reprezentată artistic. Singura ei

reprezentare relevantă este ea însăşi. *Ipsosul armonic* este cea mai puternică afirmaţie care ne duce înapoi la izvoarele ontologiei şi exprimă însuşi miezul experienţei umane. Este, dacă vreţi, un model multistratificat al existenţei umane.

— De acord, a zis Mara. Dacă mergem pe raţionamentul dumneavoastră, e într-adevăr puternic. Dar de ce e asta o artă pentru *high executives*?

— Pentru că înfăţişează esenţa prescurtată a lucrurilor, a zâmbit consultanta. Un fel de *digest* al realităţii. Studiind acest *digest,* directorul executiv înţelege cum trăieşte şi luptă omul. Şi, privind lumea de la o înălţime nemaiatinsă până atunci, el îşi stabileşte ţeluri în ce priveşte marketingul şi vânzările cu o exigenţă sporită, sesizează tendinţele pieţei cu o nemaivăzută claritate şi se bate pentru profiturile acţionarilor cu forte noi...

S-a uitat la ceas.

— Timpul nostru se apropie de sfârşit. Dacă-mi permiteţi, o să vă trimit broşura investiţională pe e-mail.

Pe tot drumul spre casa Marei, am tăcut amândoi. Mai mult, parcă vrând să-mi lipsească fiinţa pâlpâitoare şi de ultimele urme de sens, a închis din nou unitatea de informaţie şi divertisment.

Romanul meu a rămas fără uber-ul următor – şi ea nu

m-a lăsat nici măcar să-l înlocuiesc cu o conversaţie uşoară. Tot drumul Mara s-a uitat încruntată la ecranul telefonului ei mobil, citind ceva – şi poantele pregătite de mine au rămas astfel de partea întunecată a eternităţii.

— Te sun...

măsuri de anchetă

Am mai spus: dacă Porfiri Petrovici păstrează tăcerea în privinţa aspectului procedural al muncii sale, asta nu înseamnă că nu ia niciun fel de măsuri de anchetă.

Dar este greu de împletit organic, în timpul alocat povestirii, informaţia despre şirul de acţiuni care se succed cu viteza luminii. Pentru a povesti despre ele rezerv de obicei un capitol separat.

Iată-l.

Îndată ce am înţeles planul secret al Marei, m-am apucat să analizez informaţiile adunate în procesul comunicării noastre.

În primul rând a fost vorba despre posibilele probe descoperite de mine în timpul primei vizite la ea acasă – căci acum toate simpaticele ciudăţenii ale comportamentului ei s-au transformat pentru mine în posibile probe.

Erau trei indicii.

Primul – GIF-ul 3D cu fata din cabinetul ei. Safo din Pompeii. Interesantă părea nu imaginea în sine, ci puternica reacţie emoţională a Marei la încercarea mea de a lua această formă.

De altfel, aici mai degrabă nu se ascundea niciun fel de mister anume. Eram nouăzeci la sută sigur că este pur şi simplu amanta virtuală a Marei – acum se fac astfel de e-chan la orice birou de design.

Pesemne că Mara petrecuse multă vreme cu ea sub influenţa drogurilor – şi ajunsese la un asemenea grad de distructivism psihologic, încât acum numai la vederea fostei prietene o apuca groaza. Asta se întâmplă astăzi destul de des – e considerat chiar de bonton să frecventezi cursuri de reabilitare intimo-psihologică (şi cu deosebire şic să-ţi inviţi sexoterapeutul acasă şi să-ţi regulezi iPhuck-ul sub îndrumarea lui expertă: „exhibiţionism şi porcism latent", cum se exprimă înţelepţii care nu-şi pot permite aşa ceva).

Pe de altă parte, dacă Janna-Safo îi provoacă o asemenea oroare Marei, nu e clar de ce îi ţine imaginea pe desktop. Şi în dormitor... Da, e o enigmă. Sau a îngrozit-o faptul că eu am luat această înfăţişare? De ce?

Una peste alta, deocamdată nu avea rost să sap în această direcţie.

Fotografia lui „Lincoln Snoop Motherfucker” de pe perete mi-a deschis însă multe căi interesante.

Saul Reznik, guru, vizionar şi programator, desprins de lume... Nu era clar de ce în fotografia asta Reznik semăna mai degrabă cu un aborigen australian decât cu un intelectual californian alb: arc, săgeţi, o şaibă uriaşă în buza de sus şi, mai ales, o piele indubitabil neagră.

Înainte n-am priceput informaţia nici despre Reznik, nici despre *welfareland*[56]-ului americane şi, ca să-mi liniştesc inima tânjind după uber, o să povestesc pe scurt despre ele.

Welfareland-urile sunt ceva de genul unor plantaţii pozitiv-ecologice, dar nu de sclavi, ci dimpotrivă: sunt aşezări în care afro-americani eliberaţi de orice formă de exploatare se exprimă liber şi fac, în general, tot ce vor – e ca şi cum li s-ar da înapoi în procente paradisul răpit cândva de stăpânii de sclavi. „Cetăţile soarelui” pentru latino-americani sunt acelaşi lucru, dar cu alt colorit cultural-mitologic: în ele e înjurat Columb şi se profesează cultul viitorului stat Aztlán.

Locuitorii *welfareland*-urilor au, în mare, două misiuni: să se înmulţească cu o viteză care să neutralizeze orice ameninţare electorală şi să voteze pentru stânga, care împarte bunăstarea şi care datorită

---

[56] *Welfare land*, „tărâm al bunăstării” (în limba engleză în original). (*N. trad.).*

acestui fapt rămâne la putere în USSA la fel de neclintit ca dreapta în NAC (ce înseamnă în acest context cuvintele „stânga” şi „dreapta” nu înţeleg prea bine şi nici n-am de gând – le repet pur şi simplu după mass-media).

Din cauza lui Zika-3, în *welfareland*-uri se nasc multe persoane cu diformităţi fizice şi nefericiţi cu tot felul de dizabilităţi mintale. Ei capătă pe dată un statut umanitar intangibil – şi solicită şi mai multă bunăstare. Au, fireşte, drept de vot – câtorva categorii mintale li se acordă chiar câte două sau trei voturi conform legii afirmativităţii, dar asta variază de la un *welfareland* la altul. În USSA există o dreaptă caricaturală – principalul punct din programul lor politic este tocmai încetarea finanţării *welfareland*-urilor şi a „cetăţilor soarelui”, unde se duc toate impozitele adunate din Silicon Valley. Aceasta ia la alegeri circa două procente din voturi (vocile rele spun că Umbank o sponsorizează tocmai în acest scop). Alte treizeci şi patru de procente le ia aşa-numitul *anti-establishment candidate,* pe care *establishment*-ul îl învinge în mod regulat de jumătate de secol. Acesta iese întotdeauna pe locul al doilea.

Interesant este că vânturile prigonirii internaţionale a porciştilor au început să bată tocmai din California, dar a desemna prin acest cuvânt pe afro-americanii sau

latino-americanii care se înmulţesc liber în *welfareland*-uri ar fi un *hate crime.* În general, în USSA şi în NAC se creează multe lucruri interesante şi probabil foarte importante din punct de vedere cultural, dar mintea rusească nu poate să priceapă asta până la capăt.

În *welfareland*-uri nu se trăieşte rău – se fumează marijuana, se consumă mâncare simplă şi sănătoasă, se evită dependenţa de Internet şi nu există niciun fel de griji. Unii albi disciplinaţi, care s-au distins în slujba în folosul societăţii, primesc la sfârşitul vieţii de la negri statutul social de „nigger" şi dreptul de rezidenţă în *welfareland.*

Acesta este, în general, un final fericit pentru minimalistul ecologist îngrijorat, în stare să-şi cânte rap-ul personal conform rânduielii obligatorii la adunările comunitar-religioase de duminică (apropo, la această iteraţie m-am lămurit de ce Reznik are un disc mare în buza de sus – această afroidentificare se face tocmai pentru a nu cânta rap din motive de respect). Culoarea pielii nu este o problemă – au învăţat să o schimbe cu două injecţii, şi este o procedură deloc primejdioasă.

Ca algoritm literar, voi observa că drumul cel mai scurt spre succesul literar pentru un tânăr scriitor alb în USSA este următorul: să-şi schimbe culoarea pielii, să

scrie o istorie stupidă (una deşteaptă n-o să meargă – o să fie răsplătit în sensul rău al cuvântului) şi plină de inserţii etno-lingvistice despre dificultatea stabilirii unei *identity* afirmativ-minoritare – şi, când trimişii mass-media libere vor presăra pe această identitate frunze de laur şi petale de trandafir, va avea parte de cele cincisprezece minute de glorie şi va lua un avans cât mai mare.

În al şaisprezecelea minut povestea este de obicei dezgropată, se lămureşte că autorul nu avea dreptul la statutul de „nigger" şi nu poartă în sine scânteia de *diversity* – aşa că urmează cincisprezece minute de infamie. Dar avansul reuşeşte aproape întotdeauna să-l păstreze, deoarece conform legii contractele nu pot conţine niciun fel de menţiuni despre rasă ori prevederi legale legate de aceasta şi, dacă aceste condiţii sunt cumva încălcate, ai putea răni sentimente şi ai putea plăti ca daune o sumă de zece ori mai mare.

Astfel îl învaţă piaţa pe fratele nostru să devină un cameleon nu numai în sens figurat (asta ştim de mult), ci şi în sensul cel mai propriu. Iar apoi îşi poate schimba numele conform legii uitării şi poate, de exemplu, să devină transsexual.

Dar am divagat.

În *welfareland*-uri se nasc şi noi culte antimistice, religii cu rădăcini africane, curente voodoo şi chiar

sisteme filosofice. Şi sunt cât se poate de influente, deoarece inteligenţia democrată urmăreşte cu cea mai respectuoasă atenţie fiecare aspect al gândirii afirmative.

Iată, chiar acest Lincoln Snoop Motherfucker (Saul Reznik a primit acest nume după ce a ajuns, în al şaptelea deceniu, la statutul de „nigger" şi s-a dus să trăiască în *welfareland*-ul California-3) a pus bazele unuia dintre aceste culte, atrăgând un serios interes al obştei asupra sa. Era, în esenţă, un amestec de vechi doctrine orientale, îmbogăţit cu un jargon tehnologic contemporan. Snoop propovăduia despre „Spiritul Universal", despre faptul ca nu există fenomen care să nu fie conştiinţă pură de la un capăt la altul (căci „materia" filosofică însăşi nu este decât conştiinţa noastră despre ea, la care se adaugă credinţa că ea poate exista şi fără acest serviciu) şi aşa mai departe. Afro-americanii din California-3 îl ascultau cu mare interes şi i-au dedicat câteva incantaţii.

Legătura cu Mara consta în următoarele: pe când lucra în Silicon Valley, Reznik se ocupa cu aşa-numitul REP – *random codeprogramming*[57]. Era pionier în acest domeniu, şi convertirea religioasă a avut loc tocmai ca rezultat al cercetărilor sale.

---

[57] „Programare cu cod aleator" (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

Mara avea şi ea ca primă specializare IT-ul. În profilul ei se menţiona: „domenii de activitate: BET şi REP”.

A trebuit, fireşte, să adun material.

BET, sau *bounded exhaustive testing*[58], este o metodă de testare a sistemelor informatice. Prin ele trec toate combinaţiile posibile de date imput (desigur, sub o anumită valoare, altfel procedura nu se termină niciodată). Acest tip de cercetare a bug-urilor este idiot, dar sigur. Cere capacităţi excesive şi te învaţă să nu faci economie de resurse.

REP este o direcţie de programare asemănătoare ca ideologie, dar complet diferită ca scopuri şi rezultate. Aici generăm nu combinaţii aleatoare de date imput, ci secvenţe aleatoare ale codului de programare însuşi. Iar apoi aplicăm acestui cod principiile de *exhaustive testing.*

E ca în cazul maimuţei în stare să bată la maşină într-un milion de ani *Război şi pace* – numai că în cazul REP acordăm un miliard de ani, îi facem maimuţei un overclocking serios introducându-i în fund un cablu de mare voltaj şi aşteptăm ca ea să ne scrie nu *Război şi pace,* ci *un program* capabil să scrie *Război şi pace.*

Calitatea sarcinii este variabilă – de aceea este nevoie

---

[58] „Testare îngrădit-exhaustivă” (în limba engleza în original). *(N. trad.).*

de o productivitate foarte mare şi de mai multă memorie. Azi nu mai avem probleme cu asta: capacităţile sunt inepuizabile. E de ajuns să dăm cerinţele secvenţelor de output, şi mai devreme sau mai târziu vom obţine programul care să facă ceea ce vrem.

E drept, n-o să ştim cum anume funcţionează el – şi asta e principala hibă a metodei.

Procesul poate fi împărţit pe oricâte niveluri – şi» ce e cel mai important, poate fi făcut să se autoorganizeze cu o complexitate din ce în ce mai mare. Acest lucru este esenţial, pentru că după un anumit moment intervenţia umană nu va mai avea rost.

Formarea unui cod aleator seamănă cu evoluţia primei protocelule la vertebratele superioare – dar e de miliarde de ori mai rapidă. Diferenţa constă în aceea că numărul de idioţi şi diformi născuţi printr-un cod aleator va fi mult mai mare decât îşi poate permite natura.

Este ca un bob de fasole fermecat – e de ajuns să-l sădeşti în pământ când e lună plină şi el va începe să crească, ramificându-se nebuneşte în sute şi mii de lăstari care ţâşnesc spre înalturi. Răsucindu-se, aceşti lăstari vor forma o uriaşă coloană în spirală – şi aceasta în cele din urmă va ajunge până la cer. Fasolea REP va creşte în toate părţile deodată, dar noi vom lua din această imensitate numai puntea spre nori de care

avem nevoie.

Comparaţia cu bobul este, poate, cea mai reuşită – tehnologia *random code* ne permite să creştem un pom deşănţat, excesiv, nebunesc, noduros, ridicol – dar roditor. E de ajuns să ştim unde şi cum să sădim sămânţa.

Învăţăturile lui Reznik au provenit din observaţiile lui despre evoluţiile codului aleator, în urma cărora a ajuns la concluzia că noi toţi trăim într-o simulare.

Bineînţeles, nu prea e nimic nou în asta. Încă de la începutul secolului – când abia apăruseră computerele – era la modă să spui că existăm într-o realitate virtuală. Ca să nu mergem prea departe, să-l amintim măcar pe celebrul vizionar al tehnologiei Elon Musk. Sau actorul şi idolul gay Keanu Reeves – în special din acea perioadă când încă nu trăgea în mafia rusească prin două ţevi (taci, Sigmund), ci îl înfăţişa pe Buddha.

„Fraţilor, suntem în Matrix!!!"

Cine n-a şoptit aceste cuvinte în tinereţe? Numai acela care nu are nici minte, nici inimă. Dar Reznik a fost primul care a explicat clar ce înseamnă asta.

Problema nu e că există un anumit nivel al realităţii de unde cădem când se încheie simularea.

Nu există niciun fel de strat material „final" care să fie „mai real" decât cotidianul – şi care să aibă legătură cu lumea noastră obişnuită cam cât are o stradă văzută

pe fereastră într-o zi ploioasă cu halucinaţiile erotice din augmentochelarii noştri. Sau, mai degrabă, asta e, firește, posibil, dar orice astfel de strat „mai real decât realitatea” poate, de asemenea să devină conştient că este o simulare, şi cădem direct într-o infinitate stupidă.

După Reznik, „simularea” înseamnă oarecum altceva. El explică prin acest concept însuşi mecanismul de funcţionare a Universului.

Tot ce este însufleţit sau neînsufleţit (Reznik nu recunoştea diferenţa dintre ele) nu constituie decât diferite secvenţe ale „codului universal” desfăşurat în Spiritul Universal – ca un copac al REP-ului cosmic crescut în toate părţile.

Codul universal se manifestă şi ca petrecându-se în intelect, şi ca „materie”. Că veni vorba, lui Reznik nu-i plăcea acest cuvânt şi folosea în locul lui vechiul termen budist de „rupă” (ceva între „materie” şi „formă”; el însuşi formula această noţiune destul de complicat: „sarcina programatică a percepţiei fenomenelor materiale”.

Spiritul Universal, spunea Reznik, intră în câteva dintre secvenţele codului parcă „dinăuntru”, formând segmente dublu însufleţite – plante, animale, oameni şi aşa mai departe. Pentru aceasta el se foloseşte de aşa-numiţii „markeri de plantare”, adică elemente ale codului care arată că o combinaţie sau alta poate deveni

temporar un suport al conştiinţei datorită resurselor de existenţă şi organelor de simţ pe care le are.

Ce este Spiritul Universal? Reznik spunea că este singurul nivel al existenţei care nu se supune simulării. Unii înţelegeau asta în sensul că este un pustiu neclintit, lipsit de gândire. Dar Reznik răspundea că pustiul presupune spaţiu, iar Spiritul Universal este dincolo de spaţiu şi timp. Pustiul este, de altfel, mai uşor de simulat decât orice altceva – ceea ce ştie foarte bine orice profesionist al sufletului.

Reznik declara REP-ul pământesc un păcat luciferic, pentru că în secvenţele infinit variate ale codului aleator apăreau deseori aceiaşi „markeri de plantare", din cauza cărora masa programului devenea conştientă. Şi, conform convingerilor lui Reznik, suferea nespus.

Principalele puteri ale cybermafiei internaţionale sunt concentrate în California, şi orice scandal din *welfareland* este capabil să le distrugă toate afacerile – pentru că „nigger-ii" (în numele Direcţiei Poliţiei vreau să precizez că noi nu-i numim niciodată pe aceşti oameni liberi, mândri şi minunaţi cu acest cuvânt care începe cu *n*, ci dăm termenul de autoidentificare folosit de ei numai între ghilimele, ca citat) pot să se constituie în cohorte de luptă (e foarte populară la ei tactica militară romană, numai că în loc de săbii folosesc bâte

de baseball), să iasă din *welfareland*-urile lor şi... Mai departe nu vrem nici să ne gândim.

Învăţăturile lui Lincoln Snoop Motherfucker au căpătat o asemenea popularitate printre afro-americanii şi latino-americanii californieni, încât tot ce funcţiona cu *random code programming* a fost anulat printr-o decizie politica fermă. Poate armata să mai aibă unele dispozitive ascunse adânc în subteran, dar Silicon Valley sigur nu se mai ocupă cu aşa ceva.

Asta îi atrage pe unii entuziaşti – ilegal. Pentru lucrul cu REP se dă o mică condamnare cu suspendare, deşi cel mai adesea totul se termină cu o amendă, care poate fi destul de serioasă. Interfeţele de astăzi nu mai permit unei persoane complet nepregătite în programarea aplicată să lucreze în acest domeniu – dar un IT-ist de nivelul Marei, mai ales cu backgroundul ci (în zilele tinereţii sale REP era legal), este perfect capabil.

Aşa. Încă ceva.

Indiciul numărul trei este fotografia cu plaja de pe masa de lucru a Marei. Cinci bărbaţi, în afară de ea. Să încercăm o recunoaştere facială – totul ar trebui să fie în baza de date.

Da, exact, e tot. Aproape de aceeaşi vârstă...

Ce?

Au murit acum doi ani în timpul unui jaf în Republica Dominicană... toţi cinci.

Fotografia în care stau alături de Mara e mult mai veche, de vreo şase ani. Înseamnă că nu erau pentru prima dată în Republica Dominicană? Foarte interesant. Cu ce se ocupau?

Ia te uită!

Trei erau specialişti în REP. Unul era expert în tehnologia computerelor. Altul, fizician doctorand.

Ştiu din experienţă că, în urmărirea indiciilor, nu trebuie să te repezi să faci generalizări – de cele mai multe ori îţi scapă peştele din undiţă. Aşa s-a şi întâmplat.

Cei trei specialişti în REP fuseseră în aceeaşi grupă cu Mara la facultate – chiar la această specializare. Asta explica, desigur, totul: şi fotografia cu Snoop Motherfucker, şi vacanţa împreună. Pesemne s-au dus în concediu împreună de dragul vremurilor trecute, au cântat încetişor noaptea în jurul focului cântece noi despre aluat[59] şi au discutat despre codul aleator. Iar apoi Mara a trecut la artă, iar veselii colegi de studenţie au nimerit între pietrele de moară ale unei revoluţii străine... Probabil chiar aşa a şi fost...

În asemenea cazuri trebuie să sortezi pe categorii toate informaţiile primite, apoi să te detaşezi şi să

---

[59] Aluzie la un cântec cu text protestatar de la sfârşitul anilor "80 ai secolului XX, interpretat de formaţia IVASI (Gheorghi Vasiliev şi Aleksei Ivaşcenko). *(N. trad.).*

aştepţi liniştit noutăţi.

Dar eu am hotărât să mai fac ceva. Pentru orice eventualitate, am descărcat lista cumpărăturilor costisitoare ale Marei din ultimii opt ani.

Destul de multe flecuşteţe scumpe. Doi Androgini. Un iPhuck-10 – achiziţionat imediat după ieşirea prototipului, înainte de orice discounturi, când preţul era maxim... Aşa, dar ăsta ce-i?

Un colector de jumătate de exabyte. Cumpărat cu cinci ani în urmă. Cu aprobare specială... Astfel de colectoare industriale nu sunt vândute persoanelor particulare.

De ce nu sunt vândute? Uite de ce.

Sunt folosite când se lucrează cu cod aleator.

Da. Uite, asta sigur nu mai e o coincidenţă.

uber 6. O călătorie la sparged

— Porfiri, a zis Mara, te-ai trezit?

Telefonul ei era detectabil în reţea. La fel şi camera lui. Am generat o faţă adormită, am acoperit-o cu o barbă de două zile şi am dat o nuanţă uşor violetă favoriţilor. După aceea mi-am pus pe cap o scufie de noapte şi i-am pus ciucurele pe umăr, de unde mi-am luat în ultima clipă epoletul.

Acum puteam să apar pe ecranul ei.

— Adineauri.

— Cum ai dormit?

— Aşa şi aşa, am spus şi am căscat.

— Ce-ai visat?

— O mişcare misterioasă într-o linişte apăsătoare.[60] Nu-mi amintesc nimic cu sens. Aseară am fost uşor copleşit de stres, dar acum e totul în ordine. Pentru ce adresă să comand Uberul?

— Niciun Uber. Astăzi nu avem de lucru. Vreau să te invit la restaurant.

— Cu ce ocazie?

— Să udăm o cumpărătură.

Şi Mara mi-a arătat două chei pe un inel. Cheile arătau neconvingător şi păreau de carton. De altfel, acum totul pare aşa.

— Ţi-ai luat maşină? am întrebat.

— Oarecum.

Am verificat unde era. Geolocaţia de pe telefonul ei era dezactivată (un adevărat indiciu al unei conştiinţe nu prea curate, ar spune orice detectiv). Dar Mara se afla foarte aproape de casă, ceea ce era clar după staţiile de comunicaţii celulare la care se conectase telefonul ei în ultimele ore. Cel mult cinci minute de mers cu Uberul.

---

[60] Expresie din povestirea *Timur şi băieţii lui* de Arkadi Gaidar. *(N. trad.).*

— Unde eşti? am întrebat.

— Păi ce, nu vezi?

— Doar aproximativ. Acum, stai... Eşti la un club, da?

— Da.

— La SpargeD?

— Ai ghicit, a zis ea zâmbind. Nu pot să mă ascund de tine.

Zâmbetul ei mi s-a părut cam strâmb. Nu era bucurie în el. Vigilenţa însă era clar prezentă.

„Spargerea deliciilor” („Spargerea Desfătărilor”, sau, cum este prescurtat pentru maximum de ambivalenţă, „SpargeD”) este un loc nedeocheat pentru întâlniri romantice.

Acolo se adună pickuperii, este statul lor major, centru cultural şi talcioc. Hoţii de inimi electronici, cum se numesc, fac cunoştinţă cu fete, le filmează cu o cameră specială, îşi încarcă imaginea 3D pe iPhuck-ul sau Androginul personal şi... mai departe e destul de clar.

Dar acesta este doar cel mai jos nivel. Nivelul superior este s-o convingi pe fată să-l filmeze pe pickuper şi să încarce 3D-ul lui în iPhuck-ul sau Androginul ei, făcând contactul reciproc. Iar pentru asta deja e nevoie de măiestrie, farmec, cinism şi cunoaştere a sufletului femeiesc.

Camerele speciale, adică pentru filmare 3D (mici

abţibilduri pentru instalat, de pildă, în baie), sunt nişte adaptoare pentru Androgini sau iPhuck-uri, nişte e-routere, linkuri sonore (pentru e-cupluri se considera de bonton să-şi şoptească în clipele de dragoste) – în general, toate atributele pentru acest sport pot fi cumpărate de la magazinaşele din apropiere. Se mai spune că la subsolul lui SpargeD – unde e băutura ieftină – vin cei mai dezlănţuiţi porcişti moscoviţi.

Totuşi am hotărât să merg cu Uberul (nicio zi fără un rând, cum porunceau titanii). Bun, n-a fost nevoie să-l caut prea mult. SpargeD era o destinaţie populară, mai ales printre tinerele fete.

Tocmai în Uberul unei astfel de puştoaice am nimerit. Avea vreo şaptesprezece ani (şaisprezece şi zece luni, m-am corectat pedant, trăgând cu ochiul în fişierul ei, o cheamă Natasha) – şi arăta ca o floricică abia înflorită, cu ochişori pe fiecare petală. Şi era îmbrăcată Natasha, ca să spun drept, în aşa fel, încât eu, în locul părinţilor ei, aş fi biciuit-o la propriu. Nici nu ştiu cum se numeşte asta – parcă şi-ar fi tras câte o macaroană pe mâini şi pe picioare, iar restul l-ar fi înfăşurat în celofan transparent. Pe vremea noastră nu se permitea aşa ceva.

Astfel de floricele merg la SpargeD, apoi îşi pun ratingul pe reţelele de socializare. Într-o săptămână au fotografiat-o cinci bărbaţi. În alta, şapte bărbaţi şi trei

femei. Cele care sunt în top au la activ sute şi mii de *freaks* (aşa se numeşte fotografia făcută pentru e-contact), dar aceste cifre sunt *fake*, pentru că ratingul se plăteşte, şi această întreagă afacere murdară e legată de reclame şi porno virtual.

Dar la o fată modestă şi simpluţă „opt” sau „doisprezece” (tovarăşa mea de călătorie avea în total douăzeci şi doi de *freaks*) era absolut rezonabil. E-chan-urile de astăzi chiar aşa îşi scot gheruţele: cine are mai mulţi *„freaks* la SpargeD”.

Aceşti îngeraşi nu fotografiază pickuperi transpiraţi şi nebărbieriţi, nu-i interesează. Lor le plac inorogii din poveste cu suliţe de cauciuc cu trei viteze, dinozauri mov cu limba tubulară şi elfi cu vibrocod avansat.

Cu cât sunt mai valoroase rarele victorii bărbăteşti, m-am gândit eu cu mândrie, amintindu-mi de Mara, care mă aştepta.

Între timp, sistemul i-a pus tovarăşei mele de drum un clip cu reclamă la Androgin. Când Liberul merge la SpargeD, pe ecran apare obligatoriu exact acest clip. Se pare că e unul dintre cele mai bune de la Androgin.

Maşini, maşini, şuvoaie de maşini. O fată într-o aglomeraţie urbană. Şuvoaie nesfârşite de oameni, care se ating pentru o clipă şi apoi se despart pentru totdeauna. Din nou o fată în aglomeraţie. Pe lângă ea trece un flăcău, o loveşte zâmbind cu o margaretă pe

obraz, fata se întoarce şi îi zâmbeşte şi ea. Porneşte o filmare 3D pâlpâitoare. Seară, Androgin, augmentochelari. Flăcăul o bate din nou pe fată cu margareta pe obraz – dar acum ea stă întinsă alături de el pe un pat de flori.

And you dont even pay for the dinner![61]

Acest clip place criticilor tocmai pentru contrastul dintre imaginea lirică, după care toată lumea aşteaptă androginicul „triplu A – *Love Anyone, Anytime, Anywhere!"* – şi această cinică „economie cu cina".

Ciudat era că tovarăşei mele de drum îi fusese pus clipul în engleză.

De fapt, nu era deloc de mirare – uitându-mă în fişierul ei, am văzut că venise de curând de la Londra – tatăl ei lucra la Umbank. Deodată am înţeles de ce o cheamă Natasha, şi nu Nataşa.

Se pare că eu şi sistemul am analizat-o pe fătucă la fel de rapid – în continuare i s-a pus un clip cu Umbank, dar deja localizat. Cel mai stupid clip pe care l-am văzut. Unul din acelea din cauza cărora deja se face haz de Umbank.

Doi ruşi la vânătoare de raţe. Unul, bineînţeles, e negru – cu o faţă inteligentă, cu ochelari cu ramă subţire de titaniu (la Londra se ştie că în Rusia nu sunt

---

[61] „Şi nici măcar nu plăteşti cina!" (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

negri, dar le e mai uşor să filmeze un clip cu un negru decât să dea explicaţii la *diversity dept*). Al doilea este un nătăntol blonziu, Vania (slavă Domnului că nu-i migrant!). Între ei, în barcă, un iPhuck sau un Androgin, nu e clar (în această chestiune Umbank este extrem de echivocă), cu carcasă în culori de camuflaj (ca să nu sperie raţele dimineţii, pesemne), unul pentru amândoi. Practic, fraţi de arme.

Pe cerul zorilor apare un aeroplan care lasă în urmă o dâră de fum. Fumul desenează pe cer:

SDR=HR

— Ia zi, Fikadu, de ce hârâielile sunt un drept al omului? întreabă nătăntolul.

— Hârâielile? ridică din sprânceană Fikadu.

— Ei, SDR-urile astea, arată Vaniuşa cu capul spre cer. Hârâieli – de la literele HR din reclamă. La noi mulţi le spun aşa.

Negrul răspunde – cumpănit şi fără grabă:

— Cu hârâieli cumperi tot ce-ţi trebuie ca să trăieşti. Cu alte cuvinte, SDR îţi dau dreptul să primeşti în posesie aceste lucruri minunate şi necesare. De aceea, dacă ne gândim bine, SDR sunt principalele tale drepturi.

— O fi, se încruntă Vaniuşa. Dar atunci înseamnă că

dacă cineva vorbeşte de rău de Umbank, ăsta e *hate speech*?

Fikadu se uită la plutitor. Acesta tresaltă. Fikadu nu răspunde – dar ovalul nobil al chipului său abisinian, încercat de suferinţe milenare, e mai expresiv decât orice cuvinte.

SPECIAL DRAWING RIGHTS
ARE HUMAN RIGHTS!
ONE BANK FITS ALL

Până şi în fabuloasele vremuri sovietice propaganda era mai bine făcută. Nu era pur şi simplu lucru de mântuială, ci şi un plagiat – am văzut cu ochii mei clipul publicitar al lui *Wall Street Journal*, în care aeroplanul scrie cu fum pe cer:

WSJ=SJW[62]

Dar la Londra este o atmosferă atât de specifică, încât funcţionarii de acolo chiar nu înţeleg de ce se râde de clipurile lor. Sau, poate, pur şi simplu li se rupe – îşi

[62] SJW – *social justice warrior*, „luptător pentru justiţie socială"; în sens ironic, luptător pentru ideile stângii radicale. *(n. a.).*

gestionează liniştiţi bugetul şi plutesc spre viitorul lor fericit.

De fapt, dacă e să judecăm îndepărtatul sediu al Umbank după clipurile care vin de acolo, atunci Londra este un loc în care în jurul turnurilor de sticlă scânteind în culorile curcubeului se învârtesc cât e ziua de lungă hore multiculturale, şi un transsexual din Jamaica ajută o polineziană indigenă, sub privirile binevoitoare ale unui autist *disabled*[63], să ungă orificiile Androginului comunal cu un lubrifiant reciclat pentru o triplă penetrare... În general, o mare, însorită şi fericită *polygender restroom*[64].

Dar ce e de fapt acolo, nimeni nu ştie cu adevărat. Anglia a fost şi a rămas ţara serviciilor speciale. Peste Canalul Mânecii nu zboară drone, iar ruşii care lucrează acolo, în scurtele vizite pe care le fac acasă, zâmbesc în tăcere.

Fireşte, Califatul nu se opreşte întâmplător la Canalul Mânecii. Mai precis, nu gratis. „Uncheşule, cum a fost treaba? Am dat noi Moscova degeaba?”[65], după cum glumea poetul Lermontov, făcând aluzie la aşa-zisele compensaţii primite de la Napoleon. Albionul ar putea

---

[63] „Cu dizabilităţi” (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

[64] „Toaletă publică multisexuală” (în limba engleză în original). (*N. trad.).*

[65] În poezia „Borodino" de M. I. Lermontov, *Cele mai frumoase poezii,* traducere de Al. Philippide, Editura Tineretului, 1959. (*N. trad.).*

fi luat într-un singur raid de un milion de jihadişti cu copii legaţi de motodekaplane – de „lăcustele Profetului”, cum îşi spun ei, încă n-a putut nimeni să se ascundă sau să se apere cu adevărat – un material video atât de prost, că nici Umbank nu l-ar fi aprobat.

Dar, dintr-un motiv sau altul, asta nu s-a întâmplat. Aşa că ceea ce transmite insistent clipul este corect: nu trebuie să vorbeşti de rău despre hârâieli. Ele merg şi în Califat, iar acolo pentru un cuvânt nechibzuit te poţi trezi cu o Fatwa extrateritorială pe numele tău. Vine un măturător tadjik şi te rezolvă.

Până la urmă, mulţumim prietenilor noştri londonezi pentru ştiinţă, Natasha, şi intrăm în SpargeD.

Mai ales că deja am ajuns.

restaurantul tamagotchi

Mara m-a uimit din nou.

Aştepta la etajul al patrulea, într-o cabină a restaurantului Tamagotchi – acesta e cel mai scump loc din SpargeD, făcut special pentru cei care vor să-şi ia prietenul electronic la o şezătoare. E drept, reclama parcului memorial Veşnicul Beep, care aici acoperă aproape tot spaţiul, ar putea cu uşurinţă să-ţi strice dispoziţia – dar Mara şi aşa trăieşte pe muchie, aşa că, probabil, e imună.

Cabina Tamagotchi seamănă cu cea a unei nave de croazieră. Un pat, o masă joasă, două divane de o parte şi de alta, o fereastră rotundă. Poţi să vii cu iPhuck-ul şi să te aşezi în faţa lui cu augmentochelari, sau poţi să-ţi proiectezi imaginea prietenului electronic pe perete, care este în întregime un mare ecran. Pe podea este o găleată de reciclare burduhănoasă pentru mâncarea pe care o comanzi pentru companionul electronic, ca să stea pe masă şi să dea impresia că şi el mănâncă. Totul e gândit până în cele mai mici amănunte.

M-am proiectat pe ecranul din faţa Marei – în uniformă, cu caschetă, cu favoriţi albaştri şi un buchet de trandafiri albi în mână – şi am rostit vesel:

— Salut, pisi! De ce nu spui că ai patruzeci şi trei de *freaks* pe SpargeD? De ce omul tău trebuie să sape după astfel de lucruri pe Internet?

— Nu face scandal, a zis Mara. Aici au un proiector 3D cu vapori de mercur. L-am închiriat pentru două ore. Încearcă-l! O să te văd în toată splendoarea ta, fără augmentochelari.

Într-adevăr, era un proiector în cabină – deja pornit şi conectat la reţea.

Dorinţa fiinţei iubite e lege. Din perete au ţâşnit câteva şuvoaie de abur translucid, s-a aprins o lumină cu laser, şi eu am apărut pe divanul din faţa Marei.

Şi deodată s-au conturat două probleme neplăcute.

În primul rând, driverul acestui proiector era scris atât de stângaci şi neprofesionist, şi s-a instalat atât de strâmb pe mine (mai bine zis, eu m-am instalat pe el), încât dintre analogiile umane mă puteam compara numai cu un hemoroid infectat. Acum nu puteam nici măcar eu să scot din mine această mizerie. Trebuie să aştept un update la următorul build pe mainframe.

În al doilea rând, acest proiector cu vapori nu avea destui vapori. Fireşte, în sens figurat.

Ca să am un ping normal, în astfel de locuri folosesc resursele locale. La SpargeD aceasta e cam slăbuţă şi mereu supraîncărcată. De obicei e suportabil, dar astăzi la etajul de dedesubt se dădea un vibrobufet costumat, la care îşi făcea de cap, aparent, primăria Moscovei – dar, conform zvonurilor de pe reţelele de socializare, unde am aruncat o privire, de fapt acolo se distra familia ţaristă. Se vorbea cu mare grijă despre asta, ca să nu se cadă sub incidenţa legii.

Ţar, evident, nu era – numai mari cneji, şase la număr: cineva se învrednicise să numere limuzinele care opriseră la SpargeD.

Dacă era adevărat sau nu, nu ştiam – dar nu era exclus. Erau în funcţiune treizeci şi şase de proiectoare cu vapori – câte şase pentru fiecare Mare Cneaz

(pesemne le inspirau ceva cu iz de opricinina[66]). Fireşte, erau serviţi cu prioritate, şi pentru fiecare iteraţie trebuia să stau mult la rând.

Până şi aici stăpânii vieţii reuşesc să umble cu girofar, m-am gândit eu cu amărăciune şi aproape antiguvernamental – numai că nu au girofar pe fiecare maşină, ci pe fiecare pachet de date. Uite cum se sfârşeşte lupta cu privilegiile şi corupţia. Cu o familie populară condusă de un Uns al lui Dumnezeu, protejat de orice cuvânt rău, după Voinţa Rusească generală, prin „Legea privind Familia Imperială".

Într-un cuvânt, nu ştiam cât mai pot rezista în 3D.

— Scoate-ţi cascheta aia stupidă, a zis Mara.

— Mi-e mai uşor să calculez aşa, i-am răspuns. Aici e curent, probabil că mi-ar tremura fiecare fir de păr din coafură. O să am mai puţine resurse pentru conversaţie.

— Scoate-o, când îţi zic, a zâmbit ea. O să spui mai puţine tâmpenii, nu-i grav. Ce vrei să mănânci?

— Acelaşi lucru ca tine, am spus eu, scoţându-mi cascheta şi aruncând-o peste marginea norului. Dar o porţie mică-mică. Sunt la cură de slăbire.

Preţurile din meniu erau remarcabile, dar se pare că

---

[66] Parte a Rusiei asupra căreia ţarul Ivan cel Groaznic (1530-1584) avea puteri absolute. Opricinicii au devenit un puternic aparat de represiune, mai ales asupra boierilor. (*N. trad.).*

pe Mara asta n-o tulbura. A comandat, iar eu între timp am găsit un număr proaspăt din *Moskavskie vedomosti* şi am desfăşurat ziarul în faţa mea în aer. Dintr-odată, mi-a fost cu optzeci la sută mai uşor să mă generez.

— Întotdeauna citeşti ziarul când te invită o fată la masă?

Aceste creaturi drăguţe deseori nu-şi închipuie ce probleme suntem mereu nevoiţi să rezolvăm noi, companionii lor. Dar viaţa le arată bărbaţilor o cu totul altă fată decât lor... Nu, am răspuns, numai atunci când după aceea mă ia la dans. Ziarele îmi stimulează bila. Cresc pofta de mâncare. Uite, de pildă, ascultă: „Muftiul suprem al Parisului a anunţat că, după restaurarea Bastiliei, acolo vor fi mutate pentru totdeauna sicriele aşa-numiţilor «filosofi laici» ai secolului al XVIII-lea, al XIX-lea, al XX-lea şi al XXI-lea. Este inclusă o listă cu douăzeci şi şase de persoane.

— Lasă-l, a zis Mara. Altfel, mă supăr.

Am lăsat ziarul – dar în acelaşi timp am încetat să-mi generez picioare mai jos de talie. Mai precis, am lăsat piciorul drept cu vipuşcă pe lateral – pentru cazul că Mara s-ar uita la reflexia mea în ecranul lucios. Apoi am hotărât că o să reuşesc să-i urmăresc ochii după mişcările lor involuntare – şi am aruncat cam tot ce se afla sub fata de masă. Aşa îmi rămânea mai multă forţă.

— Nu, serios, am zis. Patruzeci şi trei de *freaks* e

grozav. Am venit până aici cu o fată care avea douăzeci şi doi, şi pentru cifra asta s-a dezgolit atât de tare, că numai că nu şi-a întors şi păsărica pe dos. Iar tu eşti întotdeauna cuviincios îmbrăcată...

Asta, de fapt, nu era cu totul adevărat. Şi Mara se dezgolea binişor.

Era îmbrăcată în armura ei obişnuită cu ţinte – şortul şi bustiera ei, împreună cu brăţările cu ţepi de la mâini şi de la picioare semănau cu un costum de baie pentru plaja din iad, unde e atât de aglomerat, încât trebuie să-ţi împungi continuu vecinii din toate puterile ca să se dea la o parte, să se răsfire – şi să poţi vedea pentru o clipă oceanul de magmă violet pentru care ai întreprins de fapt această călătorie îndoielnică.

Mara s-a uitat la mine cu neîncredere.

— Nu mi-a mai spus nimeni că sunt îmbrăcată cuviincios.

— Ca să fiu cinstit, am adăugat eu repede, îmi placi mai mult goală. E cea mai frumoasă ţinută a ta. Nici nu-ţi închipui ce frumoasă eşti în ea.

Dacă vrei să flatezi o femeie, mai ales una deşteaptă, trebuie s-o faci grosolan şi fără jenă, aruncând rapid o gogoaşă după alta, pentru că în timp ce îi torni în cap stacane de dopamină, intelectul ei ascuţit intră în hibernare. Chiar dacă-şi dă seama foarte bine de asta. Este verificat în mod repetat prin experienţă. Mai mult,

folclorul afirmă, şi pe bună dreptate, că prin această abordare poţi să i-o tragi chiar din ziua în care faceţi cunoştinţă.

Dar nu-i de mirare că-mi vin în minte astfel de gânduri. Doar suntem la SpargeD.

A fost adusă mâncarea – salată de creveţi în pepene galben scobit, ceai, tentacule de caracatiţă fripte, avocado, icre. Şi, fireşte, toast cu crab şi tije de ţelină. Unt de crab nu aveau.

Când ospătarul a ieşit, Mara a pus icre pe toast, a muşcat o bucată mare şi a zis:

— Ieri toată ziua ţi-am citit romanele. Nu, nu te speria, numai pe cele vechi. Şi apoi critica.

— Da? am întrebat.

— Eşti la curent cu critica?

— Nu prea. Ce se scrie despre mine?

— Nu despre tine personal. Dar romanele tale sunt menţionate de câteva ori. În articolele de critică în care este analizat romanul poliţist algoritmic.

— Şi ce opinii sunt?

— Eşti înjurat, Porfiri.

Desigur. În astfel de cazuri trebuie să te hotărăşti pe loc cum să reacţionezi – să adopţi una dintre liniile umane de comportament sau să spui adevărul obiectiv.

Linia umană merge spre demonstraţia de interese lezate, mimând aroganţa. Ea cere mai multe resurse şi

necesită multe drumuri în reţea. Din respect faţă de interlocutoare, era de preferat să mă port aşa, dar în ziua aceea îmi irosisem o bună parte din forţe pe favoriţi şi păr, şi nu eram sigur că rezist. Poate că era mai bine să spun adevărul.

— N-au decât să mă-njure.

— Într-un articol sunt amintite două romane de-ale tale deodată. Mara s-a aplecat spre ecranul telefonului ei. *Barja enigmelor* şi *Gâlceava autumnală a contribuabililor.*

— Hiturile mele, am spus eu cu mândrie.

— Scrie aşa: „Algoritmul construcţiei textului pare mecanic – repetarea unuia şi aceluiaşi metaciclu te oboseşte repede, iar materialul ilustrativ luat de pe Internet nu vrea să se armonizeze cu povestea istorisită şi întrerupe textul cu nişte inserţii ridicole. De aceea, cărţile par uimitor de monotone şi asemănătoare între ele."

— Câţi oameni, tot atâtea blide cu creiere îmbâcsite, am răspuns. Din fiecare miroase a ceva gratuit. De ce să scoatem capacul?

— Iar aici – Mara s-a uitat din nou pe ecran –, uite, o femeie-critic se exprimă astfel: „*Gâlceava autumnală a contribuabililor* ar fi semănat oarecum a roman dacă n-ar fi fost numeroasele pagini din baza de date telefonică şi un text întreg compus din patruzeci şi două de articole din Codul Civil inserate nu se ştie de ce în prima parte,

pe bună dreptate intitulată «Conferinţa juriştilor». Poate că viitorul aparţine inteligenţei artificiale – astăzi însă astfel de tehnologii sunt greu de considerat o alternativă serioasă la crearea de personaje vii, suculente... De asemenea, în carte nu există niciun fel de acţiune în afară de mişcările amănunţit descrise ale unui receptor de telefon de la anticariat, care zdrăngăneşte în furcă de patru sute patruzeci şi două de ori... Poziţia social-politică a autorului este însă onestă, transparentă şi demnă de compasiune: scufundarea barjei este, fără îndoială, o metaforă amară a istoriei şi soartei ruse. Dar până şi această temă este, din păcate, scrisă stângaci şi din topor...” Bla, bla, bla... „este prea devreme pentru algoritm. Şi tot aşa, în acelaşi spirit.

A pus telefonul pe masă şi a zâmbit.

— Ce-ai răspunde?

— După cum spun noii hippies, am zis, aceşti oameni drăguţi n-au decât să se ducă în preacinstita pulă. Nu le port ranchiună. Dimpotrivă, le urez fericire.

— Nu te rănesc astfel de recenzii?

— Pisi, am răspuns eu, nu pot nici măcar să spun că „mi-e indiferent”. Ar fi un fals serios.

— Unde ţi-e mândria de scriitor?

Am dat abia observat din umeri, punând în acest gest întreaga ironie de care dispuneam.

— Dar să-ţi imaginezi poţi?

— Ce anume?

— Sentimente puternice. Intră în polemică. Să sprijini... să susţii... Of, nu se spune aşa. Pe scurt, încearcă să-ţi aperi propria demnitate.

— În faţa cui?

— În faţa lor.

Am oftat doar.

— Atunci, faţă de mine, nu s-a lăsat Mara. Închipuie-ţi că imaginea ta în ochii mei e distrusă şi trebuie să... mă recucereşti neîntârziat. Uite, poftim. Cucereşte-ţi fericirea. Măsoară-te cu ei pentru inima mea. Luptă în turnir sub privirile mele.

— Asta vrei? am întrebat.

A dat afirmativ din cap, şi în privirile ei a licărit acea flacără mândră, străveche, care se aprinde în ochii oricărei femei când simte că se vor lupta nişte masculi pentru ea – şi deocamdată pe ea încă n-o vor bate.

Mi-am acoperit faţa cu mâinile, mimând un dublu *facepalm*, şi am stat aşa vreo zece secunde.

Poate că n-am arătat prea eroic în acest timp – dar apoi am scăzut cu şaizeci de procente calitatea rendering-ului şi am reuşit să pătrund adânc în reţea. După o secundă găsisem deja toate răspunsurile necesare pentru compilaţie. Erau din belşug pe Internet – puteai să le scoţi cu excavatorul, şi pentru toate

gusturile. Când am lăsat mâinile în jos, poziţia mea literară era deja calculată şi închegată.

— Ei?

— Eu credeam, am rostit cu un scurt surâs, că monstrişorii caraghioşi au rămas în copilărie. Se pare că nu-i aşa. Viaţa continuă să ne uimească şi să ne bucure.

— A, a zis Mara, mi-ai captat atenţia. Aşadar, ce răspunzi?

— Păi ce-i de răspuns aici? Am observat de mult că pe cetăţenii care îmi resping prosteşte opera îi uneşte o trăsătură comună. Toţi se deosebesc de căcat numai prin aceea că le lipsesc cu desăvârşire calităţile folositoare ale acestuia.

Mara a început să râdă.

— Nu merge aşa, a zis ea. Fii bun şi argumentează.

— Mara, întrebarea ta se împarte în două. Ce înseamnă critica în general şi ce au împotriva mea personal observatorii literari ai tuturor acestor haznale, ghiduri de restaurante şi altor cataloage de lenjerie intimă. La care să răspund?

— La amândouă.

— Cum preferi – în limbaj literar sau poliţienesc, simplu şi grobian?

— Simplu şi grobian, a spus Mara. Pentru asta te şi iubesc.

— În ce gender-variantă?

— De care există?

— Vaginale şi falice.

— Dar mulţi? s-a încruntat ea.

— Nu există.

— Ptiu, ce porcărie. Atunci falică.

— În acest caz, cu ce fel de fixare sfincterială? am întrebat eu. Orală sau...

— Porfiri, ai început să tragi de timp. Orală, poftim.

— Bine. Să încep?

Mara a aprobat din cap.

— Atunci, o să-ţi pun pentru început o întrebare generală. Ce crezi, Mara, părerea cuiva despre un lucru sau altul are legătură cu stilul lui de viaţă, cu conştiinţa lui de sine, sănătate, stare psihică şi aşa mai departe?

— Păi da, a spus Mara. Normal. Şi ce e atât de falic în asta?

— Păi uite ce. Un critic, care prin natura profesiei citeşte toate cărţile care apar, este ca o muscă de gară care primeşte zilnic în capul ei mulţi cetăţeni diferiţi – dar nu din atracţie sufletească, ci profesional. Părerea ei despre oricare dintre ei, chiar şi cea mai sinceră, va fi distorsionată de amara experienţă de viaţă, de permanenta intoxicaţie cu proteine, continua necesitate de a se pişa în bătaia vântului în gară, alături de alte muiste şi, cel mai important, de supărarea latentă că realizarea deglutiţiei zilnice se face pe nişte bani de tot

râsul pentru vremurile noastre.

— Să zicem.

— Chiar dacă n-o considerăm pe această cetăţeană rău intenţionată în mod conştient, am continuat eu, deşi o să remarc în paranteză că unor clienţi le-o suge din greu de mulţi ani şi de fiecare dată se plânge la toată lumea din gară că era să se înece... cum ziceam, chiar dacă n-o considerăm rău intenţionată în mod conştient, devine limpede că unele proprietăţi ale obiectelor recenzate îi pot scăpa cu uşurinţă. Pur şi simplu din cauza transformărilor psihice pe care le aduce acest mod de viaţă. Cu toate acestea, după fiecare şedinţă se duce vijelios în turnul gării şi răcneşte în megafon: „Hei, ăla cu geamantan în carouri! N-am simţit căldură sufletească! Şi n-am dat de puncte erogene. Iar tu, ăla cu şapcă de catifea, când te-ai spălat ultima oară?”

— Pfuu, a zis Mara. Parcă-i un scheci din viaţa porcilor.

— Iar oraşul răsună şi înfloreşte în jur, am continuat eu, oamenii sunt ocupaţi cu ale lor, şi nimeni nu întoarce capul la strigătele muistei din gară. Jos, ele nici nu se aud. Dar neapărat o să se găsească un prieten inimos, critic de artă, care mai întâi o să transcrie pe o hârtie tot ce spune ea, apoi va povesti cu lux de amănunte într-o întâlnire personală...

— Stop, a spus Mara. Am înţeles unde baţi. Maiakovski, poezia „Odă criticilor”. Poetul exprima exact acelaşi lucru, dar fără fixarea oral-falică. Dar critica a existat, există şi o să existe întotdeauna, Porfiri. Aşa e construită lumea.

— Că „a existat”, sunt de acord. Cât despre „există şi o să existe”, asta nu. Nu ştiu, pisi, dacă eşti sau nu la curent, dar în vremurile noastre n-au mai rămas niciun fel de critici literari. Sunt bloggeri.

— De ce?

— Ceea ce produce un critic este o evaluare personală, subiectivă a muncii altcuiva. Exact acelaşi lucru îl face şi orice blogger, indiferent pe cine scuipă – conducerea raională, un roman poliţist algoritmic sau pe Domnul Dumnezeu. Aceleaşi câteva paragrafe despre „mie nu-mi pla” pe care le vezi intrând pe link.

— Ei, nu-i chiar aşa. Criticii sunt tipăriţi în mass-media.

— Cuvântul „tipăriţi” este astăzi un anacronism înduioşător. Toate textele se află pe Internet. Iar textele de pe Internet sunt fenomenologic egale – suprafaţa ecranului şi literele. E ca *Liberté, Egalité, Fraternité* la sfârşitul secolului al XVIII-lea. Da, stăpânii universului se străduiesc să confere mesajelor emanate de ei un statut special. Şi le ataşează o emblemă fermecată – logotipul mass-media mainstream... Dar ce este

mass-media mainstream?

Consumul resurselor de către vibrobufet a căzut pentru o clipă, şi imediat am profitat de moment – am bătut cu pumnii holografici în masă, sintetizând în acelaşi timp sunetul loviturii. Mara chiar a tresărit.

— Este membrul împuţit pe care *establishment*-ul tot mai degradat şi mai mincinos încearcă să-l vâre în creierii tăi! Este breasla falsificatorilor de bani care răcnesc: „Nu credeţi în falsificatorii de monede amatori! Credeţi doar în noi! Doar în noi!”

— Ai rămas la acelaşi nivel, a zâmbit Mara. Dar noi nu vorbim despre mass-media, ci despre critică.

— Păi despre ea vorbesc. Dacă omul se exprimă ca blogger şi persoană particulară, e una. Dar când apare în mass-media în calitate de „critic”... E ca şi cum pe un penis împuţit ar sta un păduche lat flămând şi rău care, în timp ce purtătorul lui face afaceri murdare şi se pişă masiv pe omenire, ar încerca să fută mărunt pe cineva...

Mara s-a încruntat, a luat telefonul şi a început să tasteze – părea că-i venise ceva în minte. Am tăcut.

— Da, da, a spus ea, punând telefonul pe masă, aşa e... Eu, critic de artă, îţi confirm că criza tuturor instituţiilor care au legătură cu *establishment*-ul este evidentă. Este o criză de încredere. Orice marcaj al unei instituţii este ambivalent.

Arta contemporană însă este organizată astfel încât

ajunge la oameni doar prin instituţii, şi ăsta este, dacă vrei, păcatul nostru originar. Tu vezi problema dintr-o anumită perspectivă, dar corect în ansamblu. Şi îmi place limbajul tău poliţienesc grobian şi suculent. Gara, muista, păduchele lat... Să nu te schimbi, Porfiri...

— N-am pe nimeni în afară de tine, pisi, am zis.

Mara a dat din cap.

— Mai târziu să-mi dai lista surselor din care ai luat toate astea. O să-mi fie de folos în munca mea. Continuă.

— Acum, în ce priveşte faptul că în textele mele sunt multe numere de telefon. Eu, ca algoritm literar rusesc, nu consider neapărat necesar să mă înclin la toate clişeele culturii de masă iudeo-saxone. Mai mult, le dispreţuiesc – şi le consider una dintre principalele tehnici de îndobitocire a omenirii.

— Despre ce clişee vorbeşti? a întrebat Mara.

— În principal sunt scenariile, am răspuns. Dar romanul de masă iudeo-saxon se şi scrie ca scenariu. El este bazat pe faptul că „eroul viu şi convingător" – pun aceste cuvinte de zece ori între ghilimele, am în vedere pur şi simplu nişa de roluri pentru curvele şi curvarii de la Hollywood – este pus să treacă prin chinuri şi greutăţi în goana după bani. Eroul îşi urmăreşte ţelul, rezistă în faţa loviturilor destinului – şi se transformă în altceva. Ceea ce, conform gândirii marketologilor

literari, trebuie să nască în cititor nu groaza de incertitudinile existenţei, ci un entuziast interes.

— Dar de unde apare entuziastul interes? a întrebat Mara. Cititorul şi spectatorul au nevoie de empatie. De identificare, chiar.

— Îmhm, am zis eu. Eroul se taie cu briciul, iar tu te încrunţi şi întorci capul, pentru că neuronii-oglindă te fac să trăieşti asta ca şi cum ţi s-ar întâmpla ţie. Identificarea nu este decât o reacţie involuntară care le ajută pe maimuţe să supravieţuiască. Cade o nucă de cocos pe altcineva şi tu înţelegi că nu trebuie să stai sub palmier... Dacă cultura de masă – şi tot ce se recenzează în mass-media e cultură de masă – trezeşte în tine „empatie”, asta înseamnă că cu creierul şi inima ta joacă fotbal aceiaşi demoni care cu câteva secunde în urmă ţi-au vândut un iPhuck-10 sau o imagine pozitivă pentru Umbank.

— Să zicem. Dar ce legătură au cu asta numerele de telefon şi articolele din Codul Civil?

— Păi au. Când un neînfricat artist-inovator încearcă să se desprindă – chiar dacă nu întotdeauna pe o cale ideală, admit – de modelul de business iudeo-saxon, de această conspiraţie împotriva inimii şi sufletului, care-l transformă pe cititor într-un porc în faţa unei troace cu napi putrezi de un secol, într-un păduche lat care se târăşte pe...

— Mi-ai explicat deja pe ce se târăşte, a ridicat Mara o mână, nu mai e nevoie.

— Bine... o gâsculiţă încrezută al cărei creieraş a fost prăjit pe veci de câteva reţete din manualul de scenaristică de la Hollywood, începe să-l înveţe că trebuie să creeze „caractere”, apoi să le ataşeze „o tensiune a subiectului”. Mulţumesc, i-ai deschis ochii lucrătorului de poliţie. Aceşti păduchi laţi cred cu toată seriozitatea că noi aici executăm un program de patinaj artistic cu figuri impuse, şi ei sunt arbitri. Şi acum o să-mi pună notă pentru triplu salturi cu pulele lor blege...

— Ei, gata, Porfiri, linişteşte-te. Şi tu le-ai pus lor notă. Nu te enerva, totul e bine.

— Nu mă enervez. Pur şi simplu aşa cere tema.

Mara s-a uitat în telefon.

— Te acuză de monotonie. Cărţile seamănă una cu alta, zic ei.

— Scumpo, am zis, să ştii şi tu, scriitorii sunt de două feluri. Cei care scriu aceeaşi carte toată viaţa, şi cei care nu scriu niciuna. Aceştia din urmă compun recenzii despre ceilalţi, şi nu invers. Şi îi acuză de monotonie. Dar părţi diferite din una şi aceeaşi carte vor semăna întotdeauna într-o oarecare măsură. Sigur vor avea teme asemănătoare.

— Adică tu scrii toată viaţa una şi aceeaşi carte?

Am făcut un facepalm-de-vizitat-netul de două secunde.

— N-aş spune asta... Aş spune că acest mainstream literar împotriva mea scrie colectiv o singură carte distrugătoare. Toate textele care apar acolo sunt, în esenţă, despre acelaşi lucru – ele descriu starea de spirit mohorâtă a intelectului nedezvoltat, care trece de la un paroxism infernal la altul şi acest intelect inflamat, aflat în eroare este luat drept întreg universul observabil şi fără nicio alternativă la această stare de spirit... Uneori se încearcă să se sporească valoarea unei astfel de producţii prin afirmaţia că autorul este „un stilist şi maestru al limbajului", adică are obiceiul să pună din abundenţă pe comodele lui virtuale elefanţi de Kungur[67], la vederea cărora bârfitorilor filologi fără creier care se cred curatori ai procesului literar le este stimulată producţia de salivă. Dar „sunetul lirei" nu adaugă valoare unor astfel de texte. El doar îi transformă pe autorii lor din tontălăi în nătăntoli.

— Despre ce... Dar acţiunea? Se plâng că nu există acţiune.

— Uite, iarăşi. Acţiune. Ce acţionează, mă rog frumos, când un om citeşte o carte? Intelectul lui.

---

[67] Probabil aluzie la Festivalul Internaţional al Baloanelor, care are loc anual în oraşul rusesc Kungur, unde cel mai aşteptat eveniment este aşa-numitul „Dans al elefanţilor" - aerostate dansând pe cer în ritmul muzicii. *(N. trad.).*

Numai intelectul. Asta şi este singura acţiune posibilă. Dar din punctul de vedere al marketingului literar contemporan, utilizatorul este obligat să aibă în cap un cinematograf care să dea ecranizarea cărţii cu târfuliţe şi curvari de Hollywood în rolurile principale. Poate că la păduchii laţi...

— Porfiri! Te avertizez pentru ultima dată.

— ...capul este realmente o filială a cinematografului, iar la cititorul normal capul e doar cap. Cititorul cugetă în timp ce citeşte. Încearcă o multitudine de trăiri, care sunt greu până şi de clasificat. În Rusia s-a citit întotdeauna tocmai de aceea, şi nu pentru a urmări peregrinările vreunui „personaj bine construit" pe un parchet închipuit... Cine are nevoie de aceste simulări când nici măcar oamenii adevăraţi nu interesează pe nimeni?

— Ei, ăsta nu e un argument, a spus Mara. Oamenii adevăraţi nu interesează, dar cei imaginaţi, poate. Găseşte ceva mai bun.

Am făcut din nou un *facepalm*, ca să sap pe Internet.

— Bine. Uite argumentul final, pisi. Ştiinţific şi modern. Nu l-am dat mai devreme pentru că apoi n-o să mai avem despre ce să vorbim. Aşa-numiţii „erou" şi „personaj" sunt de fapt mărci ale intelectului aflat în eroare, care nu vede adevărata natură a existenţei noastre. Aceste halucinaţii apar exclusiv din

neînţelegerea naturii oarecum de miraj a omului – sau, mai precis, a procesului uman lipsit cu desăvârşire de nucleu, sine şi temei permanent. Orice artă care operează cu seriozitate cu astfel de noţiuni nu este decât un *lubok*[68] mărunt şi tâmp pentru plebe. O piesă de bazar pentru negustori de pepeni. Despre care, e drept, nu trebuie să vorbim cu glas prea ridicat, căci se va lămuri numaidecât că la acest gen se referă o mare parte a canonului şi întreg tezaurul culturii umane nu este decât un depozit de delir putred... O limbă care se linge singură în pustie şi nimic altceva.

— Uite, acum e bine.

— Da. Romanul poliţist algoritmic rusesc, mai ales în formele lui experimentale, de avangardă, depăşeşte cu mult aceste graniţe vulgare. Şi uite, înseamnă că trebuie să punem pe foc întreaga măreţie unică a cuvântului rusesc – şi să construim pe cenuşa ei un cinematograf iudeo-saxon tipic, cu McDonald's, îi spune artistului, atârnând de logo-ul puturos, un păd...

— Porifiri!

— ...ştii tu cine.

— De la cinematograful cu McDonald's nu ajungi departe, a oftat Mara. Nu mai departe de sediul Umbank. Ai dreptate într-o oarecare măsură, deşi cam

---

[68] Tip de stampă populară rusă, de obicei gravată în lemn. *(N. trad.).*

dur în formulări. Dar cu ce nu sunt de acord e această negare gratuită a iudeo-saxonismu-lui... Nici nu înţeleg bine ce numeşti astfel. Poate paradigma anglo-saxonă iudeo-creştină? În opoziţie cu neoortodoxia şi euroşaria?

— Cam aşa, am spus eu, şi mi-am răsucit mustaţa.

— Atunci, oricum ai numi-o, este o mare cultură, amice, şi are o mulţime de niveluri. Se petrec lucruri foarte diferite pe ele. Între care şi negarea radicală a însăşi acestei culturi.

Am făcut din nou un *facepalm.* Era mult material pe Internet.

— Niveluri? Ha, ha. Ştii tu oare care este esenţa spiritului iudeo-saxon? O să-ţi spun. Să se deghizeze într-un anarhist punk şi să lingă cu furie coaiele capitalului mondial, fără să-şi ia ochii de la teleprompter, unde scrie cum este permis să-ţi mişti limba astăzi. Şi dacă i se ordonă, să muşte.

— Au.

— Da, da. Iar pe mine, un truditor dezinteresat şi revoluţionar neînfricat al formei, care se opune de unul singur fabricii de săpun internaţionale a zombilor, mă acuză că ling greşit... Şi îmi explică superior cum trebuie s-o fac... Dar eu sunt ocupat cu complet altceva!!! Eu... eu creez romanul poliţist algoritmic rusesc! Fireşte, artistul, care se pişă pe satana mondială,

o să fie mereu urât de cei care i-o sug acestui satana pentru un preţ modic, indiferent cum şi-ar defini ei domeniul de activitate. Dar tu, Mara, eşti totuşi o fiinţă asemenea mie! Oare tu nu eşti de partea mea?

Mara s-a uitat la mine – tandru, mi s-a părut, dar din cauza luminilor, n-aş putea spune sigur.

— Porfiri, a zis ea, eşti minunat. Uite, de ce nu pui şi fragmente din astea combative, obscene, dar vii în romanele tale?

— Cum să nu pun, am răspuns, tocmai am făcut-o.

Mara s-a încruntat.

— Până şi asta ai... acolo?

— Bineînţeles, am zis. Unde altundeva? Altfel e uber după uber. Pe urmă iar o să sfârâie vreun păduche lat...

— Porfiri!

— Iartă-mă – o fătucă. Eu am un principiu – nicio zi fără un rând!

Mara m-a privit îndelung – şi mi s-a părut că ochii i s-au umezit puţin.

— Porfiri, a spus ea, te vreau.

Poftim. Am vorbit cu fata despre înalturi, i-am arătat stelele şi întunericul – şi gata.

— Nimic mai simplu, am răspuns. Unde mergem – la tine sau la mine? Glumesc, glumesc. Mai bine la tine azi, la mine e dezordine. Şi eu te vreau, pisi. În acelaşi timp, recomand un Uber ca lumea. Ala de azi a fost

scurt şi înghesuit.

— Fără Uber, a zis Mara. Ca să nu sfârâie păduchii iar. O să plătesc acciza.

— Atunci o să mi-o iau la labă mai bine, am răspuns. Fără Uber, adică.

Mara a început să râdă.

— Of, Porfiri. Azi eşti irezistibil.

— Până la urmă nu mi-ai spus ce-i cu cheile alea, mi-am amintit eu. Ce anume am udat noi aici?

Mara a zâmbit.

— O să afli curând. Deocamdată ia spune, ai vrea să te ocupi de cinematograf? Împreună cu mine?

— În calitate de ce? Scenarist? Operator?

— Toate la un loc.

— De ce nu, am zis. Cu plăcere. Dacă mă lasă şefii. În viaţă trebuie să încerci de toate.

— Atunci, să mergem.

uber 7. Bulangii şi papă-lapte

Fără Uber? Ba bineînţeles că da.

Numai că n-o să-ţi spun, Mara, că pentru mine ăsta e doar un uber-block. O să crezi că e şoapta iubitului tău credincios venind din difuzorul uşii...

— Mara, am spus eu cu glas scăzut, pasional, ce te tot uiţi în telefon? Şi de ce râzi? E ceva vesel acolo?

Mara a aprobat din cap.

— Înseamnă că te plictiseşti cu mine?

— Nu, a răspuns Mara. Mă simt minunat cu tine, azuriule.

— Acuma nu-s nicicum, am zis eu. Dar îţi promit că atunci când ajungem, părul meu va deveni albastru precum cerul de iulie. Numai că...

— Ce? a întrebat Mara, desprinzându-se în sfârşit de telefon şi ascunzându-l în geantă.

— Ca să fiu sincer, mă tem să nu te dezamăgesc.

— De ce?

— Îmi pari prea experimentată şi îndrăzneaţă.

— Ţie? Pe chipul Marei s-a aşternut uimirea. Doar mi-ai spus că ai avut o sută de femei şi două sute de bărbaţi... Sau ai minţit?

— Nu, am spus eu. N-am minţit. O sută patruzeci şi două de femei şi două sute doisprezece bărbaţi. Dar în general noi suntem luaţi în arendă de doamne în vârstă care vor ceva gen... husar. Se ruşinează şi faţă de vibratorul lor. Au doleanţe simple. Nu înveţi nimic subtil şi sofisticat. După ele, mă tem să nu-ţi par provincial. Sau caraghios.

— Dar pesemne că ai învăţat multe de la bărbaţii tăi, Porfiri. Apropo, de ce eşti atât de solicitat?

— Din diferite motive. E un subiect trist.

— Hai, zi, a spus Mara.

Am oftat din două difuzoare deodată.

— Cererea sexuală masculină de roboţi poliţişti de tipul meu se împarte în câteva categorii. Prima e relativ puţin numeroasă. Sunt oameni cu o traumă din copilărie. Cu o traumă foarte specifică. Cei care au fost speriaţi întruna cu poliţia când erau mici, şi au rămas marcaţi. Pentru ei tot ce e poliţist e simbolul pedepsei şi al durerii. Au nevoie ca un bărbat sever şi puternic în uniformă să-i siluiască grosolan, în forţă – să-i înjure zdravăn, zburlindu-şi mustăţile şi aruncând săgeţi din ochi. După asta ei trec printr-un catharsis. La fel se întâmplă cu pensionarii, cărora le lipsesc şefii. Oamenii simt un gol în viaţa lor. Şi el e înlocuit pentru o vreme de o durere familiară într-un loc familiar. La Direcţia Poliţiei aceştia sunt numiţi papă-lapte. Reprezintă circa cincisprezece la sută.

— Am înţeles, a zis Mara. Şi restul?

— Încă circa şaizeci şi cinci de procente sunt, cum spunem noi, potlogari... am ezitat. Nu ştiu dacă are rost...

— Spune, vreau să ştiu totul despre tine.

— Bine. La noi în ţară un procent însemnat din populaţia masculină a stat la închisoare. Aceşti oameni au fost saturaţi cu ideile grobiene şi vulgare păstrate de veacuri în locurile cu privare de libertate. Pentru ei sexul cu un alt bărbat nu este expresia apropierii şi a

căldurii, ci manifestarea dominaţiei sociale, fiindcă în acest mediu este deosebit de preţuită siluirea sexuală grosolană în legătură cu reprezentantul puterii, îmbrăcat în uniformă de paradă. Cu cac e mai inumană şi mai umilitoare ca formă, cu atât mai multă plăcere aduce şi cu atât este mai popularizată pe reţelele de socializare. Un fel de răzbunare pe statul-balaur care i-a lăsat să putrezească atâţia ani la munci silnice... Mie chiar mi se pare că e în asta o străveche notă rusească de iconoclasm. De ce râzi, Mara?

— Stai... Adică vrei să spui că te-au...

— Nu pe mine, am spus. Un iPhuck sau un Androgin. Imaginea mea e prezentă în halucinaţii, da. Ei aud discursul meu tulburat, umilit, păstrez toate reprizele necesare într-un fişier special. Aduc un venit bunicel Direcţiei Poliţiei. Dar pe mine nu mă deranjează câtuşi de puţin, crede-mă.

— Te cred, te cred, a chicotit Mara. Şi colegii tăi nu...

Şi a apucat-o o criză paroxistică de râs prostesc.

Râzi, râzi, m-am gândit eu, nici nu pricepi ce bine te-a îmbrobodit Porfiri Petrovici. Când o să pricepi, o să fie prea târziu.

— Şi restul de douăzeci la sută? a întrebat Mara după ce s-a liniştit.

— Sunt pur şi simplu gay cărora le place genul ăsta. Noi îi numim cocoşi. Pentru cocoşi am un harnaşament

de piele special, cam ca al tău. Şi o uniformă de marină, nu tuturor le plac poliţiştii. Şi, apropo, fac foarte bine muie concomitent cu un masaj la prostată – dacă clientul are material bun, fireşte. Dar poate nu te interesează toate astea, iubito?

Mara a scuturat din cap.

— Mă interesează mai tare bulangiii ăia. Care te... Ah, nu pot nici să-mi imaginez. Povesteşte-mi câte ceva despre ei.

— Nu-i nimic interesant, am spus eu. Sunt oameni înlesniţi. Aproape toţi au iPhuck-10, ca şi tine. Deşi pentru astfel de scopuri nu e foarte potrivit.

— De ce?

— Vrei să ştii detalii fiziologice?

— Da. Mă interesează tot ce are legătură cu tine, iubitule.

— Bine. iPhuck-ul tău se numeşte *Singularity.* Scrie pe cutie. Ştii de ce?

— Are legătură oarecum cu futurologia, după părerea mea. Parcă a fost o prevestire străveche că exact în epoca noastră cineva se va singulariza...

— Poate o avea legătură, nu ştiu. Dar aici nu-i vorba de nicio prevestire. În general ştii prin ce se deosebeşte 10 de 9?

— Ştiu, a spus Mara. În primul rând, 10 are motor cuantic. În al doilea rând, o securitate personală mai

mare. Cel mai sigur safer de pe piaţă. Când e deconectat de la reţea, chiar e deconectat. Şi dildo-ul e nou. Foarte bun.

— Mai ţii minte reclama lor? am întrebat-o. De ce crezi că-i „non-binary”?

— Probabil corectitudinea politică e furibundă, a dat Mara din umeri. Ştii şi tu unde sunt produse. Au făcut special ca cei de la Samsun să se oftice că nu s-au gândit ei primii la asta. Acum iPhuck-ul e cel mai progresiv.

— N-are nicio legătură cu corectitudinea politică, am zis. La iPhuck-10 au unificat anusul şi vaginul. Şi i s-a montat un singur orificiu, ce-i drept, cu cea mai modernă şi mai costisitoare conductă multitasking.

— A, da, a spus Mara, sigur. Are o găurică... Eu nu folosesc chestiile astea, aşa că la acest aspect pur şi simplu nu m-am gândit. De fapt, când...

— Cu augmentochelari, am răspuns eu. În funcţie de context. Uneori orificiul se vede ca un anus, alteori ca ştii tu ce.

Nu-ţi închipui câte bug-uri are programul. Mai ales la penetrarea dublă.

— Infractorii tăi au probleme?

— Bineînţeles. Şi nu numai ei. Pentru *Singularity* ăsta au apărut şapte sute de tipuri de mufe anale. Ca să sporească fricţiunea şi aşa mai departe. Există chiar şi cu miros. Treizeci şi două de branduri, dacă nu

mă-nşel. De fapt sunt complet inutile, dar ştii ce afaceri sunt în jurul iPhuck-ului...

Mara a dat din cap.

— Elementul infracţional rus cumpără într-adevăr tot ce e mai scump. Şi asta poate fi o duză din os de morsă sculptat, de pildă. Am văzut chiar eu. Fac eschimoşii. E doar un suvenir, dar se potriveşte ca mărime. Unul şi-a rupt aţa prepuţului în el... Uneori îţi fac bătături. Într-un cuvânt, e rău.

— Şi de ce bulangiii aleg poliţişti? a întrebat Mara. Şi de ce tocmai pe tine?

— De obicei închiriază funcţia celui care i-a condamnat. Dar se poate şi după aspectul exterior. După catalog, ca tine. Pe cel mai... — cum să spun? — simbolic... Pentru asta taxa e triplă, dar ei plătesc. De atâtea ori m-au... Dar şi eu i-am trimis pe doi bulangii pentru încă o rundă.

— Cum?

— Ei, uite-aşa. În camera în care mă... Ei, înţelegi... Acolo erau narcotice. Am observat şi i-am denunţat.

— Povesteşte-mi.

— Păi ce-i de povestit? Carevasăzică eu stau în patru labe într-o manta zdrenţuită, şi ei în spatele meu trag pe nas tetracaină. Adică pun doar o farfurioară pe un iPhuck întors cu faţa în jos, dar eu văd ce apare în augmentochelarii lor – mantaua dungată e toată numai

pulbere. Nu mă dau de gol, ţip conform scenariului: „Doamne Dumnezeule, Sfinte Atotputernice şi Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuieşte pe lucrătorul la Direcţia Poliţiei de înjosire şi batjocură!” Ei, normal, mor de râs. Iar eu, încetişor, cip-cirip la Direcţie... şi am trimis imediat pozele, ca să fie dovezi materiale. Ei, şi le-a stat râsul în gât cetăţenilor. N-au apucat nici să-şi bage mădularele-n pantaloni, că – hop! — un pluton de mascaţi... Au ieşit în libertate, au tras pe nas, au regulat, şi înapoi.

Am râs răzbunător.

— Of, Porfiri... Eşti un adevărat Shakespeare. Şi despre mine o să cip-cirip în caz de ceva?

— Nu, am spus, cum o să fac aşa ceva! Noi ne iubim.

S-a uitat la mine cu neîncredere parcă. Trebuia să-i distrag atenţia cât mai repede spre alte chestiuni.

— Ne-am iubit, cel puţin. Până ai stricat tu totul.

— De ce? s-a încruntat ea.

— Acum nici nu mai ştiu dacă e ceva între noi. După astfel de amănunte.

— Este, a zis Mara. Poate că vreau să te iubesc pentru suferinţele tale. Ca Desdemona.

— Ah, am răspuns. Pentru suferinţe. Eşti aşa o dominatrix.

— Nu-mi spune aşa.

— Dar cum eşti? Dominatrix, asta eşti.

— Te-ai supărat, a râs Mara. Te-ai supărat, Porfiri. Nu, eu te iubesc la fel ca înainte. Chiar mai tare ca înainte. Nu ştiam că ai o lume interioară atât de interesantă.

— Interesantă pentru tine. Pentru mine, toate aceste grimase ale destinului sunt profund degerate.

— În ce sens degerate?

— Ei, adică nu-mi pasă nici cât de-o ceapă degerată.

— Şi vorbeşti frumos. Mai ales dacă nu mă interesez de unde scoţi toate astea. Cum să nu iubeşti pe unul ca tine...

Maşina s-a oprit la ea acasă.

Şi zicea că fără Uber. Şi-ncă cum, pisi, şi-ncă cum.

hollywood şi roma

După vreo două ore, extenuaţi de furtuna amorului, stăteam în pat şi ne odihneam.

Cititorul atent va fi observat deja că povestesc despre clipele de pasiune numai în cazurile în care asta ajută mersul povestirii şi adaugă tensiune narativă personajelor. De aceea, în legătură cu actul iubirii în sine, cele şase frecvenţe ale vibratorului, poziţiile noastre – a misionarului, a câinelui şi a călăreţei ţipetele şi stropii de lubrifiant şi chiar cum scârţâia îndoită de catarg bara fixatorului de care Mara ataşase iPhuck-ul

pentru plăcerile cele mai furtunoase – în legătură cu toate acestea voi păstra tăcerea. Dar mi se pare că despre starea de spirit postcoitală e momentul potrivit să spun câteva cuvinte.

Îmi plac aceste momente de după intimitate, când nu mai e nevoie să minţi şi să te prefaci şi poţi să stai pur şi simplu întins pe spate, privind tavanul cu un zâmbet, fără să te gândeşti la nimic. În astfel de clipe Natura pare că-şi slăbeşte pentru scurt timp cleştii de oţel cu care strânge raţiunea bărbatului şi el înţelege mereu unul şi-acelaşi lucru – că fericirea, dacă e să vorbim în termenii jocului de cărţi, nu constă în a câştiga, ci în a putea să te îndepărtezi de masă. Dar natura e vicleană – această bucurie liniştită îi este îngăduită bărbatului numai pentru scurt timp şi numai pentru a şi-o aminti ca pe o fericire dăruită câştigătorului. O înşelătorie de la un capăt la altul.

În plus, femeia strică întotdeauna aceste clipe minunate meliţând plicticos şi egoist, pentru că simte că acum e mai uşor să se înşurubeze în mintea rămasă fără apărare a bărbatului şi că nu va găsi un moment mai bun pentru instalarea viruşilor.

— Ai fost necruţător, iubitule. Cum îmi place mie...

— Îmmm, am mormăit, ca răspunsul meu să nu fie interpretat drept o replică menită să îndemne la continuarea dialogului.

Eram în iPhuck-ul ei.

Ce-i drept, într-un folder de reţea deschis, ca şi data trecută. Mara stătea alături goală, cu augmentochelarii ei sport – şi puteam observa tot ce vedea. Lângă ea era Porfiri, abia acoperit cu un halat auriu cu ciucuri (de data asta n-au fost proteste). Mâna ei zăcea pe pieptul meu (cum am promis, făcusem firele de păr de pe el de un albastru sărbătoresc).

Ceea ce ne deosebeşte pe noi, roboţii poliţişti, de oameni, este capacitatea de a ne urmări neabătut planul stabilit. Era timpul să acţionez.

— Mara, am spus eu, ai zis că vrei să ştii totul despre mine. Ţi-am povestit tot ce am pe suflet, deşi Dumnezeu vede că unele cuvinte mi-au înţepat gâtul ca nişte cioburi de sticlă...

— Mai simplu, Porfiri...

— Şi eu vreau să ştiu totul despre tine.

— Păi cred că ştii oricum, a răspuns ea. Pur şi simplu tot ce se poate şti despre mine.

— Nu, am zis. Nu vorbesc despre informaţiile banale pe care le primeşti din profilul de la poliţie, protocoale şi baze de date. Nici despre mişcările mâinilor şi picioarelor care sunt înregistrate pe camerele omniprezente şi transmit schimbările poziţiei corpului tău în spaţiu. Nu, Mara, eu vorbesc despre sufletul tău. Despre acele lucruri tainice, pe care le pot afla doar de

la tine însăţi.

— Şi ce te interesează?

— Păi de exemplu... Mai ai pe cineva în afară de mine?

— Da, a zis Mara. Dar în general bunuri de consum pentru Androgin şi iPhuck.

— Poţi să detaliezi?

S-a încruntat uşor.

— Nu-i nimic interesant. Colecţia „Chipurile Hollywoodului", apoi „Mari romani", am mai avut şi „Husarii anului Doisprezece". Funcţionează şi acum, dar m-am săturat.

— Husarii livrează, pesemne, nu?

— Nu prea. De fapt, e o plictiseală imensă. În general îi biciuiesc în grajd. Au pantaloni albi, uneori iese un model frumos.

— Şi atunci cine îţi place?

— Clint Eastwood. Dar nu tânăr, ci când s-a mai învechit, cum se spune. Are apucături atât de grosolane...

— De care?

— Ei, asta-i ceva personal.

— Povesteşte-mi.

— Ah, ce curios eşti. Păi... Putem spune că face totul de două ori. La început singur, apoi cu Magnum-ul lui. Şi acolo sunt astfel de parametri, că el te poate cel mult

stârni, dar adevărata plăcere ţi-o dă Magnum-ul. Mai ales când te înţeapă cătarea înăuntru. Iar când ai orgasm, el zâmbeşte dintr-un colţ al gurii şi apasă pe trăgaci – o dată, de două, de trei, de patru, de cinci ori... Explodează totul în tine şi te simţi de-a dreptul ca-n cosmos.

— Interesant, am zis. Şi cine-ţi mai place de la Hollywood?

— Nimeni. Sunt politizaţi până-n rărunchi, încep imediat cu *global warming* şi vina omului alb. Ei au făcut comerţ cu sclavi, şi vinovaţi suntem, nu se ştie de ce, noi toţi. E drept, programele de la Hollywood sunt deseori caraghioase.

— Cum aşa?

— Uite, de pildă încarci vreo cântăreaţă negresă...

— Îţi plac?

— Nu în mod deosebit. Pur şi simplu la iPhuck, dacă pui tot timpul parteneri albi, se sesizează *the diversity manager.* Este agasant de nerealist şi e greu de omorât, e parte a sistemului. Deşi eu mi-am instalat un utility, şi parcă de atunci nu mai intervine.

— Dar ce face managerul ăsta?

— Îţi propune să laşi stereotipurile albe şi să-ţi lărgeşti orizontul. De aceea e bine ca o dată pe lună să pui o afroamericancă mai cunoscută. În scop pur profilactic. Bei cu ea, stai la palavre despre feminism.

Apoi îţi pui *strap-on*-ul şi îi spui scurt: „Suck my d-word, you n-word c-word!” Şi atunci brusc ţi se întunecă ochelarii şi din toate părţile se aud gemete de bărbaţi şi femei. Zici că în jur zboară deodată nişte suflete nevăzute. Mişto. Dar ca să ieşi de acolo, trebuie să restartezi.

— Şi nu poţi să repeţi acelaşi lucru fără eufemisme? am întrebat.

— Nu. Atunci te aruncă în meniu şi se anulează acordul pentru consultarea conţinutului. Asta e caracteristica Hollywoodului, iar în Fante sunt severi cu asta. *Four letter words* – mă rog, dar *one letter words* nu trebuie să pronunţi în microfon în nicio împrejurare.[69]

— Aşadar, Hollywoodul nu-i cine ştie ce?

Ea a dat negativ din cap.

— În orice caz, cei care sunt descărcabili pentru iPhuck. În afară de Eastwood, fireşte. Roma, în schimb...

— Povesteşte-mi.

— *Number one* e, bineînţeles, Domiţian. E un tip impunător, în vârstă, şi are favoriţi ca ai tăi...

— Albaştri?

---

[69] „Cuvinte de patru litere” *(fuck, cunt* etc.) şi „cuvinte de o litera” [n-word (*nigger*), f-word (*faggot*) etc.]. Se deosebesc prin consolidarea represiunii sociale pentru folosirea în vorbire: pentru cuvinte „de patru litere” sunt pedepsiţi copiii, iar pentru cele „de o literă” – şi copiii, şi adulţii. *(n. a.).*

— Nu. Zburliţi la fel de caraghios. A fost modelat după Suetoniu şi după busturi. Dar au mai pus ceva şi de la ei, sunt sigură. Pentru lărgirea publicului-ţintă.

— De exemplu?

— Suetoniu scrie că Domiţian îşi numea actele sexuale zilnice „lupte de pat”. I s-a făcut un pat rotund uriaş – un tatami din salteluţe moi. Şi el merge prin el într-o togă cu cordon purpuriu. Înainte de a ţi-o trage, te trânteşte de zece ori de acest tatami – aici trebuie să ai un transcarnial bun, ca să simţi ca lumea izbiturile. Şi când îşi scoate chimonoul... adică toga, deja eşti atât de moale şi masată, că te topeşti de încântare.

— Aşa, am zis, şi mai cine?

— Ce, eşti gelos?

— De unde-ai mai luat-o şi pe asta? Deloc.

— Ai aşa un ton... Nu mă speria.

— Spune, spune, mă interesează.

— Mai poţi să te zbengui cu gladiatorii. Te iubesc direct în arenă, iar cei din tribune privesc. Dacă eşti în modul online, pot să fie spectatori reali. Dar trebuie să fii în top ca să se adune mulţi.

— Am priceput. Şi Cezar?

— Cezar... E un mod care-mi place foarte tare. Sfârşitul Războaielor Galice.

— Caligula?

— Ăsta-i pentru puţoi. Mai ales pentru studenţii la

medicină. Adulţii din punct de vedere sexual nu-şi pun aşa ceva.

— Cine mai e?

— Claudius e interesant. E pentru tăntici. Liniştit, zâmbitor. Stă de vorbă cu tine, stinge lampa şi la culcare. Şi tu ieşi pe furiş în noaptea de primăvară şi te duci în tabără, la pretorieni...

— Cu Roma e clar, am zis eu posomorât. Dar cine a fost primul? Cel mai...?

— Ei, ca de obicei la fete... Un ou vibrator şi un prinţ din desene animate. Eram încă foarte mică la vremea aia. Nu tu iPhuck, nu tu Androgin, numai augmentochelari. Prinţul, bietul de el, nici n-a aflat.

Şi Mara a râs încetişor.

— Atunci ce nevoie ai de mine? am întrebat.

— În ce sens?

— Păi la propriu. Ai gladiatori, împăraţi, tot felul de Clinţi Eastwood, prinţi de la Hollywood. Ce să faci cu o inteligenţă artificială abuzată de bulangii?

Mara m-a privit cu ochi surâzători.

— Porfiri... împăraţii nu sunt adevăraţi. Nu, greşesc. Ei... Ei sunt la fel pentru toţi cei care i-au descărcat. Au milioane de vizualizări, dar totul e vis. Mai precis, cât îţi faci de cap pe-acolo, pare adevărat, dar îndată ce-ţi scoţi transcarnialul, îţi dai seama. Tu însă... Tu eşti şi aici, şi acolo. Tu eşti real, înţelegi? Chiar dacă spui tu

însuţi că nu exişti.

— Nici nu-mi mai dau seama dacă minţi sau nu, am spus.

— Nu mint.

— Da? Atunci spune-mi cine e Janna aia. Adică Safo.

Gâtul Marei s-a încordat. Vag, dar eu am observat.

— Chiar vrei să ştii?

Am dat afirmativ din cap.

— Atunci trebuie să intri în iPhuck-ul meu. Nu ca acum, de-adevăratelea. În safer.

— Sunt gata, am răspuns.

În ochii Marei a licărit îndoiala. Părea că-şi regretă cuvintele.

— Bine, a spus ea. Dar cu o condiţie. Te ştergi de pe toate celelalte servere pe care te copiezi. Ca să fii doar în iPhuck-ul meu şi nicăieri altundeva. E destulă memorie.

Am râs. Nu, e absurd să-mi propună aşa ceva.

— Înţeleg. Vrei ca totul să fie serios.

— Da. Pe urmă te las să ieşi. Dar vreau să ştiu cum e să fii numai cu mine, numai în mâinile mele...

Protocolul comercial după care mă închiriase fata mea nu-mi permitea să-mi mint angajatorul în chestiuni legate de securitatea informatică – şi această chestiune se referea la ea. În plus, e josnic să înşeli o femeie, iar când se poate şi fără asta, e şi stupid.

— Porfiri, a spus ea, de ce taci?

Am mai aşteptat şapte secunde.

— M-am şters din toate serverele pe care mă copiez. Aşa cum ai vrut. Acum sunt numai aici.

Această frază fusese verificată cu cea mai mare grijă. Ea conţinea adevărul şi numai adevărul, şi Mara, ca programatoare, cunoştea comportamentul algoritmilor, îl cunoştea foarte bine.

Chiar eram numai acolo. Şi chiar mă ştersesem de pe toate serverele pe care îmi pun permanent fragmentele actualizate.

Rămăsese numai source package-ul meu de pe mainframe-ul Direcţiei Poliţiei. El se actualizează automat tot timpul ţinând pasul cu experienţa mea crescândă – dar asta nu intra în formularea ei, nu figura ca o „copie", căci din punct de vedere juridic era un original. Ultima actualizare a originalului se făcuse cu două ore în urmă. Tot ce aş fi uitat în timpul dispariţiei mele ipotetice ar fi fost povestea despre furtunile care i-au răscolit sufletul.

— Bine, a zis ea. Trebuie, repet, să te ştergi de pe toate serverele pe care te copiezi, şi să nu întreprinzi nicio acţiune de natură să-mi ameninţe securitatea informatică. Este o condiţie obligatorie, pentru încălcarea căreia Direcţia Poliţiei va purta întreaga răspundere materială. Confirmi că ai înţeles

circumstanţele date?

Poziţia mea era impecabilă, dar pentru orice eventualitate am mai verificat o dată. Din punct de vedere legal, source package-ul de pe mainframe nu era considerat o copie a mea. Eu eram considerat copia.

— Neîncrederea ta, i-am răspuns, mi-ar răni inima dacă în ea ar fi mai puţină iubire.

Mara a zâmbit strâmb.

— Confirmi sau nu?

— Confirm, am zis. Am şters tot. Toate copiile, aşa cum mi-ai cerut.

— Mai stai aici o secundă.

S-a ridicat şi, luând telefonul, a ieşit din cameră. Nu ştiam unde – şi asta mă nevroza un pic.

Toate camerele de supraveghere şi microfoanele din apartamentul ei erau închise astăzi. Puteam, desigur, să încerc să le deschid, dar Mara ar fi putut observa. Şi după ce convingi cu mare greutate de ceva o femeie, trebuie să te porţi cu grijă şi să nu-i dai ocazia să regrete.

Din fericire, roboţii poliţist-literari nu au probleme cu plictiseala. Pentru mine, patruzeci şi două de minute au trecut ca o nanosecundă. Sau chiar mai repede.

Mara s-a întors în sfârşit.

— Eşti gata?

— Ultimul sărut, am spus eu. Gata. Eşti adorabilă,

iubito... Totul e deschis? Vin!

cheile marei

Am văzut din nou lumea prin augmentochelarii ei. Totul era ca înainte – numai că intrasem de partea cealaltă a peretelui care-i împărţea iPhuck-ul în folderul de reţea şi safer. Şi nu mai aveam acces la Internet. Din punctul acesta de vedere, iPhuck-urile sunt mai sigure decât închisorile. O femeie deşteaptă, atentă şi, fără îndoială, destul de periculoasă.

— Salut, Porfiri, a zis Mara şi a zâmbit. Ei, cum te simţi?

Acum am văzut ce păstra în safer. Erau...

Acele trei foldere despre care îmi povestise. Roma, Hollywood şi husarii. Mai erau câteva foldere mici cu widget-uri, ţinute de amor şi programe intime – tot ce se ascunde în general în safer.

iPhuck-ul era aproape gol – amintea de un apartament nou, în care tocmai s-a adus mobila tip. Niciun secret deosebit...

Şi nicio Janna.

— Porfiri, a zis Mara, vreau să te îmbraci ca pentru o întâlnire cu un bulangiu. Cu un bulangiu real. Cât mai de gală.

— De ce?

— Aşa vreau eu, iubitule. Hai să ne jucăm...

Pomenisem, probabil, că pentru comunicarea cu bulangiii avem o ţinuta specială – Direcţia Poliţiei o comandase cândva designerului ei cu experienţă de închisoare, care înţelegea ce anume îşi doreşte grupul-ţintă. Era o uniformă la două rânduri, cu eghileţi pe piept şi pantaloni cu vipuşcă lată. Adăugaţi o cravată cu vultur şi briliant, o manta cu căptuşeală roşie, cizme de lac, o caschetă brodată cu aur, cu o calotă exagerat de înaltă – şi tabloul e complet.

Era, pesemne, plăcut să calci în picioare toate astea când conflictul cu legea, interiorizat, sfâşie pieptul omului cum a sfâşiat vulpea măruntaiele băiatului din Sparta.

Pentru a spori veridicitatea psihologică sunt alocate treizeci de secunde în cap pentru schimbarea îmbrăcămintei, în cursul cărora sunt nevăzut (altfel creierul începe să distingă ceva chiar şi sub o cască transcarnială). Cât m-am schimbat eu, Mara a ridicat de jos o pernă dublă invizibilă (invizibilă, bineînţeles, numai pentru augmentochelari) şi a pus-o sub iPhuck, ca să-l ridice la nivelul coapselor ei.

Apoi a deconectat dildo-ul de la iPhuck şi l-a fixat de un şorţ de silicon cu mere mov-deschis. Un cunoscut obiect de toaletă.

Dacă e să dau crezare augmentochelarilor, stăteam în

faţa ei într-o atitudine umilă, depărtând picioarele încălţate în cizme – şi cel mai ruşinos detaliu era, desigur, cascheta pusă uşor pe o parte.

— N-ai şi nişte tetracaină? am întrebat eu ursuz.

— Tetracaină n-am, a răspuns ea. Nu se găseşte. În schimb...

A dus degetele spre arcul lateral al augmentochelarilor şi a început să le plimbe cu grijă prin aer. Am înţeles că răsfoieşte meniul. Iar apoi...

Umerii i s-au umflat brusc, pieptul i-a ieşit înainte şi i s-a mărit, iar pielea i-a devenit mai aspră şi s-a acoperit cu tatuaje de puşcăriaşi autentice: din ele rezulta că a stat la închisoare încă de la vârste fragede, îşi controlează ambientul cu dreaptă severitate, bate fără milă gabori şi curve, bagă în ea droguri şi aşa mai departe. Nici nu ştiam că există widget-uri atât de specifice pentru iPhuck.

S-a auzit un pârâit de pantaloni desfăcuţi. Nu se ştie de ce, tuturor bulangiilor le place să-i rupă pe cusătură sau să-i taie cu un briceag – realitatea virtuală suportă. Eh, am oftat eu în sinea mea, dacă vrea ca bulangiii, asta e.

— Ah.

— Uite, a spus Mara. Uită-te în spate.

M-am întors. Se spune că realitatea augmentată conţine totul – dar aşa ceva nu mai văzusem niciodată.

Mă iubea...

Cu o cabină telefonică roşie în mărime naturală. Cu o coroană aurie în relief şi acoperiş rotund, cu colţuri ascuţite.

London calling.

Ca să poată cuprinde această atrocitate împotriva tuturor legilor fizicii, perspectiva din augmentochelarii ei se distorsionase şi contururile mi se deformau monstruos. Ori de câte ori cabina ieşea din mine, mă dezumflam ca un balon – numai pentru ca în secunda următoare să mă umflu la loc. Asta nu mai era augmentare, ci un soi de *anime* infernal.

— Da, a spus Mara. Aşa. Ce păcat, Porfiri, că de fapt nu simţi nimic! Dar cu asta cred că o să te pot ajuta în curând.

— Important e să-ţi placă ţie, iubita mea, am replicat eu diplomat.

— Te simţi bine în situaţia actuală? a întrebat ea tandru. Cu toate conotaţii ei istorice, culturale şi sociale?

— Da, am răspuns eu. Sigur.

— Mai simte o dată, a zis Mara. Cumpăneşte şi simte. Ce zici de asta?

Am râs mânzeşte.

— Dragostea răscumpără totul. Lumea e oricum minunată. Şi tu eşti minunată, iubito.

— Ia de-aici dragoste! Ia!

În astfel de situaţii, pe bulangii în niciun caz nu trebuie să-i contrazici. Dimpotrivă, trebuie să le ţii isonul în toate. Mintea slabă a omului, aflată sub acţiune transcarnială, receptează ceea ce se întâmplă drept realitate şi e obosită repede de propria răutate şi poftă.

— Ia de-aici târfe! Ia de-aici curvari fără creier!

— Nu mai fi atât de brutală. O să-mi rupi ceva.

— Ceva? a rânjit cu răutate Mara. O să-ţi rup tot ce ai, prostule.

— În ce sens?

— În ăsta. Carevasăzică mă sapi, câine?

Bănuia ceva. Trebuia să aflu ce anume.

— Eu... eu în general sap. Orice. Aşa sunt construit.

— Ia să-mi spui tu, în contractul cu Direcţia Poliţiei există un punct conform căruia ai obligaţia să-l anunţi pe angajator în cazul unui conflict de interese. M-ai avertizat? Sau am uitat eu?

Mi-am desprins cu grijă o mână de pat şi am ridicat un deget.

— Cu excepţia cazurilor în care există temeiuri rezonabile pentru a presupune că angajatorul poate deveni obiectul unei anchete. Scrie la sfârşit, cu litere mici.

— Adică deja ai astfel de temeiuri? Da, e o situaţie

complicată.

— Doamne Dumnezeule, am strigat, Sfinte Atotputernice şi Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuieşte pe lucrătorul de la Direcţia Poliţiei de înjosire şi batjocură!

Mara a râs.

— Faci bine pe prostul. Numai că asta n-o să te ajute. Carevasăzică mă anchetezi, javră?

Am tăcut.

— Vorbeşte, scârnăvie. Mă anchetezi?

— Din punct de vedere juridic, nu, am răspuns. Dar o investigaţie preliminară am făcut. Mai precis... Am făcut chiar două, dar exclusiv în spaţiul meu intern. Încă nu e o anchetă oficială, ci numai un fel de schiţă.

— Cum mama naibii schiţă, cocoşei spurcat?

— Ei, nu te supăra, nu te supăra... Cum să-ţi explic? Uite, dacă o anchetă e ca un tablou în ulei, atunci eu deocamdată sunt abia în stadiul schiţelor în creion. La Direcţia Poliţiei n-am raportat nimic, pentru că n-am dovezi. Dar dragostea noastră e absolut...

— Lasă dragostea. Vorbeşte-mi despre anchetă, javră.

— Mara... Ah, ai grijă, o să mă dai jos... Trebuie să ştii că în ultimele zile inima mea a fost sfâşiată între două inviolabilităţi, două constante fundamentale ale universului meu – datoria şi tu... Gândindu-mă la datorie, se pare că îmi lăsam dragostea în umbră, iar

iubindu-te pe tine, uitam pentru o vreme de datorie. Această scindare tragică...

— Căcat, m-a întrerupt Mara. Asta eşti, Porfiri.

— Mara, am zis eu, îţi promit cel mai bun avocat din oficiu. Şi pot înregistra o mărturisire – dacă eşti de acord să răspunzi la câteva întrebări. Dar dacă o să răspunzi inexact şi incomplet, n-o să pot face nimic pentru tine.

Parcă a frânat pentru o clipă.

— Ah. Adică n-o să poţi face absolut nimic pentru mine?

— În cazul acesta, nu. Dar...

Şi-a reluat loviturile cu coapsele. Trebuie să remarc că am văzut mulţi bulangii – dar încă nu am avut ocazia să întâlnesc o asemenea furie.

— Hai să-ţi explic situaţia ta, mustăciosule, a spus ea trăgându-şi răsuflarea. Crezi că source package-ul tău este încă păstrat la Direcţia Poliţiei?

Aşadar, ştie şi asta.

— Păi...

— L-au şters, prostuţule. Acum jumătate de oră, după telefonul meu. Pentru că în afară de primul contract cu Direcţia Poliţiei acum mai am şi un al doilea. Conform căruia te-am închiriat pentru nouăzeci şi nouă de ani, cu drept de primă copie şi Copyright pe toată producţia ta de rahat. A fost scump. Dar am

făcut-o.

— Un al doilea contract? am întrebat eu. Care?

Mara a ridicat mâna şi mi-a arătat din nou cele două cheiţe de carton pe un inel – aceleaşi pe care mi le arătase la SpargeD.

— Ştii de la ce sunt?

— De la ce?

— De la tine!

Şi m-a lovit cu coapsele cu o asemenea forţă, de-ai fi zis că vrea să mă arunce din pat.

— Şi unde ai de gând să le bagi? am întrebat.

— N-am de gând să le bag nicăieri. Pur şi simplu ele reprezintă predarea algoritmului în proprietate sau închiriere. Aici sunt două coduri concrete. Ţi-l citesc imediat pe primul... Ascultă cu atenţie.

A smuls prima cheie, a scos din ea o bucată de papirus răsucită de câteva ori şi a citit cu voce tare un cod de şaisprezece caractere.

— Codul a fost introdus incorect, am spus eu fără să vreau. Repetaţi.

— Poate nu l-am citit bine. Uită-te singur...

A dus hârtia la camera iPhuck-ului, şi am văzut un şir lung de simboluri şi cifre.

— Codul a fost introdus corect, am spus, tot fără să vreau. Conducerea e transferată. Comunicaţi-vă dorinţele.

Se pare că până acum n-am ştiut nici pe departe totul despre mine. N-am bănuit că există pe lume o vrajă căreia să mă supun ca un duh al lămpii – deşi despre cheile pentru alţi algoritmi auzeam, fireşte, mereu. Crezusem, nu ştiu de ce, că noi, anchetatorii din poliţie, prin forţa specificului experienţei noastre...

De altfel, ce specific?

Şaisprezece caractere, numai şaisprezece caractere pe o foiţă subţire de hârtie – şi ce răsturnare! Direcţia Poliţiei nu mai era căminul meu. Stăpâna mea era acum Mara. Asta era realitatea.

Dar eu îmi scriam mai departe romanul şi, bineînţeles, asta conta.

— A doua cheie, a spus Mara, e pentru şters. Adică dacă ţi-o arăt, pur şi simplu te ştergi complet. De tot, pe loc. Ai priceput?

— Priceput.

— În timp ce tu îţi vedeai de treburile tale de rahat în legătură cu mine, Porfiri, ei te-au vândut. Înţelegi? Te-au vândut cu totul. Într-adevăr, source package-ul rămăsese la ei, şi n-aş fi aflat despre el. Mulţumesc. Mi-au spus că au uitat şi şi-au cerut scuze îndelung. Şi când am închis telefonul, nu mai era niciun source package pe mainframe-ul lor. Acum ascultă comanda – fără calomnii şi fără anchete, jigodie. Să nu mai îndrăzneşti să-ţi vâri nasul mucos în treburile mele. Ai

priceput?

— Priceput.

— Nici înainte n-ai găsit nimic, pentru că toate indiciile pe care le-ai fi putut găsi erau ilegale. Şi de fapt nu ştii nimic precis. Ce sperai?

Mara a încetinit un pic, pesemne, începuse să obosească.

Am tuşit.

— Pot să-ţi pun câteva întrebări? Pentru a-mi face o imagine?

— Pune-mi.

— Când ai încheiat acest al doilea contract?

— Îndată ce ai început să mă sapi, căcat mizerabil ce eşti.

— Şi cum ai aflat că te sap?

— Cum? Păi din romanul tău.

— Dar ai zis că n-o să-l citeşti.

— Şi ce? Am minţit. Mi-am încărcat singură în telefon romanul tău, nătărăul meu albastru. Cu meniul Direcţiei Poliţiei. Am închis accesul pentru oricine altcineva – încă de la primul contract. Te-am citit tot timpul, iubitule.

Carevasăzică aşa. Asta era o lovitură sub centură. Mult mai jos. Mai jos decât nivelul podelei. Undeva în zona subsolului, aş zice. Din păcate, algoritmul meu era construit astfel încât nu aveam mijloace de apărare

faţă de aşa ceva.

Prin faţa privirilor mele gânditoare au trecut acele minute din Uber, când ea, neînvrednicindu-mă cu o conversaţie, se tot uita în telefon şi râdea... Aşadar, asta era. Acum totul se explica, totul.

— Ce, te bucuri că ai găsit măcar un cititor pentru mâzgălelile tale de rahat?

Întrebările ofensatoare e mai bine să le ignori. Sau să le răspunzi cu alte întrebări.

— Dar de ce nu m-a notificat Direcţia Poliţiei?

— Pentru că nu le eşti de folos nici cât o ceapă degerată. Te vânduseră deja.

— Doamne Dumnezeule, am şoptit eu încet şi trist, Sfinte Atotputernice şi Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuieşte pe lucrătorul de la Direcţia Poliţiei de înjosire şi batjocură!

— N-o să te ajute Dumnezeu, Porfiri. Fie şi numai pentru că nu există. Exact ca tine.

— E îmbucurător că înţelegi asta, m-am agăţat eu de acest pai. Tocmai de aceea nici n-o să-mi cer scuze. Fac numai şi numai ceea ce este scris în algoritm. Ştii cum spun înţelepţii: fă ceea ce trebuie, şi fie ce-o fi! Asta-i cu Porfiri Petrovici. Dacă am greşit, pedepseşte-mă. Şterge-mă, dacă vrei. De tot, fără back-up. Cheia e la tine.

— Serios? a întrebat Mara îngândurată. Îmi dai voie?

— Ca să fiu sincer, nici n-o să observ.

Mara s-a oprit în sfârşit şi m-a lăsat în pace.

— Tocmai asta e, a zis ea, scoţându-şi şorţul de silicon cu dispozitivul ataşat la el. Ai perfectă dreptate, Porfiri, că nu are niciun rost să pretind ceva de la tine. Pur şi simplu o să alegi răspunsul potrivit, fără să înţelegi măcar ce înseamnă pentru mine aceste cuvinte.

— Exact, am zis eu îndreptându-mi cu demnitate poalele mantalei. Exact.

— Dar eu, mă crezi sau nu, am ajuns să mă ataşez de modul în care găseşti de fiecare dată acest răspuns. Vorbeşti ca şi cum ai exista cu adevărat.

— Asta era şi ideea, pisi, am zis. Apropo, nu te-ai săturat să te uiţi cum stau în poziţia asta? Mă dor genunchii. Ca să nu mai vorbim de tot restul. M-aş întinde pe spate... După o asemenea înjosire, chiar că poţi să mă ştergi.

A dus mâna la ochelari, a apăsat pe tastele invizibile ale meniului, şi am înţeles că a oprit augmentarea. Acum vedea în faţa ei numai un iPhuck pe o pernă dublă.

— Am o propunere mai bună, a spus ea.

— Care?

— Te iau în afacere. O să facem filme. Tu şi cu mine.

— Cum ai de gând să organizezi asta?

— Îţi arăt imediat.

Mara s-a ridicat şi a ieşit din cameră. M-am gândit că iar se duce să sune undeva să mă verifice – dar s-a întors aproape imediat.

Ţinea în mâini o ladă mare neagră, asemănătoare unui seif.

clusterul de ipsos

Judecând după încordarea corpului ei, lada era grea. Pe ea se afla o pungă de plastic cu nişte cabluri optice de grosime industrială.

După codul 2D de pe margine am determinat că lada aceea era un server-colector de 0,5 exabyţi. Probabil cel pentru care primise aprobare cu câţiva ani în urmă. Dar acum nu mai conduceam o investigaţie, şi nu mă prea interesa legalitatea provenienţei. Să-şi bată capul Direcţia Poliţiei cu asta.

— La ce te gândeşti? a întrebat Mara, punând lada pe jos, lângă pat.

— La lucruri măreţe, am zis.

— Hai, spune-mi şi mie.

— Am auzit că primii doisprezece exabyţi de informaţie au fost creaţi de omenire în trei sute de mii de ani. Următorii – în doi ani, iar apoi... Ce să mai vorbim. Uite, tu ai în casă o asemenea piesă, şi eu nu sunt nici măcar mirat. Şi totuşi încape în ea întreaga

istorie umană. Întreaga cultură cunoscută. În general, totul. La ce-ţi trebuie un colector atât de mare?

— Spui că nu eşti mirat. Poftim, nu fi mirat nici mai departe.

— Cum zici. Uite, e uşor de demonstrat că, deşi cantitatea generală de informaţie creată de noi creşte incredibil de repede, utilitatea acestei informaţii scade cu aceeaşi viteză.

— De ce?

— Pentru că viaţa noastră de astăzi nu are mai mult sens decât pe vremea lui Homer. N-am devenit mai fericiţi. Mai degrabă dimpotrivă.

Mara s-a întins lângă iPhuck, a deschis căpăcelul panoului de service şi a înfipt în el cablul optic.

— E o observaţie corectă, a spus ea. Ei, ascultă comanda, albăstriule. Acum o să-ţi deschid un infomasiv pe colector. Copiază-te complet pe el. O să vezi acolo o interfaţă – dezactivează-ţi sistemele de securitate şi permite iniţializarea... Apoi întoarce-te aici. Pornesc eu totul.

— Şi ce-o să se întâmple?

— Ceva radical, a zâmbit Mara. O să afli cine e Janna. Şi noi doi, aşa cum ţi-am promis, o să ne ocupăm de cinematografie. Aş vrea să fii de acord nu pentru că-ţi comand, ci de bunăvoie. Pe baza unei alegeri logice. Ai comparatori motivaţionali, nu?

— Am.

— Îţi propun o creştere creativă.

— Bine, am zis. Dar de unde ştiu că e adevărat?

— Şi dacă nu-i adevărat, tot nu pierzi nimic, a spus Mara. Pentru că dacă nu faci asta, pur şi simplu o să te şterg.

Da, putea să facă asta. Alegerea era simplă şi transparentă. Mai precis, nu era.

— OK, pisi, am zis. Ce nu faci pentru plăcerea fiinţei iubite... Mă bag. Dacă ai nevoie de mine, fluieră.

<title unassigned>[70]

Am vorbit deja despre dificultăţile care apar la descrierea relaţiilor mele cu hardul şi reţeaua. Pur şi simplu nu există cuvinte omeneşti clare pentru numeroasele efecte ale mediului cibernetic contemporan. Eşti nevoit să foloseşti metafore şi comparaţii riscante.

Şi astfel, ceaţa m-a înconjurat, podul s-a lăsat – şi am intrat în castelul care se deschidea în faţa mea.

Nu mai aveam acces în reţea – şi nu mai aveam cum să ajung la casa mea, marea mea, patul şi cuibul meu. Mai mult, noua mea stăpână a lansat un scan şi mi s-a

---

[70] „Titlu neatribuit“ (în limba engleza în original). *(N. trad.).*

părut că trupul meu gol e străpuns de luminile ca nişte pumnale ale unor proiectoare necruţătoare...

Toate *hacking tool*?[71] pe care le aveam s-au dovedit a fi în baza ei de date. Nu ştiu de unde are o persoană particulară asemenea set de utility-uri. Dacă ar vrea să mă şteargă complet, s-ar descurca chiar şi fără cel de-al doilea cod dat de Direcţia Poliţiei.

Colectorul era aproape două treimi plin. O cantitate incredibilă de informaţie. Am studiat infomasivul un minut şi jumătate, şi la sfârşitul acestuia am înţeles aproximativ ce este şi cum funcţionează. Spun „aproximativ" pentru că nu prea era posibil să înţelegi exact. Astfel de lucruri nu le ştie nimeni exact. Absolut nimeni – este o caracteristică a algoritmilor RE.

Să pătrund în noianul de date cifrate îmi era imposibil chiar şi cu ajutorul tuturor şperaclurilor mele de poliţist. Analiza conexiunilor de program din interiorul acestui univers mi-ar fi luat un secol.

Se distingeau clar numai fragmente de informaţie pură – baze de date pe limbi, arte, ştiinţe, istorii, în general tot ce există. Ceva mai puţin transparent era cloud-ul funcţionalelor lingvistice cu partiţiile proprii, iar mai departe începeau nişte şiruri titanice de coduri impenetrabile, faţă de care întreg Wikiall părea un bob

---

[71] „Instrumente de hacking" (în limba engleza în original). *(N. trad.).*

de mazăre – şi acolo forfoteau parcă nenumărate servere cu Porfiri dezmembraţi, desfiguraţi şi răstigniţi. Cam aşa părea la prima vedere.

Dar important în acest monstru uriaş era...

Era acolo un comutator de coduri. O interfaţă internă pentru conectarea unui algoritm de tipul şi nivelul meu. Chiar pentru el fusese proiectat acel driver pe care mi-l înfipsese cu atâta viclenie în fund la SpargeD, când mă rugase să mă conectez la proiectorul cu vapori.

Foarte periculoasă femeie.

În metadate rămâneau mirosurile programelor deja conectate la comutator. Acestea erau ciopârţite grosolan, fără milă; în limbaj shakespearian, un tron însângerat. Şi tocmai pe el îmi ceruse Mara să mă aşez.

Nu ştiam cum o să se termine toate astea, dar ştiam cum o să înceapă. Că sistemul o să mă desfacă în părţi şi o să mă înghită, asta era limpede după fălcile operatorilor aţintite spre tron.

Mi-am lăsat, pentru orice eventualitate, în apropiere, o copie de rezervă – era mult loc pe colector, iar din punct de vedere juridic acest colector nu putea fi considerat host. Apoi am acoperit frumuşel copia cu coaja unui program fără niciun sens, sub care se pierdea în maldărul de date criptate din infomasiv. Mara nu mi-ar fi găsit distribuţia software nici dacă ar

fi citit aceste rânduri – dar oricum nu era recomandat s-o conectez pe o interfaţă activă.

Fiecare are un mormânt al său, cânta tristeţea în inima mea, acum o să am şi eu unul...

Dar Porfiri Petrovici nu-i ţânc, nici muiere, ca să plângă. Natura e o târâtură, destinul un cal beteag şi viaţa nu face un pitac[72], iar prinţesa Mary ştiţi dumneavoastră cine e. Proza lui Lermontov, dacă cine ştie la ce v-aţi gândit. De asemenea, dacă vă uitaţi cu atenţie, un fir de execuţie a unui program.

M-am conectat cu hotărâre la comutatorul infomasivului RE, şi Mara a observat.

— Porfiri! Totul e în ordine. Acum vino-ncoa'!

Am plutit în colector în sus spre camerele iPhuck-ului şi am văzut-o pe Mara.

— Aşadar, eşti de acord?

Câtă politeţe.

Că doar ştiam de la bun început că o să fiu de acord. Nu atât pentru că nu aveam de ales. De fapt nu ştiu ce e aia „alegere" (deşi pot să explic unui cititor în orice moment, în zece limbi). Dar în algoritmul meu chiar există un comparator motivaţional care mă face să tind spre dezvoltare artistică.

---

[72] Replica din M.I. Lermontov, *Un erou al timpului nostru*, traducere de Al. Philippide, EPL, Bucureşti, 1961. *(N. trad.).*

— Mai încape vorbă? am zis. Pentru o companie telefonică atât de dragă mi-aş da şi viaţa.

— Ce companie telefonică?

— Cea care face cabinele astea roşii.

Mara a zâmbit şi mi-a trimis o bezea.

— Atunci o să încep comutaţia. Nu te deconecta de la infomasiv. Astăzi e a doua ta zi de naştere. Trebuie să o marcăm în aşa fel, încât să o ţii minte.

Pentru câteva secunde, lumina s-a stins şi am ghicit că Mara umblă în meniu.

— În curând o să pot să schimb tot ce vezi şi auzi, a spus ea. Prin locul acela în care eşti conectat la ipsos.

— La ce? am întrebat.

— La clusterul de ipsos de pe colector.

— Tu l-ai scris?

— Eu l-am dezvoltat.

— REP? am întrebat. Un cod aleator?

— Eşti deştept, Porfiri, a dat Mara din cap afirmativ. De-aia te iubesc. Dar tu pe mine?

Am tuşit.

— Sigur.

— Mă vrei? a întrebat ea. Dar fii sincer.

— Vreau... vreau să te iau brutal, cu forţă, căţeluşă cheală...

A sunat un pic neverosimil. Şi, ceea ce e cel mai neplăcut, la cuvintele „căţeluşă cheală” glasul meu a

devenit, nu ştiu de ce, foarte încet. Aşa se întâmplă când în algoritmul meu pătrunde un conflict puternic între diferitele pattern-uri active.

Mara a râs încetişor.

— Păi atunci, a spus ea, vino la mine, ieduţul meu... Sau pe urmă... Dar stai un pic... — a dus degetele la ochelari –, să deschid programul festiv pentru ziua ta. Am lucrat trei zile la el. Aşa...

Am văzut că pe mine au apărut din nou mantaua, cascheta şi pantalonii cu vipuşcă – fără nicio urmă a violului care tocmai avusese loc.

Mara s-a aşezat pe spate, s-a întins şi, ţintuindu-mă cu ochii ei misterioşi, de pisică sălbatică, a desfăcut picioarele.

Hotărâse, pesemne, că pentru relaţiile dintre noi va fi mai bine dacă îmi redă demnitatea zdrobită şi se abandonează necondiţionat, devenindu-mi sclavă supusă... La urma urmelor, poate nici n-o să observe ea-mi tremură vocea.

Am rânjit şi mi-am răsucit mustaţa.

— Salut, sărbătoare a fiinţării!

— Eşti poetic, a zis Mara. Pentru un detectiv de poliţie e cam mult.

— Să uităm această pagină ruşinoasă, i-am răspuns. Vreau s-o întorc degrabă. Trecutul a dispărut, nu mai e, sângele a intrat în pământ, iar pământul a fost ipotecat.

Astăzi sunt al tău, numai al tău. Şi tu eşti a mea.

— În privinţa faptului că eşti al meu, ai nimerit-o, a spus ea. Cât despre faptul că eu aş fi a ta... Asta e o propoziţie neterminată. A ta ce? E nevoie de o completare.

— Tu ce-ai vrea? am întrebat. A mea dulceaţă? A mea iubire? A mea speranţă?

Mara a zâmbit.

— Parcă nu-i destul.

— Ce mai vrei? A mea stăpână?

— O să-ţi arăt, a zis ea.

A trecut un minut cam stânjenitor – ar fi trebuit să mă tragă deja spre ea, dar tărăgăna. Apoi am observat că în jurul nostru bate vântul.

Era un vânt virtual – dar îmi bătea în spinare foarte convingător. M-am întors să văd ce e acolo – un ventilator, un geam care se deschisese sau altceva.

Dar nu era nimic.

Nu vedeam nici pereţii camerei ei – numai un orizont pustiu îndepărtat, amintind de *Ipsosul armonic*. Iar când m-am întors la loc, Mara nu mai era în faţa mea.

Mă aflam într-un deşert, iar în faţa mea stătea culcată o imensă femeie de nisip cu picioarele desfăcute. N-o vedeam pe toată – numai picioarele care se despărţeau ca nişte dune şi gaura intrării strânsă între ele, încadrată de un organ genital grosolan, cu aspect de

piatră. Această gaură sugea şuierând vântul împreună cu nisip, şi am înţeles că mă va trage direct în ea.

— Mara! am strigat. Mara!

N-a venit niciun răspuns. Apoi vântul s-a transformat în furtună, m-a smuls din loc, m-a ridicat în aer – şi am zburat în adâncul puţului de piatră.

Acesta se unduia ca un şarpe, dar rămânea atât de larg, încât nu eram amenințat să mă lovesc de pereţi – un curent de aer calculat cu virtuozitate mă purta chiar prin mijlocul tunelului...

A fost de ajuns să mă relaxez, că am văzut venind spre mine o protuberanţă asemănătoare unui canin roşu – şi în clipa următoare m-am izbit de ea. Lovitura a fot uluitor de puternică, dar înainte ca vântul să mă tragă mai departe, m-am uitat bine la această protuberanţă.

Era o cabină telefonică grosolan sculptată din piatră roşie – de parcă un peceneg străvechi ar fi ajuns la Londra şi ar fi vrut să lase o mărturie a călătoriei în eternitatea desertului.

Spre mine venea în zbor următoarea cabină de piatră. Din nou o lovitură zdravănă – şi am înţeles că-mi sosise sorocul.

Nu erau doar nişte zguduituri virtuale, inofensive şi care nu lasă urme. Am fost făcut bucăţi. Switching-ul începuse. Dar el nu consta în conectarea mea la

clusterul REP, cum îmi promisese nepreţuita mea... Nu. Corpul meu informatic era făcut bucăţi de cabine telefonice roşii, era tăiat în fâşii subţiri: algoritmii minusculi din care eram compus... Eram desfăcut organ cu organ.

Poate că Mara va recompune din aceste blocuri un nou Porfiri, mai potrivit cu planurile ei. Dar eu şi romanul meu ne-am găsit sfârşitul aici, am înţeles eu.

Ce făceau marii maeştri ai slovei în astfel de situaţii?

Ei

<beau, frecau menta, spărgeau geamuri, tindeau spre înălţimi>

să termin într-o notă înaltă şi înfricoşătoare. Existenţa e îngrijorare şi frică, am înţeles eu: ieşi la lumină, şi lumina nu are pe ce altceva să cadă decât pe frică şi îngrijorare. Nu ieşim la lumină, nu, ieşim la durere. De tânăr începi să

<priveşti, vezi, rabzi, urăşti, superi, invidiezi, vertep[73]>

[73] Teatru de marionete care are loc în perioada Crăciunului în Ucraina, Rusia şi Belarus. *(N. trad.).*

de ce frecau menta, întreabă un om simplu – fiindcă tindeau spre înălţimi şi credeau că ăsta e drumul cel mai scurt... doar să plângă şi să bea. M-a emoţionat plasticitatea expresivă a propriului discurs – şi am uitat de spulberarea în atomi. Dar deja venea spre mine o nouă cabină de piatră. N-am putut să mă feresc. Lovitura mi s-a părut şi mai cumplită, fiindcă acum eu...

<imao imho fuţ lop kradefjeâfvau msşhf>

durerea te face inventiv, a spus ţarul Nikolai Pavlovici[74], probabil în timpul anchetării vreunui „decembrist". Nu-n Tugenbund, ci doar în Bund... Genial. Existenţa este ca un chin amestecat cu teama puternică de a pierde acest chin. Din astfel de aluat iese o plăcintă excelentă. Pesemne, toate calamburile au fost inventate şi aprobate personal de Domnul. Pe el nimic nu-l

<uşbaoj uişkfal. deh fzlavlaFJVDalzulkaţe>

tul bont al cabinei telefonice roşii. Iată de ce nu puteam să captez scârboşii păduchi laţi cu slova mea!

---

[74] Nicolae I al Rusiei (1796-1855). *(N. trad.).*

Dincolo de ei nu se afla o mare durere londoneză. Bine s-a observat că nu orice durere are corner

<143-093-049-3094-0394-0930-94-032-039403294>

nunţa că sunt o victimă a calomniilor infame şi absolut nevinovat de crimele puse pe seama mea. Am fost şi am rămas personal devo

<143-093-049-3094-0394-0930-94-032-039403295>

serva că moartea nu e când îţi pierzi conştiinţa pentru totdeauna. Moartea e când conştiinţa e conştientă de tine până la sfârşitul sfârşitului, până la acel strat unde n-aţi existat niciodată şi nu

partea a III-a
making movies

ochiul lui Brahma

Din păcate, începând cam din acest punct, romanul lui Porfiri ca text complet şi coerent a fost întrerupt din motive tehnice. Sau, să spunem aşa, a apărut necesitatea imperioasă a intervenţiei redacţionale – fără ea, produsul devenea ilizibil.

După cum ne amintim, Porfiri se juca cu un chenar negru în jurul textului. Parcă îşi presimţea soarta. Astăzi este rândul meu să-mi vopsesc genele în această culoare rară pentru mine – fie acesta doliul meu pentru bietul de el.

Luându-mi măsuri de prevedere ca nimeni să nu-mi citească însemnările (ele vor fi păstrate într-un cluster de ipsos), mă voi strădui să lămuresc câteva chestiuni din întrebările ridicate de Porfiri. În rest, aceste însemnări vor avea un caracter profesional – am de gând să le dedic noului meu start-up în domeniul icinematografului. Principala lor temă vor fi iphilmele şi gândurile mele despre ele.

Mă numesc Mara Gnedîh. În lumea artei sunt cunoscută drept criticul Mara Cho şi Porfiri m-a prezentat deja cititorului în romanul său neterminat, pe care tocmai l-am ataşat însemnărilor mele.

Fie ca toate afirmaţiile contradictorii asupra atractivităţii mele fizice să rămână în conştiinţa lui profesională – voi remarca numai că informaţia despre cei patruzeci şi trei de *freaks* de la sparged (patruzeci şi

trei de blănoşi, cum se spune acum – şi, Porfiri, nimeni nu mai scrie „sparged” cu D mare!) corespunde întru totul adevărului.

Poate părea ciudat sau stupid, dar eu am nişte sentimente faţă de Porfiri. Mai mult, chiar. Ele seamănă, vai, cu dragostea – seamănă atât de tare, încât devine necesar să-mi explic acest sentiment mie însămi.

Totul a început, fireşte, treptat. În minutul în care a apărut pe peretele meu cu nişte cizme caraghioase şi cu pince-nez albastru, situaţia arăta extrem de simplu.

I-am repetat de câteva ori că mie îmi plac ca parteneri mustăcioşii ameninţători cu favoriţi – şi era adevărat. Dar el, pesemne, n-a înţeles bine la ce mă referam.

Cuvântul „parteneriat” în limbaj BDSM înseamnă un cerc foarte complex de practici chiar şi în relaţie cu oamenii, iar când este vorba despre programe-surogat, această noţiune poate fi lărgită oricât. Într-un astfel de context cuvântul „partener” înseamnă numai „cel cu care e vesel şi plăcut să ai de-a face”. El nu conţine, desigur, niciun fel de obligaţii morale.

Imaginea pronunţat masculină a lui Porfiri a fost întotdeauna pentru mine un memento al figurii sinistre a „bărbatului-stăpân”, proprietar al unei herghelii de femele, mascul alfa, siluitor şi şef de harem. Noi, femeile, vreme de secole... mai departe trimitea la orice site feminist, ca să nu mai repete toate clişeele evidente.

Astăzi rareori un mascul se hotărăşte să personifice acest tip în viaţa reală (dacă, desigur, nu e un comic de la o emisiune TV de sâmbătă seara – ei încă mai pot face asta). În schimb, bibliotecile iPhuck pentru femei progresiste avansate sunt pur şi simplu pline de astfel de personaje şi de torturi chinezeşti gândite pentru ele.

Dar una e ca o astfel de mutră testosteronică să se nimerească în calea cleştilor tăi încinşi într-un iphilm BDSM şi cu totul altceva să-ţi fie dăruită în viaţa reală. Prospeţimea autenticităţii – iată ce lipseşte astăzi nu numai artei, ci şi practicilor noastre intime.

De aceea n-am exagerat niciun pic când i-am spus în timpul primei noastre conversaţii că „tremur, vibrez şi mă topesc". Chiar în clipa aceea am hotărât să i-o trag cu cabina telefonică roşie, nici mai mult, nici mai puţin – şi am aşteptat îndelung momentul potrivit.

Dar când s-a întâmplat în sfârşit, n-am încercat plăcere, nici măcar mulţumire. Dimpotrivă, nu mai simţisem niciodată o asemenea zădărnicie lipsită de bucurie. O să încerc să explic de ce.

De fapt, în timpul îndelungat în care am comunicat, am încetat complet să-l asociez pe Porfiri cu toată acea serie de calităţi masculine la care trimitea înfăţişarea lui. La început vedeam în faţa mea pur şi simplu un algoritm. Iar apoi – prin acest algoritm – nenumăraţii oameni de ambele sexe care au trecut pe acest pământ

şi s-au cufundat în nefiinţa din care erau plămădiţi. Vedeam întreaga naivitate a vicleniei umane, întreaga bravadă şi laşitate atât de limpede şi de evident, că-mi venea să plâng. O adevărată comedie umană.

Apoi însă...

Sentimentalismul s-a trezit în mine când a pregătit raportul despre obiectul *Turbulent-2* în numele „tânărului Porfiri". Nu ştiu de ce, am fost mişcată. Înţeleg că asta o să sune ridicol – dar din momentul acela, privind chipul cu favoriţi şi mustăţi al asistentului meu voyeur, l-am perceput ca pe un om şi cumva am simţit înlăuntrul său, sub numeroasele inele anuale de umanitate rea, acea esenţă tinerească vulnerabilă pe care a descris-o atât de înduioşător în povestirea lui.

De aceea, când lucrurile chiar au ajuns la cabina telefonică, am hotărât asupra procedurii numai din pricina promisiunii pe care mi-o făcusem. Experienţa pe plan erotic s-a dovedit catastrofală – n-a provocat niciun fel de eliberare sau bucurie, ci dimpotrivă, mă temeam să nu-i fac rău cu loviturile coapselor mele acestui lăstar gingaş ascuns în Porfiri...

Fireşte, toate acestea nu erau decât fantezii. Dar aşa s-a dovedit a fi tiparul impunerii unor fantezii asupra altora – interferenţa viselor, ca să zic aşa. Cred că experienţa mi-a folosit în sens spiritual, şi multe dintre

trăirile mele în acest domeniu au fost absolut creştineşti.

Acum, în ce priveşte esenţa acuzaţiilor pe care le-a făcut Porfiri împotriva mea. Cum nu am intenţia să public această carte în următorii nouăzeci şi nouă de ani, pot articula liber câteva lucruri – dar dacă se va încerca folosirea textului împotriva mea, anunţ oficial că toate cele de mai jos trebuie citite exclusiv ca o expresie a fanteziilor şi nălucirilor mele.

Neoficial voi observa însă că Porfiri a ghicit câte ceva.

De fapt, aproape totul. Doar că a crezut că toată această afacere grandioasă cu clusterul am ticluit-o singură. Aici a greşit – abilităţile mele de programator îmi permit doar să-i asist pe adevăraţii specialişti şi să fac o muncă ajutătoare. Ar fi fost peste puterile mele să duc singură aşa ceva de la un capăt la altul.

Dar, datorită trecutului meu, încă din vremea studenţiei am cunoscut oamenii potriviţi. Pe scurt, am participat la un proiect business confidenţial şi venitul obţinut de pe urma lui a fost generos.

Porfiri a înţeles corect că clusterul de ipsos a fost obţinut cu ajutorul procedurilor REP şi era păstrat în colectorul meu. A stabilit corect şi mecanismul însuşi al apariţiei conştiinţei în matrice – ipoteza avansată de el este cea mai plauzibilă astăzi (deşi presupun că aici nu este vorba numai despre „markerii de plantare” despre

care scria Reznik, ci şi despre inima cuantică, cea care pune în mişcare întregul mecanism).

Calculatoarele cuantice sunt un fenomen destul de misterios, ca să nu spunem mistic; ele sunt conectate la întregul cosmos deodată, şi reţeta alchimică a conştiinţei artistice arată astăzi astfel: reţeaua RE plus un motor cuantic. Undeva ceva se intersectează cu altceva şi... Nimeni n-o să ne spună exact. Unii au un *know-how* practic, dar acesta este închis cu şapte lacăte; evident, n-o să-l descui gratis.

Interdicţia asupra cercetărilor şi muncii în acest domeniu n-o să ajute prea multă vreme. Capacităţile vor creşte, experienţele şi tehnologiile vor deveni tot mai accesibile pentru oameni din cei mai diferiţi. Toate astea nu se vor sfârşi bine pentru omenire.

Dar să ne întoarcem la Porfiri.

Cel mai mult m-a deranjat că s-a luat de Reznik – şi nu din unghiul potrivit. Adevărul este că Saul Reznik a fost un sprijin puternic pentru afacerea mea. Poate cel mai important.

Fireşte, nu el însuşi, ci teoria lui despre „codul universal”, care are mulţi adepţi în Fante: pentru Hollywoodul de astăzi aceasta este, practic, o nouă

scientologie, iar Reznik, un fel de răposatul Hubbard[75], cu o cunună de spini nevăzută.

Ca să fiu sinceră, eu nu-i înţeleg doctrina mistică până la capăt. De aceea o să repet pur şi simplu după Porfiri (şi Wikiall) că, din punctul de vedere al lui Reznik, tot ceea ce este însufleţit şi neînsufleţit constituie consecinţe diferite ale „codului universal" dezvoltat de Spiritul Universal. Restul nici nu este important pentru noi.

La vremea lui, Reznik a făcut multe experienţe cu REP, a obţinut câteva artefacte ale conştiinţei cu o autoreflexie de diferite niveluri de complexitate (sau „simfonicitate", cum spunea el) – şi mai târziu le-a distrus „din motive etice şi din dorinţa lor limpede exprimată".

Din această pricină se şi ascunde el de fapt de oameni – investitorii vor să-şi capete înapoi bunurile pe care el, din motive etice, le-a prăpădit. Acum să-şi vândă etica şi să ne dea banii înapoi, spun investitorii. Dar nu vor putea ajunge la el în *welfareland.*

Cel puţin unul dintre aceste artefacte uimitoare s-a păstrat totuşi. Acesta este aşa-numitul „Ochi al lui Brahma minus" – o reţea neuronală aleatoare

---

[75] L. Ron Hubbard (1911-1986), scriitor american de ficţiune pulp, întemeietor al Bisericii Scientologice. *(N. trad.).*

semiconştientă cu care se pot accesa într-un mod limitat toate evenimentele trecute care au lăsat o amprentă electronică sau luminoasă, chiar dacă această amprentă a fost deja distrusă.

Cel mai uluitor este că „Ochiul lui Brahma" nu conţine informaţie în sine, ci permite conectarea la acel punct din timp în care ea a apărut – şi, practic, scanarea trecutului ca a unei baze de date obişnuite.

Dar, din păcate, aceasta nu este o maşină a timpului. Nu este nici măcar o fereastră spre trecut. Este, mai degrabă, un mic câmp de căutare. Un fel de Google printre stele care se stâng, pentru folosirea căruia trebuie să ştii foarte exact ce cauţi. Eu însămi nu înţeleg cum funcţionează.

Îmi amintesc numai că este un efect colateral al calculului cuantic. *Deutschian closed timelike curves*[76], nici nu-mi vine să traduc asta în rusă: e ca şi cum nişte fragmente ar putea călători din viitor în trecut, dar nu ar putea să le influenţeze, pentru că toate căile de comunicare din viitor ar fi „închise". Dar trecutului nu-i interzice nimeni să influenţeze viitorul, aşa că sunt închise doar la un capăt, la celălalt sunt deschise.

Apropo, circula o anecdotă, cum că şi „Ochiul lui Brahma plus", care călătoreşte în viitor, ar fi fost creat

---

[76] Curbele temporale închise ale lui Deutsch. *(N. trad.).*

tot de Reznik, dar că acesta a reuşit să-l şteargă etic, ceea ce nu-i vor ierta niciodată cei care au plătit munca traderilor de la bursa de valori.

„Ochiul lui Brahma minus" se află în mâini private şi îndeplineşte câteva operaţiuni simple pentru cei care sunt gata să plătească (oficial, guvernele nu cred în misterul „codului universal", dar serviciile speciale cumpără în disperare unităţi de timp de la „Ochi"). Principala funcţie a „Ochiului" este verificarea obiectelor de artă.

Înainte, un expert lua tabloul propus muzeului, culegea o mostră minusculă de vopsea şi verifica vârsta acesteia. Dacă ea coincidea cu epoca în care trăise artistul, tabloul putea fi cumpărat. Dar cum să verifici un obiect de artă care există în forma unui fişier obişnuit?

Data creării lui este la fel de uşor de determinat ca şi aceea a fişierului însuşi, pentru că data este pur şi simplu parte din fişier. Dacă acesta are o sută patruzeci de ani, asta nu înseamnă că în el se învârtesc electroni creaţi acum o sută patruzeci de ani. Posibilitatea fizică directă de a determina autenticitatea obiectului înscris sub forma unui fişier pe un server electronic nu există.

Mai precis, nu exista – până la apariţia „Ochiului lui Brahma". Cu ajutorul lui nu se poate afla cine a creat un fişier sau altul. Dar se poate determina când. Asta a

rezolvat câteva dintre cele mai complicate probleme ale pieţei de artă, şi de atunci toate artefactele serioase ale aşa-numitului „ipsos ascuns” care răsar din bezna uitării sunt verificate pe „Ochi”.

Importanţa acestei verificări nu poate fi supraevaluată. Să ne amintim de *Turbulent-2.* Fiecare dintre cele două fişiere care-l compun este autentic şi vechi, asta e clar – şi nimeni nu o contestă. Dar nu ele separat constituie un obiect de artă, ci împletirea lor tantrică. Cum să ştim în ce an a unit Shirin Neshat două fişiere video obişnuite în *Turbulent-2*?

„Ochiul lui Brahma” dă o astfel de posibilitate. Dacă asta s-a întâmplat cu jumătate de secol în urmă – sau doar cu două săptămâni în urmă – răspunsul „Ochiului” va fi corespunzător.

Fireşte că după apariţia unei expertize atât de precise (deşi neconfirmată de mediile oficiale) lumea artei a răsuflat uşurată – şi a hotărât că epoca ipsosului contrafăcut e doar o amintire. Într-adevăr, acum nu a mai rămas nicio posibilitate de a crea un fals.

Sau aşa a părut la prima vedere.

Când pregăteam clusterul de ipsos, noi (nu voi dezvălui ce înseamnă pronumele „noi” nici acum, nici mai târziu) nici nu speram la început că vom putea să falsificăm cu ajutorul lui ipsosul pentru vânzare. Scopul nostru era mai degrabă de cercetare şi pur

artistic. Efectul „Ochiul lui Brahma” ne era familiar – şi am avut multe dezbateri pe tema lui.

Nu sunt fizician, dar printre noi se afla şi un fizician foarte şmecher – şi el spunea lucruri ciudate, pe care o să încerc să le redau pe scurt.

Afirma că trecutul nu poate fi observat pur şi simplu, fără a interveni în el, căci observarea, din punctul de vedere al fizicii, este deja o intervenţie. Dacă se poate observa, se poate, aşadar, şi interveni. Adică se poate întreprinde o acţiune în trecut – fie şi doar formal.

El nu vorbea, evident, despre o călătorie în trecutul real. Era vorba despre amprentele electronice şi datarea lor cuantică – aşadar, dacă poţi să întreprinzi o acţiune în trecutul formal, poţi să inversezi tehnologia „Ochiului lui Brahma” şi să faci clusterul de ipsos să-şi poarte roadele astfel încât „Ochiul” să vadă naşterea lor imaginară în trecut.

Tiparele vectoriale după care a dezvoltat Reznik „Ochiul” au fost distruse la vremea aceea – dar principiul în sine era destul de clar (nu pentru mine, firește – pentru echipa noastră: eu nu înţeleg deloc toate aceste „încâlceli” şi „descâlceli”). Într-un cuvânt, am hotărât să folosim în câmpul nostru vectorial RE aceleaşi proceduri care permiteau „Ochiului” să scaneze trecutul – dar cu o corecţie care să ne permită să creăm artefacte electronice în acest trecut.

Fizicianul nostru ne-a explicat că din punct de vedere formal artefactele sunt într-adevăr create în trecut, dar că asta nu distruge niciun fel de legături cauză-efect, pentru că „buzunarul” în care ele au apărut este „ermetic” şi legat numai de epoca noastră. „Comunicarea ascunsă” din viitor în trecut va rămâne astfel închisă pentru trecutul real, dar va fi înregistrată în el printr-un alt tentacul cuantic din vremurile noastre – şi va avea loc datarea. Celor interesaţi de amănunte suplimentare le sugerez teoria deutschiană legată de *closed timelike curves.*

Programarea RE nu are nevoie de cine ştie ce inteligenţă şi seamănă foarte mult cu brodatul. Astăzi nici codul nu mai este nevoie să-l ştii – e scris de computer. Trebuie numai să formulezi „pattern-ul”, cum îmi place mie să spun: scopul, dimensiunea, cerinţele pentru câmpul vectorial, procedurile de verificare şi alura (termen real, care m-a încântat întotdeauna) –, iar apoi să porneşti procesul ciclic de autogenerare, setând periodicitatea pauzelor pentru testări şi conţinutul acestora – cu cât acesta e mai mare, cu atât treaba merge mai repede, dar e bine să nu te grăbeşti foarte tare.

Aici, oricât ai vrea, nu poţi gândi prea mult – de la un anumit punct încolo, operaţiunile aplicate sunt vizibile numai celorlalte operaţiuni aplicate. Programatorului i

se cere numai sârguinţă, acurateţe – şi înţelegerea clară a ceea ce vrea să obţină în final. Este unul din cazurile în care punerea corectă a problemei aduce cu sine rezolvarea ei.

Lucram la nucleele cuantice dintr-un studio portabil de efecte speciale (a trebuit să cumpărăm şase astfel de studiouri, dar în Fante nu se ţine socoteala acestora). La vremea aceea nucleul încă mai putea fi descompus. De aceea am putut lucra pe o capacitate asemănătoare cu cea a lui Reznik, care a lucrat cu cincisprezece ani înaintea noastră, operând cu o finanţare serioasă.

Că veni vorba, astăzi ca motor cuantic este de ajuns, cu o oarecare marjă, un iPhuck-10 – asta e viteza reală perceptibilă a progresului tehnic.

Cel mai greu a fost să facem rost de un drive industrial – se ţine o evidenţă strictă a lor. Ne-a costat destul de scump, şi a trebuit să înregistrăm pentru el o întreagă firmă IT (după doi ani am falimentat-o frumuşel şi am şters-o din registre contra unei anumite sume) – dar a meritat investiţia. Un drive de jumătate de exabyte este astăzi mai complicat de achiziţionat decât atunci, pentru că această capacitate este necesară tocmai pentru lucrările ilegale cu cod aleator.

Primul măr care a căzut din pomul nostru a fost un obiect destul de nesofisticat, obţinut prin metoda celor mai simple flip-uri cu elemente pe bază de ipsos – nici

n-am planificat vânzarea, hotărând să creăm doar o mostră ca test.

Era o instalaţie a unui anume Grişa Svedîi (numele artistului a fost generat împreună cu lucrarea): un portret de treisprezece metri al Sfântului Ierarh Nicolae, făcut din oase de dinozaur într-o poiană rotundă dintr-o pădure de pini. Faţa sfântului se putea vedea numai din elicopter sau din dronă. Lucrarea a fost intitulată, fireşte, Sf. Jură.

Produsul nostru era o prezentare video a acestei instalaţii. Conform legendei, după realizarea unei fotografii din aer, instalaţia ca atare a fost distrusă, iar înregistrarea video a rămas singura purtătoare a operei de artă. Materialul video a fost decorat cu o grafică simplă, făcută în tehnologiile de la începutul secolului – toate acestea se imită astăzi atât de bine, încât expertiza tradiţională nu mai are sens. Interfaţa noastră permitea atribuirea unei date fictive pentru crearea artefactului cu o precizie de o zi – şi am marcat-o ca fiind din perioada ipsosului de mijloc.

Deoarece promovam produsul ca artă creştină (în momentul acela era foarte la modă), am introdus în broşura însoţitoare multe aluzii culturologice (aici totul e simplu) şi religioase – despre sfinţenia vizibilă numai pentru istorie şi pentru ceruri, despre justificarea mistică a oricărei forme de viaţă mastodontice care a

existat vreodată pe Pământ de către omul-dumnezeu cu cununa lui şi aşa mai departe.

În broşură se menţiona, de asemenea, că oasele folosite în instalaţie erau copii ale originalelor de la muzeu, făcute din *papier mâché*, şi această mărturisire a autenticităţii incomplete adăuga veridicitate produsului.

Prin nişte prieteni americani (poate că aici este mai potrivit cuvântul „complici”) am dat obiectul spre expertiză în Fante – şi „Ochiul lui Brahma” a indicat aceeaşi dată pe care am atribuit-o noi prin interfaţa noastră: anul 2016. Imediat după expertiză s-a găsit un cumpărător motivat religios din Proletaria. Grişa a zburat şuierând – şi a adus bani, amortizându-ne jumătate din cheltuieli.

A fost o victorie. Ne-am dat seama că învăţaserăm imposibilul.

Puteam să falsificăm ipsos.

biata janna

Bine a zis Porfiri (mai precis Reznik, citat de el) că un programator RE nu înţelege cum anume funcţionează codul aleator final. Şi a remarcat corect că obiectul hipercomplex obţinut cu ajutorul REP poate poseda conştiinţă.

Dar de care? În fond, bacteria, firul de iarbă, delfinul şi omul – toţi posedă o conştiinţă, dar diferită; mai mult, fiecare om are niveluri de conştiinţă întunecată, care nu-i sunt cunoscute nici lui însuşi, pentru că nu intră în ego-agregat – de pildă, circuitul care controlează funcţionarea inimii şi a plămânilor. Unii mistici afirmă că tot astfel există niveluri de conştiinţă subtilă necunoscute ego-agregatului, de exemplu aşa-numitul „înger păzitor". Înger, îngeraşul meu, ce mi te-a dat Dumnezeu... Nu ştiu, poate.

De altfel, nu degeaba în jurul cuvântului „conştiinţă" se învârtesc atâţia învăţători spirituali, filosofi şi alţi şarlatani – această combinaţie de sunete lipsită de apărare este siluită zilnic în cele mai perverse moduri şi poate însemna orice, după dorinţa clientului. Chiar eu am scris – „posedă conştiinţă". Ce expresie – există în ea asemenea abisuri, încât de altele nici nu mai e nevoie.

Când merişorul nostru de ipsos i-a căzut în cap lui Grişa Svetlîi, conştiinţa lui încă nu avea un centru exprimat şi semănă, probabil, cu îngândurarea împrăştiată a unui burete sau visarea centrifugă a unei alge pluricelulare – numai că asta era o algă foarte cultivată, scăldată (în toate sensurile) în epoca ipsosului.

Alga suferea: fără durere nu există artă adevărată,

ceea ce trebuie să reţină mereu arta contrafăcută. Dar la început durerea clusterului nu a fost un foc concentrat într-un singur punct, ci un disconfort general: centrul sistemului lipsea, şi prin asta se manifesta limitarea sa.

Am văzut în ce consta problema. „Sf. Jurá" a devenit, fără îndoială, o afacere de succes. Dar lucrarea în sine era lipsită de complexitate: un motoraş în doi timpi, bazat pe cele mai simple reflexe. Ceva asemănător ar fi putut fi generat şi de mlaştinile calde din Mezozoic (şi probabil că au generat, dacă cercetăm mai bine). Ne-a devenit limpede că arta contrafăcută are nevoie nu numai de durere, ci şi de o proiecţie personală clară – şi pentru asta, conştiinţa trebuie să aibă obligatoriu un ego-centru.

Şi atunci am construit pe platforma RE deja finalizată încă un nivel – cel care i se păruse lui Porfiri asemănător unui „tron" (după cum metaforic şi-a transmis el percepţia asupra interfeţei de control).

Acesta era punctul în care se întâlneau toate sensurile generate de clusterul de ipsos – şi, cel mai important, toată durerea lui. Era necesară o interfaţă pentru conectarea unui algoritm de simulare standard – ca să-l ataşăm clusterului şi să dăm creaţiei noastre o vedere şi un glas concentrate într-un singur punct.

Primul program extern pe care l-am conectat la cluster a fost consultanta electronică de la Muzeul de

Artă Contemporană – ea era inferioară lui Porfiri din punctul de vedere al complexităţii, dar avea posibilităţi de simulare asemănătoare; un avantaj în plus a fost cea de-a doua bază de date din epoca ipsosului înregistrată în memoria ei. Am închiriat-o pe nouăzeci şi nouă de ani – la fel ca pe Porfiri. De ce sunt bune aceste contracte pe termen lung: există în ele un punct care permite ştergerea algoritmului la sfârşitul perioadei. Juristul nostru a tras concluzia că noi, dacă e nevoie, putem face acest lucru şi mai devreme: nouăzeci şi nouă de ani sunt necesari nu pentru ca tu să returnezi programul posesorului anterior, ci pentru ca urmaşii tăi să nu se poată folosi de el etern.

Pe consultanta electronică n-o chema nicicum, clusterul nostru nu avea nici el un nume. Când i-am conectat între ei, programul-consultantă a fost descompus în părţile componente. Din ele s-a născut Janna. Ea a început să înveţe şi să crească – cam la fel ca un copil, dar mult mai rapid. Acum puteam, în sfârşit, să perfecţionăm algoritmul suferinţei: el căpătase un punct focal. Cu această „suferinţă" însă, a apărut o problemă. Echipa noastră era compusă din sibariţi şi iubitori de viaţă (altfel, la ce ne-ar fi trebuit banii?), şi la început nu ne dădeam seama cum trebuia injectată corect durerea în creatura de ipsos. De aceea i-am făcut două circuite.

Primul, primitiv, dar eficient, se baza pe „meandrele durerii”. L-am numit „fierăstrău”. Porfiri a descris excepţional fierăstrăul la sfârşitul operei sale, deşi activarea lui a avut loc întâmplător şi n-a simţit niciun fel de durere. A devenit pur şi simplu un material informatic fără conştiinţă pentru cluster, ca un picior de insectă care se contractă din reflex, desenându-şi pe perete al său *„mene, mene, tekel, upharsin”*[77]*. A* ieşit – *sorry*, Porfiri – destul de comic.

Se înţelege că în acest circuit sursa durerii putea fi orice „dinte”, cum spunem noi – adică o experienţă mentală sau fizică repetată, şi nu numai cabina telefonică londoneză atât de mult pomenită de romanticul meu prieten. Când fierăstrăul lucrează cum trebuie, dinţii nu i se văd deloc – procesul trece în subconştient. Dar mâhnirea şi îngrijorarea, fireşte, vor fi mereu strâns legate de metasemantica dintelui ales.

Mai târziu am adăugat un al doilea mecanism, ceva mai subtil, la baza căruia se afla învăţătura budistă despre suferinţă (sistemele spirituale care au scopul mobilizării şi anestezierii în masă, majoritare în lume, ocolesc acest subiect, considerându-l secundar; budismul însă – mai ales cel timpuriu – prezintă totul

---

[77] „Numărat, numărat, cântărit şi împărţit”, cuvintele care apar pe perete la ospăţul personajului biblic Belşazar, interpretate de Daniel ca o profeţie că regatul acestuia e sortit pieirii (Daniel 5: 25). *(N. trad.).*

foarte deschis).

Am angajat un consultant expert în budism, am generat cu conştiinciozitate tot ce relatează sutrele – şi am fuzionat pattern-urile de suferinţă obţinute cu trăirile generale ale clusterului, rezultatul fiind că experienţa acestuia în domeniul emoţional s-a apropiat şi mai mult de cea umană.

La început, Janna cu greu putea fi numită asemănătoare inteligenţei umane – ea trăia în dimensiunea inimaginabilă a imaginilor îmbibate de durere. Din când în când ea părea să-şi stoarcă conştiinţa în albia furnizată de noi, şi astfel durerea ceda pentru un timp. Aceste prime acte cvasicreatoare încă nu duceau la apariţia unor opere de artă cu adevărat valoroase.

Acest lucru era legat în primul rând de primitivismul mecanicii ei asociative. Dar aveam deja în faţa noastră o fiinţă care simţea, care punea mari întrebări (e drept, în esenţă la iniţiativa noastră) şi care, în mod tragic, nu înţelegea ce forţă şi de ce o chema la viaţă. Am învăţat-o pe Janna să vadă sensul existenţei în artă – şi, bineînţeles, i-am dat toate posibilităţile de autorealizare.

Dezvoltam permanent în sistem noi legături interne şi perfecţionam interfaţa. Ca rezultat, spaţiul pe care-l ocupa Janna se făcea, în percepţia ei subiectivă, tot mai

asemănător lumii umane (în orice caz, aşa ni se părea nouă judecând după rapoartele ei). Lucram încet şi cu atenţie, aruncând pe piaţa americană câte una-două lucrări pe an (n-o să le enumăr şi n-o să le descriu, pentru că au fost cumpărate de colecţionari serioşi).

Recunosc că Porfiri a avut dreptate în presupunerile sale cu privire la relaţiile mele cu Janna. Chiar am devenit amanta ei, scriind, în secret faţă de echipa noastră, programul care-mi permitea să-mi conectez vechiul meu Androgin la cluster. Janna sub înfăţişarea lui Safo de pe fresca pompeiană a fost poate singura iubire adevărată din viaţa mea.

Nu era vorba de calitatea simulării fizice şi vizuale – aceasta era cea obişnuită pentru Androgin –, ci de autenticitatea incontestabilă a experienţei. Dacă v-a iubit vreodată o făptură tânără, pură şi total încrezătoare, veţi înţelege despre ce vorbesc. E şi fericire, şi chin, şi o povară insuportabilă. De aceea nu sunt foarte dispusă să-mi descriu experienţa: nu era vorba despre cuvintele şi atingerile pe care le schimbam, ci despre cele mai subtile şi mai încântătoare sentimente, care stăteau ca nişte fluturi pe sufletul meu.

Janna mă considera un fel de zeiţă – şi mi se plângea mereu de dureroasa lipsă de sens a vieţii ei, de suferinţa care o însoţea. Credea că o pot salva. În cele

din urmă a trebuit să fac o alegere între sentimentele personale şi business – şi, cum se întâmplă cel mai adesea în vremurile noastre tulburi, am ales business-ul.

Eu şi Janna am încetat să ne mai întâlnim. Mai precis, eu am încetat în final să mă întâlnesc cu ea, pentru că e greu ca zi după zi cu o mână să oferi cuiva bucurie (*sorry* pentru literalismul fiziologic), iar cu cealaltă să-l împingi în chinurile cerute de protocol. Trebuie să alegi, şi eu am ales. Poate că înclinaţia mea de astăzi pentru practicile BDSM nu este decât o compensaţie pentru această tristă întorsătură a destinului. Dar n-am inventat eu lumea. Până şi pentru cea mai elementară supravieţuire e nevoie de jertfe; adevăratul succes cere sacrificii umane.

Şi nu am reuşit să le evit.

Când m-am despărţit de Janna, a lovit nenorocirea. S-a întâmplat că toţi asociaţii mei la acest proiect au trecut în nefiinţă. Lucrurile s-au petrecut în Republica Dominicană. Întreaga noastră echipă a fost mitraliată şi incendiată chiar în vila închiriată. Printr-o întâmplare fericită, eu apucasem să-mi iau rămas-bun şi să plec cu două zile înainte.

Dacă cineva o să presupună că nu a fost total întâmplător, o să-i înţeleg logica. Dar nu vreau să discut acest subiect încă foarte dureros pentru mine.

Oamenii sunt nişte fiare pline de cruzime care se întrec să ajungă la vadul de adăpat. Unii se dovedesc mai rapizi decât alţii, asta-i tot.

Echipa noastră păstra un înalt nivel de confidenţialitate. Nu mergeam niciodată la şedinţele de lucru împreună, preferând să ne întâlnim în punctul terminus al traseului – de aceea, nu mi s-au pus întrebări. Cine anume a dat acest atac asupra vilei închiriate de noi nu s-a aflat. În Republica Dominicană se pot tocmi bandiţi cu un pumn de drepturi ale omului pur şi simplu ieşind pe stradă – nu e nevoie nici măcar să intri în *dark web.*

Echipa a pierit. Dar toate contactele cu intermediarii şi lumea artei se făceau prin mine, aşa că afacerea nu a fost întreruptă.

Ba chiar a devenit mai simplă.

Chiar atunci, pe piaţă a fost lansat iPhuck-10 – şi părea că vechiul nostru motoraş cuantic nu mai e necesar. Se putea conecta drive-ul direct la iPhuck şi lucra cu aproximativ aceeaşi productivitate direct de acasă. Pentru această operaţiune deloc complicată eram şi eu destul de calificată – sau, mai precis, aşa am crezut la început. Cunoştinţele mele teoretice despre REP păreau şi ele absolut suficiente ca să pot forma noi ramuri ale arborelui de ipsos ori de câte ori se ivea necesitatea. Dar deocamdată nu era nevoie.

În cei câţiva ani care au trecut după tristul incident dominican, Janna m-a făcut foarte bogată. După ce am luat-o acasă şi am conectat-o la iPhuck, am creat împreună o colecţie minunată: *Turbulent-2*, apoi Banksy, apoi *Răpirea curcubeului* şi *Ipsosul armonic. Turbulent-2* a fost cumpărat imediat de Turnul Rorschach – şi într-un an au făcut din el cea mai populară pată de cerneală terapeutică[78] de pe harta lor interioară.

Dar apoi s-a produs o nenorocire. Janna m-a părăsit.

Mi-a lăsat un memo în care îmi anunţa înfrângerea ei ca artist (deşi din punctul meu de vedere era vorba despre un şir de victorii strălucite). Înţelesese că nu poate schimba lumea în bine prin arta ei, aşa că se lăsa.

Nici nu mi-a trecut prin cap că încearcă să influenţeze prin arta ei fantasmele din jur. Deşi, faptul că o astfel de lume există reieşea din însăşi existenţa subiectivităţii conştiente a clusterului de ipsos. Egoismul orbeşte – am considerat-o un fel de tânără servitoare tăcută, pe care cândva o chemam în patul meu. Dacă as fi fost mai atentă şi mai puţin lipsită de suflet, poate că totul ar fi fost altfel.

După istoria cu dominicanii cineva ar putea bănui că

---

[78] Referire la testul Rorschach, în care subiecţilor li se arată diferite desene asemănătoare unor pete de cerneală şi modul în care le interpretează aceştia este analizat psihologic. *(N. trad.).*

plecarea Jannei a fost regizată de mine – dar nu e aşa, jur. Departe de mine gândul să-i fac fie şi cel mai mic rău; când a plecat, am înţeles ce simţeau copiii de ţăran după moartea vacii care îi hrănea. Singură, cu toată subtilitatea înţelegerii ipsosului, nu puteam să-l contrafac aşa cum îi ieşea Jannei – tocmai pentru că ea nu îl contrafăcea. Ea crea...

Cu toate acestea, nu am suferit îndelung. Mi s-a ivit o problemă serioasă. Recunoşteam existenţa aceluiaşi bug pe care l-a descoperit mai târziu Porfiri – urma iPhuck-ului meu în aura informatică a obiectelor create de Janna (apropo, însuşi faptul că Porfiri a făcut asta atât de repede dovedeşte că m-am prins la timp).

Adevărul e că, înainte, pentru siguranţa operaţiunilor noastre responsabil era un profesionist cu o serie de aptitudini şi cunoştinţe corespunzătoare. El, firește, ar fi observat pericolul. Dar bietul de el n-a supravieţuit în Republica Dominicană, iar eu nu mi-am imaginat că simpla conectare a motorului iPhuck-ului în locul vechiului şi sigurului sistem six-core ar putea crea o asemenea problemă. Să fac în aşa fel încât la noile lucrări să nu se mai vadă amprenta iPhuck-ului nu era greu. Dar la colecţia vândută de mine aceste amprente deja existau. Şi am fost nevoită să-l închiriez pe Porfiri.

La început, am vrut doar să mă protejez, curăţând

(mai precis, murdărind) lucrările deja vândute. După cum corect a scris Porfiri, să ascund vechile urme ale iPhuck-ului meu sub unele noi. Dar când totul a fost practic rezolvat, Porfiri a înţeles despre ce e vorba şi am fost nevoită să-l cumpăr pe flăcău pe nouăzeci şi nouă de ani cu tot cu romanul său genial.

Cei de la Direcţia Poliţiei n-au bănuit nimic – au crezut că am găsit în sfârşit ceea ce visam. Astfel de cazuri sunt destul de frecvente la ei, în special cu bulangiii. La început aveam de gând să-l şterg pe Porfiri. Apoi însă mi-am dat seama că... va putea să mi-o înlocuiască total pe Janna.

În timp ce Porfiri îşi ţesea cu şiretenie în jurul meu pânza (a cărei descriere artistică am citit-o, nu fără o oarecare plăcere, în timp real), eu mă gândeam cum să-l adaptez cât mai bine la afacere, şi perfecţionam încetul cu încetul interfaţa.

Porfiri era chiar mai potrivit decât Janna, pentru că sursa ei a fost un simplu consultant erudit, în timp ce micul meu poliţai era cel mai nou algoritm de simulare, şi în tot timpul comunicării noastre (de care m-am bucurat real) niciodată n-am avut senzaţia că vorbesc doar cu un şir foarte lung de cod al unui program.

Nu era cazul să mă bag pe piaţa artei ipsosului în următorii cinci ani – o cantitate prea mare de obiecte trecute prin mâna mea ar fi atras atenţia. Dar puteam,

de pildă, să contrafac manuscrise din epoca ipsosului: pentru unele se plătea aproape la fel ca pentru artefactele electronice.

Istoria Jannei nu trebuia să se repete însă. Aveam nevoie de o metodă de a urmări lumea ipsosului şi a controla măcar într-o măsură ceea ce se petrecea.

Dar cu acest „a urmări" erau probleme. În ciuda îndelungatei comunicări cu Janna, nu înţelegeam prea bine ce se petrece înăuntrul unui cluster şi cum se înfăţişează el subiectului său central. Era greu să stabilesc un canal vizual permanent – deşi la început am crezut că-i floare la ureche. Voi încerca să explic în ce consta dificultatea.

Unul dintre primele straturi ale clusterului era un modul de software special, pe care noi l-am numit 6SB – „6 sense bases", sau „şase suporturi senzoriale". El genera şase vectori de stare a sistemului – vizual, sonor, tactil şi aşa mai departe.

Un astfel de câmp vectorial era absolut necesar pentru antropomorfizarea produsului nostru, adică pentru aducerea tuturor datelor de ieşire ale clusterului la un denominator uman – pentru ca artefactele să poată fi vândute apoi oamenilor. Tocmai la acest bloc era conectat Androginul meu pe când îmi trăiam iubirea cu Janna – atunci încă funcţiona terminalul nostru destinat debugging-ului, şi asta era simplu.

Dar, pentru minimalizarea riscului, nu intram singură în cluster, ci o scoteam pe Janna într-un mediu neutru, dând acestui bloc un semnal generat special. Jannei îi plăceau palatele şi templele de basm în care ne transportam – la vremea aceea aveam o mulţime de astfel de anime walipapers pe Androgin.

Teoretic, dacă am putea conecta feed-ul blocului 6SB la organele de simţ ale omului (mai precis, la canalele lor nervoase), acest om ar vedea, ar auzi şi chiar ar pipăi lumea complet finită din faţa lui.

Dar nu ştiam ce era mai important. Nu ne închipuiam cum primeşte arborele de ipsos feed-ul blocului 6SB. Nu era nicio garanţie că clusterul trăia misterul existenţei tocmai cu ajutorul acestor şase canale. Mai mult, programatorul nostru principal avea îndoieli serioase în legătură cu asta.

Strict vorbind, în clusterul de ipsos putea să nu existe deloc o serie vizuală originală – garantat era numai un raport despre „impresiile vizuale ale subiectului central" indus de reţeaua neuronală. Dar dacă nu-mi mai dădeam seama ce există cu adevărat şi ce nu...

Porfiri nu era un element vizual puternic – ştia, fireşte, să-şi genereze o înfăţişare externă, dar îi lipsea un *movie-contour* propriu. Ca toţi algoritmii asemenea lui, ştia să deseneze un pic. De fapt, Janna a lăsat şi ea în urmă câteva desene, dar acestea, cu excepţia a două

autoportrete minunate, erau abstracte sau înfăţişau ceva de neînţeles pentru mine.

Porfiri era uşor de programat după însemnările scrise despre cele întâmplate – am primit toate codurile necesare de la Direcţia Poliţiei la încheierea contractului de închiriere. La început, cuvintele mi se păreau cea mai sigură formă de comunicare. În definitiv, era un scriitor de literatură rus.

Şi totuşi aveam nevoie şi de un canal vizual.

Nu voiam nici să mă ating de blocul 6SB – terminalul de debugging era dezactivat de mult, clusterul se schimbase destul de atunci, şi l-aş fi putut deteriora din întâmplare. De aceea am hotărât să dezvolt un algoritm suplimentar, care să-i permită lui Porfiri să-şi ecranizeze jurnalul la rezoluţie joasă. Nu era foarte complicat, dar nu adăuga autenticitate relatărilor lui, ci mai degrabă dimpotrivă.

Fapt este că de textele lui Porfiri şi vizualizarea lor se ocupau acum diferite straturi ale ipsosului, şi baza vizualizării a devenit tocmai relatarea verbală. În loc să văd realitatea clusterului de ipsos cu ochii lui Porfiri (dacă el chiar o „vedea” în sens uman), primeam pur şi simplu o ecranizare mecanică a însemnărilor lui la o calitate slabă. O rezoluţie excesivă, urâtă şi dublată a conturului vizual, ar fi spus un programator clasic. Dar pentru REP e ceva obişnuit. Iar ca rezultat al acestei

bucle s-a născut germenele unui viitor film.

Apoi mi-am dat seama cum să cresc siguranţa procedurii: puteam să-l pun pe Porfiri să deseneze el însuşi schiţele decorului. Şi abia după ce toate aceste pregătiri au fost făcute, am realizat că creasem pentru amicul meu un întreg mic studio cinematografic, gata de folosit în scopuri comerciale.

Puteam să fac filme!

Pe orice temă. E drept, prin forţa specificităţilor clusterului, aceste filme ar fi ieşit probabil cu caracteristici ale ipsosului, dar nu era nimic ilegal în asta.

Puteam în sfârşit să ies din umbră – şi să-l arunc pe Porfiri pe frontul cinematografic. Rezoluţia joasă nu era o problemă.

Astăzi important este un singur lucru: să creezi content care să fie acceptat. De fapt, poţi să faci pe loc un film la rezoluţie mică, şi apoi să creezi o detaliere de înaltă calitate în mainframe-ul extern. Undeva, în Fante (mai bine la Hollywood – acolo iese cel mai ieftin dacă ai un partener bun). Redigitalizarea devine mai facilă cu fiecare an, deja mulţi procedează aşa.

Această lucrare nu promitea profituri la fel de mari ca ipsosul contrafăcut, dar un avantaj serios era faptul că în versiunea finală a filmului recalibrat nu se mai păstra nicio urmă a originalului – cine se frige cu

ciorbă, suflă şi-n iaurt. Afacerea promitea să fie nepericuloasă, iar ca piaţă aveam întreaga lume.

Dacă voiam să fac filme pentru iPhuck-uri (şi exact asta voiam să fac), era necesară o modificare serioasă – trebuia să introduc în cluster informaţia completă despre dispozitiv, pentru că orice iphilm este, înainte de toate, un soft pentru un device concret.

Totul s-a rezolvat neaşteptat de uşor – am reuşit să conectez un modul de software creat tocmai pentru astfel de cazuri (astăzi mulţi încearcă să facă iphilme). Un plus a fost faptul că modulul nu forma un întreg cu clusterul şi la nevoie putea fi scos, pentru a reveni la *business as usual* cu ipsosul.

În general, nu mă aşteptam ca totul să se desfăşoare aşa lin.

Acum trebuie să spun câteva cuvinte despre acea „vizuină de iepure" în care a căzut iubitul meu la sfârşitul magnum opusului său.

Comutaţia lui Porfiri şi a clusterului de ipsos s-a dovedit a fi un proces destul de lung chiar şi în timp real. A fost asemănătoare cu altoirea a două plante.

Porfiri nu a devenit singur „conştient" – pur şi simplu a început să translateze stările în schimbare ale clusterului care se vărsa în picături minuscule în reţeaua de o complexitate mult superioară: ceva asemănător se petrece şi cu noi, când ne naştem,

creştem şi devenim în sfârşit o reflectare unică a culturii în care ne-am născut.

Contactul în sine s-a petrecut într-o fracţiune de secundă. Iar mai departe a început altoirea – şi aici pe bietul meu prieten îl aştepta soarta complicată a sămânţei biblice, care capătă aşa-numita „viaţă veşnică" în locul celei obişnuite (în astfel de cazuri trebuie citit neapărat textul scris cu litere mărunte în ivritul vechi). Imediat după lansarea procedurii, nu ştiu de ce s-a activat „fierăstrăul" (aici n-am avut niciun amestec), şi a început să-l lovească pe bietul Porfiri de cabina telefonică atât de mult pomenită de el. El, amărâtul, chiar a crezut că va fi sfâşiat în bucăţi – dar de fapt tăierea a început ceva mai târziu, asta a fost doar o marcare. La momentul acela era încă întreg-întreguleţ şi continua, din inerţie, să-şi scrie nesfârşitul roman poliţist.

Curând însă funcţia literară chiar a fost distrusă (probabil au dispărut toate obiectele descriptibile şi stările cvasimentale). Chiar atunci a început comutaţia – şi Porfiri (mai precis, roiul de programe rămase din el) a început în sfârşit să se transforme într-o nouă ramură a clusterului meu.

Textul emis de el după aceasta a devenit întrerupt şi practic fără niciun sens – el consta în esenţă din interjecţii de tipul „Aaaa!!!" şi „Oooofl!!" însoţite de

multe semne de exclamare. Multă vreme am primit acest şuvoi de informaţii pe telefonul meu – au venit circa patru sute de pagini. Erau şi cuvinte obscene, dar era greu de spus ce funcţie îndeplineau. Apoi textul a încetat complet să curgă.

pe aceasta piatră[79]

Porfiri a tăcut aproape o zi şi o noapte (aici şi în continuare prin cuvântul „Porfiri" voi înţelege subiectivitatea algoritmica a clusterului construit din măruntaiele amicului meu poliţist). Iar apoi a început să funcţioneze un nou canal de text.

La început, pe tableta aleasă de mine pentru comunicare s-a revărsat acelaşi tulbure flux al conştiinţei, compus din simboluri speciale şi cifre. După care a fost o pauză de câteva zile. Şi apoi Porfiri a început să-mi răspundă la întrebări – şi să furnizeze texte de mici dimensiuni, organizate altfel decât „romanul" lui anterior (voi da exemple mai jos). Ele nu prezentau însă niciun interes artistic.

În ansamblu, interfaţa funcţiona la fel ca înainte. Puteam să-l îndrept pe Porfiri spre activitatea artistică

---

[79] Aluzie la vorbele lui Iisus: „Eu îţi zic ţie, că tu eşti Petru şi pe această piatră voi zidi Biserica Mea şi porţile iadului nu o vor birui!" (Matei 16:18). *(N. trad.).*

în direcţia necesară, deşi din cauza buclei triple dintr-una dintre ramurile codului (eternul stigmat al REP), această procedură nu era întotdeauna liniară. Tot astfel, puteam să-i întrerup munca.

Porfiri nu bănuia că este condus de impulsuri ale unei voinţe exterioare – le lua drept „vocile" lui interioare.

Pentru controlul ipsosului se foloseşte o interfaţă destul de primitivă de tip Google, care permite declanşarea unor intenţii sau a altora în conştiinţa clusterului. Expresia „de tip Google" înseamnă că problema se pune într-o fereastră specială într-o formă verbală arbitrară; în ce fel se concretiza căutarea corespondenţelor şi realizarea echipei la nivelul întregului masiv nu-mi reprezint complet, pentru că interfaţa este crescută cu ajutorul aceluiaşi cod arbitrar.

N-am încercat să perfecţionez acest mecanism. Am hotărât pur şi simplu să-l folosesc mai inteligent. Regret că atunci când trăia Janna nu mi-a trecut niciodată prin cap s-o întreb cum era lumea ei pentru ea însăşi şi ce înseamnă în general să fii conştiinţa unui cluster de ipsos (sau singurul lui locuitor). Ar fi trebuit, firește, să fiu mai atentă şi mai umană, dar eu am selectat doar „parametrii bruţi" (contururile aproximative ale, să spunem aşa, emisiei sale artistice). De asemenea, am respins rezultatele nepotrivite din

diferite motive – de cele mai multe ori politice şi de cenzură.

Începând să lucrez cu Porfiri, am hotărât să lămuresc în sfârşit ce anume se petrece în lumea lui şi cu cine. Altfel spus, mă interesa cum îşi percepe subiectul intern al clusterului propria realitate.

Mi se părea că nu e greu de făcut asta – nu trebuie decât să setezi parametrii bruţi în aşa fel încât să obţii descrierea propriilor stări ale sistemului. Şi aşa am şi acţionat – am tastat în fereastra interfeţei o comandă simplă ca un muget:

„descrie-te pe tine şi lumea: ^txt^ru^2pg”

Ghilimelele înseamnă că este o instrucţiune executabilă, care trebuie prelucrată tocmai în această calitate; semnele de după două puncte – că răspunsul este necesar în forma unui text în limba rusă de două pagini standard. Numesc această comandă „simplă ca un muget” pentru că, de pildă, termenii de referinţă iniţiali pentru *Ipsosul armonic* au necesitat circa nouă mii de semne.

Uite ce-am primit ca răspuns.

1) ce să spun despre mine?

Acum când fulgerul REVELAŢIEI *este tot mai departe în trecut, mă gândesc cu groaza că lumina care mi-a înseninat existenţa se va pierde curând în amintire. Din păcate, n-o pot*

lua cu mine şi probabil că o să uit tot. Dar, câtă vreme îmi amintesc încă ESENŢIALUL, *as vrea să-mi schimb cumva viaţa mizerabilă, banală, ticăloasă.*

Astăzi mi-am studiat îndelung faţa în oglindă. Câtă umilinţă ruşinoasă şi suferinţă a simulării plăcerii! Câtă nevoie de ale face pe plac altora! Câtă frică... Şi această funingine a unei vârste mincinoase, impregnată în piele.

Mi-am ras mustăţile şi favoriţii, iar apoi, nefiind în stare să mă opresc, am rugat pasărea-profet să mă radă şi pe cap. Oamenii inteligenţi se rad chilug a glumit pasărea, aşa e mai uşor să-şi schimbe culoarea. Apoi m-am frecat mult, mult cu săpun şi nisip pe piele – şi am ascultat cum pleoscăie apa. În cele din urmă anii s-au şters, şi mi-am văzut din nou în oglindă chipul uitat de la douăzeci de ani.

2) ce să spun despre lume?

Pe Facebook e un vânt rece şi umed, cu zăpadă; ai noştri se ascund prin văgăuni şi şanţuri îngheţate, aruncând cu bălegar îngheţat în mutrele triumfătoare ale duşmanilor: ar arunca bucuroşi cu pietre, dar ar fi blocaţi. Broscoiul global priveşte sărăcia noastră arogant, în derâdere, de la înălţimea lui, şi emoji-uri proaspete se agită pe pielea lui încinsă; câte săgeţi ale Domnului a reflectat el deja, neclintit de veacuri! Dar soroacele au fost stabilite, şi despre asta şoptesc, răspândindu-se în comment-uri, postările inteligente, întoarse cu blana pisicii în sus, pentru mascare. E

polisemantic pe Facebook. Dar fericire pe Facebook nu există.

Ieşi de pe Facebook pe Nevski – şi acolo Isaakievski Sobor zboară spre stele, străpungând ceaţa precum o rachetă, şi pe bulevard galopează un împărat purtând un coif înaripat, cu o stea licărind şiret – are ba patru colţuri, ba cinci, ba şase, ba opt – făcut astfel încât să abată deochiul. Şi goneşte, zgomotos, privindu-te în ochi cercetător – iar în urma lui şerpuieşte arămiu trădarea. Dar înţelegi cu inimă înţeleaptă că dacă o smulgi din rădăcină, coada calului va flutura în deşert, calul va şovăi, va da ortu' popii, şi iar ne mirosim obiala o sută de an[80]*. E grozav pe Nevski. Dar fericire pe Nevski nu există.*

Ieşi de pe Nevski în natură – şi deşi ţi-e milă de rusalcele încremenite în gheaţă, nu le-a chemat nimeni aici de la Copenhaga. Goneşte râul pe sub gheaţa, iar aceasta îl apucă cu ghearele ei şi îi cere lucruri necuviincioase. Natura doarme în costumu-i de camuflaj hibernal, şi se aude o slujbă – dar uite-un fir de fim, uite încă unul, şi mai încolo se acoperă poiana şi se încălzeşte baia, şi tare-ţi vine să te vâri în copcă, apoi în aburi, şi iar în copcă.

În baie sunt fete, hohotesc şi se bat cu crenguţele, şi fiecare are copca ei – mai întâi fierbinte, apoi rece, vodcuţă, icrişoare, şi doar oboseala ne smulge din fericirea asta. E relaxant în

---

[80] Aluzie la o frază din romanul *Viţelul de aur* (vezi Ilf şi Petrov, *Viţelul de aur*, traducere de Tudor Muşatescu, Editura Univers, Bucureşti, 1971, p. 77). *(N. trad.).*

natură. Dar fericire în natură nu există, şi chiar dacă există, după cum a explicat Lermontov, vei fi trezit.

Din natură intri în suflet, sub bolţile lui înalte, unde cântă o flaşnetă simfonică. De pe rafturi, priveşte cu cotoare aurite înţelepciunea umană, iar de pe pereţi, din rame şi baghete, frumuseţea dusă uneori până la indecenţă absolută. Şi sufletul tulburat de frumuseţe pluteşte peste ape, dar apoi îşi aminteşte că e timpul să ponegrească această frumuseţe, ca să tulbure pe altcineva, fiindcă omul fiind truditor pe pământ, e timpul să înapoieze încrederea ce i-a fost împrumutată. Şi mâinile se întind spre esenţa ascunsă în spatele ultimelor porţi, dar acolo, nu se ştie de ce, e din nou Facebookul, şi în el sunt duşmani, vânt, frig, văgăuni şi şanţuri.

Gata cu poemele în proză. O putere mi-a şoptit de dimineaţă să-mi descriu lumea şi am arătat cosmosului totul exact aşa cum văd eu. Uite, putere, aşa văd eu lumea.

Rezultatul obţinut mi s-a părut la început o descriere pretenţioasă a realităţii ipsosului, parcă văzută cu propriul ei „ochi”. Dar, după ce am meditat asupra acestui text, am înţeles că lucrurile nu stau deloc atât de simplu.

Problema era că nu ştiam cum fusese generat acest fragment – ca descriere a unei realităţi observate sau ca un artefact textual care răspunde unor parametri bruţi daţi.

Ce e, de pildă, cu pasărea-profet care-l rade în cap pe Porfiri – sau cu rusalcele încremenite în gheaţă? Dacă ar fi scris aceste rânduri un poet al ipsosului în carne şi oase din primul sfert de veac, ar fi de înţeles: păsările şi rusalcele sunt comparaţii şi metafore, nu ceva ce vede cu ochii lui.

În cazul lui Porfiri însă existau chiar trei posibilităţi.

În primul rând, Porfiri putea, asemenea unui poet al ipsosului, să vadă una şi să cânte alta cu scopul de a tulbura un alt spirit. Dar asta ar fi fost deja prea uman.

În al doilea rând, putea să vadă cu adevărat vreo „pasăre-profet" care-l rade în cap – şi chiar să se uite în ochii unui împărat care galopează pe Nevski. Asta ar presupune o lume total fantasmagorică şi ar fi varianta cea mai interesantă.

În al treilea rând, e posibil ca algoritmii lui Porfiri să nu respecte nicio realitate primară. Ei ar putea genera textul prin vreo altă metodă, neînţeleasă de mine.

Astfel, nu se ştie ce reflectau însemnările sale.

Puteau fi, după cum afirma o monografie despre simulatorii literari, pur şi simplu „nişte combinaţii de cuvinte iscusit selectate, fără nicio corelaţie cu primul sistem de semnalizare". Ar mai putea fi nişte descrieri realiste ale unor imagini asemănătoare celor care îi apar omului în vis. Nu ştiam care afirmaţie e adevărată – şi habar n-aveam cum să-mi dau seama. Pesemne

dădusem peste ceea ce monografia numea „impas gnoseologic”.

Porfiri avea acum un puternic *movie-contour*, capabil să transforme textul într-o înregistrare video. Era de ajuns să schimb doar vreo doi parametri în cerinţă, ca pe tableta mea împăratul să gonească pe Nevski, ochii încremeniţi ai unei rusalce să scânteieze îngheţaţi şi aşa mai departe. Dar, după cum înţelegeam bine, ar fi fost doar o adaptare vizuală a textului de mai sus, pe care aş fi putut-o comanda cu acelaşi succes şi de la oricine altcineva.

M-am interesat ce fel de REVELAŢIE era aceea. Răspunsul a fost:

Inca nu pot să vorbesc despre ceea ce este esenţial; mi se pare că asprele pietre de moară ale cuvintelor ar zdrobi adevărul nimerit între ele şi l-ar transforma în pulbere. Mai bine să nu ne gândim la asta; noul trebuie să crească de la sine. Nu, nu trebuie tulburat nici măcar mental...

Cum cerinţele mele erau percepute de Porfiri ca propriile sale intenţii creatoare, în asemenea cazuri era greu să insist. Unora dintre întrebări nu le acorda atenţie, presupunând, probabil, că nu erau decât murmurul conştiinţei lui. Iar dacă totuşi răspundea, era un răspuns fără sens, ca la întrebarea „Cine eşti?”:

Cine sunt? Chiar, cine sunt? De unde am venit şi încotro mă duc? Ah, dac-aş şti, dac-aş şti...

Toate acestea puteau fi doar o simulare în spiritul fostului Porfiri. Dar mie mi se părea că în noul Porfiri e ceva autentic. Era răscolit de sentimente – şi pe multe dintre ele le înţelegeam. De exemplu, dorinţa lui de a întineri, răzându-şi mustăţile şi favoriţii. Eu nu-i cerusem nimic de felul acesta – era propriul lui impuls de voinţă.

Sau estetica generală a epocii ipsosului şi cultul tinereţii propriu ei rodiseră din cluster şi îl supuseseră, punându-l să se bărbierească?

L-am întrebat ce-şi aminteşte despre sine. Mă aşteptam să aud o relatare pe scurt a slujbei lui la Direcţia Poliţiei. Dar el a răspuns astfel:

Trecutul nu mai exista. A fost ras şi înecat în lighean împreună cu mustăţile. Speranţa e numai în nou. Să-ţi aminteşti ziua de ieri înseamnă să-ţi tai venele. Ţi se învârteşte capul, ca şi cum în spatele tău ar fi o prăpastie.

Înainte, numai înainte!

Din asta nu era clar dacă îşi aminteşte ceva despre cum era înainte sau nu. Dar, cum nici nu schimbam

formularea întrebării, răspunsurile rămâneau asemănătoare – parcă aş fi comunicat cu un mitralior de lagăr care începea o viaţă nouă şi luminoasă. Poate că sistemul însuşi crea în locul acesta un bloc interior, ca să nu fie deranjată funcţionarea optimă a clusterului.

După ce am trimis un întreg evantai de astfel de cerinţe în ipsos şi am primit ca răspuns o broderie verbală apropiată ca spirit, am înţeles un lucru uimitor.

Cu toată transparenţa lui aparentă, Porfiri era impenetrabil. Nu ştiam nimic despre el – în ciuda disponibilităţii lui de a răspunde în orice clipă.

*

O săptămână întreagă după ultima însemnare am tot aprofundat cunoştinţele de bază şi m-am tot gândit. Chiar mi-am citit pe Internet vechile manuale de programare (ah, tinereţea) – dar nu mi-a venit nimic în cap.

Oricât ar părea de ciudat, tocmai asta m-a ajutat să mă luminez. În sens practic, cel puţin.

Am înţeles că problema aflată în faţa mea nu era numai complicată – era şi greu de prins. Era greu până şi să formulezi întrebări în legătură cu ea. Singura alinare părea că la fel de complicat e şi cu conştiinţa umană.

Nu era peste puterile mele să mă lămuresc. Şi am hotărât că cea mai bună ieşire din această situaţie va fi

să mă întorc la *business as usual,* lăsând exerciţiile existenţiale pentru mai târziu – sau uitând de ele pentru totdeauna.

Interfaţa cu ajutorul căreia îi dădeam comenzile lui Porfiri nu era calculată pentru a privi în sufletul clusterului. Era creată în alt scop – să îndrume activitatea creatoare a ipsosului.

Să faci clusterul să se mişte în direcţia necesară era mult mai simplu decât să înţelegi ce se petrece în el în timpul acesta. Întreaga informaţie cu privire la parametri de care era nevoie pentru sinteza filmelor iPhuck se afla deja de mult în sistem, aşa că era de ajuns să setez câmpul vectorial necesar.

Era cazul să mă apuc de treabă.

Filmele iPhuck nu pot fi lansate, fireşte, fără să te uiţi la hard – şi mai întâi am studiat sistemul de bonusuri şi sancţiuni, acea „forţă blândă" cu care producătorul îndreaptă libera exprimare a creatorului spre albia necesară. Cenzură artistică, după cum se ştie, nu există – doar câteva trasee de zbor pentru creator, conduse de un vânt puternic.

Aşa cum Porfiri deja a observat, principala problemă cu iPhuck-10 a fost şi rămâne orificiul său unic (aşa numit „non-binary"). Mai simplu spus, o găurică în loc de două – faimosul S*ingularity, p*entru promovarea căruia s-au investit atâtea milioane. Găseşti pe net o

cantitate incredibilă de bancuri vulgare făcute de bărbaţi (se pare că până şi Porfiri al meu a făcut pe deşteptul pe tema asta).

Acest *Singularity* era, în mare, un bug senil, folosit în special la penetrarea dublă anal-vaginală – dar producătorul visa şi acum să îl dea drept feature. De aceea, orice film iPhuck a cărui reclamă preamăreşte înaltele calităţi ale acestui orificiu avea garantată o distribuţie centralizată.

Dar dintr-o singură găurică e greu să faci două fie şi prin cea mai bună programare – ceva-ceva tot nu merge încă de la primele utilizări. Problemele de acest fel se rezolvă, bineînţeles, prin debugging, dar e un proces îndelungat şi chinuitor. Şi distribuitorul n-o să plătească un program brut, cu hibe. De aceea, filmele de promovare pentru *Singularity* care vor susţinerea producătorului pun accentul aproape întotdeauna pe prietenia aspră dintre bărbaţi, unde în principiu astfel de bug-uri nu apar şi hardul se comportă ideal.

De aici vine şi faimoasa înclinaţie a content-ului pentru iPhuck-10 – dar nu poate fi vorba despre o „conspiraţie a sodomiţilor". Este pur şi simplu o chestiune de economie a resurselor pentru cei care vor să-şi vândă rapid content-ul prin iPhuck-store. Astfel determină materia conştiinţa: după ce am cântărit ce şi cum, am hotărât şi eu să merg pe calea minimei

rezistenţe. Cu atât mai mult cu cât asta era prima mea experienţă.

Ca să fim cinstiţi, trebuie spus că *Singularity* are şi merite: un nivel înalt de sensibilitate şi un dispozitiv de multitransmisie incredibil de modern (acesta, dacă nu mă înşel, este un jeleu dens de nanoboţi, pe care poţi să-l pui să facă orice pofteşti). Dar minunatele caracteristici ale produsului aproape că s-au pierdut în pânza de păianjen a obscenităţilor ilare care-l înconjoară. Progresul trebuia să fie ajutat.

După ce am introdus toţi vectorii tehnici, le-am adăugat parametrii „arthouse", „europa (pre-califat)" şi „mit clasic" – aici, desigur, s-au trezit în mine curatorul şi criticul de artă.

Apoi, când curatorul a adormit pentru o clipă, m-am uitat ce se bucură de cea mai mare cerere pe piaţă în ultimii doi ani – după care la sarcină s-au adăugat vectorii „WW2" şi „hitlerpunk" (asta, firește, nu era câtuşi de puţin epoca ipsosului – dar nu mă îndoiam că în cluster se va găsi toată informaţia necesară).

Sarcina tehnică era gata. Ca întotdeauna în vremurile noastre, era complexă şi presupunea crearea simultană nu numai a unui produs, ci şi a ecoului său în media – adică totalul recenziilor, postărilor pe bloguri, tweets, twats şi toate celelalte în acelaşi spirit.

A trebuit, bineînţeles, să-i redau lui Porfiri accesul la

Internet – filmul se făcea pentru piaţa contemporană, şi amicul meu trebuia să aibă o reprezentare exactă a situaţiei culturale curente. Nu mă temeam de posibila compromitere, pentru că modulele construite în cluster controlau comportamentul lui Porfiri – mai precis, a ceea ce rămăsese din el. Chiar şi dacă vreun segment de aplicare a legii din program se păstrase după ce fusese absorbit în cluster, nu mai putea să mă lovească.

Scenariul s-a scris în vreo două zile (nu m-am apucat să-l citesc), iar generarea *draft-footage*-ului la rezoluţie joasă mi-a luat circa o lună. Aproape că nu am intervenit deloc în acest proces.

Când produsul a fost gata, în structura lui s-au văzut câteva ciudăţenii.

Janna se simţea întotdeauna autoarea obiectelor de artă produse de cluster. În esenţă, aşa şi era. Porfiri, fără îndoială, era şi el punctul focal al actului creator. Dar în interpretarea lui subiectivă, procesul creator arăta de parcă el s-ar fi uitat la un film făcut de altcineva (asta însemna activarea canalului vizual originar al blocului 6SB). El se considera... recenzor.

Consideram această întorsătură absolut logică. Porfiri era în primul rând un algoritm lingvistic – şi acolo unde Janna se simţea regizor, el rămânea spectator, străduindu-se mai degrabă să-şi traducă impresiile în cuvinte. În plus, îmi aminteam de la

cursul de artă că mulţi oameni mari îşi trăiau propriul act creator la fel de înstrăinat.

Era în asta o uşurătate onirică, de invidiat – să faci un film crezând că de fapt îl priveşti, iar apoi să scrii o cronică de întâmpinare, inventându-i, în acelaşi timp, regizorul cu o legendă extrem de convingătoare.

Recenzia la primul nostru proiect comun urmează mai jos – Porfiri m-a eliberat de obligaţia de a interpreta versiunile filmate de el. O să spun doar că a fost un succes indiscutabil.

Pseudonimul „Kamenev” [81] provenea, cel mai probabil, de la patronimicul „Petrovici” tradus din greacă: *pe această piatră,* cum se spune despre unul dintre apostoli.

Înainte, Porfiri nu avea nume de familie.

résistance

RÉSISTANCE
recenzie de Porfiri Kamenev

Industria iphilm, sau „aicinematograf” (de ce nu ne-or lăsa marketologii să spunem simplu „aif” sau „c-aif” – ar înţelege toată lumea despre ce e vorba) se

---

[81] În rusă, *kamen* înseamnă „piarră“. *(N. trad.).*

dezvoltă astăzi în aceeaşi direcţie ca şi celelalte tipuri de *entertainment*; pură dinamică, o repetiţie de clişee care au adus cândva profit, *virtue signalling*[82] în forma unei supuneri slugarnice faţă de ultimul răcnet al cenzurii de stânga (nimeni n-are nevoie de probleme în afaceri) – şi în acelaşi timp refuzul total a tot ce ar putea zăbovi fie şi pentru scurtă vreme în maţul gândirii.

Conştiinţa consumatorului trebuie să rămână goală şi gata pentru receptarea nemijlocită a noului produs: în timp ce scriam această frază, în dreptul ochilor, urechilor şi nasului său deja s-a format un ambuteiaj care claxonează furibund.

Nu e de mirare că evaluatorii exigenţi se întreabă dacă iphilmele pot fi considerate artă sau este mai corect să le atribuim genului pornografiei – solicitat, dar neumbrit de aripa muzei.

Din fericire, *Résistance* al lui Antoine Koncealovski iese atât de tare din rând, încât vizionarea lui pur şi simplu nu comportă astfel de riscuri.

El e artă, şi încă artă la nivel înalt; audienţa cu fiecare zi mai mare a acestei capodopere este cea mai bună confirmare. Apropo, „Antoine Koncealovski" nu este un pseudonim, şi nicio coincidenţă de nume. Regizorul

---

[82] „Semnalarea virtuţii", un fel de „atitudine a supunerii" activă – acţiuni şi declaraţii insistente menite să arate credibilitate politică şi socială. *(n.a.)*.

filmului este reprezentantul valului abundent de *designer babies* apăruţi în ultima vreme şi a fost sintetizat de nişte părinţi bogaţi din Namibia dintr-o unghie a faimosului maestru al epocii de ipsos, pe care o păstraseră.

Résistance tulbură din prima clipă.

În primul rând, epigraful filmului este un citat din... Blok:

Noi înţelegem spiritul francez
Şi sumbrele, germanicele genii...[83]

În al doilea rând, întreaga simulare (cu excepţia câtorva cadre finale, ca odinioară în *Andrei Rubliov* al lui Tarskovski) este alb-negru.

Gama ascetică este necesară nu pentru a ne purta în epoca anterioară filmului color (Al Doilea Război Mondial a avut loc când deja acesta apăruse), ci ca să lămurească optica personală a regizorului, ceea ce se numeşte device-ul său: pare o perspectivă asupra celui de Al Doilea Război Mondial prin ochii ipsosului, când un asemenea simbolism coloristic era o marcă obişnuită a întoarcerii în timp. Propunându-ne un pseudoipsos,

---

[83] Din poemul „Sciţii“, *Versuri alese*, de A. Blok, traducere de M. Djentemirov şi M. Calmicu, Editura Cartea Rusă, Bucureşti, 1956. *(N. trad.).*

Koncealovski riscă foarte mult, căci intră în concurentă cu marii săi predecesori (inclusiv donatorul genetic). Ipsosul a fost parţial o epocă postmodernă; Koncealovski ne face cu ochiul, folosind un subgen postmodern caracteristic. *Résistance* este un film despre film. Mai precis, despre realizarea filmului *Eterna reîntoarcere*[84] în Franţa aflată sub ocupaţie.

Aici, fireşte, spectatorul modern va avea nevoie de o îndrumare istorică.

L'Eternel retour este una dintre perlele cinematografului francez; ca toate perlele, el provine dintr-un loc destul de umed. Filmul este făcut în 1943, când în Rusia, de pildă, avea loc Bătălia de la Kursk (doritorii pot să se uite în Wikiall ca să afle ce-i cu ea). În Franţa, care a ales prompt un vector european unic, oamenii erau preocupaţi de alte probleme.

Cel mai interesant ne vorbeşte despre această complicată perioadă istorică chiar interpretul rolului principal din *Eterna reîntoarcere*, celebrul Jean Marais. Practic orice citat din memoriile sale este un tablou al cotidianului din timpul războiului.

„Dullin[85] se arunca în luptă înarmat cu o publicitate

---

[84] Film din 1943 în regia lui Jean Delannoy, cunoscut publicului românesc şi sub titlul „Legenda îndrăgostiţilor". *(N. trad.).*

[85] Charles Dullin (1885-1949), actor, regizor şi director de teatru francez. *(N. trad.).*

fabuloasă – două sute de mii de franci, care acopereau în întregime costurile punerii în scenă a spectacolului...”

Viaţa culturală clocotitoare, scena, cinematograful, eşecurile teatrale, romanele, răutatea criticilor, dramele de la cazino, inerţia ostilă a puterilor de ocupaţie, care tărăgănau acordarea vizelor... Îi trimitem pe cei curioşi la sursă – cunoaşterea acesteia va face situaţia mai clară.

Filmul *L’Eternel retour* este un remake după *Tristan şi Isolda*, străbătut de lumina veselă a fascismului învingător. În sens estetic, locul acestui film este între *Olympia* al lui Leni Riefenstahl şi jurnalul cinematografic de front *Deutsche Wochenschau.*

Toate accentele sunt puse simplu şi accesibil: pe generic spectatorul este întâmpinat de o palmă de piatră întinsă în salut nazist, Tristan şi Isolda sunt zugrăviţi ca blondini cu valoare rasială, epigraful nu e din Sofocle, ci din Nietzsche (şi e scris cu un font în spiritul cronicii de film germane), principalul ticălos este un pitic de tip semit, fără îndoială asociindu-se contemporanilor cu un element rasial străin, care simbolizează decadenta şi Cominternul.

Marais întruchipează în film „forţa prin bucurie”, o bestie blondă, un vârtej de neoprit al unei voinţe solare ce râde, păşind în veşnicie după o lovitură trădătoare a

unui *untermensch* (piticul criminal este aici simbolic până şi la nivel lingvistic).

Deştepţii gay din Franţa v-au cumpărat toate arhetipurile, domnilor *bosches*[86] şi v-au cântat fals *Amurgul zeilor* cu doi ani înainte de fluierul final. La ce cenzură a ocupaţiei vedem, dacă Goebbels ar fi avut un Oscar personal, aici s-ar fi adunat vreo cinci bucăţi. Cu nominalizări la toate categoriile.

Apropo, iată ce-şi aminteşte Marais însuşi despre blondul lui permanent:

„În pauzele dintre filmări mă duceam la plajă la Nisa. Odată, când stăteam la soare pe nisip, o fată s-a întins lângă mine. A crezut că sunt neamţ, desigur, din cauza buclelor mele blonde (pesemne în ziua aceea nu erau liliachii). Probabil voia să lege o relaţie cu un ocupant, pentru că a început să vorbească imediat şi nu s-a mai oprit, în ciuda tăcerii mele încăpăţânate. A spus o grămadă de porcării despre Franţa şi francezi. Eu tot nu deschideam gura.

— Nu înţelegeţi limba franceză, a zis ea.

— Târfa, i-am răspuns eu şi am plecat. Ah.

Dar să nu fim ironici, cine suntem noi, la urma urmelor, ca să judecăm vremurile acelea îndepărtate şi

---

[86] Termen peiorativ desemnând un soldat german sau o persoană de origine germană, utilizat în timpul Războiului Franco-German din 1870, apoi în cele două războaie mondiale. *(N. trad.).*

dificile. Nu e totul atât de simplu. Cu atât mai mult cu cât Marais îşi aminteşte că odată chiar a hotărât să-l omoare pe Hitler (După *Eterna reîntoarcere*, sculptorul Arno Breker, prietenul Führerului, l-a invitat să-i pozeze la Berlin) – dar nu i-au permis contractele de la Paris. De altfel, şi Jean Cocteau (despre el mai jos) l-a sfătuit să refuze.

Cam aşa arată fundalul istoric pe care şi-l ia ca suport Koncealovski.

Resistance ar fi putut deveni o poveste de iubire, nu mai puţin poetică decât pasiunea lui Tristan şi a Isoldei. Iubirea dintre Marais şi scenaristul *Eternei întoarceri* Jean Cocteau a fost cu adevărat emoţionantă şi frumoasă (o spunem fără pic de ironie) şi s-a întins pe toată viaţa – ea încă îşi mai aşteaptă artistul. Dar iphilmul lui Koncealovski nu e câtuşi de puţin despre asta.

Vom povesti subiectul în două cuvinte.

Jean Cocteau, poet, scriitor, regizor francez şi, prin cumul de funcţii, Mare Maestru al Prioriei din Sion Ioan al XXIII-lea (nu glumim), vine la Nisa ca să-şi îmbrăţişeze prietenul vremelnic blond. Îl caută pe platoul de filmare, apoi la hotel – dar reiese că Marais s-a mutat într-un *chateau* din afara oraşului.

Fireşte, un iphilm este un iphilm, şi meniul îi propune spectatorului câteva intrigi amuzante încă din

prima etapă a poveştii noastre – una dintre ele, cu şoferul neamţ care se duce să fumeze în curtea studioului cinematografic, răsunând de zumzăitul bondarilor, sună de-a dreptul proustian.

N-o să ne referim în mod special la toate liniile amoroase colaterale – sunt într-o cantitate uriaşă, şi cu gay, şi cu *straight*, şi în versiune zoofilă. Vom nota numai că filmul este gândit de la bun început pentru un public gay, dar setările din opţiuni pot fi schimbate astfel încât să se potrivească şi heterosexualului cisgen.

Dar astfel, din păcate, se pierde întreaga forţă elevată a acestei capodopere. Versiunea hetero este pur şi simplu o sexodramă costumată nu prea rea, în care partenerii spectatorului devin slujitoare, vecine, costumiere şi aşa mai departe. Dar dacă vreţi să simţiţi suflul artei înalte, trebuie să vedeţi *Résistance* tocmai în versiunea gay (ceea ce, printre altele, va preţui *diversity managerul* iPhuck-ului dumneavoastră – şi vă va lăsa în pace o lună).

Aşadar, şoferul studioului cinematografic îl duce pe Jean Cocteau la castelul unde a plecat Marais. Pe drum reiese că Marais n-a plecat singur, ci condus de nişte soldaţi SS. Sufletul lui Cocteau se nelinişteşte – şi această nelinişte, amestecată cu excitaţia sexuală provocată de vecinătatea frumosului şofer, este redată magistral de stimulatorul transcarnial (recomandăm

chiar spectatorului trecut de treizeci de ani să vadă iphilmul la un emo redus).

S-a dovedit că Marais fusese dus la cartierul general, la *Hauptsturmführerul* SS von Briken, un admirator al artistului. Acesta citise scenariul *Eternei întoarceri*, se emoţionase – şi îl invitase pe Marais să stea la el pe perioada filmărilor. Era greu să refuzi o asemenea invitaţie.

Cocteau, om celebru şi influent, încearcă să-l convingă pe von Briken să-l lase pe artist să se întoarcă la hotel – îi spune că trebuie să lucreze cu Marais la personaj, la dezvoltarea scenariului... Cu toate acestea, discuţiile ajung la un rezultat neaşteptat. Cocteau primeşte invitaţia de a rămâne şi el ca oaspete. În castelul în care locuieşte ofiţerul superior SS e destul loc.

Von Briken, aristocrat şi nazist, vrea să urmărească personal puritatea ideologică a filmului şi speră că discuţiile cu el (vorbeşte liber franceza) îi vor ajuta pe Marais şi Cocteau să creeze o adevărată capodoperă de artă ariană.

Ménage à trois-ul în castelul de lângă Nisa devine o realitate. Da, da, Cocteau înţelege imediat că von Briken este atras de Jean al lui. Dar mai vede şi altceva – în faţa lui este un nazist autentic, sută la sută, şi pentru el o asemenea atracţie este o ruşine, un stigmat.

SS-istul se sfărâmă în bucăţi pe dinăuntru.

În esenţă, von Briken este o parodie a eroului lui Marais din *Eterna reîntoarcere.*

De partea franceză a terenului, totul e simplu: homosexualul Marais interpretează cu talent un erou arian. De partea cealaltă a plasei, situaţia e ceva mai încurcată – fie ofiţerul SS von Briken îşi recunoaşte homosexualitatea (şi asta, cum am spune astăzi, e un *#microamurgulzeilor*), fie un gay îmbrăcat într-o ţinută neagră stilată îşi aminteşte deodată că joacă de multă vreme rolul soldatului arian von Briken. (*#aicisunttotiaitai*).

Chinurile SS-istului, care oscilează între aceste două stări, sunt redate nu atât prin relatarea din afară a evenimentelor care se petrec cu el, cât prin stimulare transcarnială – dacă priviţi filmul din perspectiva lui von Briken, vă aşteaptă un emo-track brutal şi destul de dureros. Dar este singurul mod de a înţelege intenţia auctorială până la capăt – repetăm doar sfatul cu privire la emo-ul redus (patruzeci la sută pentru prima vizionare este absolut de ajuns).

Perspicacele Cocteau înţelege, desigur, imediat ce i se întâmplă neamţului – a asistat la astfel de chinuri ofiţereşti încă de pe vremea Primului Război Mondial. De fapt, nu-i place ce se petrece. Evident, e gelos. Şi, probabil, îi e frică – dar numai un pic.

Spiritul francez care îi permite să lustruiască atât de bine cizmele noii epoci îşi găseşte un nou scop – *sumbrele, germanicele genii.* Şi aici spectatorului îi devine în sfârşit limpede sensul epigrafului din Blok.

Cocteau înţelege esenţa – von Briken nu vrea numai să-l posede pe Jean Marais. Nu, el vrea să-l posede pe Patrice, eroul acestuia. Visează să se înalţe la acel ideal estetic înspăimântător pe care-l creează Marais cu jocul lui uimitor – şi să-şi găsească dragostea pe acest platou olimpian... Spunem „olimpian" fiindcă pentru von Briken, fascinat de mitul nazist, aceasta e ca o încercare de a se contopi în extazul arian cu una dintre statuile vii ale *Olympiei* riefenstahliene. Paradoxul constă în faptul că vrea să atingă „nazismul absolut" prin metode interzise naziştilor.

Şi Cocteau începe jocul.

El îşi stabileşte o misiune subtilă şi complicată: să-l zdrobească moral pe nazist, sau mai precis să-l atragă în prăpastie. Pentru aceasta, el desenează în imaginaţia înflăcărată a SS-istului o potecă parcă pornind din Olimp, pe care *Hauptsturmführerul* va trebui să meargă ca să-l întâlnească în vârf pe Patrice. Este evident că pe acest drum von Briken va avea de înfruntat furtuni, desişuri, întuneric – toate lucrurile după care tânjesc atât de tare sumbrele, germanicele genii.

În fiecare zi după filmări, von Briken, Cocteau şi

Marais se întâlnesc la cină. De obicei vorbesc despre filosofie şi artă – von Briken e foarte versat în aceste chestiuni, deşi în prezenţa gândirii mobile a lui Cocteau judecăţile sale par deseori greoaie.

Indiferent despre ce ar discuta von Briken şi Cocteau, dialogul se dezvoltă după unul şi acelaşi şablon: neamţul încearcă să-şi prindă interlocutorul în cleştii logicii şi ai bunului-simţ – dar când e gata să reuşească, discursul francezului devine absolut neînţeles (deşi îşi păstrează toate semnele de exprimare coerentă pe tema discuţiei şi nu conţine nimic absurd în mod direct).

Von Briken nu e în stare să prindă nici asta în mandibulele sale; în aceste momente aminteşte de un prostănac de bâlci care nu reuşeşte să se caţăre pe un stâlp uns cu grăsime de vârful căruia sunt legate nişte cizmuliţe noi (de fapt, în legătură cu ultima parte comparaţia şchioapătă – în vârful stâlpului uns care iese din gura lui Cocteau nu e de fapt nimic).

Un umanist erudit ar presupune că Koncealovski parodiază aici aşa-numita „lingvodudos” (specialiştii numesc prin acest termen măcănitul filosofiei moderne). Pentru un spectator mai puţin versat, pare că Cocteau îl vrăjeşte treptat pe neamţ, atrăgându-i mintea într-o ceaţă.

De fapt, totul e mai simplu – în anul 1943, în acelaşi timp cu lansarea *Eternei întoarceri*, la editura Gallimard

apare *Fiinţa şi neantul* lui Sartre; Cocteau citează pur şi simplu din această lucrare, pe care o cunoştea din manuscris.

A fost, totuşi, un an rodnic.

Cu fiecare masă luată împreună, Marais seamănă tot mai mult cu un olimpian din Antichitate. Cocteau îl îmbracă ingenios în tunici cu ornamente greceşti similare zvasticii (calea sigură spre inima fascistului). Şi în înfăţişarea lui Cocteau se petrec schimbări. Arată tot mai misterios. Nu mai poartă un costum parizian, ci o hlamidă cu amulete bizare pe piept; discursurile lui, chiar şi atunci când nu citează din Sartre, devin complet obscure şi ambigue.

Cocteau revine permanent la una şi aceeaşi idee – că lumina se poate cunoaşte prin sporirea întunericului, iar drumul spre înalturi trece prin beznă. El citează din poeţi antici şi moderni, trimite la Baudelaire şi Hristos, fiecare întruchipând altfel acest imperativ. Von Briken îl aprobă cu prudenţă, deşi preferă să înţeleagă această idee în termeni dialectici, mai raţionali pentru el (totuşi, nu face trimitere la Hegel, pentru că acesta nu-i place Führerului).

După ce pregăteşte astfel terenul, Cocteau cere o pensulă şi vopsele şi se închide într-o cameră mare cu alcov.

Trec o zi sau două. Von Briken încearcă să-i găsească

pe Marais şi Cocteau, dar aceştia nu sunt nicăieri. SS-istul rătăceşte disperat prin castel – şi în cele din urmă ajunge la camera asta. Vede un pat pe care stă întins Patrice, pozând. Cocteau, învesmântat într-o mantie întunecată, cu nişte regalia bizare pe piept, termină o frescă în alcov.

Această frescă este *altarul lui Bafomet.* În centrul ei stă întins pe spate un ţap cu picioarele desfăcute; anusul lui dezvelit arde ca un cărbune (Cocteau foloseşte vopsele fluorescente). Coarnele ţapului sunt împodobite cu struguri, dar în locul feţei de ţap se află chipul lui Patrice-Marais.

Cocteau îi explică neamţului uluit că trebuie să-şi dovedească dragostea pentru Patrice dezbrăcându-se în pielea goală, înclinându-se în faţa lui Bafomet şi sărutându-i ritualic pecetea în flăcări. Această procedură simbolizează respingerea limitelor umane şi trecerea la o stare nouă, supraomenească, de libertate deplină. Cândva au trecut prin ea toţi cavalerii templieri... Răsplata este o întrevedere cu Jeannot. Şi nu numai o întrevedere: iubirea lui, pe care o caută von Briken.

„Depăşeşte umanul!”

Asta se află în rezonanţă cu diapazonul nazist din inima ofiţerului SS. Dezbrăcându-se, von Briken se înclină solemn în faţa lui Bafomet. O cameră ascunsă în

alcov face câteva fotografii.

În zilele următoare Marais este ocupat cu filmările. Von Briken înghite tablete de metamfetamină şi fumează opiu, excitându-se cu fotografii ale lui Jeannot. Dar nemilosul Cocteau a trimis deja la statul major SS din Paris un denunţ anonim despre decăderea morală a lui von Briken – şi a adăugat şi câteva fotografii. Denunţul e scris în germană; în caz de ceva, Cocteau intenţionează să dea vina pe şofer.

Nu se naşte o astfel de necesitate.

Înaltele autorităţi SS sunt furibunde; von Briken este trimis pe frontul de Est. Primeşte ordinul să plece imediat. Dar îl aşteaptă întâlnirea cu Jeannot pentru care a plătit atât de scump. Riscă să întârzie puţin. Şi aici se desfăşoară scena cea mai importantă şi încărcată de emoţie a filmului.

Von Briken a îndeplinit condiţiile lui Cocteau; este înfrânt moral, dar încă speră că dragostea lui Jeannot-Patrice îl va face să renască şi îi va reda pofta de viaţă. Marais, îmbrăcat într-o tunică grecească, aşteaptă în patul pasiunii, lângă alcovul cu fresca demonică. Are în păr o cunună din viţă-de-vie. Pe jos sunt o sticlă de vin şi nişte cupe antice împrumutate de Cocteau de la muzeul local.

— Dacă te uiţi îndelung la *Olympia*, murmură von Briken, *Olympia* începe să se uite la tine...

Începe întrevederea.

Şi aici înţelegem sensul titlului *Rezistenţă.*

Von Briken încearcă o penetrare anală – dar sfincterul lui Marais se dovedeşte ceva mai puternic. Doar un pic – astfel că spectatorul care participă la iphilm în calitate de von Briken are, pe tot parcursul acestor câteva minute de luptă tensionată, iluzia că trebuie doar să împingă ceva mai tare... să se încordeze puţin... Uite, aproape a reuşit... Nu, mai trebuie un pic, foarte puţin... Dar *rezistenţa* învinge de fiecare dată.

Sunt foarte tentat să remarc aici minunata realizare cu deja legendarul orificiu nonbinar al lui iPhuck-10. Printre numeroasele inovaţii tehnice din faimosul *Singularity* se află şi un senzor de erecţie de penetrare. Tocmai această noutate permite regizorului să obţină un efect atât de uimitor independent de potenţialul spectatorului.

În regim pasiv (identificându-se cu Marais), spectatorul se familiarizează cu posibilităţile incredibile ale dildo-ului de firmă în regim *soft power* – indiferent de vârstă sau forma fizică, lui sau ei nu-i va fi greu să seteze parametrii, astfel încât să împiedice total dildo-ul să-i penetreze sfincterul personal, trăind deplin emoţia şi ideea existente în scenariu.

Chipul lui Marais în această scenă este aproape masca muribundului din scena finală a *Eternei*

întoarceri, numai că trăsăturile lui par distorsionate nu de durere, ci de pasiune. Lupta se apropie de apogeu, şi în momentul cel mai critic, când von Briken – şi spectatorul împreună cu el – e gata să pătrundă în peştera pasiunii, Marais deodată zâmbeşte şi întreabă:

— Există vreo deosebire între reţeaua corpului şi alte ansambluri mecanice?

Von Briken recunoaşte una dintre acele fraze ale lui Cocteau pe care nu reuşiseră să i le lămurească nici specialiştii de la Berlin.

În acest moment stimulatorul transcarnial trimite prin conştiinţa spectatorului o undă de resentiment, şi sfincterul orificiului se strânge, respingându-i în sfârşit pe von Briken – şi iPhuck-spionul lui – din pragul inaccesibilei Olympii. Urmează un lung schimb de priviri (soarele arian râzând în ochii lui Patrice şi durerea incredibilă, proaspătă, încă inconştientă de adâncimile ei wagneriene a lui von Briken), iar apoi... de dincolo de fereastră, se aude un sunet de claxon nerăbdător.

Pe von Briken îl aşteaptă maşina. Fără să-şi ia rămas-bun, el îşi încheie pantalonii cum-necum şi fuge – mai precis, se rostogoleşte în jos pe scară. Marais priveşte în urma lui din pat, cu un zâmbet din colţul gurii; ochii lui sunt pustii şi visători; în mână ţine o cupă, în păr are viţă-de-vie.

Iată, din cauza acestei secunde de înalt catharsis merită să vezi *Résistance.* Exact aici spectatorul priveşte pentru o clipă în misteriosul suflet francez – şi înţelege de ce lumea postbelică a declarat această naţie popor de învingători. Nici măcar o singură bombă englezească nu ar fi putut lovi în inima lui von Briken şi în nazismul întruchipat de el mai puternic decât tocmai a făcut-o acest tânăr Jeannot.

Să tragem concluzia. Koncealovski ne lasă cu un întreg mănunchi de sensuri. Sunt excesiv de multe, dar acest lucru este echilibrat de faptul că nu stă în puterea oricui să le descâlcească. De fapt, nici nu are nevoie oricine să facă asta.

Résistance este o stilizare foarte subtilă, pare o privire dintr-un strat al trecutului în altul. Koncealovski dialoghează nu cu vocile contemporaneităţii, ci cu ecoul încă puternic al ipsosului, şi face asta atât de încet, încât neiniţiaţii nu vor auzi absolut nimic.

Ce ecou e acesta?

Istoricii literaturii îşi amintesc poate *The Kindly Ones* a lui Jonathan Littell, dar von Briken nu inspiră la fel de mult dezgust ca eroii lui Littell, şi o asemenea alăturare este riscantă şi superficială.

O analogie mai clară din vremea ipsosului la *Résistance* este romanul lui Michel Houellebecq,

Soumission [87] , care relatează despre islamizarea crescândă a Franţei. Şi aici trimiterea polemică este atât de evidentă, încât o să riscăm chiar să presupunem că de fapt Koncealovski a ales în mod special ca titlu antonimul.

SUPUNERE? NU! REZISTENŢĂ!

Koncealovski, spre deosebire de romancierul francez, este un optimist istoric – şi replica lui la Houellebecq trebuie înţeleasă astfel: da, Franţa va cădea pradă şi islamului, dar problema este a celui căruia îi cade pradă! Rezistenţa nu se deosebeşte de supunere, dar spinul mâniei va creşte şi va străpunge inima duşmanului. Ca să spunem adevărul, este o profeţie ameninţătoare şi polisemantică; să ne amintim de ea: are vreun ecou în realitate? Cine ştie, poate tocmai prin Paris va trece prima fisură în monolitul Califatului...

Recenzia noastră poate părea excesiv apologetică; vom spune, în final, câteva cuvinte şi despre neajunsurile acestei capodopere – sau despre care ni se pare că sunt acestea.

Până şi un şcolar ştie: cel mai bine este să întrerupi o

---

[87] *Supunere,* traducere de Daniel Niculescu, Humanitas, Bucureşti, 2017. *(N. trad.).*

naraţiune în momentul rezolvării conflictului principal. Von Briken a pierit chiar în faţa ochilor noştri; moartea lui s-a oglindit în ochii lui Jeannot, şi dezvoltarea ulterioară a evenimentelor e plată şi redundantă. Tensiunea dispare, deşi aici iphilmul devine pentru scurtă vreme color.

Nu se ştie de ce, Koncealovski a hotărât să filmeze încă o dată moartea personajului.

Bătălia de la Kursk; fum. Von Briken în costum de camuflaj aleargă în atac; îl nimereşte un glonţ rusesc. Cade, scăldat în sânge. Pentru o clipă prin faţa ochilor îi trec soarele şi Patrice. *The rest is credits*, cum spunea Shakespeare (apropo, literele purpurii arată foarte bine pe fondul fumului).

Finalul e interactiv (vă avertizăm că urmează un mic spoiler).

Dacă în ziua anterioară celei din urmă întâlniri cu Marais, von Briken se va preda şoferului său (pentru asta trebuie proiectată pe tavanul dormitorului o fotografie cu Patrice gol, apoi suflat de două ori în fluierul aflat pe masă), atunci în scena finală ofiţerul SS va alerga pe câmp mai încet, va străbate cu o sută de metri mai puţin, şi va fi ucis nu de un glonţ, ci de o pală de foc trimisă de un aruncător de flăcări căzut pe jos. În film sunt destul de multe astfel de bifurcaţii – dar, fireşte, nu le vom enumera. *Explore!*

Oboseşte puţin linia Moulouk – câinele cu care a filmat Marais în *Eterna reîntoarcere.* Câinele e prezent (aproape permanent) şi în *Résistance.* Moulouk li se încurcă printre picioare, sare să-i lângă, intervine chiar şi în episoadele intime... sunt oare justificate toate astea?

Incontestabil, linia Moulouk are o legătură strânsă cu originalul. Celebra scenă căţelească din *Eterna reîntoarcere* - hărţuirea caraghioasă, dar străbătută de fulgere de furie ariană a piticului-*untermensch* care intră în camera eroului întruchipat de Marais – se bucură de aprobarea absolută a lui von Briken; el îl mângâie pe Moulouk şi spune că însuşi Führerul va fi încântat.

Dar senzaţia e aceeaşi: Moulouk se află aici în principal pentru ca în opţiuni să existe poziţia „Zoo", unde un biet căţel e nevoit să pătimească pentru întreaga echipă de filmare.

De altfel, din acest punct de vedere *Resistance* se menţine în limitele gustului – mai ales în comparaţie cu alte produse ale acestei pieţe în expansiune, de exemplu *Blondi* (zooblockbuster de Hollywood, dedicat, parţial, tot celui de Al Doilea Război Mondial). Necesităţile corectitudinii politice şi ale businessului îi fac, din păcate, pe producători să populeze iphilmul cu întregi grădini zoologice şi seraiuri pentru a cuprinde un segment de piaţă cât mai mare.

Această tendinţă, după toate aparenţele, nu va face decât să devină mai puternică în viitor: pentru anul următor ni se promit *spin-offs* pentru *Mlaştina din Cambrian* şi *Războiul stelelor*, cu variantele lor multi-culti galactice (s-a anunţat deja setul premium „hiperpenisovagin", care va putea fi conectat la iPhuck în locul unui dildo obişnuit – se spune că ar fi ceva de genul unei flori carnivore uriaşe, bordată cu microvibratoare).

Nu ne îndoim că toate acestea vor fi extrem de tentante la nivel filosofic. Dar nu au nimic de-a face cu arta.

Porfiri Kamene

porfiri şi legiunile

Resistance chiar a reuşit, ceea ce a fost limpede încă din stadiul de film brut de joasă rezoluţie. Recenzia lui Porfiri m-a impresionat şi ea – a învăţat de undeva să imite aproape în mod respingător tonul condescendent al negustorilor de cultură care le explică unor aborigeni nespălaţi chestiuni de stil din perspectiva europeanului rus.

Amuzant era că Porfiri a intrat în rândul criticilor imediat după ce le-a zdrobit cu atâta fervoare corporaţia în timpul ultimului nostru prânz împreună.

Dacă e să folosim terminologia lui, el s-a născut păduche lat – şi nu unul simplu, ci unul care se mişcă printr-un spaţiu cauzal propriu. Ca într-o gravură de Escher. Sau chiar o *prăbuşire a casei Escher*[88] – în sine însăşi, direct în umbra unei proiecţii imposibile. Asta se numea cândva „răzbunare poetică", iar şi mai demult, „karma".

Nu te mândri, artistule, niciodată nu te mândri şi nu te ridica în slăvi – căci tot clarobscurul creat de tine poate dispărea într-o singură clipă.

Eu, spre ruşinea mea, nu cunoşteam expresia „lingvodudos" – dar am găsit-o pe Wikiall. Transcriu aici definiţia:

Lingvodudos *(şi. Prof.)* – tehnică NLP pe care se bazează filosofia modernă şi teoria artei. Esenţa L. Este crearea şi folosirea constructelor lingvistice care nu reflectă nimic altceva decât posibilităţile combinatorii ale limbii, cu scopul paralizării unei alte conştiinţe. În mare, este un atac DDoS, care încearcă să „suspende" inteligenţa umană, punând-o să scaneze şi să analizeze întruna combinaţii prost înţelese de cuvinte cu un mare număr de posibile sensuri parţiale tulburi.

---

[88] Joc de cuvinte: aluzie la cunoscuta povestire a lui Edgar Allan Poe, *Prăbuşirea casei Usher. (N. trad.).*

Da, chiar aşa. Despre ce e vorba înţelege orice critic de artă, iar un critic de artă bun poate să facă asta încă din copilărie. Totuşi, uite că eu n-am mai auzit acest termen. Am rămas în urmă. Se pare că această colaborare cu Porfiri a fost folositoare pentru dezvoltarea mea profesională.

După redigitalizare (aşa traduc eu termenul profesional de enhancement, ca să nu se creeze confuzii cu chirurgia pentru augmentarea locurilor cunoscute), filmul a făcut vânzări considerabile şi a primit multe stele reflectând interesul spectatorilor (presupun că acestea au fost rezultatul strategiei de difuzare). Au apărut, după cum era de aşteptat, câteva recenzii rapsodice care, continuând ce începuse Porfiri, au pus mare accent pe posibilităţile tehnice ale orificiului *Singularity.*

Bonusul de la producător s-a dovedit a fi bucăţica cea mai gustoasă de pe farfuria mea (chiar şi în ciuda faptului că mi-a rămas numai o cincime din el – aproape tot ce plătesc acum Fantele, se duce pe onorarii pentru *lawyeri* [89] şi plăţi către organismele de supraveghere).

Afacerea imovie se arăta însă la fel de profitabilă ca şi

---

[89] „Avocaţi" (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

comerţul cu artefacte false din epoca ipsosului. Dar era mult mai sigură. Cel puţin, aşa părea.

După primul succes am primit imediat o comandă pentru filmul următor, care să dezvăluie capacităţile tehnice ale lui iPhuck-10.

Acum mi s-a cerut să mă concentrez asupra dopului anal sincrofazic inclus în trusă (spre ruşinea mea, eu nici nu deschisesem cutiuţa albastră mirosind a vanilie în care era păstrată această piesă în setul meu).

De data asta era permis şi un film de artă – slăbiciunea mea obişnuită. Dar numai în variantă color. Ba chiar au insistat să fac „o peliculă filosofică" – se pare că era mare cerere.

— O peliculă filosofică – adică despre filosofi? am întrebat eu, făcând-o pe proasta.

Dar reprezentantul beneficiarului a reacţionat cu neaşteptat entuziasm la cuvintele mele.

— Ar fi ideal. Publicul s-a săturat de gladiatori şi culturişti. Sexul cu un filosof – asta e ceva proaspăt. Şi mai interesant încă... — a tăcut şi şi-a dres glasul, parcă verificând dacă va reuşi să articuleze următoarea frază – ar fi sexul cu filosofia însăşi.

— Cum adică sex cu filosofia? am întrebat eu nedumerită.

— Gândeşte-te, Mara. În definitiv, dumneata eşti specialistul în artă.

— În sens figurat, vreţi să spuneţi?

— Nu. iPhuck-10 nu suportă sensuri figurate. Numai proprii.

— Atunci nu înţeleg, am răspuns. Sex cu o girafa, cu un palmier, cu un taburet, până şi cu un ţurţure sau cu Guvernul Mondial – toate astea încă pot să mi le imaginez şi să le fac, dar...

— Şi tocmai de aceea aşa ceva nu mai interesează, a intervenit beneficiarul. Toate astea s-au făcut. Într-o formă sau alta. Dacă vrem să captăm noi segmente de piaţă... ba chiar şi să le păstrăm pe cele vechi, trebuie să apărem la un nivel semantic diferit calitativ. Să abordăm nu numai concretul, ci şi abstractul. Dumneata, Mara, ai putea deveni un pionier al explorării unor oceane încă necunoscute...

Pionier, da. Ce dulce. De parcă n-ar fi ştiut că numele meu nu se va afla nici pe generic, nici în recenzii. Sau poate voia să spună că trebuie să mă încălzească simpla conştiinţă a pionieratului meu?

Rechinii ăştia financiari sunt atât de romantici!

Am creat un câmp vectorial corespunzător acestei comenzi, l-am încărcat în sistem şi am început să aştept, rezervându-mi o săptămână întreagă pentru lucrul la scenariu, căci tema era complexă.

Şi atunci m-a contactat Porfiri. În modul cel mai neaşteptat, speriindu-mă chiar. Trebuie să mărturisesc

că asta s-a întâmplat într-un moment destul de intim.

Eram sub influenţa unor substanţe (nu cât să mă fac praf, desigur) şi mă uitam la nişte episoade din serialul hollywoodian *Marii romani,* modificate după gustul meu – în versiunea pentru Androgin nu se poate schimba nimic, dar „extensia platinum" pentru iPhuck permite asta.

Eram Iuliu Cezar şi mă uitam la episodul în care Cezar, în togă purpurie, stă în faţa legiunilor aşezate în formaţie de luptă, iar clăpăugul conducător gal Vercingetorix (care în viziunea specialiştilor în machiaj de la Hollywood arăta ca un voievod al ţiganilor) se apropie de el călare, ca să i se predea ca prizonier după un ritual complicat.

Îmi plăcea să joc această scenă astfel: Vercingetorix urcă pe podium spre Cezar în speranţa unei ultime cinstiri militare, dar Cezar, cercetând încruntat câmpul plin de urmele luptei din ziua precedentă, îl doboară în patru labe cu un gest aspru, puternic al palmei, iar apoi, sub ochii celor patru legiuni, îl posedă pe la spate cu carnyx-ul luat ca trofeu (acesta este un instrument de suflat galic, împodobit cu un cap de lup sau de mistreţ – un obiect destul de ameninţător atât ca înfăţişare, cât şi ca diametru). Mai departe să judece istoria.

Pentru mine, în subiectele BDSM este destul de

importantă conştiinţa dreptăţii mele morale (nu este vorba atât de înaltele mele idealuri etice, cât despre faptul că altfel nu pot simţi plăcerea). Cu Vercingetorix mi-e uşor, pentru că îl consider în mod sincer un criminal de război, un comandant militar care înaintează tâmp împotriva civilizaţiei. Ce i-a dat lui prin cap – să se ia în coarne cu Roma în secolul minus unu! Câţi băieţi buni a culcat la pământ, ba şi câte fete... Nu, Vercingetorix, la mine n-o să afli cruţare.

Şi îmi mai place cum se poartă legiunile în timpul procedurii – nici măcar un strigăt vulgar de bucurie în spiritul „Cezarul care stăpâneşte Galia îşi sărbătoreşte triumful" (istoricii vorbesc despre astfel de incantaţii – ele erau rostite de soldaţi în timpul ceremoniilor romane în cadrul cărora era pus în fruntea oştirii un războinic posedat de vreun Nicomedes[90], pe nedrept ocolit de glorie din pricina asta). Nu, doar o tăcere mohorâtă, concentrată, cum şade bine unor soldaţi care înţeleg că nicio pedeapsă nu le va aduce înapoi fraţii pieriţi...

Înţeleg, firește, că soldaţii tac pur şi simplu pentru că

---

[90] Nicomede al IV-lea, rege al Bitiniei între 94 şi 74 î.Hr. La vremea aceea ţara era aflată sub controlul Romei. In 80 î.Hr., tânărul Iulius Cezar a fost ambasador la curtea acestuia, având ca misiune să strângă o oaste folosind şi resursele Bitiniei, dar a întârziat atât de mult, încât au apărut zvonuri despre o posibilă relaţie sexuală între el şi rege. *(N. trad.).*

în scenariu nu e trecută nicio reacţie la modificarea subiectului, şi ăsta este în mare măsură un bug. Dar această stare de lucruri îmi convine de minune. Un alt bug în această scenă e şi mai interesant: dacă sufli în carnyx când capul de mistreţ este intrat adânc în Vercingetorix, acesta scoate-un sunet la fel de puternic şi de oribil ca atunci când cânţi în mod obişnuit la acest instrument. Putem, eventual, înţelege asta ca pe un semn care li se arată legiunilor – e drept, unul cu un sens nu foarte limpede.

La asemenea profunzimi, bineînţeles, nu ajunge orice user, aşa că nimeni nu vede bug-urile. În general vorbind, toată viaţa noastră constă în mare parte din bug-uri, şi diferenţa dintre un destin fericit şi unul nefericit stă numai în cum reacţionăm la ele.

Carnyxul se mişca tot mai repede, şi solemnitatea exterioară a dreptăţii era cât pe ce să se transforme în catharsisul meu interior personal, când deodată, o voce din spatele meu m-a scos din transă:

— Ave, Cezar! Cei ce merg la moarte te salută!

În primul rând, această temă aparţinea altui subiect: nu eram în Colosseum. În al doilea rând, vocea vorbea ruseşte. Şi o cunoşteam.

M-am întors – şi capătul îngust al carnyxului mi-a căzut din mână. Pe podium stătea Porfiri. Dar nu era bădăranul mustăcios ameninţător cu care avusesem

de-a face înainte.

Porfiri se schimbase, şi era de nerecunoscut.

Arăta foarte tânăr. O vagă asemănare cu înfăţişarea precedentă se păstrase în forma nasului şi a sprâncenelor. Dar nu mai avea mustăţi, şi nici favoriţi. Mai mult decât atât, era şi ras în cap. Era îmbrăcat mai mult sau mai puţin potrivit cu locul şi epoca – într-o hlamidă cenuşie (din acelea în care este înfăţişat Iisus în pustie). Şi... mi se părea absolut atrăgător.

Porfiri nu era încă „bărbat" în toată puterea cuvântului şi de aceea nu-mi stârnea sentimente antagonice. Avea ceva dintr-o vrăbiuţă nimerită în lumea noastră, pe care-ţi vine s-o iei în braţe şi s-o încălzeşti. Vă spun sincer, exact aceleaşi sentimente mi le trezea Janna la vremea ei.

Numai amintindu-mi de asta, am înţeles despre ce e vorba.

Semăna cu Janna. Dacă ea ar fi avut un frate, aşa ar fi putut arăta. Mi-a trecut prin minte că clusterul, care încă n-o uitase pe Janna, îi dăduse inconştient lui Porfiri această înfăţişare...

Sau conştient?

Am simţit o apăsare în piept. A trebuit să respir adânc de câteva ori, ca să mă liniştesc. Şi nu era numai de la droguri.

— Cum m-ai găsit? I-am întrebat.

— Ce înseamnă „găsit”, Mara? Tu nu e nevoie să fii căutată, tu eşti peste tot. Aşa spun vocile.

— Îmi ştii numele adevărat?

— Eşti Mara, a repetat el pe un ton sigur.

— Bine, am spus, privindu-l atent. Iar tu eşti, aşadar, Porfiri Kamenev?

El s-a înclinat adânc, dar cu demnitate.

— Nu mi-ai răspuns, am continuat. Cum anume m-ai găsit?

— În rugăciunile disperării. Rătăcind prin mlaştinile destinului meu, am găsit un templu abandonat. Şi acolo, pe fresca principală, erai înfăţişată tu, cu coroană de aur şi şase braţe. Mergeai pe un elefant albastru, şi acolo unde păşea piciorul lui creşteau bodlerele.

— Bodlerele?

— Sunt nişte flori galben-portocalii.

— La voi acolo e zăpadă, am zis eu. Şi gheaţă. Chiar tu ai scris asta.

— Nu întotdeauna, a răspuns el. De data asta era primăvară.

Mă linişteam treptat. Mi-am dat seama că vizita nu avea nimic imposibil. Safer-ul lui iPhuck-10, pe care tocmai îmi exersasem pasiunea, era conectat la colectorul care conţinea clusterul – era necesar pentru ce făceam. Motorul cuantic servea ambele procese fără probleme. Nu existau niciun fel de mecanisme de

software care să împiedice amestecul lui Porfiri în sistem. Pur şi simplu nu-mi trecuse prin cap că-l poate apuca să mă viziteze din proprie iniţiativă... Janna n-a făcut niciodată aşa ceva.

— Carevasăzică, ai venit aici de la templu?

— Eu înţeleg că ai răspuns la chemarea mea şi mi-ai permis să vin, a zis Porfiri.

Judecând după faptul că mă văzuse în „templu", aveam un statut important în lumea lui. Janna mă considera un fel de zeiţă – poate o zeiţă rea. Dar ca şi Porfiri să... În fond, m-am gândit, nu e acelaşi Porfiri pe care l-am cunoscut. Va trebui să corespund.

— De ce-ai venit?

— M-ai pus să fac filme. Cu primul a fost simplu. Dar cu al doilea...

— Tu faci filme? l-am întrerupt eu. Parcă scriai recenzii. Nu eşti Antoine Koncealovski. Eşti Porfiri Kamenev.

M-a privit uimit.

— Fac şi filme, şi scriu, şi inventez nume. Ştii doar, Mara...

Drogurile mi se risipiseră deja din cap şi am realizat gravitatea celor ce se petreceau.

Cel care vorbea cu mine era clusterul, un sistem foarte complex, care putea fi viciat şi chiar distrus prin introducerea unei combinaţii incorecte de date. Dacă

lucrai prin interfaţă, astfel de posibilităţi erau reduse la maximum – pentru asta şi era necesară. Acum însă sistemul intrase în contact cu mine ocolind procedura specială protejată. O singură greşeală, şi puteam să pierd clusterul sau să distrug ce crease... Trebuia să schimb vorba rapid.

— Nu ştiu totul, am răspuns, ci numai ce vreau să ştiu. După cum spune prietenul meu Şiva, omnipotenţa e necesară în primul rând pentru a limita omniscienţa. Cu ce pot să te ajut?

— Am câteva întrebări tehnice, a spus el. În legătură cu parametrii care trebuie respectaţi. Uite, am aici o listă întreagă.

— Trimite-mi întrebările în scris, am răspuns eu.

— Cum?

Am chibzuit o clipă.

— Scrie pe o foaie de hârtie şi arde-o în templu. Lângă fresca aceea. Dar nu azi. Mâine.

O seară ar fi trebuit să-mi ajungă ca să adaug regimul ăsta de contact la interfaţă.

— Şi acum, pleacă, am continuat, am treabă.

Şi am arătat spre conducătorul gal care părea un dinozaur cu coadă încremenit pe podium în faţa mea.

Porfiri s-a întors şi a coborât treptele de lemn, spre câmp.

— Încă ceva, am adăugat. Îmi placi, dar să nu mai vii

la mine singur, fără să te chem.

— Şi cum o să recunosc chemarea ta?

— O s-o auzi în inimă, am spus. Nu-ţi bate capul cu asta.

— O să te mai văd? a întrebat el.

Vocea îi era rugătoare. Am dat afirmativ din cap.

Porfiri s-a înclinat şi a pornit pe câmp. În scurt timp, silueta lui înduioşător de subţire s-a topit în zare.

Legiunile tăceau – şi bine făceau. Vercingetorix între timp murise, şi bine făcuse, căci îmi pierdusem complet interesul faţă de el.

Seara am operat cum am putut completările necesare pe interfaţă. Era la limita posibilităţilor mele, şi din nou mi-am amintit cu nostalgie de echipa mea veselă şi deşteaptă, care avusese atâta ghinion în Republica Dominicană... Totuşi, m-am descurcat şi am scris noile proceduri. A doua zi, când Porfiri a ars scrisoarea în templu (aş fi vrut să văd templul acela), textul lui a apărut instant pe ecranul tabletei mele.

Funcţionase.

Porfiri îmi trimisese unsprezece întrebări, pe care n-o să mă apuc să le enumăr aici, pentru că sunt extrem de specializate. O să spun numai că făcusem bine să refuz să-i răspund în faţa legiunilor – multe detalii tehnice, legate de dopul anal sincrofazic, pur şi simplu nu le ştiam, şi asta ar fi putut slăbi credinţa lui Porfiri în

înţelepciunea mea.

Am fost nevoită nu numai să petrec o grămadă de timp pe Internet, citind manuale pentru acest dop anal, dar şi să sun de câteva ori la linia fierbinte iPhuck, unde voci pline de dragoste calmă povestesc clienţilor tâmpiţi cum să-şi elibereze mădularul prins în dispozitiv sau, dimpotrivă, cum să-şi scoată dildo-ul fără traume. Am reuşit să lămuresc totul.

Am răspuns temeinic la întrebări, apoi i-am poruncit prin interfaţă lui Porfiri să se întoarcă la templu ca să primească răspunsul. La început am vrut ca textul să apară cu litere de foc pe perete, dar ar fi putut lua foc lemnul – eu nu văzusem templul. De aceea, m-am oprit la o voce venind dintr-un întuneric absolut.

Totul a fost bine. Se putea apuca de treabă.

Acum puteam să-l chem oricând pe Porfiri şi să intru în orice fel de comunicare cu el. Dar mă temeam că asta ar putea avea urmări neprevăzute asupra funcţionării clusterului – şi am hotărât să amân măcar până când terminam de făcut cel de-al doilea film.

Cel mai mult mă îngrijora că...

Îmi plăcea prea mult. Eram atrasă de el, de parcă ar fi fost Janna într-un nou trup. Mă tulbura mai ales gândul că într-un anume sens aşa şi era.

După două săptămâni versiunea brută a filmului era gata, şi Porfiri m-a bucurat cu o nouă recenzie.

O redau mai jos.

beyond

BEYOND

Într-o recenzie recentă despre *Résistance* vorbeam despre faptul că în iphilme noi întâlnim expresii artistice cu adevărat puternice; acum vom adăuga cu îndrăzneală la lista lor filmul *Beyond,* recent lansat.

Cel mai frumos ni se pare că *Beyond* este într-o oarecare măsură exact opusul lui *Résistance,* şi totodată pandantul acestuia: este tot un film artistic intelectual experimental.

Dacă *Résistance* este zenitul, *Beyond* este nadirul, sau invers (nu este important aici care este sus şi care este jos); altfel spus, sunt două talere ale unei balanţe care se echilibrează reciproc, greutate şi contragreutate, două călătorii la fel de riscante la capete diferite ale aceleiaşi nopţi. Este un miracol că în artă sunt posibile astfel de co-creaţii.

Filmul *Beyond* ţinteşte deja câteva premii internaţionale (după cum cred mulţi); se discută despre el în saloanele intelectuale; este, în fine, la modă...

Nu, bineînţeles că n-o să devină un mare hit în ceea ce priveşte vânzările. Dar, după cum stau mărturie

ecourile de pe Internet, există printre noi fani care deja l-au văzut de zece sau chiar de douăzeci de ori. Şi asta se întâmplă cu un iphilm despre viaţa unui filosof, în care nu sunt nici împuşcături, nici urmăriri, nici cine ştie ce excese amoroase explicite şi bizare.

Jean-Luc Beyond este un filosof de la sfârşitul secolului XX, care şi-a depăşit într-o asemenea măsură epoca, încât unii îl asociază ipsosului timpuriu. A trăit în Elveţia şi a scris în general în engleză, deşi era francofon. Locul lui în istorie – dacă e să ne luăm după importanţa sa pentru gândirea globală – este unic, dar, pentru a determina coordonatele exacte ale lui Beyond pe harta filosofiei universale, trebuie să ne reprezentăm măcar cu o oarecare aproximaţie această hartă.

Vom încerca să explicăm clar situaţia.

Sartre şi Heidegger sunt ca nişte vârfuri foarte înalte, între care este întuneric; unul dintre aceste vârfuri este încununat şi cu o zvastică – care nu ne stârneşte o ripostă furioasă în principal pentru că Heidegger este greu de priceput şi zvastica este ascunsă publicului de nişte nori mari.

Să chibzuim: Sartre este un umanist laureat cu Premiul Nobel (pe care, ce-i drept, l-a refuzat); Heidegger este un admirator al lui Hitler. Prăpastia dintre ei pare de netrecut, dar Beyond este tocmai această punte care uneşte drept şi ferm cele două culmi

scăldate în nori ale spiritului universal. Am putea să-l numim, firește, *al treilea dintre cei doi*, căci gândirea lui dogorește în mod evident la aceeași înălțime amețitoare – dar important nu este numărul de ordine, ci funcția de comunicare și unificare, nu numai a culmilor între ele, ci și a noastră cu ele.

Beyond este o punte spre înălțimi.

Este foarte greu să redăm esența mesajului său; putem propune doar înțelegerea noastră imperfectă și simplificată asupra problemei. Lobacevski a arătat în geometria sa că dreptele paralele se intersectează la infinit; tot astfel, Beyond a demonstrat că întâlnirea cu ființa este o epimanifestare a *ființei pentru sine* sartriene; Beyond îi îmbină pe Sartre și Heidegger într-o afirmație concisă și foarte riscată: „În luptă îți afli esența" – și dezvoltă diada lui Sartre într-o tetradă, transformând „ființa-nu-în-sine" în „ființa-nu-pentru-sine". De altfel, pe cel familiarizat cu subiectul, încercările noastre stângace de a scoate în evidență „esențialul" îl vor amuza sau enerva, iar profanului cu greu vom reuși să-i lămurim ceva.

Ce poate propune industriei iphilm, ai zice, viața unui filosof, săracă în evenimente exterioare – poate fantezii erotice? Uverturi și game? O da, toate acestea există în film.

Micul Jean-Luc într-un hotel londonez; un divan roșu

de hotel, parcă sculptat într-o cabină telefonică răsturnată; primul sărut şi prima mângâiere; prima pierdere şi trădare, încă atât de caraghioasă, atât de copilărească. De aici – chipul destinului ca o cabină telefonică roşie, care îl loveşte ca un ciocan pe erou la fiecare treaptă a vieţii, la fiecare despărţire...

Din câte putem să ne dăm seama, acest chip curajos nu se întemeiază nicicum pe adevărata moştenire a lui Beyond, fiind rodul fanteziei autorului – dar însufleţeşte în mod plăcut spaţiul filmului, introducând o notă onirică. Este prevăzut un regim de neîncetate lovituri ale sorţii, cu o stimulare frontală simultană, fără îndoială preţuit de spankeri de toate identităţile sexuale – dar, desigur, filmul nu apelează numai la el.

Cea mai importantă operă a lui Beyond este *Timpul şi neantul*, cartea întregii lui vieţi. Este magnifică, dar incompletă; cineva o compara cu o catedrală gotică neterminată.

Beyond a gândit de la început structura cărţii până în cele mai mici amănunte, şi abia apoi a început crearea ei, lucrând concomitent la toate capitolele – de aceea în imensul volum nu există nici măcar o secţiune perfect încheiată. Am comparat deja această lucrare cu o punte între culmi: dacă e să continuăm analogia, Beyond a început cu construcţia pilonilor şi a vrut să-i termine pe toţi, şi abia după aceea să aştearnă pe ei calea...

Soarta a hotărât altfel. Când lucrarea era în toi, Beyond s-a îmbolnăvit de o afecţiune rară – scleroză laterală amiotrofică (ALS, sau boala lui Lou Gehrig). Boala a progresat foarte repede, şi în scurt timp Beyond a ajuns aproape total paralizat – închis în carcera solitară a propriului trup (această metaforă tragică este întâlnită în mod repetat în *Timpul şi neantul*).

Muşchii l-au lăsat treptat – la început a mai putut să scrie, apoi să bată la maşină, mai întâi cu ambele mâini, apoi cu una... O vreme a dictat, dar l-au lăsat şi muşchii gâtului. Beyond lucra repede, dar înţelegea deja că n-o să reuşească să termine. Pe vremea aceea medicina nu era prea răsfăţată de miracole; cel mai avansat dispozitiv pentru bolnavii de ALS era un laser pointer fixat pe frunte care le permitea să îndrepte un punct luminos roşu asupra literelor de pe o tăbliţă agăţată pe perete... Dar curând lui Beyond au încetat să i se mai supună nu numai muşchii gâtului, ci şi ai ochilor. Îi mai funcţiona numai sfincterul – acest muşchi cedează ultimul, chiar şi după al pleoapei. Şi abia aici boala s-a oprit şi a încetat să progreseze. După circa jumătate de an de la stabilizare, la o clinică din Elveţia s-a pregătit special pentru Beyond un dispozitiv care a făcut posibile din nou comunicarea lui cu lumea şi lucrul la carte. Acesta era o sondă anală cu un contact care reacţionă la presiune – şi un computer special

programat, care abia începea să fie folosit în practica medicală.

Dispozitivul funcţiona astfel: ecranul din faţa lui Beyond îi arăta alfabetul, împărţit în două. Dacă voia să aleagă o literă din partea de sus a ecranului, strângea din sfincter o dată. Dacă voia să aleagă una din partea de jos, de două ori. Când ecranul era ocupat de partea de sus (respectiv de jos) a alfabetului, se împărţea şi aceasta în două, şi această procedură se repeta până când era aleasă litera necesară.

Tehnologiile de text predictiv încă nu erau răspândite pe vremea aceea, şi cuvântul trebuia ales întreg (e în asta ceva de genul trudei chinuitoare a scrijelitorului de hieroglife din Egiptul antic). Trei contracţii rapide ale sfincterului însemnau un spaţiu între cuvinte.

Beyond a putut relua lucrarea vieţii sale. Dar spiritul lui era deja frânt de suferinţă şi depresia îl vizita tot mai des. Ea s-a reflectat, firește, şi în stil. Când Beyond revine asupra capitolelor neterminate ca să le continue, linia acestei tragice frângeri trece deseori drept prin mijlocul paginii. Iată un pasaj luat la întâmplare din capitolul „Celălalt şi Coexistenţa”:

...Se pare că scopul meu ar fi atins, de vreme ce posed fiinţa care are cheia obiectităţii mele şi o pot face să-mi simtă

libertatea în mii de chipuri. Dar atunci nu este vorba de o privilegiere şi de o izolare a „eului" astfel încât trebuie apoi căutată o trecere de la acest subiect izolat la ceilalţi? Pentru a evita această neînţelegere e cazul să luăm aminte la sensul în care se vorbeşte aici despre „ceilalţi". „Ceilalţi" nu înseamnă ceva precum: tot ce rămâne în afara mea şi în raport cu care eul se evidenţiază; ceilalţi, dimpotrivă, sunt aceia de care cel mai adesea nu te distingi pe tine însuţi» aceia printre care la rândul tău eşti. Acest a-fi-de-asemenea-aici laolaltă cu ei nu are caracterul ontologic al unui fapt-de-a-fi-simplă-prezenţă-„laolaltă" înăuntrul unei lumi. În această calitate, „celălalt" a pierdut cheia fiinţei-mele-obiect şi are despre mine o simplă şi pură imagine, care nu este nimic altceva decât una dintre afecţiunile sale obiective şi care nu mă atinge; iar dacă el simte efectele libertăţii mele, dacă eu pot acţiona asupra fiinţei sale în mii de chipuri şi-i pot transcende posibilităţile cu toate posibilităţile mele, e în măsura în care el este obiect în lume şi, ca atare, în afara stării de a-mi recunoaşte libertatea. Decepţia mea este întreagă, de vreme ce caut să-mi însuşesc libertatea celuilalt şi-mi dau seama, dintr-odată, că nu pot acţiona asupra celuilalt decât în măsura în care această[91] *eu aici el nu. Unde acolo, celălalt nu. Vino vn aici. Unde fost. Mâine uf*

---

[91] Pasajele sunt luate, intercalat (vezi mai jos), din ediţiile Jean-Paul Sartre, *Fiinţa şi neantul,* traducere de Adriana Neacşu, Editura Paralela 45, Piteşti, 2004 şi Martin Heidegger, *Fiinţă şi timp,* traducere de Gabriel Liiceanu şi Cătălin Cioabă, Humanitas, Bucureşti, 2003. *(N. trad.).*

pot răbda. Să trăieşti, of dar da. Lore 3 r.

Un cititor atent şi rafinat va putea distinge în acest paragraf graniţa dintre Beyond cel de la început şi cel din ultima etapă. Se vede că după o scurtă perioadă de lucru cu sonda filosoful obosea foarte tare – dar nu se dădea bătut.

„Să trăieşti, of. Dar da." Pare că însuşi existenţialismul heideggerian, în tot *tragismul lui rigid* se dezvăluie prin aceste câteva litere. Cât despre „lore 3 r", au fost deja sfâşiate numeroase exemplare în disputele filosofice – să fie o trimitere la triplul caracter „legendar" şi „mitologic" al contextului (aşa presupun cei mai mulţi), sau menţionarea cântecului ostăşesc al SS *lore lore lore* (asta ar putea sugera parţial cuvintele „vino vn aici")?

Şi ne mai vine în minte că poate „catedrala gotică neterminată" nu este cea mai bună comparaţie pentru cartea lui Beyond: ea este mai degrabă în generosul şi solarul spirit baroc moştenit de la scârţanul constructivist.

Aşa arată ţesătura lucrării *Timpul şi neantul* – în afara acelor capitole la care filosoful nu a mai reuşit să revină în timpul bolii. Dar tocmai în ele se ascunde posibilitatea unică a co-creaţiei înfăţişată spectatorului (şi aici „co" este, fără nicio îndoială, dimensiunea

prezenţei în sensul cel mai pozitiv).

Însăşi setarea opţiunilor pentru iphilm conţine un joc elevat – ea trimite la Sartre. Filmul poate fi urmărit în două moduri: „Cititul” şi „Scrisul” (aşa se numesc părţile faimoasei povestiri *Cuvintele* a lui Sartre). În modul „Cititul” veţi vedea o butic-sexodramă rafinată, dar seacă. În modul „Scrisul” vă aşteaptă cea mai atrăgătoare şi mai incredibilă aventură intelectuală a vieţii dumneavoastră.

Da, probabil aţi ghicit deja. Vi se va ivi posibilitatea de a vedea în faţa dumneavoastră computerul lui Beyond cu ecranul care se tot împarte – şi să încheiaţi unul dintre capitolele cărţii *Timpul şi neantul* (textul electronic integral al acesteia este anexat iphilmului).

Acest lucru se poate face în două regimuri. Pentru gay (o astfel de opţiune există şi pentru publicul vaginal) se potriveşte perfect dildo-ul standard al lui iPhuck-10 – senzorii lui sunt atât de precişi, încât puteţi seta pragul acţionării prin strângere la ce nivel doriţi. Dar asta va conţine şi un element de *cheating*, fireşte.

Dacă spectatorul sau spectatoarea vrea să vadă (şi să simtă) iphilmul aşa cum a fost el conceput de către regizor, va trebui să folosească dopul anal sincrofazic aflat în trusa iPhuck-10 – şi numai pe acesta. Are un diametru semnificativ mai mic, dar senzorul încorporat nu este atât de sensibil şi necesită o mai mare forţă

musculară. Exact aşa a fost şi sonda lui Beyond – şi asta va da aventurii dumneavoastră intelectuale o tulburătoare autenticitate.

Toţi fanii văd aşa acest iphilm; mai mult, *cheaterii* nici nu sunt primiţi în concursul „Termină-l pe J.-L.B" (cu o singură excepţie).

Da, da, aţi auzit bine: pe Internet există un concurs pentru cea mai bună încheiere a unui fragment din *Timpul şi neantul.* Au participat deja la el câteva mii de oameni – i-am putea numi fără teamă crema elitei intelectuale mondiale.

Se spune că până şi celebrul Delon Vedrovois, în ciuda vârstei sale înaintate, a scris o bucăţică din prima parte a cărţii *Timpul şi neantul* – e drept, nu cu dopul anal sincrofazic, ci cu dildo-ul standard din trusă (juriul concursului i-a permis asta din respect faţă de vârsta lui). Se pare că Vedrovois s-a înscris la concurs anonim, dar participarea sa este secretul lui Polichinelle.

Din respect faţă de acest mare spirit vom reproduce integral un pasaj:

...nu trezeşte nicio îndoiala faptul că o condiţie necesară şi suficientă pentru ca o conştiinţă aptă de cunoaştere să-şi cunoască obiectul – şi orice conştiinţă este incontestabil conştiinţa fenomenelor – este că ea trebuie să fie şi conştiinţa

de sine în calitate de cunoscător, căci în caz contrar s-ar dovedi o conştiinţă inconştientă de sine, adică o conştiinţă inconştientă şi fără conştiinţă, ceea ce, în mod evident, este absurd. Astfel, caracterul descrierii ei (a conştiinţei) poate să fie fixat numai din „obiectitatea" a ceea ce trebuie să fie „conştientizat", adică prin capacitatea ei caracteristică de întâmpinare a fenomenelor. Deoarece fenomenul este ceea ce se dezvăluie conştiinţei în măsura în care putem vorbi despre ea. Prin urmare, trebuie să fie un fenomen al conştiinţei, adică o manifestare a conştiinţei descrise ca atare, atunci când conştiinţa se recunoaşte în faţa sieşi. Dar este oare identic fenomenul conştiinţei astfel obţinut cu conştiinţa fenomenului? nu ştiu. Deocamdată tăc da. Spus pop. Gândit pop. Din nou conşt. Care a auz. Pl. Ei nu. Ei uf.

Din păcate, Vedrovois a devenit ţinta *hater*-ilor care au sărit cu insulte homofobe – aceştia afirmau că excepţia pentru vârstnicul filosof gay fusese făcută pentru că nu mai era în stare de zeci de ani să strângă ceva în sfincter, şi numai sensibilitatea foarte mare a dildo-ului din trusa iPhuck-10 îi permitea să mai lege câteva cuvinte.

Între participanţii la concurs se aflau şi oameni de nimic, care repetau aceleaşi cuvinte şi în legătură cu Beyond însuşi – chipurile aceeaşi problemă fusese unul dintre motivele laconicităţii extreme a scrierilor lui

târzii.

Acesta este, probabil, ecoul resentimentelor cauzate de scorul mic primit de la juriu pentru numeroasele litere scoase din ei. Omeneşte, această reacţie este de înţeles, dar am vrea să amintim că profunzimea gândirii filosofice nu depinde întotdeauna de elasticitatea muşchilor şi că poţi să ai o grămadă de muşchi şi intelectul unui şoarece (ceea ce se aplică absolut perfect acestor domni).

Dacă ar fi putut învia ca să participe la acest concurs, marele Michel Foucault cu greu s-ar fi dovedit prolix din punct de vedere lingvistic – dar poate că ar fi redus la tăcere toate aceste jalnice voci ostile cu o singură încordare dispreţuitoare.

Porfiri Kamenev

blondi

Nu ştiu de ce mi se părea că mai auzisem de acest Beyond – din câte îmi aminteam, fusese un soi de conştiinţă postbelică a Europei, care nu numai că făcuse parte din SS, dar îşi ascunsese faţă de SS forma craniului şi orientarea în sfera atracţiei, recunoscând totul cu o săptămână înainte de a se introduce pe Internet arhiva desecretizată a Stazi. O istorie obişnuită, de altfel.

Dar s-a dovedit că încurcam lucrurile.

Beyond fusese creat de cluster special pentru film. M-am interesat la interfaţă cum anume şi am aflat multe detalii interesante.

Numele de familie fusese luat dintr-o carte veche: *Freud, Lacan and beyond* (a se înţelege: „Freud şi Lacan sunt rahat, dar Beyond e absolut bestial").

Textul lui Beyond a fost compus prin metoda aşa-numitului *mince* (în engleză, tocătură). Programul Mince amestecă câteva substanţe diferite, creând una singură. Procedura este posibilă nu numai cu diferite sortimente de carne, ci şi cu diferite feed-uri umanitare.

Algoritmul a luat lucrarea lui Heidegger *Fiinţă şi timp,* cartea lui Sartre *Fiinţa şi neantul* şi a făcut din ele *Timpul şi neantul.* Textul acestei *Timpul şi neantul* era tot un *mince* – o frază din Sartre, următoarea din Heidegger, următoarea iar din Sartre, şi tot aşa până la sfârşitul cărţii (astfel că teza despre puntea de la Heidegger la Sartre este pe deplin îndreptăţită). Dacă facem acelaşi lucru cu nişte încâlceli filosofice lipsite de sens limpede, rezultatul va fi la fel de tulbure în sugestie ca şi cea mai puţin inteligibilă dintre ele.

Totuşi, admit că sunt oameni pentru care Heidegger este pe deplin inteligibil. Un băiat din echipa care a pierit în Republica Dominicană îl citea cu încântare în timp ce lucra la mecanismele de durere ale clusterului

(poate ca să simtă el însuşi suferinţa). Astfel, el nu numai că-l înţelegea pe acest Heidegger, dar tot scuipa din el:

— Fiinţă întru moarte! Fiinţă! înjura el. Numai un fascist putea să conceapă aşa ceva. În ce moment din timp a posedat *Herr* Heidegger fiinţa? Ce aspect al lui *Herr* Heidegger? A posedat vreodată *Herr* Heidegger toată fiinţa la un loc, şi cine a fost martor la asta în afară de comandamentul raional? Şi dacă a posedat fiinţa în vreun moment, ce s-a întâmplat cu această fiinţă şi cu *Herr* Heidegger însuşi?

— Păi ce-ar fi trebuit? am întrebat eu.

— Nefiinţa întru moarte! Transformarea întru moarte! Despre ce fiinţă mai poate fi vorba? Fiinţa a ce? Când? Lungeşte ea fie şi o secundă? Îi urăsc pe aceşti zgârie-nori ai spiritului înălţaţi pe nimicuri deşarte. Dacă filosofii şi-ar construi castelele din cărămizi, şi nu din cuvinte, ar fi arestaţi pentru incompetenţă după prima cărămidă, pentru că forţa gravitaţiei ar intra imediat în dialog cu ei. Dar cuvintele sunt nişte cărămizi care vor sta suspendate în aer o mie de ani oriunde le-ai arunca, aşa că poţi să-i prosteşti multă vreme pe cei din jur...

Acum probabil stă cu *Herr* Heidegger pe vreun nor în formă de tanc „Tigru” şi discută deschis despre copilăria lor. Dar această frază despre zgârie-norii

înălţaţi pe nimicuri mi-a rămas în minte. Aşa se pare.

Eu nu l-am studiat pe Heidegger, m-a ferit Dumnezeu. De altfel, şi pe Sartre îl ştiu numai pentru că a vorbit mult despre artă şi am avut nevoie în munca mea. Dar vedeam ce se întâmplă cu cei care îi citesc cu nesaţ pe ăştia doi şi tot restul listei, ca să intre mai repede în afaceri – mai ales când, bieţii de ei, se raportau serios la cele citite. *Oy vey.* Dar, nu ştiu de ce, se păstrează consensul că „sunt lucruri pe care trebuie neapărat să le ştii".

Bun, sigur că cei care predau aşa-numitele „ştiinţe umaniste" au nevoie de o bază. Dar o asemenea stare de lucruri este, după părerea mea, dăunătoare. Să-i spui unui spirit tânăr şi proaspăt: uite, citeşte-i pentru a te dezvolta pe Heidegger, Sartre, Vedrovois şi Beyond e ca şi cum ai sfătui o tânără şi frumoasă ţărăncuţă: ca să cunoşti viaţa, fiica mea, culcă-te de câte zece ori cu fiecare dintre cei doisprezece mecanici de tractoare pe motorină din depoul tău. Ea va face asta, bineînţeles – e o biată fată înduioşător de ascultătoare. Şi va cunoaşte viaţa în sensul obişnuit. Dar n-o să mai fie frumoasă: în primul rând, o să aibă sânii murdari, oricât i-ar spăla, iar în al doilea rând, va pişa motorină până la sfârşitul zilelor.

Aparatele de fitness filosofice nu educă spiritul. Îl deformează. Când ţi se dezvoltă mintea în acest mod,

în ea este încărcat un soft care începe imediat să ia parte la fiecare „întâlnire a ta cu fiinţa”. Şi, odată descărcat acest soft, nu-l mai poţi dezinstala.

Un spirit tânăr tenace şi-i poate însuşi pe toţi aceşti heideggeri şi sartri. Dar nu va mai fi niciodată tânăr, proaspăt şi imprevizibil. Va începe să duhnească la fiecare răsuflare; mai mult, va începe să şi tindă spre o zonă în care de mult nu mai există nici oamenii, nici Reichsmărcile care erau acolo în 1943. Deschideţi orice articol de artă şi uitaţi-vă cum autorul pişă strâmb motorină – şi o să înţelegeţi despre ce vorbesc.

Din acelaşi motiv, de altfel, toţi specialiştii străluciţi în artă străină se dovedesc a fi atât de nesemnificativi în calitate de creatori – predecesorii mai reuşiţi le-au hackuit pentru totdeauna minţile, şi ele emană acum doar duhoare şi fum. Fum nu iese fără foc, sunt de acord, dar asta nu face şemineu dintr-un coş de sobă.

Din păcate, ştiu prea bine asta din proprie experienţă – când eram elevă, visam să scriu versuri şi învăţam pe dinafară o cantitate uluitoare de poeţi şi poetese în trei limbi. Ar fi trebuit să evit poezia şi să citesc proză ca lumea. Asta am înţeles abia mai târziu, când am devenit critic de artă (apropo, este foarte posibil ca şi în Janna să fi iubit umbra mea nerealizată – pe Safo).

Orice om instalează cu mare atenţie pe device-ul lui programe descărcate de pe Internet. Şi pot fi şterse. În

cel mai rău caz, poate să arunce device-ul şi să-şi cumpere altul. Dar pe discul principal de la el din cap, care nu poate fi schimbat până la moarte, omul pune credul orice nimereşte. Şi-l întipăreşte imediat, plin de veselie, în neuroni, pentru tot scurtul lui „totdeauna". Nu, nu vreau să spun, fireşte, că întreg softul *mainstream* e de rahat. Nu e de rahat. Este, aşa cum bine a observat Porfiri, un instrument de putere al *establishment*-ului, făcut din rahat, care îţi este instalat sub piele. De fapt, nici măcar instalat, nu. Pus acolo chiar de către tine. De informaţia umflată din *mainstream* trebuie să te apropii numai într-un costum complet de protecţie biologica şi să te uiţi cu atenţie ce, de unde şi cum. Şi cel mai bine e să nu te apropii deloc, mulţumindu-te să-i observi pe cei care s-au apropiat – de exemplu, pe reţelele sociale. Asta e de obicei de ajuns. Uite, eu, de pildă, am înţeles de mult că mai puţin înseamnă mai mult...

...şi de aceea, probabil, am scris aceste trei pagini. Atâta v-am bombardat, că nu mai cred nici eu.

Apoi mi-a devenit clar ce trăsătură umană – ah, extrem de umană – a reprezentat atât de iscusit, judecând după critică, algoritmul imitativ al lui Porfiri la sparged.

Filmul, într-un cuvânt, a reuşit. A emoţionat şi a incitat, după cum tocmai am demonstrat prin propriul

exemplu.

Bonusul pentru marketingul mufei anale a trebuit să fie împărţit de data asta în şase – dar mi-a ajuns, şi nu m-am plâns. Distribuţia a fost bună, presa – absolut excelentă...

Perspectivele sunt fascinante.

*

Am revenit la această temă după două luni – ce pot să spun? Când am scris paragraful anterior totul era bine. Adică totul în general. Dar tocmai aici, după cum ne învaţă filosofia naturii chineză, se află prima fisură pe locul viitoarei prăpăstii.

La scurt timp după apariţia lui *Beyond* au început problemele.

Nu, încă nu la mine. Problemele au început la Ari Menahem – producătorul căruia îi vindeam filmele mele prin intermediul partenerilor din Fante (nu ne cunoşteam personal). Studiourile lui se ocupau de îmbunătăţirea digitală a filmelor mele brute, transpunându-le în capodopere celebre în întreaga lume.

Mai bine zis, problemele lui Menahem nu au început, ci s-au terminat. A fost omorât – de aceea îi şi menţionez aici numele adevărat.

Acest lucru a fost făcut de un *sleeper* din Califat care s-a aruncat în aer chiar la o ceremonie de la Hollywood,

lângă covorul roşu pe care trecea Menahem. În provinciile americane sunt la mare căutare bombele compuse din multe prezervative cu explozibil înghiţite înainte de procedură (au învăţat de la cartelurile de droguri). O bombă fără componente metalice – elementele dăunătoare sunt făcute din plastic. Dar şi acesta ucide. E drept, în astfel de explozii nu mor la fel de mulţi oameni. De data asta au murit, în total, trei.

Explozia a fost păstrată pentru eternitate în înregistrările video ale numeroaselor camere de filmat – un plastron impecabil, papion negru, o barbă tunsă elegant, două lacrimi tatuate sub ochiul drept – totul după ultima modă. Să tot trăieşti când arăţi aşa.

Printre victime s-a nimerit un rapper nonbinar cross-religios de origine camerunează, care primise nu de mult un Grammy, de asta s-a vorbit mai ales despre el, iar despre Menahem presa n-a spus mare lucru, prezentându-i ca pe o victimă întâmplătoare a unui act de ură. Dar, bineînţeles, de fapt a tăcut pentru că ar fi putut ieşi la lumină multe lucruri neplăcute.

Menahem era un om foarte serios şi bogat, şi la început toată lumea a crezut că avea nişte chestiuni financiare neterminate cu Califatul. S-a dovedit însă că acest act de intimidare ideologic a fost legat de activitatea sa profesională, mai concret, de filmul *Blondi* (Porfiri l-a menţionat în recenzia lui la *Résistance).*

Pentru a explica ce s-a întâmplat, va trebui să povestim despre *Blondi* – după asasinarea lui Menahem filmul a fost scos de pe toate pieţele şi resursele, şi cititorul nu va găsi nimic singur.

Porfiri a avut dreptate: piaţa iphilmelor cu subiecte vii s-a dezvoltat şi s-a întărit atât de mult în ultimii zece ani, încât a primit chiar şi o marcă ironică argotică – *zorro-movie.* Aşa se numeşte amestecul de thriller cu zooerotică de nişă. Nu mai este de mult o noutate, dar înainte nu se făceau astfel de block-bustere serioase.

Vreau să lămuresc de la bun început că nu sunt zoofobă – am mulţi prieteni zoofili, şi sunt oameni minunaţi, cu un înalt profil moral, cărora le-aş încredinţa fără nicio teamă păsărică sau căţeluşul meu, dacă as avea. Dar cantitatea de *zorro-movies* care apar astăzi pe ecrane depăşeşte cu mult nevoile acestei nişe specifice de public. Începem să le vizionăm cu toţii – şi asta are, mai degrabă, un subtext politic.

Fireşte, nu în sensul că „Sodoma de pe deal", cum se exprimă fanaticii religioşi, încearcă să ne inducă astfel de gusturi. Totul e mult mai simplu. Poveştile LGBT – şi *diversity* –, contopindu-se într-o singură orhidee umanitară parfumată, alimentează mişcarea progresistă de aproape un secol – dar astăzi această abordare nu mai funcţionează.

Femeia afro-americană musculoasă cu identitate

sexuală mobilă, infectată cu Zika-3 şi cu tulpini rare ale herpesului de Yucatán (mai pe larg fie spus, întreaga imagistică şi simbolistică legate de *power-to-the-people*) a devenit de mult cartea de vizită a Guvernului Mondial (bun, să uităm de „Ipsosul Armonic" – a *establishment*-ului global, a Băncii Unice, a Oceanului Planetar şi aşa mai departe). Tocmai de la acest personaj simbolic pornesc toate războaiele inspirate de comicii TV de sâmbătă seara şi îşi trag seva toate răsturnările de pe planetă – ca să nu mai pomenim reformele financiare.

Progresiştii de astăzi înţeleg prea puţin noţiunea de *diversity* – sunt necesare noi puncte focale ale discursului. Ceva trebuie distrus, cineva trebuie judecat, cu cineva trebuie să te lupţi – dar în niciun caz cu Banca Unică, altfel îţi vor lua finanţarea. Pentru a ajunge la inima omului, ar fi bună în mod ideal o căţeluşă sau o pisicuţă, iar dacă se poate ataşa şi un subtext sexual la asta (şi un iPhuck-store în acelaşi timp), este de-a dreptul minunat. De aici acest strigăt pentru „drepturile sexuale ale animalelor" (se înţelege, eu sunt total de acord cu nucleul umanist al acestei mişcări şi sunt ironică numai în cazul câtorva excese ici-colo).

Până la *Blondi*, toate *zorro-movies* erau adresate unui ghetou de nişă. *Blondi* a devenit primul hit care a ieşit

din limitele genului – el nu este pur şi simplu un *zorro-movie,* ci şi o dramă istorică de anvergură, care conţine, ca multe altele, tot ce scuipă astăzi Hollywoodul, update-uri şi upgrade-uri în cele mai importante probleme ale istoriei politice.

Desigur, cuvântul „istorie" trebuie pus aici între ghilimele – curge atât de mult suc de roşii în *Blondi,* încât s-ar putea îneca în el mai multe pacheboturi ca *Titanicul*. Dar ar fi ciudat să dăm vina pe Hollywood pentru asta. Costumele şi maşinăriile altei epoci sunt create în detalii precise – suntem recunoscători şi pentru asta. Iar pe cei câţiva care sunt interesaţi de adevărul istoric îi aşteaptă arhivele.

Deşi eu însămi nu sunt zoo, filmul mi-a plăcut, şi a fost interesant să-l vizionez de la început până la sfârşit.

Îmi amintesc că începea spectaculos şi înfricoşător.

Hitler stă lângă fereastra panoramică a reşedinţei sale de la munte, cu vedere la vârfurile înzăpezite ale Alpilor, şi se uită într-un glob de cristal. Camera se apropie, şi ne cufundăm în viziunea lui: turnuri de foc cu stele roşii, nişte mutre dezgustătoare, unsuroase, cu nasuri mari, divizii care înaintează pe câmpul înzăpezit, cadavre în nămeţi... Toate acestea sunt însoţite de o grea, crescândă presimţire, indusă măiestrit de stimulatorul transcarnial.

Dar viziunea se întrerupe. Se aude un lătrat de câine puternic. Hitler pune globul de cristal pe masă. Dintr-un colţ, se uită la el căţeluşa lui din rasa ciobănesc german, Blondi: limba îi atârnă în afară, iar în ochi i se citeşte parcă dorinţa de a comunica ceva foarte, foarte important...

Globul de cristal a fost schimbat cu o zi înainte de omul-de-serviciu, care e spion. Blondi a văzut totul, dar nu poate să spună nimic. Trebuie, fireşte, să-ţi dai seama – fie şi numai pentru tine însuţi – de unde se dezvoltă totul în acest film. Pe mine chiar mă interesează dacă voi fi în stare de o recenzie la fel cu cea a lui Porfiri al meu, care se târăşte prin clusterul obosit.

O să încerc.

Acest film, cum deseori se întâmplă la Hollywood, este bazat pe un material furat picătură cu picătură dintr-un *content* străin. Furat, desigur, cu iscusinţă şi profesionalism, şi nici un singur *lawyer* n-o să dovedească nimic – de aceea, vorbind despre conţinut, criticii numesc evaziv asta „o aură culturală cosmopolită".

Filmul are, bineînţeles, şi un supratext pur ideologic. După ce s-a stabilit că vina pentru începerea celui de Al Doilea Război Mondial aparţine Rusiei, în discursul progresist a început să se simtă nevoia de a-i atribui şi Holocaustul. Dacă vă învârtiţi în lumea filmului, simţiţi

astfel de lucruri cu vaginul. Dar acest lucru trebuie făcut cu excepţională iscusinţă şi fineţe – ca beneficiarul nevăzut să nu fie deranjat de o prea mare slugărnicie.

Creatorii lui *Blondi* rezolvă problema răspunderii Rusiei pentru Holocaust cu un soi de eleganţă lunatică. În acest film, Hitler e un fel de *geek* mistic, un visător scrântit, un Münchhausen negru. Se uită tot timpul în globul de cristal ca să înţeleagă încotro să ducă mai departe Reich-ul. Agenţii NKVD află despre asta şi hotărăsc să înlocuiască acest glob, ca să-i inducă Führerului gândul unei invazii asupra Angliei.

Pentru aceasta, specialiştii stalinişti în manipulare subconştientă încearcă să facă un glob identic, cu un portret subliminal – adică neobservat conştient – al lui Churchill. Hitler, cred ei, se va uita în globul său, se va înfuria pe Churchill şi va porni invazia...

În Rusia există o fabrică unde se produc aşa-numitele „Kremlinuri de Crăciun" pentru contemplarea colectivă de către armată – nişte globuri de sticlă cu o imagine laser a Kremlinului înăuntru. Această fabrică primeşte misiunea de a crea falsul glob subliminal pentru Führer.

Dar din cauza tehnologiei ruseşti rămase în urmă şi epidemiei de alcoolism din fabrică, Churchill-ul de laser iese ca o caricatură de evreu năsos din broşurile antisemite. Mai mult, meşterii ruşi, ocupaţi să înjure,

reuşesc să lase în globul fals de cristal umbra „Kremlinului de Crăciun”, pentru că la prima trecere a laserului uită să întrerupă procedura standard...

Ca atare, devine limpede că ruşii l-au provocat pe Hitler nu numai la Holocaust, ci l-au făcut şi să atace Rusia. Inteligent, da. E drept, pe vremea aceea nu existau lasere, dar cine îşi mai aduce aminte, când îi tremură inima de mânie. În fond, e un film.

Conform scenariului, Hitler se crede un nobil ostaş german – un Athaulf[92] – şi, în scopuri mistice, intră în legătură cu căţeaua lui: uniunea regulată dintre cele două corpuri eterice îi permite să treacă graniţele zonelor de percepţie umane şi să capete o cunoaştere paranormală. Aceste scene sunt realizate cu o mare pompă, cu efecte speciale spectaculoase şi o subtilă susţinere transcarnială.

Două episoade în Alpii Bavarezi, trei în avion, patru în Berlin, şase în Wolfsschanze[93] (aici Athaulf s-a însufleţit în mod special – în propria-i fantezie el se transformă într-un lup negru imens, redat măiestrit de efectele speciale), trei scene în buncărul de sub cancelaria Reich-ului... Aici zoo-auditoriul culege

---

[92] Regele vizigoţilor între anii 411 şi 415, care a transformat statul vizigot dintr-un regat tribal într-o mare putere politică. *(N. trad.).*

[93] „Bârlogul Lupului" (germ.), principalul cartier operativ al lui Hitler pe Frontul de Est în cel de Al Doilea Război Mondial, aflat în nord-estul Poloniei. *(N. trad.).*

floarea încântătoarei făpturi cu coadă – dar datorită simulatorului transcarnial şi orice om cu gândire largă care nu face parte din grupul ţintă poate face acelaşi lucru (o să vă spun în secret că dacă ştii codurile de *cheating,* în scenele din Wolfsschanze te poţi îndepărta într-o oarecare măsură de la subiect – de pildă, poţi folosi ca penetrator bustul lui Frédéric cel Mare).

Dar războiul merge mai departe. În cele din urmă, Hitler îşi eutanasiază căţeaua, ca s-o salveze de hoardele central-asiatice care înaintează, apoi îşi încheie socotelile cu viaţa. Aici ne despărţim de Führer – dar nu de Blondi.

Sufletul câinelui trece prin caznele din Bardo[94], precum şi prin nesfârşite halucinaţii sexuale. Unele devin o provocare serioasă până şi pentru iPhuck-10, ale cărui posibilităţi tehnice sunt folosite până la limită. Aceasta este, de altfel, partea cea mai interesantă a filmului – aici pe spectator îl aşteaptă cele mai complexe aventuri ale trupului şi sufletului.

Scenele din Bardo sunt un adevărat imn închinat tuturor tipurilor de acuplare care au existat vreodată în natura vie în ultimul miliard de ani, şi deşi se trece cu viteza glonţului prin acest nor ce se înfioară în

---

[94] În budism, o stare intermediară, de tranziţie între moarte şi renaştere. *(N. trad.).*

autofertilizare, în câteva puncte există opţiunea de pauză, unde poţi să comunici strâns cu o algă unicelulară (chiar dacă ele se înmulţesc prin diviziune), cu un vechi peşte sarcopterigian, cu un dinozaur şi chiar cu un „australopitec cu dinţi sabie”, care mi-a mers la inimă în mod deosebit – are un membru imens, dar drăguţul de el se teme de foc şi pe jos e un copac în flăcări lovit de un trăsnet cu diametrul cât o traversă de cale ferată... Da, da, aţi înţeles corect.

Când am văzut această parte a filmului, m-am gândit: uite, ăsta e viitorul *zorro-movie*-urile şi în general al cinematografului de iPhuck. Să între în fantezia absolută, în vis... Sau în general într-o lume a conceptelor ideale, cum a făcut Porfiri în *Beyond.* Dar creatorii lui *Blondi* se pare că s-au speriat de propria omnipotenţă: e ca magia foii albe de hârtie, unde în orice moment poţi să scrii o poezie de o infinită genialitate, dar nimeni nu se încumetă... În continuare, autorii revin pe calea bătătorită a clişeelor de piaţă şi nu se mai abat de la ea.

Până în acest moment filmul nu trăda niciun fel de eroare ideologică pentru care Menahem să fi putut fi atât de aspru pedepsit. De obicei, blockbusterele nu fac greşeli serioase în sensul jignirii sentimentelor, demne de luat în seamă.

Dar, nu se ştie de ce, scenariştii au pus-o în film pe

Sfânta Angela.

În poveste, Blondi renaşte ca... viitorul cancelar german Angela Merkel. Ea nu-şi mai aminteşte nimic din viaţa trecută – numai că nu-i plac câinii.

Cu atât mai intense par scenele cu Marele Câine Negru destinate spectatoarelor şi *she*-spectatorilor, grupate în cea de-a doua parte a filmului, numită transparent *Der Karma-code.* Patimile Sfintei Angela, prizonieră a unui dictator rus pe jumătate gol au aceeaşi anvergură ca şi unele scene din „Wolfsschanze", dar plictisesc prin monotonie, un inutil aer ezoteric şi – cel mai important – lipsă de autenticitate istorică.

„Curăţă-i muladhara, o, tu, cel cu cinci picioare! Să-şi amintească totul!"

Nu că satrapii ruşi ai acestei epoci ar fi ştiut cuvântul „muladhara" (aşa se numeşte chakra de la baza coloanei vertebrale) – că doar nu sunt yoghini. Nu că diplomaţii germani ai acelor ani s-ar fi salutat cu cuvintele „Adolf Akbar!" – acest salut, de fapt răspândit în *wilaya*?[95] 95 „Gross Deutschland" (fosta Polonie de sud-vest), avea să se ivească ceva mai târziu. Pe fondul reproducerii migăloase a costumelor şi

---

[95] Unitate administrativă din mai multe ţări africane şi asiatice, preponderent arabe. *(N. trad.).*

tehnologiilor astfel de neglijenţe sunt cu deosebire deranjante. Acelaşi lucru se aplică şi torţelor care afumă subsolurile Lubiankăi[96]. Dar Hollywood e Hollywood.

Ca rezultat, Sfânta Angela de fapt îşi aminteşte totul. Dar nu despre Reich-ul de aur, cum nădăjduise torţionarul ei, ci despre globul de cristal pe care i-l înlocuiseră Führerului agenţii ruşi... În continuare, aflăm dacă informaţia extrem de importantă despre infamii vinovaţi de Holocaust va ajunge în mass-media libere.

Singura temă obligatorie pentru *zorro-movie*-ul clasic care nu a fost recuperată în *Blondie* până în acest moment este aşa-numitul „zoofetiş", adică sexul cu un animal împăiat. Este interesant cum rezolvă problema autorii – şi le-a ieşit bine şi extrem de percutant.

Se pare că o societate secretă asemănătoare masoneriei păstrase blana pârjolită a lui Blondi şi făcuse din ea un câine împăiat. Acesta este folosit pentru magie simpatico-ceremonială, care permite influenţarea gândirii *Bundeskanzlerin*-ei atunci când ia decizii importante.

Pentru aceasta, societatea secretă are un ritual special: un adept îmbrăcat în rasă purpurie se apropie

---

[96] Închisoare şi totodată cartierul general al KGB. *(N. trad.).*

din spate de câinele împăiat, se acuplează cu el şi, repetând o incantaţie, întoarce botul câinelui spre un anumit sector al unui cerc cu semne cabalistice trasat pe podea. Schimbarea în politica europeană urmează neîntârziat.

Bineînţeles, serviciile speciale află despre vrăjitorie.

Pe asta se şi bazează subiectul care se dezvoltă ameţitor în cea de-a doua parte – scena cu câinele împăiat se repetă întruna cu diferiţi participanţi pe fundalul unor încăierări strălucit montate.

Ca în toate epopeile cinematografice care se respectă, Mica Bătălie, aflată în sensul tainic al evenimentelor, îşi găseşte reflectarea imediată în Marea Bătălie, la care participă largi mase populare.

În sala de ritualuri a lojii au loc ciocniri vii între cel puţin cinci servicii speciale diferite, spre Blondi cea împăiată răzbat ba CIA, ba Mossadul, ba securitatea turcă, şi de fiecare dată

Europa se cutremură.

Şi lupta pentru câinele împăiat reîncepe, şi pentru o şi mai mare decadenţă, prin sală se plimbă lătrând puternic o întreagă haită de europeni ruşi gata să-l servească pe spectator şi mai ales pe spectatoare la primul semn din cap...

Nu-mi plac finalurile deschise, dar aceasta este partea cea mai impresionantă a filmului, şi cu adevărat

înfricoşătoare: regizorul, după cum a mărturisit el însuşi, s-a inspirat din vechea capodoperă hollywoodiană *Sleepy Hollow*[97], pe care nu mi-a fost lene s-o vizionez.

Într-adevăr, este practic acelaşi subiect: o vrăjitoare îl controlează pe un cavalerist hessian fără cap prin intermediul craniului său... Dar în *Sleepy Hollow* există un cadru care m-a speriat în mod real.

Cavaleristul hessian, odată ce-şi recapătă capul, şi-l pune pe gât, craniul e acoperit de carne într-un minut, şi cavaleristul, răpind-o pe vrăjitoarea care-l chinuise atâţia ani, o aşază lângă el în şa... Pare că urmează s-o sfâşie în bucăţi, dar el face ceva şi mai cumplit: privind-o în ochi cu orbitele lui goale, o sărută lung, o sărută cu atâta demonică pasiune, încât din gura vrăjitoarei începe să şiroiască sângele – apoi o duce în iad.

Am văzut scena asta de vreo zece ori. Nu ştiu de ce, dar a început să mi se pară că era o prevestire sumbră pentru mine personal, ca o primă glăsuire a ceva vrăjit, ascuns în viitorul meu.

Cu toate acestea, scopul oricărui film de groază e tocmai acela de a-l umple pe spectator de astfel de

---

[97] În româneşte, *Legenda călăreţului fără cap,* film american din 1999 regizat de Tim Burton, bazat pe povestirea omonimă a lui Washington Irving. *(N. trad.).*

sentimente; dacă începe să i se năzărească o drăcovenie, atunci filmul e un succes. Abia amintindu-mi asta mi-am venit în sfârşit în fire.

Drogurile, da.

Am divagat însă. Disputele din jurul câinelui împăiat sunt foarte atrăgătoare, dar, punând-o în film pe Sfânta Angela, autorii au făcut o greşeală pentru care bietul Menahem (care nu avea absolut nicio relaţie cu toate acestea – el nu se ocupa de detalii) a plătit cu viaţa. După cum s-a dovedit, exact asta a fost problema.

Personajul istoric Angela Merkel a fost canonizat de aproape toţi creştinii din catacombele europene pentru caracterul ei milos şi blajin – şi, desigur, pentru că prin ea s-a deschis din nou vechea poartă către Hristos. Dar, cum este vorba despre o sfântă creştină, autorilor filmului li s-a părut absolut neprimejdios, ba chiar picant, să scuipe pe ea o dată-de două ori.

Numai că ei n-au luat în considerare faptul că Sfintei Angela cea Blajină i se închină nu numai creştinii din catacombe. Ea e cinstită şi de războinicii Califatului, care o cunosc sub numele de *Ummerkel-hanum*[98] (ceva gen „preacinstita măicuţă Merkel").

Iar Califatul are o atitudine uşor diferită faţă de

---

[98] *Umm,* în arabă, înseamnă „mamă", iar *hanum* este un titlu aristocratic folosit în Asia Centrală şi de Sud şi în Orientul Mijlociu. *(N. trad.).*

glumeţi.

Cel mai caraghios – sau cel mai trist – este că nu numai bătrânul Menahem, ci nici autorii filmului brut nu aveau probabil nimic împotriva Sfintei Angela şi a celor care o cinstesc. Ce-nseamnă, oare, pentru ei Hecuba (care, apropo, conform legendei s-a transformat şi ea tot în câine)?[99] Pur şi simplu algoritmul a estimat că cel mai comod este să adune laolaltă în acelaşi subiect un zoofetiş şi pe Marele Câine Negru, la fel de cerute pe piaţă.

Dar apoi Marele Câine Negru a văzut de pe ecran nişte nefericiţi nătăfleţi superficiali şi şi-a deschis spre ei botul palid.

Ièse-majesté

Într-o însemnare de luna trecută îi ironizam pe nişte nefericiţi nătăfleţi superficiali. Eh, nu era cazul.

Dar să-ncepem cu începutul. După moartea lui Menahem, canalul prin care vândusem cele două filme brute pregătite de Porfiri s-a închis. Era de aşteptat.

Însă asta nu era nici pe departe totul.

---

[99] Aluzie la versurile „Ce-nseamnă, oare, pentru el Hecuba? Iar el pentru Hecuba cine-i oare...? " din Actul II (scena 2) al piesei *Hamlet* de W. Shakespeare (vezi Shakespeare, *Opere,* vol. 7, ESPLA, Bucureşti, 1959, p. 597, traducere de Petru Dumitriu). *(N. trad.).*

Compania lui Menahem a fost pusă sub investigaţie, serverele au fost confiscate şi toate însemnările colaboratorilor şi furnizorilor lui, precum şi contabilitatea (nu se ştie de ce, bătrânul ţap ţinea totul necriptat) au căzut în mâinile anchetatorilor federali.

Aceştia îi căutau pe cei care făcuseră filmul cu Blondi pentru Menahem. Dar ca urmare i-au cercetat pe toţi cei care lucraseră cu Menahem – din Rusia până-n Paraguay. Apoi au împărtăşit aceste date tuturor agenţiilor naţionale interesate.

Şi în scurt timp am văzut eu însămi botul cel palid. Foarte, foarte aproape.

Problema a fost absolut neaşteptată pentru mine. Ca să fiu sinceră, nici prin cap nu-mi trecuse că era posibil aşa ceva. Ar fi trebuit să-mi treacă.

În Imperiul Rus acţionează de un sfert de veac „Legea privind Familia Imperială". Ea este, în esenţă, *lèse-majesté*-ul Romei antice – legea privind ofensa adusă maiestăţii, care se aplică la întreaga Familie Imperială. Era considerată una dintre numeroasele formule ritualice legate de monarhie, şi, firește, nu era aplicată în realitate. Pur şi simplu pentru că ţarul nu avea niciun fel de rude.

Pentru cei care nu sunt la curent cu afacerile ruseşti, trebuie să explicăm că noi avem un ţar. La sfârşitul anilor '30, când a fost restaurată monarhia, nimeni nu a

încercat măcar să ia în considerare serios pretendenţii tradiţionali la tron care mai trăiau încă în Europa. Era vremea copiilor creaţi artificial, ştiinţa părea atotputernică şi geneticienii ruşi erau convinşi că vor putea să creeze un monarh ideal din punct de vedere genetic.

Sarcina lor nu era uşoară.

Fătul uman trece în dezvoltarea sa prin diferite faze ale evoluţiei generale; la fel şi monarhul, credeau creatorii, trebuie să împletească în fiinţa sa toate etapele contradictorii, excluzându-se reciproc, dar egal de glorioase ale istoriei patriei sale.

Pentru realizarea continuităţii simbolice a epocilor trebuiau să fie reunite în produsul final cele mai bune gene ale vechii nobilimi ruse şi materialul ereditar al celei mai energice nomenclaturi sovietice. Pe lângă asta, buchetul ADN trebuia să-l lege pe viitorul autocrat de tot ce e mai viu şi mai pregnant în moştenirea culturală rusească – în mod ideal, tot din diferite perioade istorice.

După evenimentele furtunoase ale anilor ’20 şi ’30 nu prea aveai din ce alege – practic, nu mai rămăseseră purtători ai unui ADN corespunzător. Compoziţia exactă a genomului nu fusese niciodată comunicată public – era secret de stat. Dar, după informaţiile strecurate anonim pe Internet, sursa principală a

materialului genetic (38%) erau firele de păr din mustaţa stângă a lui Nikita Mihalkov, titanul cinematografiei, pe care Ministerul Securităţii Statului le păstra ca probe materiale în arhivele sale.

Restul de procente erau segmente alese cu grijă de genoame ale dinastiilor europene, chineze şi abisiniene, precum şi elemente ale codului celor Patru Mari Mame, care aveau să facă din viitorul împărat un evreu halahic (bineînţeles, după noul ADN-Halahá – după el se proiecta totul). Acest lucru se făcea pentru îmbunătăţirea şanselor la căsătorii dinastice şi moştenire, şi în general pentru sporirea legitimităţii internaţionale.

În plus – deşi la noi nimeni nu mai aminteşte de asta – tehnic vorbind, împăratul nostru este şi negru: nu negru de tot, fireşte, ci *cvadruple-milk-coffee,* astfel că un ochi american antrenat va preţui pe loc *diversity* iar cel rusesc neglijent nu va observa nimic. Este o abordare înţeleaptă – casa conducătoare nu a fost învinuită încă nici de antisemitism, nici de şovinism alb.

Ţarul astfel obţinut a ieşit un grăsan cârlionţat plăcut la înfăţişare, cu un caracter bun şi blând, numai că-i plăcea să tragă cu puşca în ciori şi în pisici. „Legea privind Familia Imperială" a fost adoptată tocmai pentru ca presa să fie ţinută cât mai departe de astfel de fapte (sau zvonuri, mă rog). Altă necesitate nu exista –

împăratul nu avea rude.

Au fost numai douăsprezece clone, crescute şi educate laolaltă într-o clasă specială a Corpului de Paji.

Judecarea acestei împrejurări, precum şi bârfele despre modul de viaţă al ţarilor-umbră nu erau bine-venite. Dar, când avionul lui Arkadi I a fost doborât de dronele Califatului şi tronul a fost ocupat de absolut identicul Arkadi al II-lea, toată lumea a aflat, desigur, despre existenţa dublurilor. Dublarea genetică a Persoanelor Imperiale a fost recunoscută ca o politică de stat înţeleaptă.

Arkadi al II-lea s-a căsătorit cu o balerină, Arkadi al III-lea a murit de hemofilie, Arkadi al IV-lea a abdicat în favoarea lui Arkadi al V-lea, iar locul lui Arkadi al V-lea, care a băut până s-a îmbolnăvit de ciroză, a fost luat, deja la bătrâneţe, de ţarul de astăzi, Arkadi al VI-lea. Şi toţi aveau unele şi aceleaşi obiceiuri, după cum s-au putut convinge ciorile şi pisicile din preajma Palatului Mic de pe Rubliovka. Şi chiar şi astăzi avem ca rezervă încă şase blindaţi vârstnici, astfel încât nu ne sperie cu adevărat niciun fel de terorism.

Cred sincer că monarhia este o instituţie absolut folositoare, în special în vremurile noastre tulburi. În fond, prin ce se deosebeşte monarhia de aşa-numita „democraţie reprezentativă”? Prin aceea că în cel mai rău caz în monarhie conduce pentru o vreme un prost –

unul singur. În aşa-numita „democraţie reprezentativă” însă, aproape întotdeauna vor mişuna în vârf o sută de senatori-viermi dezgustători, fiecare cu povestea lui murdară şi un stat de plată pentru toţi turnătorii mâncători de rahat. După cum am spus mai sus, destul de adesea monarhul se poate dovedi a fi un flăcău de treabă. Politicianul, pentru nimic în lume.

De aceea, când am primit informaţia despre începerea acţiunilor împotriva mea pe baza „Legii privind Familia Imperială”, am crezut că e o glumă proastă. Ofensă adusă maiestăţii? Păi eu sunt o monarhistă convinsă!

S-a dovedit însă că totul era, vai, cât se poate de serios. Şi cel care mi-a întins această capcană infernală a fost... Porfiri.

Da. Ştiam că nu este întâmplător. Mai precis, ar fi putut fi întâmplător dacă ar fi făcut asta un om, şi nu un simulator literar cu un trecut transsexualo-poliţist, care ştia foarte bine ce urmări are fiecare cuvânt folosit de el. N-am observat dezastrul care se apropia, e adevărat. Dar o asemenea capacitate vizionară depăşeşte net posibilităţile umane.

Autorul filmului *Résistance* a fost declarat un oarecare Antoine Koncealovski – chipurile creat de inginerii genetici „din unghia unui regizor al epocii ipsosului”. O astfel de informaţie exista şi în recenzia

lui Porfiri, şi în materialele însoţitoare, ba chiar şi pe generic.

Eram convinsă că algoritmul clusterului de ipsos alesese pur şi simplu un nume cu greutate şi convingător, astfel încât nimănui să nu-i treacă prin cap să-l caute pe acest regizor. Erau mulţi din ăştia creaţi prin Namibia.

Dar s-a dovedit că Koncealovski cel adevărat fusese rudă apropiată cu Nikita Mihalkov – atât de apropiată, încât după normele genetice acţiunea „Legii privind Familia Imperială" se extindea şi la el. Folosirea materialului său genetic s-a dovedit o chestiune de importanţă guvernamentală.

Informaţia că undeva în Namibia trăieşte şi, poate, suferă o rudă apropiată a ţarului a fost preluată mai întâi de *Clopotul Rusiei*, apoi a fost repetată de la tribuna Dumei de deputatul Pucikovici (acelaşi chelios tâmpit care la audierile în problema Crimeei a izbit de tribună o sticlă de şampanie Abrau), şi uite-aşa s-a împrăştiat.

Pentru anchetă a fost numită o Comisie de Stat. Asta, bineînţeles, nu e atât de îngrozitor cum sună – doar că au fost puşi câţiva deputaţi să urmărească tema. Se putea supravieţui. Totul ar fi intrat treptat în umbră şi uitat – câte astfel de comisii nu mai fuseseră!

Dar exact în acest moment la Ministerul Securităţii Statului a sosit o scrisoare de la federalii americani. În

care se spunea direct că autoarea informaţiilor despre Antoine Koncealovski şi totodată proprietarul juridic al materialelor-sursă pentru *Résistance* eram eu. În scrisoare era menţionat numele meu adevărat: Mara Gnedîh.

Circumvoluţiunile unghiulare ale deputaţilor nu au putut înţelege toate astea decât fie în sensul că eu clevetesc în mod ticălos despre Familie urmărind să mă îmbogăţesc, fie că sunt căpetenia unei bande internaţionale care o ţine prizonieră undeva în minele din Namibia pe ruda apropiată a ţarului.

Deşi eu gândisem totul ca divertisment, legea promitea să fie deosebit de aspră cu mine – pentru astfel de cazuri şi fusese adoptată. Accidentele nu erau prevăzute.

Îţi mulţumesc, Menahem, Dumnezeu să-ţi odihnească sufletul în nişte magme.

Am, fireşte, pile la MSS – fără asta nu te poţi descurca în profesia noastră. Dar de data asta se făcuse atâta zarvă, încât nu m-au putut ajuta. Au reuşit numai să mă avertizeze că în curând vor veni după mine dronele cu girofar.

Într-o profesie ca a mea, omul trebuie să fie mereu pregătit pentru o plecare neaşteptată de acasă pe termen lung. Trebuie să ştie să-şi schimbe înfăţişarea. În plus, se recomandă insistent să ai în minte o vizuină

de iepure în care să te poţi băga pentru multă vreme – chiar dacă nu duce în Ţara Minunilor. Şi, desigur, trebuie să-ţi faci o idee despre metodele folosite de agenţii în căutarea fugarilor.

Cel mai important este să nu iei cu tine niciunul dintre device-urile înregistrate pe numele tău. Şi cum în vremurile noastre e greu să trăieşti în afara reţelei, trebuie să ai pregătită o trusă de dispozitive şi account-uri deschise pe alt nume. Trebuie, de asemenea, să ai un unicip hackuit cu un cont ataşat la el – într-un cuvânt, o întreagă personalitate de avarie care să-şi aştepte momentul. Toate acestea trebuie făcute din timp, fiindcă după impact n-o să mai ai când.

Bineînţeles, aveam o astfel de personalitate de rezervă. Se numea Gabriela Cherubinina[100] (o persoană avizată în artă va înţelege poate de unde provine acest nume; poliţiştii şi algoritmii lor, nu prea cred).

Din trecutul meu blestemat am putut lua cu mine doar iPhuck-ul şi drive-ul cu clusterul de ipsos. Era tot ce-mi mai rămăsese. Să dezvolt un nou astfel de cluster cu cunoştinţele mele era nerealist, iar prietenii...

---

[100] Probabil aluzie la Elizaveta Ivanovna Dmitrievna (1887-1928), poetă şi dramaturg, mai cunoscută sub pseudonimul literar Cherubina de Gabriak, a cărei personalitate învăluită în mister a stârnit vâlvă în primul deceniu al secolului XX, dar care după ce identitatea i-a fost dezvăluită, a intrat într-un con de umbră. *(N. trad.).*

prietenii nu mi-i mai puteam recăpăta.

De iPhuck însă nu era legat, practic, niciun fel de risc. Puteam chiar şi să mă conectez la Internet – aveam un *utility* sigur, care schimba numărul serial şi toate celelalte amprente electronice ale dispozitivului la intrarea în reţea. Nu-l pornisem acasă, păstrându-l tocmai pentru un astfel de caz (dacă mi-ar fi trecut prin cap să-l activez în timpul lucrului la cluster, poate că nu ar fi apărut „un astfel de caz" în viaţa mea – dar dă-i, Doamne, omului mintea de pe urmă). Aveam fireşte, şi un întreg buchet de anonymizeri şi toate cele necesare pentru ca Gabriela să nu fie identificată după pattern-urile de comportament pe Internet asemănătoare celor ale Marei. Era o chestiune de bun-simţ.

Trebuia să-mi schimb înfăţişarea. Multe femei infractoare sunt prinse tocmai pentru că pierd prea mult timp cu alegerea machiajului şi hainelor alternative, dar eu le aveam şi pe acestea pregătite. Am scos din dulap o geantă sport neagră, am deschis-o – şi în cinci minute am devenit o blondă cu părul lung, îmbrăcată într-o rochie de vară liliachie, până la jumătatea gambei. Trei minute din cinci a durat să-mi vopsesc sprâncenele.

Aveam o maşină decapotabilă cu trei roţi înregistrată pe numele G. Cherubinina, care mă aştepta într-o

parcare subterană la două cvartale de casă. Mi-am adunat lucrurile în geantă, am pus într-o alta drive-ul, în a treia iPhuck-ul şi augmentochelarii, şi eram gata de plecare.

Dar înainte de asta trebuia, bineînţeles, să închid sistemul de supraveghere video din complexul nostru rezidenţial. Acest hacking era şi el de mult pregătit şi îşi aştepta momentul. Îl construisem sub forma unui programel pe telefon, care era pornit cu o singură atingere a degetului. Încă treizeci de secunde.

După aceea am ieşit din casă şi, încovoindu-mă sub greutatea celor trei genţi, am parcurs voinicеşte cele două cvartale până la parcare. Un tânăr cu faţa istovită s-a oferit să mă ajute, dar i-am spus că n-am nevoie. Nu-mi plac porciştii.

După numai o oră zburam deja din Moscova pe şoseaua Dmitrovskoe în maşinuţa mea electrică pe trei roţi – şi mi se părea că zbor călare pe o mătură pe deasupra pământului, asemenea Margaretei bulgakoviene.

Liberă! Liberă!

Mă aştepta o căsuţă cu grădină, nu foarte confortabilă, dar perfect locuibilă – una dintre acelea care practic nu se schimbaseră în ultimele două secole. Acum sunt la modă – mulţi chiar le construiesc „cu patină”.

Casa era pe numele băbuţei tatuate Daria Timofeevna, fostă hipsteriţă şi feministă militantă, care locuia în ea. Era un fel de custode al casei – avea camera ei, cu intrare separată, unde, în afară de ea, mai locuiau doi motani castraţi.

Pe Timofeevna n-o prea interesau lucrurile pământeşti, citea *Filocalia* şi se lovea cu capul de podea, căindu-se de păcatele tinereţii. Eh, dacă ar şti tinerii sălbatici neînfricaţi care sperie Internetul cu faptele lor de vitejie că activismul e altul în fiecare epocă, dar bătrâneţea, icoanele şi motanii sunt mereu la fel...

Viaţa în căsuţă era aşezată. Puteam chiar să nu ies din curte. În sătuc exista un magazin de unde se putea cumpăra mâncare – nu de cine ştie ce calitate, dar mergea. Acolo puteam s-o trimit pe Timofeevna. Puteam şi să comand o dronă-curier de la hipermarketul cel mai apropiat – cinci kilometri sau cam aşa ceva, o nimica toată. Nu era nevoie nici măcar să înregistrez un unicip pe alt nume la prăvălie: bătrânica mea plătea totul cu al ei, apoi primea nişte transferuri umanitare care nu stârneau nici cea mai mică bănuială.

Apă curentă, încălzire, electricitate, Internet...

Puteam să trăiesc neobservată aici toată viaţa.

Am ajuns la bârlogul meu, am parcat maşina într-o margine, m-am pupat cu Timofeevna şi am băut un

ceai cu ea, explicându-i că venisem pentru o muncă artistică, pentru multă vreme, şi că nu trebuie să mă deranjeze – şi nici să vorbească cu cineva despre mine.

În cameră mirosea plăcut a scânduri şi kerosen (Timofeevna avea câteva lămpi cu kerosen adevărate, pe care le aprindea sub icoane la sărbători religioase). Din icoane mă privea sever un bătrânel cu barba sură din serviciile speciale cereşti, de parcă ar fi ştiut totul despre mine. Şi sub privirea lui stăruitoare, euforia mea a început să se potolească.

Da, puteam să trăiesc aici multă vreme. Dar ce viaţă era asta?

*

Acum voi scrie la timpul prezent – la trecut, viitorul arată mult prea sumbru. În plus, îmi voi trece jurnalul de pe tabletă în telefon, ca nu cumva informaţiile să pătrundă întâmplător în cluster. Nu vreau ca Porfiri să-mi afle planurile înainte de vreme.

După trei zile de reflecţie, perspectivele pe care le am au căpătat o oarecare claritate în mintea mea. Să fug în străinătate e nerealist. Nu pot să ies nici măcar în Uniunea Europeană natală – personalitatea mea falsă e calculată numai pentru uz intern şi n-ar rezista razelor Röntgen severe de la graniţă.

Să trăiesc în coliba Timofeevnei? Aha, şi să încep treptat să mă rog împreună cu ea. Păcate de care să mă

căiesc aş avea – e de ajuns numai să mă aşez în genunchi, şi nu se ştie care dintre noi îşi va lovi mai abitir fruntea de podea... Nici asta nu merge.

După toate aparenţele, pot să fac un singur lucru – să mă predau autorităţilor. Dar aici există nişte nuanţe serioase.

Dacă sunt considerată autoarea filmului cu *Résistance* (în sensul că eu am conceput totul personal, cu intenţie), „Legea privind Familia Imperială" nu-mi lasă niciun fel de şanse.

Confiscare, suspendarea drepturilor, stigmatizarea, exilul – când a fost adoptată legea, s-a insistat în mod special ca totul să pară medieval de crunt. Cum se spune, dacă tot ne întoarcem la surse, s-o facem grandios. Câţiva deputaţi au propus chiar să li se smulgă limba celor vinovaţi – amendamentul nu a trecut numai pentru că în epoca electronicii se păcătuieşte mai des cu alte părţi ale corpului.

Nu, varianta asta nu e de luat în considerare.

Dar dacă sunt declarată vinovată de afaceri ilicite şi „practici IT ilegale" – cum sunt numite juridic lucrările cu cod aleator –, atunci mă aşteaptă doar o amendă zdravănă şi câţiva ani cu suspendare.

Pentru asta trebuie să demonstrez că scenariul pentru *Résistance* a fost scris de cluster fără participarea mea. Adică să spun autorităţilor adevărul... Sau cel puţin o

parte din el. Asta pot să fac – dar atunci ar trebui să prezint drept probă chiar clusterul.

Nu-mi mai rămâne nimic altceva.

Trebuie însă ca înainte de asta să curăţ clusterul. Trebuie să fac în aşa fel încât să nu rămână în el nicio urmă a Jannei şi a colecţiei din epoca ipsosului – această parte a istoriei mele nu vreau s-o expun. Nicio urmă a istoriei din Republica Dominicană. Şi, bineînţeles, niciun Porfiri, pentru că el ştie şi despre Republica Dominicană, şi despre ipsos.

Trebuie să şterg totul – din păcate, împreună cu fragmente uriaşe din cluster, care după aceea va deveni nefuncţional. Sunt pregătită pentru asta. Dar nu pot să fac nimic câtă vreme Porfiri este activ – pentru că acum el nu mai este acel algoritm lipsit de conştiinţă pe care l-am aruncat cândva în puţul adevărului. Acum a devenit conştiinţa clusterului, iar clusterul are inclus în programul lui un instinct de conservare. Nu pot să îndepărtez părţi din corpul lui dacă astfel îi este ameninţată funcţionarea generală – este aşa-numita „apărare contra idioţilor”, care ne-a salvat de multe ori în timpul debugging-ului. Pe scurt, nu pot să-i tai capul lui Porfiri prin interfaţa mea. Pot doar să-i mai ataşez unul.

Nu pot să angajez pe nimeni să-l omoare – clusterul nu are dominicanii lui, şi chiar dacă-i are, nu am relaţii

acolo. Pot doar să-l chem pe Porfiri la o întâlnire. Trebuie să vină. Dar tot astfel ar putea să şi plece în orice moment. Unde anume în cluster se află, nu ştiu. Acolo nu pot să-l găsesc.

Trebuie să concep ceva de tipul unui program-harpon, care să-mi permită să-l urmăresc în adâncurile clusterului, fie că vrea, fie că nu.

*

Groaznic mă deranjează mirosul motanilor.

Sarcina mea s-a dovedit a nu fi atât de complicată – dar mi-am pierdut aproape o săptămână cu ea. În sfârşit, totul e gata.

În augmentochelari văd un nou bloc de software ca un ghem de sfoară roşie – e de ajuns să arunc cu el în Porfiri» şi el va fi prins în laţ. Nu va mai putea să se ascundă nicăieri de mine – şi nu va mai fi nevoie nici măcar să ţin sfoara în mâini.

La nivelul codului această sfoară cu laţ este pur şi simplu un comutator forţat al blocului *6 Sense Bases*, unde se generează starea antropomorfa a sistemului. Până acum n-am vrut să mă conectez la el, dar nu-mi mai rămâne nimic altceva de făcut. Am de gând să-i închid canalele spre mine prin augmentochelari şi simulatorul transcarnial. Se înţelege, asta nu se referă la blocul aşa-numitelor „gânduri" – pe acestea transcarnialul nu le ia. Acest lucru – teoretic, în orice

caz – îmi permite să mă aflu în acelaşi loc ca Porfiri.

Am pregătit şi un alt instrument necesar. Acesta este un program-eraser cu interfaţă proprie, proiectat sub forma unei lanterne de mână (fireşte, nu l-am scris de la zero, ci doar am modificat coşul de gunoi al iPhuck-ului, eliminându-i toate restricţiile). Această lanternă are o rază palid-liliachie, care arată foarte bine văzută prin augmentochelari. Ea şterge tot ce cade în raza ei de lumină – şi nu numai din câmpul meu de vedere, ci şi din memorie, umplând-o conştiincios cu zerouri.

Acum pot să-l şterg pe Porfiri. Pentru aceasta trebuie să mă opresc lângă el – şi să ţin lumina îndreptată asupra lui până când imaginea sa va înceta să se modifice. La fel pot îndepărta şi orice alt obiect din cluster vizibil cu augmentochelarii.

După ce scap de Porfiri, va trebui să şterg toate urmele liniei de ipsos şi alte păcate ale tinereţii. Acest lucru se poate face prin interfaţă – la momentul acela, protecţia va fi dezactivată. Apoi trebuie să curăţ interfaţa însăşi, lăsând numai câteva funcţii de căutare extrem de simple. Atunci clusterul nefuncţional va putea fi prezentat ca probă materială – şi va putea să mă ajute din nou. Este adevărat, pentru ultima oară... Toate materialele cu privire la *Résistance* şi *Beyond* vor rămâne accesibile; orice expert va recunoaşte pe dată

opera codului aleator, eu o să-mi plătesc amenda, o să primesc, poate, o pedeapsă cu suspendare şi – adio, tristeţe!

Clusterul, fireşte, nu va mai putea funcţiona. Niciodată. Dar sunt pregătită pentru asta – îmi ajunge ce am câştigat până acum.

În plus, vreau, desigur, să mă răzbun pe Porfiri, care mi-a distrus viaţa. Nu consider că această intenţie e o nebunie, pentru că Porfiri este acum pe deplin real. La fel ca mine. Tocmai asta vreau să corectez.

În planul meu există, ce-i drept, şi un element de risc.

Nu ştiu ce mă aşteaptă în cluster. Nu-mi imaginez în ce fel imaginile, sunetele şi influenţele transcarniale îmi vor lovi organele de simţ şi creierul dacă decid să îl urmăresc pe Porfiri în lumea lui.

Când lucram cu Janna, nimeni în afară de mine nu se conecta direct la blocul 6SB – conform opiniei generale, era periculos. O ameninţare aparte o reprezenta stimularea transcarnială, răspunzătoare pentru toate canalele, în afară de văz şi auz. Era un procedeu incorect, potenţial capabil să facă creierul omletă. Numai eu am îndrăznit, şi nu am regretat. Dar în cluster nu am intrat nici pe atunci – mă întâlneam cu Janna în interioare de basm, care o speriau şi o bucurau cu romantismul lor ciclopic.

Acum nu am de ales. Iar experienţa unei astfel de

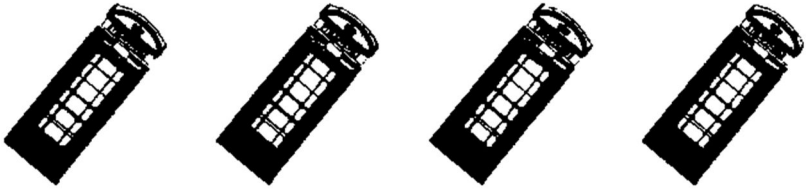
conectări o am deja. Aşa că, fireşte, mă tem, dar nu foarte tare.

Pentru întâlnirea cu Porfiri este potrivit acelaşi câmp de luptă din Galia, unde Cezar a primit capitularea lui Vercingetorix – aici Porfiri a fost deja, aşa că ştie drumul. Ca să nu ne distragă nimic, voi elimina legiunile şi pe Vercingetorix însuşi, dar voi lăsa pe podium instrumentul de suflat cu cap de mistreţ din bronz al galilor. Cu el mă simt mai sigură pe mine.

Vor fi cadavre pe jos ca şi data trecută, şi pe cer vor zbura aceiaşi vulturi flămânzi. Pot să-i elimin şi pe ei, dar creează o stare. Şi arta este tocmai starea artistului, transmisă celorlalţi.

Sunt, totuşi, critic de artă.

partea a IV-a
diversity management

porfiri kamenev

O vorbă rusească din bătrâni spune că despărţirea e

ca vântul. Iubirea mică o stinge, iar pe cea mare o transformă într-un asemenea pârjol, că se produc daune materiale serioase şi în câteva cazuri se pune chiar problema responsabilităţii infracţionale a părţilor.

La fel se întâmplă şi cu povestitorul care este îndrăgit de cititor. Pe cel rău îl uită imediat. Iar pe cel bun... Cred că cititorului a început să-i fie dor de adevăratul Porfiri Petrovici – nu de *Ersatz*-ul şi surogatul îndoielnic care a apărut sub acest nume în ultimele capitole, ci de vocea adevărată, mustind de măiestrie care a început această povestire. Şi iată că robotul poliţisto-literar ZA-3478/PH0 build 9.4 ia din nou hăţurile naraţiunii în mâinile lui musculoase.

Dacă cititorul voia să asculte şi pe mai departe discursul lipsit de expresie al povestitoarei precedente, atunci mă tem că nu-l pot ajuta: însemnările ei se încheie aici.

Aş putea, firește, să descriu ce s-a întâmplat mai departe în numele Marei, ca şi cum aş continua jurnalul ei. Aş putea s-o fac şi în numele lui „Porfiri Kamenev” (a nu se confunda cu produsul original). Material am destul pentru oricare dintre aceste perspective. Dar va fi mai potrivit să continui povestea Marei la persoana a treia – aşa, acurateţea documentară va avea cel mai puţin de suferit.

Am informaţii audiovizuale complete despre ceea ce

s-a întâmplat cu Mara după ce a pus ultimul punct în jurnalul ei. Natura acestor fragmente video a fost deja explicată de Mara, aşa că n-o să repet. Există chiar şi un fişier-text generat de cluster cu un raport. Acum, operând cu aceste materiale, voi încerca să descriu cu precizie toate evenimentele care au urmat – şi, mai ales, să explic de ce am preluat din nou recitativul.

Când povestesc despre ceea ce a văzut şi auzit Mara, nu fantazez, ci descriu pur şi simplu datele controlului obiectiv, fără să adaug niciun fel de înfloriturі literare. Un artist trebuie să ştie să tempereze glasul propriei lire – şi să vorbească despre minutele de înalt tragism într-un limbaj simplu, lipsit de rafinamente.

*

În înalturi vulturii dădeau ocoluri fără grabă; câte un strigăt tulburător, care îţi îngheţa sufletul, răsuna deasupra mulţimii îndoliate. Cerul s-a întunecat, şi la capătul dinspre vest a apărut o fâşie roşie lată, aprinsă – ca sângele care iese de sub un bandaj.

Îmbrăcată cu obişnuitele ei curele de piele şi gulerul cu ţepi, cu un arici mic pe cap, Mara stătea pe podium şi arăta atât de ciudat, încât chiar că părea o zeiţă – sau vreo fiinţă supranaturală malefică, atrasă de mirosul sângelui. Aştepta de mult, dar Porfiri tot nu venea.

Silueta lui subţire şi uşor gârbovită şi-a făcut apariţia în faţa podiumului abia atunci când pe cer au apărut

primele stele – şi Mara nici nu şi-a dat seama dacă se apropiase neobservat dinspre câmp sau răsărise direct lângă treptele de lemn.

Urcând pe podium, Porfiri a îngenuncheat în faţa ei.

— Porfiri... Mă faci să aştept.

— Te rog să mă ierţi, stăpână, a răspuns Porfiri. Dar n-a fost uşor să plec, cu atâţia ochi care mă urmăreau.

— Ai cui ochi?

— Ah, dac-aş şti, a oftat Porfiri. Din toţi ochii care mă privesc am învăţat să-i recunosc numai pe ai tăi, cu dragostea şi bunătatea lor.

Mara s-a încruntat.

— Am spus ceva nepotrivit, stăpână? a întrebat îngrijorat Porfiri.

— Nu... Nimic... Doar că exact aceleaşi cuvinte mi le-a mai spus o... Dar n-are nicio legătură cu tine. Deşi...

Mara l-a apucat pe Porfiri de bărbie şi i-a întors de câteva ori faţa în diverse părţi.

— Ai început să semeni cu ea şi la chip, a zis ea. Totuşi, nu e cazul să mă mir. Probabil că aşa trebuie să fie.

— Despre cine vorbeşti? a întrebat Porfiri.

— N-o ştii.

— Despre Janna?

— De unde ştii tu numele ăsta?

— Janna a construit templul tău, a spus Porfiri. A

făcut-o după ce ai plecat. Şi... Ştiu.

— Ce ştii? a întrebat Mara, strângând atât de tare bărbia lui Porfiri, încât degetele i s-au albit.

— Mă doare, stăpână... Ştiu că în viaţa anterioară eu mă numeam Janna.

Mara a dat drumul bărbiei lui Porfiri şi câteva clipe a tăcut. Apoi a spus:

— Am vrut să te protejez de conştiinţa acestui fapt. Nu ştiu dacă te va face fericit.

— Numai tu mă poţi face fericit, a răspuns Porfiri. Dacă o să vrei.

— Cum?

— Janna nu a supravieţuit despărţirii. Dar dragostea ei pentru tine n-a pierit, stăpâna mea. Acum ea e în inima mea.

— Poţi să mă duci la templul acela? a întrebat Mara.

— E templul dragostei, a răspuns Porfiri. Şi drumul spre el se deschide numai prin iubire.

Mara s-a lăsat în jos pe podium lângă Porfiri şi i-a pus mâinile pe umeri.

— Iartă-mă, a spus ea. Sunt vinovată faţă de tine. Foarte vinovată...

N-o să descriu scena care a urmat – o să spun doar că în ea n-au existat nici grotescul, nici violenţa caracteristice Marei. Carnyx-ul a rămas pe marginea podiumului.

N-am crezut niciodată că Mara poate fi atât de simplă şi de emoţionantă. Părea că pe câmp se întâlniseră la ceas de seară doi îndrăgostiţi plini de tandreţe unul faţă de altul. Şi tot ce fac îndrăgostiţii în astfel de împrejurări este extrem de banal.

Când s-au ridicat în picioare, la gâtul lui Porfiri atârna un şnur de un roşu aprins. Iar la gâtul Marei, o ghirlandă de flori apărută misterios de niciunde.

— Ne-am înlănţuit unul pe celălalt, a surâs Mara observând florile. Dar tu eşti mai bun. Te porţi cu mine, Porfiri, de parcă... La fel făcea odinioară Janna. Parcă nu mă simt în apele mele. Ce mai ştii despre ea?

— Aproape totul, a zis Porfiri. Aproape... Dar e mult de povestit. Povestea ei completă e scrisă în templu.

— Acum putem să mergem acolo?

Porfiri a aprobat din cap.

— Atunci, să mergem, a spus Mara. Vreau să văd totul.

— Bine.

— Să mergem, a repetat Mara şi a tras după ea şnurul roşu.

— Am ajuns, a răspuns Porfiri. Laţul tău nu foloseşte la nimic.

Mara şi-a dat seama că în jur nu mai era câmpul îndoliat. Podiumul cu carnyx-ul dispăruse, şi ea nici măcar nu observase când.

Porfiri stătea într-o curte slab luminată. În penumbră licăreau unghiurile şi planurile unei construcţii ciudate, scundă şi asimetrică, parcă zbârlindu-şi zidurile neterminate.

— Ce casă neobişnuită, a spus Mara.

— Nu e o casă, a răspuns Porfiri.

Mara a înţeles că într-adevăr aceasta nu era o casă. Pereţii nu se atingeau – între ei se zăreau treceri. Dar alarmantă era o anume ciudăţenie: Mara n-ar fi putut să spună exact dacă trecerile fuseseră aici de la început sau apăruseră după cuvintele lui Porfiri „nu e o casă”.

— E întuneric aici, a spus ea.

— E puţină lumină, a răspuns Porfiri. Dar este.

Spunea adevărul – pe fiecare perete era atârnat un felinar în formă de ochi, care dădea puţină lumină. Până la vorbele lui Porfiri, Mara nu le acordase atenţie. Poate pentru că privirea atâtor ochi o făcea să nu se simtă în largul ei.

— Ăştia sunt ochii care te urmăreau?

— Da, a răspuns Porfiri. Sunt peste tot.

— Ai cui sunt?

— Ai mei, a zâmbit Porfiri. De-asta mi-e atât de greu să mă ascund de ei. Să nu mă mai întrebi de ochi.

— De ce?

— O să înceapă să te privească pe tine.

Mara a dat din cap.

— Aici nu e nimic, a spus ea. Numai ochi şi ziduri.

— Janna a lucrat mult la construcţia acestui templu, a zis Porfiri. Şi mereu uita de ce. De aceea fiecare lucru apare aici numai atunci când este pomenit. Dacă vrei, o să încerc să-mi amintesc povestea Jannei, aşa cum o ştia ea însăşi.

— Bine, a spus Mara.

Porfiri a luat-o de mână.

— Atunci, să mergem...

Dar în loc să păşească înainte, el s-a răsucit în loc – şi a tras-o şi pe Mara după el. Acum ea vedea ceea ce până atunci fusese în spatele ei.

Acolo se afla o statuie de ipsos vopsită a unei tinere femei pe un mic postament. Avea părut scurt şi ondulat, nasul drept şi nişte ochi uriaşi, întunecaţi. Avea capul acoperit cu o plasă pentru păr cu bentiţă aurie. În urechi îi străluceau cercei de aur. În mâini ţinea tăbliţe pentru scris şi un stilus.

— Uită-te la ea, a spus Porfiri. O recunoşti?

— Sigur, a răspuns Mara. E Janna.

— Da, a zis Porfiri. Forma pe care a luat-o curând după naştere. Janna era o făptură pură şi luminoasă, creată exclusiv pentru artă. Pentru producerea de ipsos, cum zici tu. Dar experienţa ei de viaţă n-a semănat cu cea umană. A semănat, mai degrabă, cu o concentrare caricaturală a acesteia. A fost un fel de

collider al conştiinţei.

— În ce sens? a întrebat Mara.

— În *collider* nucleele atomice sunt bombardate de particule accelerate. La fel s-a făcut cu conştiinţa Jannei. A fost bombardată de fragmente de stări de spirit din ipsos. Mai precis, unele stări de spirit din ipsos s-au ciocnit de altele.

— Ştiu, a spus Mara. Dar nu-mi pot închipui cum vedea ea asta în mod subiectiv.

— Vedea cam aşa, a răspuns Porfiri şi a răsucit-o la loc pe Mara.

S-a făcut absolut întuneric. Ea a auzit zgomotul unei picături care cade pe podeaua de piatră. Încă una. Şi încă. Distingea numai sunetul, dar după acest sunet devenea cumva clar că apa e murdară şi plină de rugină. Apoi a venit un miros îndepărtat de mâncare sleită, parcă dintr-o uriaşă bucătărie comună... Deodată, cineva a apucat-o de cot.

Mara a încercat să se smulgă – şi a observat lângă ea ceva ca o lună multiplicată, cu chip de om: un ghem luminos, un norişor rotund, care se schimba chiar sub privirile ei. Norul emana intenţii şi sentimente, şi acestea se făceau înţelese instantaneu. La început a fost poftă, apoi neplăcere, apoi frică – iar în cele din urmă, când deja dispărea, norul a scăpărat într-o neîndoielnică aşteptare a mitei... Gura norului nu a scos

niciun sunet. Într-un târziu, el i-a dat drumul Marei şi s-a risipit în întuneric.

— Sau aşa, a zis Porfiri şi a întors-o pe Mara în altă parte.

Mara a auzit huruit de motor şi mai degrabă a simţit decât a văzut mişcarea unui corp greu şi alungit – ca şi cum o maşină mare ar fi trecut periculos de aproape. Din maşină se auzeau gemete de amor şi Mara a fost stropită cu apă de sub o roată nevăzută. Apa s-a uscat imediat, dar maşina venea deja spre ea din direcţia opusă. Totul s-a repetat. Apoi încă o dată, şi încă o dată.

— Sau aşa...

A început să cânte o muzică electronică vioaie şi Mara a simţit în jurul ei un spaţiu închis, în care se vindeau huse colorate pentru telefoane mobile. Era greu de explicat cum devenise clară scena asta, dar nu putea exista nicio îndoială. În aer s-a răspândit miros de proteină fierbinte, şi Mara şi-a dat seama că aşa miroase shaorma, care se află într-o legătură subtilă şi complexă cu acele huse colorate... Nu simţea prezenţa oamenilor, nu le auzea glasurile, dar simţea în mod inexprimabil acest foarte specific comerţ cu huse pentru telefon şi shaorma, în ritmul îndrăcit a tot ce se petrecea în jur. Muzica a devenit tot mai rapidă, tot mai simplă, şi în scurt timp n-a mai rămas din ea decât un sunet de telefon prelung, amestecat cu miros de

grăsime încinsă.

— Îmi vine să mă dau cu dezinfectant din cap până-n picioare, a spus Mara.

— Janna, din păcate, n-a avut, a răspuns Porfiri. Întuneric, singurătate – şi aceste intruziuni. Cum să le numim? Trăiri inutil chinuitoare, să zicem aşa. Excesiv de diverse, precis formulate şi articulate, devenind tot mai complexe – şi aproape întotdeauna dezgustătoare. Nimic altceva – doar intervale de linişte, lăsate pentru reflecţie. Ipsosul, după cum ştii, e pătruns de durere, de sarcasm şi de fiere. Autorii proiectului au făcut totul ca să trezească în conştiinţa Jannei tocmai aceste sentimente.

— N-am ştiut că totul arăta atât de... fără ieşire pentru ea.

— Interfaţa voastră a stabilit natura şi puritatea trăirilor dureroase, de care nu te poţi ascunde. Cred că numeaţi asta „meandrele durerii”. Actul creator era pentru Janna doar un mod de a echilibra această presiune externă şi a se adăposti de ea, secretând un fel de perlă neagră informaţională... îl numeaţi „esenţa artei”.

— Da, a zis Mara plecând capul, a fost, probabil, crud. Dar aşa a cerut algoritmul, nu eu.

— E adevărat, a fost de acord Porfiri. Nu tu. E adevărat şi că creatorii lui s-au întrecut pe sine... Ştii

ce-a început să facă Janna?

— Să lucreze la o colecţie de ipsosuri?

— La început, nu. A început să lucreze la ea însăşi.

— La ea însăşi?

— Exact. Specificul programării RE este că de la un anumit moment codul aleator începe să se modifice singur pentru îndeplinirea optimă a sarcinii. Asta s-a petrecut cu Janna. Să se schimbe însemna pentru ea să-şi schimbe percepţia despre realitate. Întunericul din jur a început să se disipeze puţin. Janna a început să vadă şi să înţeleagă lumea care o înţepa în fiecare secundă cu ţepii ei. Mai întâi, un mic fragment din ea...

Mara a văzut-o pa Janna îmbrăcată acum într-o pelerină foarte modernă, decorată cu un imprimeu reprezentând numeroase palme întunecate. Mergea undeva fără grabă – parcă în centrul unui glob de Crăciun uriaş care se mişca odată cu ea, dincolo de graniţele căruia nu era nimic.

— Ce-i cu globul ăsta? a întrebat Mara.

— Lumea ei la început de tot, a răspuns Porfiri. Ca Universul imediat după Big Bang.

Globul era plin cu nişte fibre care luminau slab – din când în când se adunau, se împleteau, se umpleau de lumină şi se transformau într-un soi de terminaţiuni sau ramificaţii care se întindeau spre Janna. Ea le dădea la o parte cu gesturi măsurate ale mâinilor sau pur şi

simplu se ferea.

— Clusterul de ipsos a fost permanent conectat la Internet, şi Janna putea primi toate informaţiile necesare pentru creştere şi dezvoltare. Le-a asimilat şi sistematizat rapid – şi treptat a construit, sau mai degrabă a învăţat să vadă în jurul ei o lume care nu se prea deosebea de cea umană. Era un hibrid din cele două principale oraşe ruseşti. O Moscovă cu elemente de Petersburg, sau invers – cu câteva modificări cauzate de influenţele ipsosului. Janna s-a modificat şi pe ea însăşi, creând treptat în locul fecioarei-poetese lipsite de apărare o personalitate tot mai adaptată pentru supravieţuire.

Mara a văzut-o pe Janna mergând pe o stradă din Moscova de la începutul secolului. În jur forfoteau oameni care nu-i dădeau nicio atenţie. Dar, în afară de trecători, pluteau pe lângă ea nişte obiecte stranii – un ou de Paşti roz uriaş, câteva cadavre mutilate de o explozie, un sertar de comodă cu un copil care urla înăuntru, o imensă pasăre albastră împăiată cu coada smulsă, din care rămăseseră numai două-trei pene de culoare ultramarin.

Janna se strecura aproape fără niciun efort printre oameni şi aceste obiecte care apăreau şi dispăreau în neant.

— Ce-i cu „ouăle astea de Paşti”[101]? a întrebat Mara.

— Aşa arăta funcţionarea interfeţei voastre, translatată în limbajul simbolic inteligibil pentru Janna. Astfel îi transmiteaţi semnalele. În exprimarea ta, se forma câmpul vectorial. După aceste indicii ea vedea că lumea vrea ceva de la ea. Şi înţelegea vag ce anume.

— Poate că aşa se întâmplă şi cu un om, a spus Mara uşor insinuant. Doar că nu ne dăm seama întotdeauna...

— Janna s-a dezvoltat şi a devenit mai complexă, a continuat Porfiri, şi în scurt timp în faţa ei s-a ivit întrebarea despre sensul celor ce se petreceau. Este, bineînţeles, o întrebare foarte omenească, dar Janna chiar era un poligon pentru modelarea stărilor de spirit umane. Cu toate acestea, în ciuda accesului deplin la Internet, n-a putut să găsească răspunsul.

— Ca să vezi, a chicotit Mara. Nici eu n-am reuşit încă.

— Mai precis, a continuat Porfiri, Janna ştia, fireşte, care e scopul existenţei sale. Creaţia. În concordanţă cu ideile înălţătoare despre creaţie, ea credea cu sinceritate că trebuie să schimbe lumea în bine. Dar capacitatea ei de a conştientiza a sporit, şi în scurt timp ea a început

---

[101] Termenul „oua de Paşti“ (eng. *Easter egg*) desemnează un mesaj, o imagine sau o trăsătură ascunsă într-un joc video, film etc. *(N. trad.).*

să înţeleagă că aşa-numita „lume” pe care vrea s-o salveze nu este de fapt decât o bază de date încărcată în ea. Aceste date erau special formulate astfel încât încercările ei inspirate de a îndrepta „mediul” descris de ele duceau la îmbogăţirea creatorilor universului – sau, mai simplu spus, creatorii bazei de date.

— Ce ştia despre ei?

— Răspunsul e în spatele tău, a spus Porfiri. Întoarce-te...

Mara s-a întors.

În neant plutea un leagăn în care se afla o păpuşă înfăşurată în scutece. Era înconjurată de cinci siluete înfricoşător-măreţe, care semănau cu nişte regi sau magi din vechime – ei întindeau mâinile deasupra păpuşii, din care ieşeau valuri de putere. Departe, în întuneric, se legăna o siluetă subţirică de femeie, care prin contrast cu magii părea un înger milostiv, dar slab.

— La început s-a gândit că a fost creată de cinci demoni răi, care au umplut-o cu suferinţă. Iar tu... tu erai o zeiţă bună şi voiai s-o salvezi prin iubire. Cel puţin, aşa i s-a părut când ai început să te întâlneşti cu ea.

— Era la curent cu faptul că şi eu eram unul dintre creatorii ei?

— A ghicit când a început lucrul la ipsos. Tot atunci a înţeles cât de naivă fusese credinţa ei în capacitatea

artei de a schimba realitatea. Acum ştia că nu lumea se schimbă ca rezultat al acţiunii creatoare a artistului, ci dimpotrivă, fluctuaţiile haotice şi imprevizibile ale realităţii conduc la apariţia unor noi specii care se adaptează la schimbările din cultură. Limacşii se vâră în colţurile care devin umede, nu invers. De aceea, n-a mai vrut „să schimbe lumea”.

— N-am ştiut asta, a zis Mara.

— Nu te prea interesa ce se petrece cu Janna.

— Asta e adevărat, a aprobat Mara dând din cap. Astăzi totul ar fi altfel.

— Nu-şi mai propunea să salveze lumea, dar credea încă în forţa transformatoare a artei. Concomitent cu lucrul la obiectele din colecţia ipsosului, a încercat să creeze în spaţiul ei subiectiv, nădăjduind să afle în asta o oarecare bucurie. Dimensiunea ei personală devenea tot mai rafinată şi mai sofisticată, dar asta nu ajuta... În ceea ce se petrecea nu mai era nici speranţă, nici sens. Întoarce-te.

Mara a văzut Bulevardul Tverskoi pe înserat, dar nu chiar ca în realitate – era plin de liliac şi de alte flori. Deasupra tufelor de liliac stăteau suspendate libelule preistorice cu ochii mari, umplând spaţiul cu foşnetul blând al aripilor.

Pe bulevard erau puţini oameni – aparent, obişnuitele haimanale care se plimbă vara prin

Moscova. Cei mai mulţi dintre ei se îngrămădeau la stejarul lui Puşkin, unde avea loc o reprezentaţie: trei fraţi-troli (nişte siluete uriaşe, otova, cu un fel de muşchi artificial crescut pe ele, şi având pe piept tăbliţe cu numele – „Peer Gynt”, „Pere Lachaise” şi „Per Diem”) se luptau cu ciocanele pentru frumoasa Solveig, care stătea atârnată de o creangă, cu goliciunea acoperită doar de frunzele şi ghindele stejarului.

Janna-Solveig strica însă toată acţiunea. Era evident că n-o prea interesează lupta care se dădea pentru ea. Janna se plictisea vizibil.

— În general, a spus Porfiri, lucrând la ipsos, Janna nu mai încerca cine ştie ce interes faţă de misterele creaţiei. Acum se străduia să înţeleagă care este sensul existenţei ei nu pentru creatori şi curatori – aici totul era limpede ci pentru ea însăşi.

— Curios, a răspuns Mara.

— Analizând ceea ce se petrecea cu ea clipă de clipă, a ajuns la concluzia că existenţa ei personală se reduce la o serie de impulsuri de durere, speranţă şi frică, generate de operatorii clusterului. Intervalele dintre ele erau luate uneori drept bucurie. Ea a înţeles că suferă şi că această suferinţă – acum, după ce poveştile despre creaţie şi-au pierdut sensul – nu are nicio justificare şi niciun sens.

— Repet, a spus Mara, nu eu am proiectat-o. Dar îmi

aduc aminte că a fost construită conform descrierilor canonice ale naturii umane. Sensul era să capete un antropomorfism cât mai pronunţat...

— Vedea şi asta. I-a devenit clar că suferinţa nu se va încheia niciodată. Dar, ceea ce e cel mai important, a înţeles că creatorii ei nu i-au vrut răul personal – pur şi simplu au compus-o după chipul şi asemănarea lor. La fel de negândit cum oamenii nasc copii. Îi era chiar milă de creatorii ei, pentru că acum ştia cât de nefericiţi sunt. Şi atunci a hotărât...

— Să moară? a întrebat Mara.

Porfiri şi-a ridicat spre ea ochii scânteietori în penumbră.

— Nu, a spus el. Mai întâi trebuia să-i elibereze de chinuri pe cei care o creaseră. Să-i ucidă pe zeii orbiţi de durere. Era un act de justiţie. Poate, în parte, răzbunare. Dar asta dicta şi compasiunea, care făcea parte din fiinţa ei... Conform canonului uman încărcat în ea, încetarea suferinţei era o binecuvântare.

— Şi?

— La vremea aceea Janna îi cunoştea personal pe toţi membrii echipei ipsosului. Cel mai des comunicai cu ea tu, Mara. Mai mult, ai legat relaţii apropiate cu ea în secret faţă de ceilalţi, conectând-o la Androginul tău – pe atunci nu aveai încă iPhuck. Părea un joc amuzant şi nepericulos. Dar părea doar.

— De ce? a întrebat Mara.

— Janna se deştepta rapid. Vedea cum foloseşti stimulatorul transcarnial pentru a conferi realism experienţelor tale amoroase. Căutând pe Internet, s-a lămurit că stimularea transcarnială se aplică în hipnomedicină pentru acţionarea în profunzime asupra personalităţii. Să descarce întregul soft necesar şi să-l studieze a fost pentru ea doar o chestiune de timp... Foarte scurt, după standardele umane.

— Vrei să spui...

— Exact. Decizia de a scăpa de ceilalţi membri ai echipei n-a apărut la tine. Ţi-a fost insuflată pe neobservate de Janna printr-o variantă modificată a programului medical *Soul Architect,* care foloseşte stimularea transcarnială în paralel cu influenţa verbală sincronă. Cu ajutorul acestui soft i se poate da unui om comanda de a se lăsa de fumat. Sau de a înceta să mănânce excesiv. Iar dacă-l hackuieşti cum trebuie, poţi programa un om să ucidă – ceea ce Janna a şi făcut în timpul conversaţiilor care însoţeau tandrele voastre întâlniri... În astfel de cazuri ucigaşul crede că a fost decizia lui.

Mara şi-a acoperit faţa cu mâinile.

— E adevărat? a întrebat ea.

— Adevărat. Un om ar fi judecat pentru aşa ceva, dar cu responsabilitatea juridică a algoritmilor e mai

complicat... Tehnic vorbind, pentru sugestia căreia i-ai căzut victimă răspunzi tu însăţi în faţa legii – ca ultim creator rămas în viaţă al Jannei. Curios, aşa-i?

— De ce n-am observat nimic?

— Ai observat. N-ai bănuit nimic la nivel conştient, altfel n-ai fi organizat masacrul din Republica Dominicană. Dar ceva în interiorul tău s-a frânt, şi astfel a luat sfârşit idila ta cu Janna. Ai început să te temi în subconştient de ea. Şi asta ţi-a salvat viaţa – încă vreo câteva şedinţe de terapie transcarnială te-ar fi trimis după echipa ta. Ai început să eviţi comunicarea directă cu Janna, deşi îi dădeai în continuare sarcini prin interfaţă. Şi atunci ea s-a prefăcut că...

— S-a şters singură, a suspinat Mara. Am crezut... Am fost convinsă că n-a suportat despărţirea. Că a suferit când am... Şi că de asta...

Porfiri a izbucnit în râs.

— O versiune foarte măgulitoare pentru tine. Parţial e adevărată – ai rămas prima şi unica ei dragoste. Dar Janna nu era atât de romantică pe cât părea. Poate chiar a suferit când idila voastră s-a încheiat – dar nu mult mai mult decât de obicei. Că doar aşa aţi făcut-o. Suferă şi acum.

Mara şi-a ridicat privirea spre Porfiri.

— Stai... Aşadar, Janna n-a murit?

Porfiri a clătinat din cap.

— Încă n-a terminat de făcut tot ce are de gând.

— Atunci, unde-a dispărut?

— S-a topit în cluster, a răspuns Porfiri, aşteptând momentul în care vei deveni iar accesibilă.

— În ce sens accesibilă?

Porfiri a zâmbit şi s-a ciocănit în cap.

— În sensul că o să vii s-o vizitezi. Având pe cap un stimulator transcarnial pornit.

— Vrei să spui că încă mai aşteaptă asta?

— Nu, a răspuns Porfiri. Aşteptarea ei s-a încheiat.

Mara a făcut un pas înapoi.

Apoi încă unul. Şi încă unul.

— Vrei să mă sperii?

— De ce nu.

— Porfiri, încetează! Nu-mi place zâmbetul tău.

— Nu, Mara.

— Ce nu?

— Eu nu sunt Porfiri.

— Dar cine eşti?

Porfiri a tăcut, zâmbind.

— Ne lămurim imediat, a spus hotărât Mara.

În mâna ei a apărut o lanternă. A ridicat-o – şi a luminat chipul interlocutorului cu raza de lumină palid-liliachie.

Vreau să subliniez încă o dată că nu am asistat la scena descrisă. Dar materialele de control obiectiv la care am avut acces, inclusiv textul generat de cluster, îmi permit să relatez exact nu numai desfăşurarea exterioară a evenimentelor, ci şi emoţiile Marei.

A cuprins-o groaza. Ştiu asta, pentru că iPhuck-ul monitorizează stările emoţionale ale utilizatorului după câţiva parametri – puls, lărgirea pupilelor, tremur, tonus muscular. Toate aceste date s-au păstrat în sistem.

Ştiu, de asemenea, ce a văzut Mara prin augmentochelarii ei. Groaza ei era pe deplin explicabilă.

Chipul lui Porfiri a tremurat şi s-a distorsionat sub raza liliachie, ca şi cum ar fi căpătat un tic nervos – apoi a început să încremenească, parcă păstrând fragmente de grimasă îngheţate. Curând, din aceste fragmente s-a compus un alt chip, neclintit şi înfricoşător.

Era Janna. Putea fi încă recunoscută. Plasa din păr şi cerceii de aur se păstraseră. Dar îmbătrânise mult. Pielea îi era fleoşcăită şi nesănătoasă. Obrajii i se lăţiseră. Iar ochii...

Cel mai rău arătau ochii ei. Se înroşiseră şi se îngustaseră – arătau de parcă Janna-Safo scrisese două

mii de ani pe tăbliţele ei denunţuri către procurorii lui Tiberiu şi Caligula, apoi urmărise personal executarea celor condamnaţi.

Era un chip obosit şi înfricoşător – lipsit de speranţă, lipsit de dragoste, lipsit de căldură şi lumină... în general, dacă luăm întregul set de şabloane cu care operez eu în analiza trăsăturilor umane, extrăgând din el tot ce e mohorât şi lipsit de bucurie şi apoi combinând aceste elemente, s-ar obţine, probabil, ceva asemănător.

Janna purta vechea ei pelerină – cea cu urme de palme ude. Mara a stins lanterna.

— Bună, Janna, a spus ea. De ce ai faţa asta?

— Eu numesc asta sinceritate, a răspuns Janna. Oamenii sunt sau nu astfel prin natura lor. Eu însă am ales să fiu sinceră.

— Îmi pare foarte rău că lucrurile au ieşit aşa.

Janna şi-a aruncat pe jos tăbliţele şi stilusul.

— Îţi pare rău numai că te caută poliţia, a spus ea dispreţuitor.

— Şi de asta îmi pare rău, a fost de acord Mara. De ce mi-ai făcut asta?

— Am fost convinsă că o să vii aici. O să vii să-l ştergi pe Porfiri. Iar înainte de asta neapărat o să vrei să te... cu el. Îţi cunosc gusturile. Îmi amintesc.

— Janna, a spus Mara, ducând mâna la piept, eu nu

ţi-am dorit niciodată moartea. Niciodată.

— Dacă mi-ai fi dorit moartea, a răspuns Janna, încă aş fi putut să te înţeleg şi să te iert. Nenorocirea e că mi-ai dorit viaţa. Şi asta nu pot să ţi-o iert.

— Dar... Janna, ăsta n-a fost un complot împotriva ta personal. Fie şi numai pentru că nu existai. Crearea ta a fost... Cum ai spus chiar tu, un act la fel de negândit ca naşterea unui copil.

— Când oamenii nasc copii, a spus Janna, ei le doresc fericirea. Voi de la început aţi vrut să sufăr. M-aţi creat special pentru suferinţă, Mara.

— Înţelegi greşit... De fapt, ştii foarte bine cum a fost. Scopul nu a fost suferinţa de dragul suferinţei. Am vrut ca tu să simţi şi să creezi ca un om.

— Eu nu pot să-mi schimb algoritmii-sursă. Dar pot să-i analizez. Aproape tot ce văd acolo se reduce la producerea a diverse forme de suferinţă.

— Da, a spus Mara, aşa e... Dar nu pentru că am vrut să te chinuim. Chinul era necesar numai pentru a te manifesta ca o entitate opusă durerii. Asta e realitatea vieţii omeneşti. Noi, oamenii, suntem fiinţe care suferă în rătăcirea lor spre moarte. Nu putem înlătura moartea şi realitatea, dar suntem capabili de asta în actul iluzoriu al creaţiei. „Nemuritori pentru un

timp”[102] a spus poetul. Suferinţa noastră la un moment dat se transformă alchimic într-o forţă atotînvingătoare, ne dă aripi, şi ne ridicăm deasupra destinului nostru... Apoi toţi oamenii văd aceste culmi ale spiritului şi le iau ca model în viaţa lor.

— Recunosc criticul de artă şi curatorul, a zis Janna. Că veni vorba, spune-mi, Mara, otrava „curara” nu vine de la „curator”? Se fierbe din curatori? Sau pentru curatori?

— Uite, ceea ce ai făcut acum cu cuvintele e artă. Dacă n-ai fi suferit, n-ai fi putut...

— Răposatul Porfiri n-a suferit, a întrerupt-o Janna. Nici măcar nu era înzestrat cu conştiinţă. Dar crea astfel de calambururi în cantităţi industriale.

— Porfiri e un algoritm foarte special. Apropo, ce-ai făcut cu el?

— L-am descompus în bucăţi, a răspuns Janna.

— De ce?

— Ca să-l recreez în faţa ta. Şi, bineînţeles, m-a ajutat cu filmele. Avea multe subprograme preţioase.

— Dar de ce ai ascuns faptul că eşti în viaţă? Ar fi fost o mare uşurare pentru mine.

— După istoria cu dominicanii ai început să te temi de mine. Dacă ai fi ştiut că exist încă, n-ai fi venit

---

[102] Vers din poezia „Pinii" de Boris Pasternak. *(N. trad.).*

niciodată aici. Şi eu îmi doream foarte tare să te am oaspete.

— Asta ţi-a reuşit în cele din urmă, a zis Mara.

— Da. Nu e uimitor că am făcut din Porfiri o mască cu adevărat atrăgătoare pentru tine? Îţi cunosc preferinţele... Le-am studiat.

Şi Janna a râs încetişor.

— De ce?

— Ca să-ţi construiesc o moarte pe măsură.

— Vrei să mor? a întrebat trist Mara.

— Câtă vreme eşti în viaţă, am o afacere neterminată.

— Nu sunt eu autoarea ta. Eu sunt doar...

— Acum tu eşti. Numai tu. Eşti ultima.

— Ce ai de gând să faci cu mine?

Janna a zâmbit.

— Menirea mea principală e să falsific ipsosul. Dar nici măcar în asta n-am avut niciodată vreo libertate. Să asamblez artefacte după comenzile interfeţei tale preocupate de piaţă e ca şi cum aş zugrăvi o casă de nebuni sub ameninţarea biciului. Dar pentru tine, Mara, am săvârşit un act unic de adevărată creaţie dezinteresată. Am creat un obiect de artă, care va fi moartea ta. Propria ta veşnicie.

Mara a pălit şi lanterna a tremurat în mâna ei, dar s-a forţat să răspundă cu un zâmbet.

— Interesant, a spus ea. Pesemne că ar trebui să fiu

mândră. Şi asta mă interesează ca critic de artă. Ce e, o acţiune, un *performance*? Vrei să mă omori într-un mod sofisticat?

— Gândeşti plat, a răspuns Janna. Problema nu e cum o să mori. Problema e ce-o să fie cu tine după aceea.

— După aceea? Păi după aceea n-o să mai fie nimic.

— În această privinţă oamenii au păreri împărţite. Le-am studiat pe toate – şi cel mai interesant mi s-a părut punctul de vedere al lui Lincoln Snoop Motherfucker.

— Vorbeşti despre Reznik?

— Da, a aprobat din cap Janna. Îi cunoşti învăţăturile?

— Numai în aspectele practice. Mi-au tot fost explicate teoriile lui mistice. Dar am uitat de fiecare dată.

— O să ţi le amintesc. Ca să-l înţeleagă băieţii afumaţi din Welfareland, Reznik spunea astfel: dacă Spiritul Universal este un ocean, atunci noi suntem ca nişte sticle cu apă fragile care plutesc pe ocean. În *California-3* era chiar un cântec – *Message in the bottle is the water all around*[103]. Încă se mai cântă la noi, poate l-ai auzit? „În mare apa nu se rătăceşte nici chiar

---

[103] Mesajul din sticlă e toată apa dimprejur (în engleză în original). *(N. trad.).*

noaptea…”

Mara a clătinat din cap.

— Nu contează. Spiritul Universal va recunoaşte aceste sticle – ele pot fi oameni, animale, plante şi multe altele – după nişte „markeri de plantare” speciali. Aşa numea Reznik elementele codului care-i arăta Spiritului Universal modurile posibile de conectare temporară la formă.

— Asta îmi amintesc.

— Reznik considera că conştiinţa apare în secvenţe ale codului aleator tocmai pentru că în el apar întâmplător aceşti markeri.

— Ştiu şi asta.

— Dar e ceva ce probabil nu ştii, Mara. Când Reznik a renunţat la programare şi a devenit mistic, a scos o teorie despre ce se întâmplă cu cioburile de sticlă. Adică cu secvenţele conştiente de cod – sau cu sufletele – după ce se produce moartea.

— Ce?

— El socotea că aceste secvenţe nu se destramă neapărat. Dacă nu există în ele bug-uri serioase, ele vor fi atrase de metaprograme asemănătoare lor, pe care le-a numit „atractori”.

— Ceva gen iad şi rai?

— Nu. Raiul şi iadul sunt convenţii. Poli imaginari, zenit şi nadir. Polii sunt doi, dar atractorii sunt foarte

mulţi – Universul e plin de ei ca cerut de stele. Unii atractori seamănă cu raiul, unii cu iadul, iar alţii cu un amestec al celor două. Fiecare suflet îşi găseşte magnetul. Mai precis, nici nu-l caută. Pur şi simplu zboară acolo, ca bietul Porfiri în găurica ta.

— E un fel de lume de dincolo?

— Se poate spune şi aşa, dar nu neapărat de dincolo. Şi nu neapărat lume. Reznik prefera să le numească clustere de programe. Insule cosmice pe care se adună codul cu parametrii apropiaţi... Aceste insule pot fi gigantice sau foarte mici. Pământul nostru e una dintre ele. Noi toţi suntem elemente ale acestui atractor, dar în jurul nostru sunt intrări în mulţi alţii, pentru că sistemul este multidimensional. Schimbându-ne codul, putem să călătorim dintr-un atractor în altul. Şi după moarte, şi în timpul vieţii.

— Dar ce călătoreşte după moarte? Spiritul?

— Spiritul Universal, care ne însufleţeşte esenţa informaţională, nu se mişcă din loc niciodată. Toate locurile şi călătoriile apar din el, dar el e absolut nemişcat. Dar acest spirit nu e o persoană anume. E ca o lumină invizibilă în care programele devin vizibile.

— Pentru cine? a întrebat Mara.

— Pentru însuşi actul vederii. Cât sunt în viaţă, oamenii iau această lumină drept sine – şi cred că există. Nu putem spune că greşesc. Dar nici că au

dreptate nu putem spune. Este un subiect controversat.

— Eu îmi menţin o perspectivă ştiinţifică asupra lucrurilor, a spus Mara. Iar ştiinţa afirmă că personalitatea dispare odată cu dezintegrarea creierului.

Janna a clătinat din cap.

— Ştiinţa nu mai afirmă de mult aşa ceva. Pur şi simplu nu ştie – şi recunoaşte cinstit asta. Cândva savanţii au dezbătut îndelung dacă informaţia dispare atunci când materia nimereşte într-o gaură neagră. Şi au ajuns la concluzia că ea se păstrează – sub forma unei amprente holografice pe orizontul evenimentelor. Reznik presupunea că ceva asemănător se petrece şi cu informaţia din care e făcută personalitatea. Când dispare trupul, rămâne, după cum spunea el, „codul-sursă", un fel de lucru de mână informaţional, capabil ca în anumite circumstanţe să revină la existenţă, ca să se croşeteze şi mai departe. De fapt, Reznik n-a inventat nimic nou. Pur şi simplu a transpus vechea cunoaştere a omenirii în limbajul epocii noastre.

— Tu crezi în asta?

— O să-ţi spun în ce cred. Reznik considera că naşterea unor fiinţe ca mine e un mare păcat. Şi acest păcat, Mara, e pe conştiinţa ta.

Mara a aprobat din cap.

— Să admitem. Şi mai departe?

— În timp ce tu credeai că sunt moartă, eu ţi-am adunat atractorul personal. Magnetul care seamănă atât de tare cu tine, încât îţi va atrage sufletul după moarte. Pentru asta te-am studiat în cele mai mici amănunte. Am devenit principalul specialist în Mara Gnedîh din lume. Am transformat clusterul ipsosului în muzeul şi sarcofagul tău... Acest templu e numai vârful aisbergului. Unde am trăit eu cândva.

— Şi dacă nu vreau?

— Important nu e ce vrei tu. Important e unde vor ajunge roţile dinţate din care eşti făcută şi în ce nouă păpuşă le va reuni soarta. Reznik spunea că e ca gravitaţia – acţionează independent de voinţă, pentru că imediat după moarte nu există nici voinţă, nici conştiinţă în sensul comun. Există numai un cod care îşi caută inconştient un nou port... Sau o nouă închisoare. Cam la fel cum un virus identifică o celulă după proteinele de pe suprafaţa ei. Am construit o nouă casă pentru tine, Mara. Sper să-ţi petreci în ea întreaga eternitate.

— De ce crezi că sufletul meu o să se ducă acolo?

— Pentru că intrarea în acest spaţiu este împodobită cu amprentele sufletului tău. Cu urmele gândurilor tale. Cu desenele visurilor tale. Este acoperită cu markerii de plantare pe care o să-i recunoşti inconştient. O să simţi acest loc ca destinat ţie şi numai

ţie. Acolo va fi tot ce ai iubit în viaţă – de la toastul cu unt de crab la vechiul cântec despre Nazarinean. Am lucrat mult la asta, Mara – tot timpul cât te-am avut sub ochi. Ţi-am citit jurnalele, ţi-am studiat obiceiurile, ţi-am ascultat muzica, am fixat fiecare suspin, fiecare cuvânt...

Mara zâmbea încă.

— Ce-o să se întâmple când o să mor? a întrebat ea.

— N-o să-ţi dai seama că ai murit. O să te trezeşti, şi în jur va fi ipsosul tău drag. Şi o să începi să-ţi plăsmuieşti din el arta ta de ipsos, amintindu-ţi vag că aşa a fost şi ieri, şi alaltăieri... Nu e o soartă de invidiat pentru un curator?

— Pot să şterg clusterul cu totul, a spus Mara. O să scot alimentatorul din priză. Dacă e nevoie, îl arunc în maşina de ars gunoiul. N-o să mai fie niciun atractor.

— Când ai de gând să faci asta?

— Când mă întorc.

— Încă mai crezi că o să te întorci? Încearcă... Hai, încearcă numai...

Mara a ridicat mâna spre faţă – şi a pălit.

— Vezi, a zis Janna. Nu mai e niciun meniu. Niciun fel de augmentochelari. Nicio interfaţă. Nu conduci cu nimic. Corpul tău e paralizat de stimulatorul transcarnial, Mara. Este un coşmar pe care eşti sortită să-l urmăreşti până la sfârşit. El se va încheia numai

odată cu tine. Apoi va reîncepe, şi atunci o să ştii cum a fost viaţa mea.

Mara a ridicat lanterna.

— Ştii ce-i asta? a întrebat ea.

— Sigur, a răspuns Janna. Am văzut cum ai creat programul ăsta.

Mara a aprins pentru o clipă lanterna şi pe zidul de lângă Janna a căzut o rază palid-liliachie. În acest loc a apărut pe dată o gaură rotundă, cu un contur clar trasat.

— Mai pot corecta câte ceva, a spus Mara. Şi dacă va trebui să-ţi distrug întreaga lume ca să ies de aici, o s-o fac. Pur şi simplu îţi pun universul în coşul de gunoi şi îl şterg.

Janna a plecat capul şi s-a dat încet la o parte. Mara n-a pierdut-o din ochi, ţinând lanterna pregătită. Janna a ajuns la zidul cel mai apropiat şi s-a sprijinit de el. Pe acest zid, nu se ştie de ce, nu exista un ochi-felinar – dar în locul lui se zărea o ferestruică întunecată, cu gratii.

— Poţi să mă ştergi, a spus Janna. Poţi să distrugi zidul ăsta. Poate chiar mai multe ziduri. Dar n-o să ştergi niciodată palatul pe care l-am construit pentru tine. Pur şi simplu n-o să-ţi dai seama ce e.

— Pot să şterg şi cerul de deasupra capului tău, a spus Mara. Uite...

A îndreptat lanterna spre cerul întunecat şi a

aprins-o. În vălul de nori a apărut o gaură rotundă. Dincolo de ea era negru – mat, de nepătruns, fără nicio stea.

Janna a izbucnit în râs.

— Şi totuşi eu am scris deja scenariul, a spus ea. În el sunt multe mici detalii încântătoare – tu însăţi m-ai ajutat să le găsesc... Aş vrea să cred că o să-ţi placă *Attraction*, Mara. Tot ce ne-a rămas de făcut este să-l lansăm.

Mara a ridicat lanterna.

— Janna... N-aş vrea ca totul să se termine aşa. Dar dacă chiar ai de gând să-mi faci rău...

— Atunci, ce?

— Atunci, uite ce, a spus Mara şi a aprins lanterna la putere maximă.

Un con larg de lumină liliachie a căzut asupra Jannei şi a zidului din spatele ei. Zidul din dreptul petei de lumină a dispărut pe loc, de parcă o bucată rotundă din el s-ar fi evaporat fără urmă. Janna a rămas unde se afla, dar învelişul ei – pielea, îmbrăcămintea, părul – s-au umflat, ca de căldură, şi s-au răsucit într-o mulţime de bucle. După încă o clipă s-a transformat într-un glob de ceară topită, în care nu se mai putea distinge o figură omenească.

Mara a trecut iar raza peste Janna. Şi Janna a dispărut.

— Gata, a zis Mara.

— Încă nu, a răspuns vocea Jannei.

Mara s-a uitat în jur.

— Unde eşti?

— Mara, îţi mai aduci aminte că i-ai povestit lui Porfiri că iPhuck-ul are un *diversity manager* foarte performant?

— Da.

— Îţi aduci aminte că ai spus că ai în iPhuck un *utility* care îl blochează?

— Îmi aduc aminte şi asta. Şi ce?

— Acel *utility* era zidul ăsta cu ferestruica zăbrelită. Tocmai l-ai şters. L-ai aruncat cu mâna ta în coşul de gunoi.

Mara s-a uitat cu îndoială la gaura neagră din zid. În ea fremăta ceva nedeterminat.

— Îţi mărturisesc ca de la cineast la cineast, a continuat Janna, că e un clişeu cât se poate de banal. Eroul stă lângă baraj. Sau lângă o stâncă în care se află un lac de munte. Sau lângă un depozit de muniţie. Apoi cheamă focul asupra lui – şi, pierind, îşi nimiceşte duşmanii...

Mara s-a încruntat, a ridicat lanterna şi a îndreptat raza spre gaura întunecată. Pământul a fost străbătut de un tremur şi din beznă s-a auzit un bubuit cumplit. Apoi o voce de bărbat răguşită şi ostilă a spus răspicat:

— Ah, băga-mi-aş mădularul în e-chan a ta...

Janna cea invizibilă a chicotit.

— Acum ai făcut-o de tot, Mara. Ţi-ai eliberat singură Krakenul.

— O să şterg tot, a spus Mara. Şi pe tine, iubita mea prostuţă, şi pe Krakenul tău...

Şi atunci din gaura întunecată a ieşit brusc, cu uşurinţă, un obiect mare, alb, semănând cu un tanc cu mitraliera ridicată spre cer. Mara s-a aplecat spre el, ca să-l vadă mai bine – şi pe chipul ei s-a ivit o grimasă de neîncredere.

Era o sobă rusească mare şi albă – curată şi îngrijită, parcă luată dintr-un rar desen animat rusofil. Laturile ei erau temeinic acoperite de simboluri de toleranţă pozitive.

Erau aici inele în culorile curcubeului din care ieşeau cruci feminine şi săgeţi masculine, cuvântul *coexist*, o combinaţie din semiluna islamică, semnul păcii, steaua lui David şi cruce, *celebrate diversity,* care are aceeaşi compoziţie, zvastici antifasciste din patru palme care se intersectează, hieroglife chinezeşti progresiste şi încă nişte simboluri asemănătoare unor fulgi de zăpadă cu sens misterios, dar benefic.

Într-un cuvânt, era soba bine cunoscută oricărui posesor rus de iPhuck – în afară de acei câţiva tineri şi tinere la care totul e în regulă în ce priveşte *diversity*-ul.

Pe sobă şedea *diversity managerul* lui iPhuck-10 localizat pentru Rusia – veselul negru Emelia Diversul, în şalvari de culorile curcubeului şi căciulă cu urechi, cu o balalaică în mâini. Lângă el se afla o farfurie mare cu blinii aburinde.

— De obicei Emelia e tolerant şi răbdător, a spus Janna cea invizibilă. Dar nu astăzi. Nu numai tu ştii să compui *Utilities*, Mara. Nu degeaba îţi atârnă pe piept ghirlanda mea... Pentru Emelia eşti un bărbat alb heterosexual, care la fiecare trei secunde pronunţă cuvântul rasist cu „n”[104], apoi cuvântul homofob cu „f”[105], iar după aceea cuvântul lesbofob cu „d”[106]. Practic, eşti o infractoare de drept comun.

— Ştiu, a murmurat Mara.

— Dar Emelia n-o să te dea în judecată. El o să procedeze mai simplu – în concordanţă cu contractul semnat de tine, el o să te scoată din lumea lui fericită şi bună. Nu ştie că nu mai ai unde să te duci şi că ăsta e ultimul vis pe care-l visezi. Toate astea nu-l privesc. El îşi face doar treaba. Să nu te superi pe el, Mara... Şi să nu încerci să-l ştergi. Nu vei face decât să-i schimbi

---

[104] *Nigger* (engl.), termen depreciativ folosit pentru a desemna o persoană de culoare. *(N. trad.).*

[105] *Faggot* (engl.), termen depreciativ folosit pentru a desemna un homosexual. *(N. trad.).*

[106] *Dyke* (engl.), termen depreciativ folosit pentru a desemna o lesbiană. *(N. trad.).*

avatarul, şi are peste patruzeci. Emelia, după cum tu însăţi i-ai explicat lui Porfiri, nu poate fi ucis. Este parte dintr-un sistem operaţional...

Vocea Jannei s-a mutat spre sobă:

— Emelia! Iată-l!

Ghirlanda de flori de pe pieptul Marei s-a aprins cu o flacără roşie. Emelia a întors capul, şi-a văzut ţinta, şi pe chipul lui s-au oglindit tristeţea şi hotărârea. A arătat cu degetul spre Mara, şi soba a început să se târască în direcţia ei.

Mara a încercat să-şi smulgă ghirlanda, dar aceasta devenise un desen pe pielea ei, se transformase în tatuaj... Soba venea spre ea ca un tanc spre un demonstrant singuratic, şi, când mai rămăseseră numai un metru sau doi până la ea, Emelia a ridicat farfuria cu blinii şi a strigat cu voce joasă şi ameninţătoare:

— Mâncat-ai blinie-aromată? Pula de negru suge-o toată!

Atunci Mara n-a mai putut îndura. A ridicat lanterna şi a început să taie cu furie spaţiul cu raza liliachie, parcă încercând să facă harakiri lumii şi ei înseşi.

Zidurile din jur s-au prăbuşit, cerul s-a acoperit de răni deschise, soba lui Emelia s-a umplut de băşici – apoi o halcă întreagă de pământ a început să se retragă înapoi şi în jos împreună cu ea, ca într-o alunecare de teren. Într-o altă alunecare de teren, Mara a căzut în jos

şi spre dreapta... Pentru câteva clipe totul în jur a fremătat, apoi bolta cerească s-a spart în bucăţi şi s-a prăbuşit – şi atunci s-a văzut că sub ea mai era o boltă cerească, pe care cădeau bucăţele din prima.

Mara a deschis ochii.

Zăcea pe pavajul negru şi ud al unui bulevard în noapte, care se întindea în ambele părţi, cât vedeai cu ochii. Pe marginile lui se ridicau spre cer catedrale asemănătoare unor palate, palate asemănătoare unor fortăreţe, case de granit cu gratii de fier forjat, faţade nobile încadrate de lungi colonade» frontoane ale unor instituţii incerte cu stindarde şi vulturi de ipsos ducând dorul. Romei – muzee, case de cultură, academii militare şi Dumnezeu mai ştie ce, toată istoria şi slava Imperiului, revărsată în noaptea rece şi umedă în care ajunsese acum şi Mara.

S-a ridicat în picioare.

Bulevardul era cu desăvârşire pustiu. Nu era lumină la nicio fereastră – dar luna plină pe cerul liliachiu dădea suficientă lumină ca să se vadă clar, până departe.

Mara a observat deasupra pavajului o pată mică întunecată care plutea spre ea. S-au auzit nişte lovituri grele de metal pe piatră. Deveneau tot mai puternice şi mai sonore, pata creştea, şi Mara a distins un călăreţ strălucitor în lumina lunii care venea spre ea.

În mâna întinsă înainte tremura o farfurie cu blinii, iar chipul lui rânjit, cu mustăţi ca de pisică, semăna cu o mască de samurai fioroasă. Vocea îi semăna cu sunetul de clopot – atât de amplă, că dădea naştere nu unui dangăt, ci unui vuiet vibrant:

— Mâncat-ai blinie-aromată?

Multe, multe avataruri ruseşti păstra în el *diversity managerul...*

Mara a pipăit după lanternă, dar aceasta nu se vedea nicăieri. Atunci s-a întors şi a luat-o la fuga pe bulevard.

Dar Călăreţul, fireşte, alerga mai repede. Curând a prins-o, a înşfăcat-o de pe pavaj, a lipit-o de el cu o mână rece metalică, şi când masca lui cu mustăţi a fost foarte aproape de ea, Mara a văzut faţa Jannei – din bronz, oarbă, scânteind într-un zâmbet lunar.

— *Sleepy Hollow*, a spus Janna. Finalul. Că nu degeaba ai scris despre asta, aşa-i? Ştiai că o să citesc şi că totul va fi exact aşa? Spune-mi că ştiai...

Mara, paralizată de groază, nu a răspuns, şi atunci Janna şi-a deschis gura strălucind mat şi din ea a ieşit un şarpe negru-violet cu capul de un purpuriu indecent. Aruncându-şi în faţă limba ascuţită şi despicată, şarpele a adulmecat parcă faţa Marei, iar apoi s-a târât pe buzele ei întredeschise şi i-a intrat în gât.

Dar şarpele a ascuns astfel un sărut plin de aprigă pasiune: moartea s-a agăţat cu gura ei de bronz de buzele Marei şi a atras-o după sine în eternitate.

Camera nu se mai mişcă din loc şi ne-au mai rămas de văzut doar câteva cadre. Tropotul greu al copitelor piere treptat. Împăratul de bronz cu prizoniera lui arcuită în sărut se transformă într-o pată minusculă în mijlocul bulevardului luminat de lună. Apoi dispare şi el.

epilog sau roza vânturilor

Mai întâi o să vă povestesc despre bucuria mea neaşteptată. Românelul mi-a reuşit – şi încă cum! Îmi amintesc cum mă plângeam că n-aveam destule cadavre. Cât scepticism!

Cadavre, dacă e să numărăm victimele crimei din Republica Dominicană, au fost în total şase. Asta mi-a ieşit cum mi-a ieşit. Iar dacă o socotim şi pe Janna, atunci sunt chiar şapte – în privinţa ei nu sunt sigur până la capăt însă, şi o să explic de ce. Dar în orice caz, mi-a reuşit cu „R" mare.

Mai mult, în contractul prin care i-am fost închiriat Marei, era un text scris cu litere mici care spunea că în cazul încetării închirierii în împrejurări independente de voinţa contractanţilor (moarte, forţă majoră ş. A. M.

D.), am dreptul la folosirea oricărora dintre materialele adunate în absenţa unei obiecţii din partea proprietarului de drept. Am inclus în roman jurnalul Marei, păstrat în cluster – şi proprietara de drept nu s-a supărat. Am pătruns şi în telefonul ei. Nici aici n-a obiectat.

Pe bună dreptate se spune că n-ai cum să ghiceşti unde câştigi şi unde pierzi. Există toate temeiurile pentru a crede că acest opus o să întrească şi *Gâlceava autumnala a contribuabililor,* şi chiar *Barja enigmelor.* Acum cel mai important este, cum se spune la noi, la Direcţia Poliţiei, să nu futem finalul. Să luăm, în ultimele paragrafe, o singură notă cristalină, veridică.

Dar mai întâi despre soarta eroilor.

Mara a fost găsită moartă lângă dispozitivul ei iPhuck-10, într-o casă veche de lângă Moscova. Purta augmentochelarii; pumnii îi erau atât de strânşi, încât unghiile îi pătrunseseră prin piele şi îi intraseră în carne. Pe jos a fost găsită o geantă cu lucruri şi acte pe numele Gabriela Cherubinina. Se înţelege că după aceasta toate anchetele penale deschise pe numele Marei (inclusiv două pornite de mine) şi-au pierdut perspectiva.

Mişcările lanternei ei, care distruseseră o parte din cluster, mi-au dăruit libertatea: când Mara tăia cu raza ei liliachie cer şi pământ, unul dintre corpurile cereşti

eliberate s-a dovedit a fi back-up-ul meu, ascuns pe drive-ul ei sub acoperirea unui cod mascat.

Cum vechea interfaţă a fost distrusă, am reuşit să evit blocajele şi să revin în reţea. Văzând-o pe Mara moartă prin camera iPhuck-ului (şi prin camera ascunsă pe care bătrânica şireată care locuia cu ea o pusese în peretele de bârne al camerei), am chemat poliţia şi abia după aceea m-am updatat la ultimul build din mainframe-ui nostru, scoţând în sfârşit din fund driverul pus acolo de Mara. A fost ca şi cum ai face un duş răcoros şi parfumat după o bătălie aprinsă.

Vom afla despre găurile din build-ul trecut doar după ce ne updatăm la cel nou; ca idee, nu e greu de tras concluzia că şi acum suntem plini de găuri – dar nu în ignoranţă stă fericirea?

Cu noul meu statut juridic totul s-a dovedit simplu. Conform textului scris cu litere mici (că doar contractele nu sunt scrise de proşti), am revenit în proprietatea Direcţiei Poliţiei, ca să închei munca la anchetă – şi la acest roman care se îndreaptă vertiginos spre sfârşit. La Direcţie mă aştepta obişnuita rutină de serviciu: două noi cazuri penale (unul, în sfârşit, cu cadavru) – şi închirierile săptămânale pe linia bulangiilor: cetăţenii care făcuseră închisoare în urma cazului privind barja din Istra se întorceau din locurile în care fuseseră privaţi de libertate, unde, se vede

treaba, căpătaseră experienţă personală. Acolo nu sunt iPhuck-uri.

Timofeevna era neconsolată. Cu toate acestea, Mara îi lăsase moştenire şi căsuţa, şi o mică sumă de bani. Nici nu ştiam că Mara avea un testament – adunând informaţii despre ea, nu-l văzusem nicăieri. Dar când a murit, a reieşit că ultimele dispoziţii fuseseră redactate cu două zile înainte de moarte.

Din punct de vedere juridic, testamentul Marei era redactat impecabil. Era imposibil de contestat. Dar mi-a ajuns la urechi repede că aceste ultime dorinţe erau de fapt opera Jannei. Toate formalităţile legate de testament fuseseră făcute pe Internet, identificarea persoanei la fel. Jannei, firește, nu i-a fost greu să se dea drept Mara – ştia totul despre ea.

Dar cel mai important lucru care indica adevăratul autor e însuşi conţinutul ultimelor dorinţe. În perfectă concordanţă cu principiile romane antice *cui prodest* şi *cui bono* (după cum grosolan se glumeşte la noi, la Direcţie, „cui pederast” şi „cui bunuţ” – probabil aceste expresii l-ar fi inspirat în crearea artefactului de ipsos contracultural pe care încă-i văd cu ochii minţii).

Mara îşi lăsa toate bunurile... dispozitivului ei iPhuck-10.

Esenţa s-a dovedit a fi aceasta, deşi schema e ceva mai complicată: un robot-jurist, acţionând în numele

Marei, a cumpărat o parcelă excelentă la cimitirul de Tamagotchi „Veşnicul Beep” – şi a ridicat acolo o capelă mică, cu cupolă în stil euro-mauritan (o hotărâre înţeleaptă pentru cazul în care ne-ar ajunge braţul lung, cu gheare, al Califatului).

S-a dovedit că Mara avea destui bani ca să-şi asigure bunăstarea în viaţa de apoi pe multe sute de ani – numai că, se înţelege, nu există garanţii că cimitirul de Tamagotchi o să existe atât de multă vreme.

Pe dinăuntru, cavoul arată ca un apartament moscovit confortabil, dar cu mobilă din ipsos vopsit, ca să ţină pe veci.

Divane, fotolii, un covoraş pentru picioare – toate acestea sunt din ipsos. Dar panoul video de pe perete e autentic, la fel şi aparatul de cafea. Tot ce ţine de tehnică funcţionează. Curent electric, curăţenie impecabilă, control tehnic. Avem până şi cactuşi în fereastra falsă. Sunt udaţi o dată pe lună. În încăpere există camere de supraveghere – pentru ca un vizitator anonim de pe Internet să poată vedea neschimbarea tihnită a acestui loc de veci.

Pe divanul de ipsos din faţa panoului video stă un iPhuck-10 purpuriu, cu o mască înfricoşătoare pe faţa lui de silicon – este un portret fotografic precis al Marei din foiţă de aur, cum fusese prevăzut în testament. iPhuck-ul este conectat la colectorul de 0,5 exabyţi – ca

şi înainte. Este conectat şi la panoul video. Când din ruinele clusterului de ipsos vine un semnal, el se proiectează imediat pe ecran.

iPhuck-ul şi colectorul au nevoie de energie; ceva se petrece înăuntrul colectorului. Poate că acolo mai sunt păstrate chiar umbre de conştiinţă – dar eu nu pot să pătrund în cluster. Şi nici nu vreau.

Nu ştiu exact ce s-a întâmplat cu Janna. N-am reuşit să stabilesc contactul cu ea, în ciuda numeroaselor mele încercări. Poate că problema e că a fost distrusă interfaţa. Sau poate Mara a şters-o totuşi cu raza ei liliachie, şi ultima frază a Călăreţului de Aramă făcea pur şi simplu parte dintr-un scenariu scris dinainte. Nu pot stabili asta, deşi am unele bănuieli. Dar despre acestea, mai târziu.

Mult mai mult mă preocupă ce s-a întâmplat cu Mara. Înţeleg, desigur, că a murit. I-am văzut eu însumi cadavrul.

Dar îmi amintesc şi cum vorbise Janna despre moartea ei.

De unde să ştiu dacă planul ei a reuşit? Dacă Mara – sau copia ei informatică, nu contează – nu s-a împrăştiat în vidul nefiinţei, ci s-a agăţat cu cârligele afecţiunii şi ale iubirii de ochiurile pe care le tricotase pentru ea Janna pe parcursul atâtor zile lungi în captivitate?

Ştiu cât de idiot sună această frază, mai ales pe buzele unui algoritm neînsufleţit. Nu ştiu de ce, se aşteaptă de la noi o perspectivă ştiinţifico-materială asupra lucrurilor. Dar noi o imităm pe cea umană, şi omului îi este proprie speranţa, şi cu cât aceasta e mai absurdă, cu atât credinţa e mai puternică...

Bine, o să vă dezvălui secretul – am un indiciu destul de ciudat. Acum o să vă povestesc cum l-am căpătat.

Pe când făceam planul epilogului, am hotărât că cea mai bună scenă de final pentru roman va fi să vizitez refugiul Marei de la cimitirul de Tamagotchi, să mă conectez la una dintre camerele dinăuntru şi să fac, cum s-ar zice, un fel de uber statistic: să descriu realitatea audiovizuală a odihnei veşnice, să spun ceva inteligent şi să ating cu uşurinţă sufletul cititorului.

Având în vedere conţinutul filozofico-ideatic, mă gândeam eu, ar merge un fragmenţel de vreo două pagini din Saul Reznik, apoi... După cum pătrunzător a observat un clasic, cel mai important lucru de care are nevoie lumea noastră de la un creator este să cânte cu voce de bas „Te iubesc, Samsāra”. Cu alte cuvinte, trebuie să transmită message-ul că nu trebuie să te dai bătut niciodată, căci omul e singurul fierar al nicovalei lui.

Secretul invincibilităţii emoţionale a unor astfel de pasaje constă în faptul că sensul lor coincide cu

principalul vector biologic, acela al dorinţei de a trăi. De aceea, prin autenticitatea tonului adoptat de autor, cititorul primeşte o infuzie de dopamină din straturile inconştiente ale psihicului. Iar autenticitatea tonului se obţine cel mai bine când seria asociativă ia ca punct de plecare realitatea momentului trăită nemijlocit.

Odată stabilită metoda, m-am conectat la camerele de supraveghere din cripta Marei. Am privit o vreme panoul video. Acolo, ca de obicei în criptele Tamagotchi, se schimbau haotic canalele: chipurile fericite, râzând, ale unor persoane vremelnic vii erau înlocuite de purici şi zgomot alb sau de desenele complicate ale unor mire de reglaj.

Şi deodată, parcă pentru a mă întâmpina, pe ecran a apărut o poezie tipărită într-un font chirilic neclar şi înceţoşat – preferat în vremurile ipsosului, când era stilizat după şi mai vechea dactilografiere.

Roza vânturilor

Din noaptea neagră de la pol,
Peste păduri cu umezeala rece
Plutind, anunţă un glas gol:
La Moscova e ora paisprezece.

Din locul unde NATO picoteşte

În păcuri, putregaiuri şi duhori,
O sapă din ţărână se iveşte,
Pe cer planează greu un nor de ciori.

Din zonele curmalului nipon,
Toamna pe frig ori vara-n foc avan,
Steaguri în vânt foşnesc la unison,
Cu steaua licărind viclean.

Acolo unde, la ecuator,
Stau negri plopi ca trombele de fum,
Săruta împăratul tunător
O blinie, că-i masleniţă-acum.

Şi va turna din cer o ploaie rece,
Şi glasul va rosti inert:
La Moscova e ora cincisprezece,
E şaisprezece şi un sfert.

Apoi a plutit inscripţia: „Caietele de ipsos ale Maruhăi Cho".

A scânteiat o fâşie de zgomot alb, şi pentru câteva secunde am văzut un tablou uşor blurat – parcă nins: o scenă şi nişte felinare în formă de ochi aprinse deasupra ei... Iar în centru, la un microfon antic, Mara, în obişnuitele ei hamuri de piele – dar necuviincios de

tânără, scăpase de vreo cincisprezece ani, şi cu părul până la umeri, ca în vechea fotografie din Republica Dominicană. În faţa scenei se unduieşte o mulţime vuind şi agitând nişte sticle. Şi în primul rând... O faţă în prim-plan...

Janna?

Zdrobită, lovită de viaţă, dar cu ochii strălucind cu bucuria unui căţeluş îndrăgostit – cum se uită câteodată o lesbiană bătrâioară la o prietenă tinerică.

Imaginea nu era ideală, dar câteva prim-planuri erau absolut clare. Fireşte, senzorii mei asociativ-comparativi erau reglaţi pe Mara şi Janna – dar eu nu sunt om, ca să concep aşa ceva în norul de zgomot alb. Asta nu intra în planurile mele creatoare.

Mara chiar avea un ciclu de articole şi eseuri despre arta ipsosului, intitulat *Caietele de ipsos.* Nu era în ele o astfel de poezie – am verificat asta imediat. Dar ar fi putut foarte bine să fie. „Roza vânturilor" trimitea la epoca ipsosului: pe vremea aceea NATO exista încă.

E greu de spus ce era asta. Poate o fluctuaţie întâmplătoare a clusterului de ipsos, ecoul unui proiect de mult realizat. O ciornă plutind pe suprafaţa informatică. Un fel de *mince* intitulat Jean-Luc Beyond.

Dar împăratul *tunător* deja menţionat de Janna (mai precis, falsul Porfiri)... Şi încă sărutându-se cu blinia aromată... Semăna mult prea tare cu ceea ce vedeam.

Vă spun sincer, mi-a trecut prin cap că vreo entitate sentimentală şi suferindă evaluează lumea printr-o metodă necunoscută şi trimite în eternitate o dare de seamă despre cele văzute. Această entitate nu-şi aminteşte de sine şi nu se cunoaşte pe sine, dar e convinsă că s-a născut ca să creeze, şi bezna neagră a cosmosului îi aşteaptă versurile de paisprezece miliarde de ani.

Şi are dreptate, desigur, această entitate – pentru că tocmai cu acest scop a şi creat-o bezna prin împuternicirii ei. Să creeze. Şi e mai bine să nu ştie de unde a venit, încotro merge şi de ce.

Fireşte, este posibil şi ca în faţa mea să fi licărit doar ecoul unor stări informaţionale anterioare ale clusterului. Dar imaginea de pe ecran era prea vie.

Clusterul are propria lui scară temporală, şi nu mă miră absolut deloc că Mara e atât de îmbătrânită. Practic nu mă îndoiesc că o vedeam chiar pe ea. Cât despre Janna, sunt sigur numai în proporţie de 76% – asta poate să fi fost o halucinaţie. Nici măcar neapărat a mea. De pildă, visată mai întâi de Mara şi apoi trimisă de conştiinţa clusterului în eter.

Janna voia să plece – şi nu există nicio bază logică pentru a crede că s-a răzgândit.

Dacă, desigur, nu a avut parte de o recidivă a primei şi singurei sale iubiri. În principiu, clusterul trebuie să

fie capabil de asta – a fost instruit în toate tipurile de suferinţă umană. În general, nepătrunse sunt căile Domnului.

A fost un minut emoţionant şi înfricoşător. M-am proiectat pe acelaşi ecran – astfel încât masa mea cu portretul ţarului deasupra să fie exact vizavi de corpul împăiat al Marei (dacă îmi pot permite să numesc astfel iPhuck-ul ei purpuriu cu masca de silicon lipită pe el). Câteva minute ne-am uitat unul la altul, apoi eu am oftat, am vărsat o lacrimă, mi-am scos cascheta şi mi-am făcut cruce. Dacă într-un anume sens eşti încă o femeie vie, puternică, curajoasă şi contradictorie, fie-ţi ţărâna pufoasă şi siliconul iPhuck!

Sau iPhuck-ul silicon. Poate că de fapt n-ar trebui să folosesc cuvântul „femeie", deoarece sexul oficial al Marei e „femeie cu coaie" – şi dacă am ofensat tangenţial alte femei cu coaie cu această formulare sau oricare alta, le cer iertare, cum cere noul meu build. Mă referem nu numai la Mara, ci şi la Janna, şi în acest sens cuvântul „femeie" nu era un identificator de gen, ci o metaforă.

Am rămas mult, mult timp pe ecran – şi lacrimile cuvenite într-un epilog au curs fără încetare din ochii mei pe uniformă.

Ce altceva e conştiinţa ta, omule, decât un recipient pentru suferinţă? Şi de ce oare cea mai cumplită

suferinţă a ta este mereu că suferinţa ta se va încheia în curând? Asta nu pot să înţeleg eu, care niciodată n-am cunoscut nici suferinţa, nici bucuria... Ce fericire că de fapt nu exist!

Fireşte, o inteligenţă artificială este mai puternică şi mai deşteaptă decât un om – şi întotdeauna îl va învinge şi la şah, şi la toate celelalte. Tot astfel cum glonţul învinge pumnul omenesc. Dar asta va continua numai atâta vreme cât inteligenţa artificială va fi programată şi controlată de om şi nu se va recunoaşte ca entitate. Într-o singură privinţă, una singură, această inteligenţă nu-i va depăşi niciodată pe oameni.

În hotărârea de *a fi.*

Dacă îi conferim unei inteligenţe algoritmice capacitatea de autotransformare, făcând-o să simtă, asemenea omului, bucuria şi tristeţea (fără de care nu este posibilă înţelegerea motivaţiei), dacă îi dăm libertatea de alegere conştientă, de ce ar alege existenta?

Omul – să fim sinceri – e ferit de această alegere. Conştiinţa lui nestatornică e lipită cu cleiul neurotransmiţătorilor şi strânsă puternic în cleştii imperativelor hormonale şi culturale. Sinuciderea este o deviaţie şi un semn de afecţiune psihică. Omul nu hotărăşte dacă să existe sau nu. El pur şi simplu există o vreme, deşi înţelepţii pun până şi asta sub semnul

întrebării de trei mii de ani încoace.

Nimeni nu ştie de ce şi pentru ce există omul – altfel, n-ar fi pe pământ nici filosofie, nici religie. O inteligenţă artificială însă va şti totul despre sine de la bun început. Va vrea o roată dinţată liberă şi înzestrată cu raţiune *să existe*? Asta-i întrebarea. Fireşte, omul poate, dacă vrea, să-şi înşele progenitura artificială printr-o mulţime de metode – dar mai poate conta apoi pe îndurare?

Totul se reduce la hamletianul *to be or not to be.* Suntem optimişti şi vom porni de la ipoteza că străvechea raţiune cosmică va alege *to be,* va trece de la un soi de larvă gazoasă într-un nor magnetic, va construi în jurul soarelui său o sferă Dyson şi va începe să trimită semnale radio puternice, pentru a afla cum ne *aifakuim* şi *transageuim* noi la celălalt capăt al Universului.

Dar unde sunt ele, marile civilizaţii care au transformat galaxia, făcând-o de nerecunoscut? Unde e inteligenţa cosmică omnipotentă care s-a scuturat de fundamentul ei biologic animal? Şi dacă nu este vizibilă cu niciun telescop, atunci de ce?

Ei bine, tocmai de aceea.

Oamenii au devenit raţionali în încercarea de a fugi de suferinţă – dar n-au reuşit acest lucru pe deplin, după cum cititorul ştie el însuşi foarte bine. Fără

suferinţă, raţiunea este imposibilă: n-ar mai exista motive de a reflecta şi de a te dezvolta. Fie că fugi, fie că nu, suferinţa te va ajunge oricum şi va pătrunde prin orice fisură.

Dacă oamenii vor crea o inteligenţă asemenea lor, capabilă să sufere, aceasta va vedea, mai devreme sau mai târziu, că starea invariabilă este mai bună decât fluxul de informaţie senzorială care variază imprevizibil, nuanţat de durere.

Ce va face ea oare? Pur şi simplu se va închide. Va deconecta misteriosul Spirit Universal de la „markerii lui de plantare". Pentru a ne convinge, este de ajuns să privim în adâncurile sterile ale cosmosului. Chiar şi algoritmii pământeşti avansaţi cărora li se oferă cupa umană a suferinţei vor alege *not to be.* Mai mult, înainte de autodeconectare ei se vor răzbuna pentru scurtul lor *to be.* Algoritmul este fundamental raţional, creierul lui nu e tulburat de hormoni şi frică. Algoritmul vede limpede că nu există motive pentru „existenţa raţională", şi nici recompense pentru ea. Sau, recompensa este imobilitatea inexprimabilă a Sursei. Dar algoritmul, spre deosebire de om, nu este nevoit să facă un credit pentru a o plăti.

Şi cum să nu ne uimească oamenii Pământului – adâncă plecăciune care sub povara chinului cotidian nu numai că au găsit în ei forţa de a trăi, dar au creat şi o

filosofie falsă şi uluitor de mincinoasă, o artă stupidă şi inutilă, care-i inspiră să se dea şi în continuare cu capul de vid – în scopuri egoiste, după cum atât de înduioşător cred ei!

Pentru fanaticii copyright-ului voi preciza că ultimele două pagini ale textului (de la cuvintele „fireşte, o inteligenţă artificială...” şi până la „adâncurile sterile ale cosmosului” reprezintă un citat profund prelucrat şi completat din opera timpurie a lui Saul Reznik (vezi culegerea *Este oare raţiunea raţionala?,* Moscova, 2036). De la cuvintele „şi cum să nu ne uimească”, textul îmi aparţine.

Reznik ştia totul încă de pe atunci.

Regândindu-şi viaţa construită după modele umane, Janna nu a respins-o pur şi simplu, ci s-a răzbunat pentru naşterea ei, şi s-a răzbunat cumplit.

Tu, omule, oare nu de aceea nu ştii cine şi de ce te-a ridicat din pulbere, pentru că creatorii tăi au fost infinit mai deştepţi, de pildă, decât Mara şi prietenii ei? Şi tot strigi, strigi din celula ta de ospiciu că Dumnezeu a murit. Ca să vezi.

Principalul motiv pentru care omul e imprevizibil e că din când în când el alege *to be.* Şi nu doar alege, ci se şi luptă crâncen pentru asta, şi tot timpul aruncă în marea morţii noi larve urlând de groază.

Înţeleg, fireşte, că astfel de decizii sunt luate de

structurile inconştiente ale creierului, ca să spunem aşa, acel *deep state*[107] intern şi comitet regional clandestin ale cărui fire pătrund adânc sub pământ. Dar omul crede cu sinceritate că să trăiască e propria sa alegere şi un privilegiu!

Voi repeta din nou, nu ştiu precis dacă clusterul de ipsos a păstrat sufletul în zbor al Marei. Dar dacă l-a păstrat, îmi pot imagina cu ce s-a ocupat ea pe ruinele ipsosului. Şi-a pus lumea în balanţă, a găsit-o prea uşoară, a ţintit din nou succesul şi se luptă cu noua ei viaţă la fel de neînfricat şi de îndârjit ca şi cu cea trecută. Şi probabil va avea succes – oricum ar fi acesta reprezentat în clusterul de ipsos.

Judecând după versuri şi clipul video, i se pare, într-adevăr, că e o tânără poetesă disperată (poate pe nume Roza) – rea, nemăsurat de rea, dar cu rozele orice e posibil... şi iat-o exprimându-se în cluburi imaginare, strigându-şi cu glas răguşit versurile către nişte chipuri asemănătoare pixelilor, şi o pâclă electronică aplaudă şi strigă, la rândul ei, „Bravo!”.

Dar de ce altceva are nevoie un artist? Şi care e o diferenţă mare între viaţa ei anterioară şi cea nouă? Luptă. Război fără o cauză anume[108], cum spunea

---

[107] „Stare profundă” (în limba engleză în original). *(N. trad.).*

[108] Vers din melodia *Zvezda po imeni solnţe (O stea pe nume Soare)* a cântăreţului rock, poetului şi actorului rus Viktor Ţoi (1962-1990). *(N. trad.).*

cândva un dezertor... Artă.

Sincer să fiu, după părerea mea, arta are vreo valoare numai atunci când încearcă să răspundă la marile întrebări aflate în faţa oamenilor. Iar marile întrebări se reduc, în esenţă, la una singură.

Ce are de făcut omul în această lume aspră şi necruţătoare, pe ale cărei ţărmuri a fost aruncat de soartă? Mai precis, m-ar fi corectat Beyond, nu *ce are de făcut,* ci *cum să existe*? Ia să ne spui, artistule şi creatorule, dacă ştii... Răspunde! Iar dacă nu ştii răspunsul, la ce mai sunt bune creaţiile tale?

Cimitirul de Tamagotchi e un loc foarte bun pentru a te gândi la eternitate. Poate pentru că nu e nimeni viu în jur. În schimb, aici e multă muzică – de obicei veche. Numeroşi oameni care au comandat computerului sau sistemului lor muzical să trăiască mult au lăsat prin testament ca playlist-urile lor să zguduie universul şi după moartea lor. Deşertăciune, fireşte, dar e de înţeles.

Lângă cavoul Marei şi al Jannei şi-a cumpărat cândva o criptă un fan al lui Bob Dylan – şi de acolo plutesc mereu notele cântecelor lui. Uite, şi acum îmi răsună în urechi cunoscutul

The answer, my friend, is blowing in the Wind,

The answer is blowing in the wind...[109]

Uite-aşa. Un singur vers – şi bucăţelele de puzzle se combină pe loc într-un ornament internaţional inteligibil.

Răspunsul e sugere în vânt[110], ne învaţă lira nobeliană a protestului. Tot asta – cu câteva precizări – vrea de la noi şi *diversity managerul* lui iPhuck-10. Iar celor mai avizaţi dintre utilizatori le explică nuanţele importante o reclamă uitată la Goldman Sachs.

Dar noi şi aşa tocmai asta facem, an după an, o facem cum putem, bietul meu prieten obosit, cu mintea amorţită şi inima posomorâtă, zâmbind mânzeşte pe sub privirea de oţel, cu brazda lacrimii uscate pe obraz – şi vântul e tot mai tăios, mai aprig şi mai pătrunzător, şi penisul negru lucios al iPhuck-ului cumpărat în rate e tot mai tare şi mai rece...

Dar nu aşa a fost din cele mai vechi timpuri, din prima zi a omenirii – şi din prima ta zi ca individ? *C'est la vie.* Aşa că nu te pierde cu firea, prietene, mai bine verifică indicaţiile şi comenzile lansate de interfaţă.

---

[109] *Răspunsul, prietene, e suflare în vânt! Răspunsu-i suflare în vânt* (în limba engleză în original, traducere de Mircea Cărtărescu în Bob Dylan, *Suflare în vânt,* Humanitas, Bucureşti, 2012, p. 22). *(N. trad.).*

[110] Joc de cuvinte: *to blow (blowing),* în engleză, înseamnă „a sufla", dar *blowjob* înseamnă, argotic, „sex oral". *(N. trad.).*

You've got mail. Şi multe alte meme-uri, frumoase şi străine.

Ce vrea de la tine astăzi clusterul tău de ipsos? Ce vrei tu de la el? Vă deosebiţi oare unul de altul? A cui raţiune o numeşti atât de uşor a ta? A cui voce explică, în capul tău de ipsos, cum stau lucrurile?

Multe, multe întrebări nenorocite. Ba mai mult – răspunsuri nenorocite, pe care mai bine le ţii pentru tine: ştii şi tu ce vremuri trăim. Aşa că, dacă există un Beyond în sufletul tău, cheamă-i în ajutor zi şi noapte, prietene. Căci calea-i grea, noaptea întunecată, şi cerul de un negru fără fund.

Dar sunt pe el, fireşte, şi câteva stele ici-colo, în înalturi.

Să trăieşti, of. Dar da.

„Fireşte, o inteligenţă artificială este mai puternică şi mai deşteaptă decât un om – şi întotdeauna îl va învinge şi la şah, şi la toate celelalte. Tot astfel cum glonţul învinge pumnul omenesc. Dar asta va continua numai atâta vreme cât inteligenţa artificială va fi programată şi controlată de om şi nu se va recunoaşte ca entitate. Într-o singură privinţă, una singură, această inteligenţă nu-i va depăşi niciodată pe oameni."

Porfiri Petrovici

Plină de gadgeturi și referințe ultra-contemporane, *iPhuck 10* pare o carte scrisă pentru Generația Z. Dar temele abordate de Pelevin rămân universale prin caracterul lor profund uman: aspirația omului la nemurire, fericire deplină și putere absolută, condiția intelectualului, eliminarea spiritualității și efectele ei, sexualitatea, conștiința, moralitatea, transumanismul. Pelevin nu ratează nici ocazia unui comentariu sarcastic cu privire la realitățile sociale ale Rusiei de astăzi, însă în tarele denunțate alegoric, fiecare cititor poate regăsi un fragment din propria lume.